Limburgs Dagblad

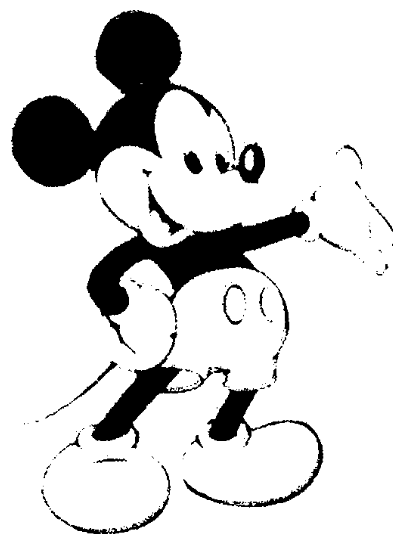
zaterdag 18 december 1993 — 75e jaargang nr. 298.

Geschipper

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,65

● Bisschop Wiertz

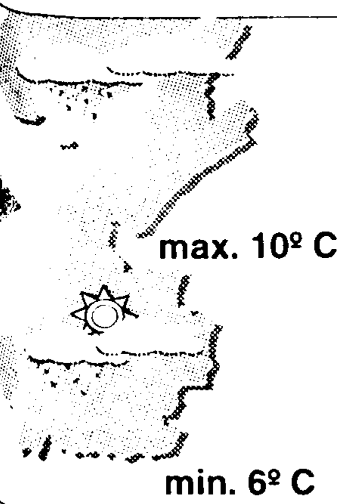

Bisschop bepleit vredesjaar

Van onze verslaggevers

ROERMOND - De bisschop van Roermond, mgr. Frans Wiertz, pleit in een interview met deze krant een 'oudtestamentisch vredesjaar', waarin hij met open ... gesprekken, zonder blauwdrukken, de polarisatie tussen Gijsianen en niet-Gijsianen hoopt af te breken. "Er mag best een robbertje worden geredetwist, maar het zo verbeten als in het verleden het geval is," aldus de bisschop.

Wiertz heeft de vroegere missiesecretaris van het bisdom, W.A. van der Valk, een nieuwe functie gegeven. Van der Valk, die een conflict met bisschop Gijsen moest opstappen, kan pastor worden. De oud-kanunnik heeft nog geen beslissing genomen gemaakt.

...ER WIND

Een straffe westelijke stroming voert dit weekeinde vrij vochtige lucht aan, waarin veel bewolking voorkomt. Alleen rond het middaguur zien we even de zon, voor een groot gedeelte van de dag blijft het droog en zwaar bewolkt. De temperatuur wordt 10 graden en daalt vannacht naar 6 graden. De wind is vandaag vrij krachtig, 5 tot 6 bf uit het zuidwesten en morgen nog iets harder namelijk hard, 6 tot 7 bf. Vannacht en morgenochtend regent het af en toe.

Zondagmiddag klaart het op en wordt het 12 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:

Zon op:	08.43	onder: 16.25
Maan op:	11.22	onder: 22.38

MORGEN:

Zon op:	08.44	onder: 16.25
Maan op:	11.41	onder: 23.45

Politie op zoek naar illegale hennep-telers

'Dat is een ficus... sufferd!'

Kabinet gaat akkoord met plan van dertig miljard gulden

Schiphol mag uitbreiden

DEN HAAG – Het kabinet heeft gisteren ingestemd met de uitbreidingsplannen van de NV Luchthaven Schiphol. Het project levert volgens berekeningen tot het jaar 2015 ongeveer 55.000 nieuwe banen op. Momenteel is Schiphol goed voor zo'n 75.000 banen.

Door de aanleg van een nieuwe vijfde baan, die parallel loopt aan de huidige Zwanenburgbaan, kan de luchthaven in 2015 zo'n veertig miljoen passagiers per jaar verwerken. Dat is twee keer zoveel als het huidige passagiersaantal. Dankzij die vijfde baan blijft de aantasting van het milieu rond Schiphol volgens het kabinet beperkt. Met de nu genomen maatregelen is een bedrag van dertig miljard gulden gemoeid. Het voorlopige kabinetsbesluit, in de procedures omschreven als deel 1 van de Planologische Kern Beslissing (PKB), wordt gevolgd door een uitgebreide inspraakronde en behandeling door de Tweede Kamer. Het kabinet neemt een definitieve beslissing in september 1995.

Nieuw in het kabinetsbesluit is de aanleg van een groene buffer ten noorden van Vijfhuizen. Het rijk zal daar voor 28 miljoen gulden grond aankopen als compensatie voor meer geluidsoverlast in het recreatiegebied Spaarnwoude. Voorts is in de kabinetsplannen niet langer sprake van het instellen van een aparte bestuurlijke gebiedsautoriteit, die zich zou moeten bezig houden met de ruimtelijke ordening op en rond Schiphol. De deelnemers aan het besluitvormingsproces (ministeries, provincie, gemeenten, Schiphol, KLM en NS) hebben daarvan afgezien. De gemeente Haarlemmermeer houdt daardoor via bestemmingsplannen de mogelijkheid het gebied rond Schiphol ruimtelijk in te delen.

Sloop

Het kabinetsvoorstel omvat tevens het instellen van een veiligheidszone. Als gevolg daarvan zullen 40 woningen in de Haarlemmermeer moeten worden gesloopt. Het rijk betaalt de daarmee gemoeide kosten. Elke vijf jaar zal opnieuw bekeken worden of door de groei van het luchtverkeer meer woningen in de gevarenzone zijn gekomen. Voor het isoleren van huizen in de verdere omgeving van Schiphol is 700 miljoen gulden uitgetrokken.

Om de leefbaarheid van de omgeving te bevorderen is een zogenoemde vrijwaringszone geprojecteerd. In dit gebied, dat ruimer is dan de geluidszones en de veiligheidszones, mogen geen nieuwe huizen worden gebouwd en zijn bedrijfsvestigingen niet toegestaan. Middels een strak controlebeleid, toegespitst op het gebruik van banen, vertrek- en aankomstprocedures en de geluidsproduktie van vliegtuigen, beoogt het kabinet de milieudoelstellingen waar te maken.

● *Een Palestijnse man die stenen had gegooid naar Israëlische soldaten wordt afgevoerd tijdens rellen in Gaza-stad. De ongeregeldheden ontstonden nadat de vrijdaggebeden in de bezette gebieden uitliepen op confrontaties tussen Joodse kolonisten en groepen Palestijnen. De Israëlische regering heeft aangekondigd Joodse kolonisten die de orde verstoren hard aan te pakken. Vooralsnog werden alleen drie Palestijnen opgepakt.*

Foto: AP

Jan Wouters naar PSV

EINDHOVEN – PSV heeft Jan Wouters voor ruim anderhalf miljoen gulden overgenomen van Bayern München. De transfer van de international werd gisteren tijdens een persconferentie in Eindhoven bekendgemaakt. Wouters treedt per 1 januari 1994 in dienst van PSV. De verdedigende middenvelder tekende een contract tot medio 1996. Wouters (33) was aan zijn derde seizoen in de Bundesliga bezig. Eind 1991 stapte hij van Ajax over naar Bayern München voor een bedrag van ruim twee miljoen gulden.

Zie verder pagina 21
● **Transfer Wouters stunt PSV**

'Koninklijk Huis hield rekening met republiek'

GAINESVILLE – Het Koninklijk Huis heeft er in de jaren vijftig serieus rekening mee gehouden dat Nederland een republiek zou worden. Daarvoor was zelfs met het kabinet een financiële regeling getroffen. Dit blijkt uit uitlatingen van Prins Bernhard, in 1961 gedaan tegenover de Amerikaanse schrijver Alden Hatch.

Verder onthulde de prins dat de financiële perikelen aan het na-oorlogse hof zó groot waren dat hij een levensverzekering op zijn schoonmoeder, koningin Wilhelmina, had afgesloten. Dit om na haar overlijden dreigende belastingaanslagen (successierechten) te kunnen bekostigen.
Van de hand van Alden Hatch verscheen in 1962 een biografie, getiteld 'Prins Bernhard: zijn plaats en functie in de moderne monarchie'. De Amerikaan voerde een reeks gesprekken met de prins, waarna de uiteindelijke versie door 'Soestdijk' werd geautoriseerd. Een en ander gebeurde na uitvoerig overleg, waarbij de tekst flink werd bijgeschaafd.

Dit blijkt bij onderzoek aan de Universiteit van Florida in de Amerikaanse plaats Gainesville. Daar bevindt zich de nalatenschap van Hatch, bestaand uit geluidsbanden, manuscripten en de correspondentie tussen auteur en Soestdijk.

Het boek van Hatch bevat nauwelijks informatie over de financiële positie van het koningshuis, een onderwerp dat tot op de dag van vandaag vanwege de vermeende rijkdom van de Oranjes ook internationale aandacht trekt. De Amerikaanse archieven leren dat de prins daarover een uitvoerige uiteenzetting gaf, die ook in het manuscript belandde, maar uiteindelijk werd geschrapt. De zaak zou 'te intiem' zijn voor de Nederlandse lezer.

Limburgs Dagblad
DE KRANT VAN LIMBURG

k

Luceberts figuren zijn gewone, vriendelijke mensen

'Ongevaarlijke' kunst in galerie Wansink

DOOR PIETER DEFESCHE

ROERMOND – Het zal met jou nooit iets worden in de kunst, moest de jonge Lubertus Swaansdijk uit de Jordaan uit de mond van zijn potentiële werkgever vernemen, terwijl hij zijn best zat te doen op een proef van bekwaamheid. De proef van bekwaamheid betrof het inkleuren van industrieel geproduceerde landschapjes. Zoek jij maar een kantoorbaan.

Of de oorzaak van het mislukken van zijn meesterproef bij de gelegenheid bekend geworden is, wordt niet vermeld. De later zich noemende Lucebert maakt er geen geheim meer van in een interview: er stonden geen nummers op de tubes en anders dan met zo'n hulpmiddel kon hij de juiste kleur niet vinden; de kunstenaar is kleurenblind – wat hem niet verhindert de tonaliteiten scherp te onderscheiden.

Een kantoorbaan is het niet geworden, in die gevoelige fase tussen kinderjaren en volwassenheid, maar het was niet zo heel veel later dat Lucebert, uitgedost als keizer, met aangepast verklede vrienden van de trappen van het Stedelijk Museum van Amsterdam werd verwijderd. In de algemene hausse van de publiciteit rond Cobra en het museum' is het incident zodanig meegenomen dat de foto's ervan in overzichten van de ontwikkeling van de na-oorlogse letterkunde te vinden zijn.

Het blijft verbazen dat de bescheiden en gereserveerd overkomende Lucebert zich ooit tot een zo spectaculaire actie bewogen heeft gevoeld. De aanleiding ervoor is bekend genoeg: de jongeman, met wie het niks zou worden in de kunst, had de poëzieprijs van Amsterdam gekregen en in een laudatio was hij de 'keizer van de vijftigers' genoemd.

Lucebert had hij naam gemaakt door zijn poëtische medewerking aan het tijdschrift 'Reflex', dat hem in het circuit van de experimentele schilders had gebracht. 'De bekende Cobra-kunstenaar', noemt Bert Wansink hem in het persblad voor zijn Lucebert-tentoonstelling. Veel literatuur leveren de Cobra-boeken over Lucebert niet op – hij figureert wel op groepsfoto's – omdat zijn schilderschap pas in de openbaarheid kwam toen Cobra al weer ter ziele was. Het kwam in de openbaarheid in 1959 met een tentoonstelling in het prentenkabinet van hetzelfde museum waarin in 1954 zijn schrijverscarrière begon met de genoemde schermutseling.

In de jaren zeventig was de jongen uit de Jordaan woonachtig tussen de gearriveerde kunstenaars en de sparrebomen in de villabuurt van Bergen, Noord-Holland. Alle musea van naam hadden toen werk van hem in hun bezit. Het bekende, bijna altijd met een figuratie van menselijke gestalten, of menselijke koppen van zelden vrolijke of minzame gelaatsuitdrukking.

Soms zijn er schilderijen ontstaan

● 'Lutero', olieverf op doek van Lucebert.

op basis van thema's uit de literatuur; veelal Engelse literatuur van het humoristische of absurdistische genre. Soms ook op basis van uitheemse landschappen: Lucebert begon al vroeg jaarlijkse reizen naar Spanje te maken die hij niet zonder betrokkenheid bij de politieke bewegingen rond het Franco-regime volbracht. Er zijn grote blauwe schilderijen van kale heuvels, waarover een geheimzinnige dreiging hangt, soms versterkt door een hand of door een opgeschreven woord als 'Secret'.

Terwijl de dichtbundels verschijnen met tussenpozen, mag man rustig aannemen dat het teken- en schilderwerk van Lucebert doorgaat zonder onderbreking: een stapel schrijfpapier en een kroontjespen kunnen dienen voor de notitie van een handgeschreven tekst of voor het door intuïtie gedreven en nu al veertig jaar consistente soort figuratie.

Men verbeeldt zich dat het de figuratie is van een schrijver: het verschil is gering tussen de hand die tekent en de hand die schrijft. Alle kalligrafen bewijzen het en – dicht bij huis, in de context van Cobra – ook iemand als Pierre Alechinsky.

De figuren in Luceberts oeuvre mogen niet al te minzaam ogen – zij zijn meestal uit een gewoon burgerlijk leven gegrepen. „Zij zijn niet gevaarlijk", verzekert de kunstenaar. „Het zijn gewone, vriendelijke mensen. Dan moet je natuurlijk niet naar mijn generaals kijken." Bepaald onvriendelijk zijn de portretten van levende of verzonnen dictators, de laatste decennia veelal naar Zuidamerikaans model. De wereldproblematiek gaat aan de villa in de duinen van Bergen niet voorbij.

De tentoonstelling van schilderijen en tekeningen bij Wansink verbaast andermaal door haar betekenis in de context van de Nederlandse kunstgeschiedenis – en daarmee voor het steeds onduidelijker rollenspel tussen de particuliere galerij en de museale voorziening. 'Garden of Anger and Love' heet, onvermijdelijk in het Engels, een schilderij dat exemplarisch is voor de mengeling van poëzie en agressie in Luceberts oeuvre. Het agressieve element is sterker – het cynisme is nooit veraf – in 'Een heldenleven' waarin de figuren met zwaardere zwarte contouren zijn geprofileerd dan gewoonlijk. 'Vagabonden' is een voorbeeld van het weliswaar treurig ogende maar vriendelijke en 'ongevaarlijke' genre.

De tekeningen en gouaches, die met regelmaat verschijnen op het formaat van een schrijfpapier, geven de tentoonstelling een groot deel van haar bekoring – door hun speelse en vindingrijke handschrift en door de fraaie invulling van hun vlak.

Roermond, Galerie Wansink, Neerstraat 76. Lucebert, recente schilderijen en werken op papier. Tot Kerstmis.

● Prent van Sjef Hutschemakers.

verde

... is er in het Bestuurscentrum, Beekstraat 51 in Meerssen, tot en met 21 januari de tentoonstelling '25 jaar natuur in eigen land' te zien. Deze expositie is samengesteld naar aanleiding van het feit dat 25 jaar geleden de eerste natuurfilm van Jo Erkens en Maurice Nijsten door de KRO werd uitgezonden. Open op werkdagen van 9-12.30 en van 14-16.30 uur.

... loopt in het Gemeentehui Eijsden, Breusterstraat 27, positie 'Facetten uit het o van Sjef Hutschemakers'. schemakers, die thans in Geertruid woont, heeft tijd, in de roerige jaren zest Eijsden gewoond. De ten stelling van schilderijen, ches en prenten is te bezich op 18, 19, 26 en 29 decembe januari van 14-18 uur.

exposities

Beelenkamp in Kunstkamer

CADIER EN KEER – Hank Beelenkamp (Amsterdam, 1952) woont en werkt een twintigtal jaren in Limburg. Recente schilderijen en beelden van zijn hand zijn tot en met 16 januari te zien in De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10 in Cadier en Keer. De tentoonstelling wordt morgenmiddag om 15 uur geopend en is te bezichtigen van donderdag tot en met zondag van 13 tot 17.30 uur.

Beelenkamp is op de eerste plaats beeldhouwer: hij hakt beelden in steen en laat zich daarbij leiden door zijn intuïtie. De vorm van de steen is bepalend voor het eindresultaat. Met in principe eenvoudige ingrepen in het materiaal – door polijsten, voorzichtig hakken of details aanbrengen – schept hij een complete (symbolische) wereld.

Naast de stenen beelden zal er een serie bronzen getoond worden met een meer barokke uitstraling.

Ook in zijn schilderijen zoekt Beelenkamp naar een eenvoudige en voor iedereen toegankelijke beeldtaal. Hij gebruikt heldere, vrolijke kleuren op een manier die doet denken aan de Cobraschilders.

● Gemengde techniek van Lou Heynens, te zien in het Theater aan het Vrijthof.

Recent werk Lou Heynens

MAASTRICHT – 'Fragmenten' is de titel van de expositie met werk van Lou Heynens die tot 16 januari te zien is in de expositieruimte van het Theater aan het Vrijthof in Maastricht. De zestig recente werken van de Maastrichtse kunstenaar zijn te bekijken van maandag tot en met zaterdag van 11 tot 16 uur. De tentoonstelling wordt vanmiddag om 15.30 uur geopend door prinses Marianne van Saksen-Coburg en Gotha.

De recente werken van Heynens (Margraten, 1943) zijn een tocht door de ingewanden van zijn droomwereld. Hoe geordend de composities ook lijken, een poëtische lading kan hen niet ontzegd worden. Schilderen betekent voor Heynens dromen, zoeken, ervaren en opnieuw beginnen. Inkt- en verfijnen, kleurstreken en kleurvlekken komen naast elkaar voor en ontkennen elke vorm van hiërarchie. Contrasten als zwart/wit, licht/donker en negatief/positief spelen een belangrijke rol in zijn werk. Hij maakt veel gebruik van elementaire bezweringssymbolen, ontleend aan grotschilderingen en Egyptische stèles.

Tijdens de opening zal tevens het eerste exemplaar worden gepresenteerd van het kunstwerk-in-boekvorm Notulen (van een dagdroom). In deze beeldpoëzieuitgave met een twintigtal monochroom, bruinzwarte, 'geschreven', tekeningen is Heynens op zoek naar 'de verborgen kracht van taal en tekens'.

Kleurenetsen in galerie Fah

MAASTRICHT – Een dertigtal kleurenetsen van de Tsjechische kunstenaar Sukdolak hangen tot en met 9 januari aan de muren van galerie Fah in de Brusselsestraat in Maastricht. De galerie is geopend van vrijdag tot en met zondag van 13 tot 17 uur.

Een bol, een klok, een slakkehuis vormen vaak het centrale deel van de prenten van Sukdolak. De bol hangt als een onbekende planeet in een magische ruimte, waar zoals in het universum van Miro of Dali zinnebeeldige figuren zweven. In de bol is het laatste kwartier vaak in duister gehuld, het symbool van de laatste levensfase waarin de kunstenaar (68) zich bevindt.

Sukdolak is een van de markantste persoonlijkheden uit de naoorlogse Tsjechische grafiekwereld.

puzzel

cryptogram

HORIZONTAAL: 2 Je doet het voor de muziek (6); 4 Lekker bakke in het dal (3); 5 Koud land (11); 8 Akkoord op basis van gelijkheid (12); 10 Afsluiting (13); 12 Stel je hebt een baan... (10); 14 Bus voor kijkers op dit moment (8); 16 Onbehouwen vod (4); 18 Dito toon (2); 19 Onhandig aan de deur (4); 20 Verstrekt feit (7); 21 Doorgaand water (3).

VERTIKAAL: 1 Daar doet Ome Jan zijn werk (6); 2 Leidt naar de folterkamer (10); 3 Eigen bezit van weinig gewicht (3); 4 Daar kun je het water in opvangen (2); 5 Je, wordt er mee aangeduid (13); 6 Het nagerecht schenken (8); 7 Wereldtaal op last van die popster (5); 9 Niet voor staan (11); 11 Plaatsen om niet nat of zat te worden (11); 13 Tot slot nog een stuk (4); 15 Negen om er onderdoor te gaan (5); 17 Neem een kostuum (3).

P&P 8301

kruiswoordraadsel

P&P E667

46	49	53	20	44	10	11	23	25	65	37	17	34	1	12

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 nachtkleding; 6 vogel; 11 bloedvaten; 13 vent; 14 motorrace; 16 echtgenoot; 17 brandstof; 18 antwoord betaald; 19 spek; 21 overnachten; 23 opschudding; 24 denkbeeld; 26 uitbouw; 27 gebied; 28 oerwoud; 30 weigering; 31 Duitse riv.; 32 rij; 34 appel; 35 aspunt; 36 lichaamsdeel; 37 kring; 40 geestelijk lied; 43 gulzigaard; 44 pl. in de N.O.-polder; 46 streien; 48 vreemd; 49 weidegrond; 51 toespraak; 52 slot; 53 wreedaard; 55 koosnaam; 56 zonder kinderen; 57 toverkol; 58 overal; 60 cent; 61 wasbekken; 62 myth. fig.; 64 een slokje nemen; 65 luisteren.

VERTIKAAL: 1 cachelot; 2 bevestiging; 3 groet; 4 gemalen graan; 5 pl. in Griekenl.; 6 krijgsgewoel; 7 Ierland; 8 hert; 9 oude maat; 10 smeerpunt; 12 volksverhalen; 13 schrobnet; 15 zacht; 18 appel; 20 ver; 22 loven; 23 kleur; 25 linie; 27 boeteling; 29 sierplant; 31 studenteneetgelegenheid; 33 sluis; 34 snel; 37 ziek; 38 advies; 39 snavel; 41 gezang; 42 wijnsoort; 43 duchten; 44 rangtelw.; 45 draad; 47 natmaken; 49 vervaardigen; 50 verlangen; 53 vraag; 54 Eur. hoofdstad; 57 vlot; 59 draaikolk; 61 benzinemerk; 63 soortel. gewicht.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 527

HORIZONTAAL: 1 Aristoteles; 11 spatie; 12 tranen; 14 bi; 15 mes; 17 kas; 18 au; 20 emu; 22 mastiek; 25 cri; 26 Epen; 28 laser; 29 hort; 30 ledig; 32 pel; 33 molen; 34 di; 35 tri; 37 pan; 38 no.; 39 Frans; 40 spade; 41 P.C.; 43 aak; 45 pré; 46 bi; 47 rabat; 49 kol; 51 traag; 53 adat; 54 preek; 56 Dali; 57 aal; 58 woonark; 60 man; 61 kn.; 62 moe; 63 aar; 65 tg; 66 stuurs; 69 Malaga; 71 afwisseling.

VERTIKAAL: 1 A.P.; 2 ram; 3 i sisal; 5 te; 6 T.T.; 7 erker; 8 l Ens; 10 Se; 11 simpel; 13 narr beeldspraak; 16 etsen; 19 uitnod 21 Ued.; 23 sap; 24 lel; 25 c nitraat; 29 honderd; 31 gra maart; 36 ink; 37 ppp; 42 cada loens; 46 balata; 48 bel; 49 KR Lea; 52 aam; 54 poeri; 55 kra wouw; 59 kali; 62 muf; 64 Ran; 68 s.s.; 69 me; 70 G.G.

Winwoord: WATERSALAMA

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ Limburgs Dagblad b.v.

de pottenproever

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

recept

Bloedworst met appel en ui

DOOR HUUB MEIJER

Benodigdheden voor 4 personen: 4 dikke plakken bloedworst van ca 1 cm dikte, bloem, 1 grote rode ui, 1 grote appel, 80 g boter en 1 dl sinaasappelsap.

Haal bloedworst even door bloem en schud overtollige bloem eraf. Snijd de ui in vier plakken. Schil de appel en steek het klokhuis er met een appelboor uit. Snijd de appel eveneens in vier plakken.
Verhit boter en bak hierin plakken ui langzaam aan weerszijden bruin. Houdt plakken warm. Bak daarna plakken appel snel in braadvocht bruin. Doe resterende boter in de pan, laat bruin worden en bak bloedworst in ca. 3 minuten per kant bruin. Leg plakken op een schaal. Leg op iedere plak bloedworst eerst een plak appel en daarna een plak ui.
Maak braadvocht af met appelsap en serveer saus er apart bij. Als garnituur past hierbij uitstekend witlofsalade met rozijnen en aardappelkroketjes.

TIP: In plaats van bloedworst voldoet ook balkenbrij.

Vrouw overlijdt na verkeerde injectie

EUWARDEN – De rijksrerche heeft een onderzoek insteld naar de dood van de jarige D. Brinkman-Loggen het Medisch Centrum Leeuarden (MCL). De inwoonster n Sint Annaparochie overleed 18 augustus in het MCL-Zuid de toediening van een verkerde injectie.

n dag later is de fout in het kenhuis geconstateerd. Volns MCL-woordvoerder P. ngelen, kreeg het slachtoffer r ongeluk kaliumchloride toediend. Ze overleed meteen arna. De kaliumoplossing ordt normaal gebruikt in voengssondes, een wijze om nstmatig iemand te voeden.

De injectiespuit met de oplossing lag naast de juiste spuiten voor de patiënte op het werkblad van de co-assistent. Volgens het ziekenhuis is echter niet bekend wie de spuiten uiteindelijk heeft verwisseld. Zowel de betrokken co-assistent als een verpleegkundige verklaart dat zij de juiste injectiespuiten hebben meegenomen naar de kamer waar het slachtoffer lag.

Uit laboratoriumonderzoek is daarentegen onomstotelijk vast komen te staan dat mevrouw Brinkman-Loggen de verkeerde injectie heeft gekregen. Het MCL erkent daarom dat er een fout is gemaakt.

De regionale inspectie voor de volksgezondheid en het openbaar ministerie zijn daarom van de dood van de patiënte op de hoogte gebracht.

De rijksrecherche heeft de zaak sinds enkele weken in onderzoek. Het openbaar ministerie verwacht dat het recherchewerk eind volgende maand kan worden afgerond. Tot die tijd doet het MCL geen mededelingen over de zaak.

De zoon van het slachtoffer, E. Brinkman uit Grouw, is woedend over de wijze waarop de familie door het ziekenhuis over de gang van zaken is ingelicht. Een dag na de vergissing gaf de ziekenhuisdirectie toe dat er een fout was gemaakt. De familie kreeg een brief en wachtte vervolgens vier weken lang vergeefs op mededelingen van het ziekenhuis.

Kabinet komt automobilisten gedeeltelijk tegemoet

Compensatie voor hogere benzineprijs

Van onze parlementaire redactie

N HAAG – Verdere verhog van de benzine- en dieseijns dient geheel of gedeelk aan automobilisten te den teruggegeven in de m van verlaging van de e autokosten. Dat kan r bijvoorbeeld de motorrijenbeslasting te verlagen. kabinet heeft gisteren been dit uitgangspunt op te nen in een nieuw Nationaal eubeleidsplan (NMP).

ens premier Lubbers is het uitspunt dat de extra opbrengsvoor honderd procent terug den gesluisd naar de burger. kabinet laat echter in het midof de extra accijnsopbrengst in orm van verlaging van de vaste kosten alleen ten goede komt de automobilisten, of dat een) deel ook zal worden gebruikt verlaging van de arbeidskos- Milieuminister Alders ijvert het laatste, maar heeft zijn zin gekregen. „Hierover dient nog nadere afweging gemaakt te den," aldus Lubbers.

belang van de kabinetsuitak is overigens niet bijzonder ot, omdat zij betrekking heeft op periode na volgend jaar. Dan zit een ander kabinet, dat andere en kan hebben.

gens Lubbers is de passage om a accijnsopbrengsten terug te zen, mede ingegeven door de iek die de ANWB de afgelopen en heeft geleverd. De ANWB, een paar miljoen leden, geldt een machtsfactor van belang. Zij aangekondigd het milieubeleid zullen gaan bestrijden wanneer zou blijven bij een eenzijdige hoging van de autokosten. kabinet acht verdere verhoging de benzine- en dieselaccijns t vermoedelijke enkele dubbelper liter tot 2000) nodig, om ge tred te houden met kostenverngen van het openbaar vervoer.

verdriet van milieuminister Als bevat het NMP geen harde uitaken over invoering van een rgieheffing in Nederland alleen. kabinet heeft het gelaten bij vrij vage tekst. Als het volgend niet lukt om in Europees vernd een energieheffing in te voe-, 'dan wordt de mogelijkheid ien' om in 1995 een heffing in derland alleen in te voeren, of sam met enkele andere Noordwesropese landen.

t zal dan moeten gaan om een fing op gas- en electriciteitsverik bij kleinverbruikers, waarbij opbrengst wordt teruggesluisd de vorm van verlaging van de ardskosten.

e-premier Kok heeft zich vorige ek tijdens het congres van de dA uitgesproken voor een 'Algang' van Nederland, indien het gend jaar niet lukt om tot een ropese heffing te komen. Het A voelt echter bitter weinig voor n energieheffing in Nederland aln. Lubbers deelde verder mee t het rijk geen extra geld beschikar stelt voor verbetering van het lieu. Volgende week wordt het uwe milieuplan officieel openar gemaakt.

Rondedans

● *Een Amerikaanse militair maakt samen met traditioneel geklede leden van de Soester Boeren Dansgroep een klompendansje. Na bijna veertig jaar aanwezigheid in Soest, verlaten binnenkort de Amerikaanse militairen met hun gezinnen Nederland. Ter gelegenheid daarvan werd in een hangar op de vliegbasis Soesterberg een afscheidsbijeenkomst gehouden tussen de Nederlanders en Amerikanen.* Foto: ANP

Fabriek maakt fout in produktieproces

Terpentine als water verkocht

AALTEN/HEERLEN – Het bedrijf SEL Chemie in Aalten is op zoek naar enkele tientallen flessen terpentine waarop staat dat er gedestilleerd water in zit. Door een fout in het produktieproces bij het bedrijf is op de flessen een verkeerd etiket terecht gekomen. SEL Chemie heeft het overgrote deel van de'circa 500 flessen achterhaald, maar een klein deel staat nog in winkels en bij consumenten thuis.

Dat heeft een woordvoerder van het gisteren bekendgemaakt. Het gedestilleerd water van SEL Chemie wordt in ruim 80 procent van de Nederlandse supermarkten verkocht. De flessen met het verkeerde etiket 'Ged. Water 1000 ml' zijn uitsluitend in Nederland in de handel gebracht.

De kans dat mensen door de fout een slok terpentine binnenkrijgen is volgens de woordvoerder van SEL Chemie klein. „Gedestilleerd water is niet bestemd voor consumptie, dat staat ook op het etiket. Mensen gebruiken het voor het bijvullen van accu's en strijkijzers."

Bovendien heeft terpentine in tegenstelling tot gedestilleerd water een doordringende geur. „Als je de fles openmaakt, merk je het meteen."

Terpentine is een brandbare stof, die bij verkeerd gebruik schadelijk is. Op de huid kan het pijnlijke rode plekken veroorzaken, bij inademen kan het misselijkheid en benauwdheid tot gevolg hebben en bij inslikken veroorzaakt terpentine maagen darmpijn en misselijkheid.

Het bedrijf in Aalten kreeg maandag de eerste melding binnen van een consument dat er volgens hem iets verkeerds in de fles zat. Dinsdag volgde een tweede klacht. Woensdag kreeg het bedrijf opdracht van de Keuringsdienst van Waren om de flessen terug te halen.

SEL Chemie plaats vandaag in alle dagbladen een advertentie waarin consumenten worden gewaarschuwd. Mensen die een verkeerde fles hebben, kunnen die inleveren bij de winkel en krijgen dan hun geld terug.

Kabinet wil meer bossen

DEN HAAG – In Nederland is relatief weinig bos, terwijl er grote behoefte aan is. De ministerraad is gisteren akkoord gegaan met het Bosbeleidsplan dat erin voorziet de komende 25 jaar minimaal 75.000 hectare bos aan te planten.

Bovenop het budget van dertig miljoen gulden is voor 1994 5,3 miljoen gulden extra gereserveerd. Dit bedrag loopt op tot 14,6 miljoen gulden in 1998. Het extra geld komt deels uit EU-medefinanciering. Beheerders van bossen kunnen na 1 januari 1994 aanspraak maken op subsidie van de overheid krachtens de Regeling Functiebeloning Bossen en Natuurterreinen. In het algemeen zijn de beheerskosten namelijk hoger dan de inkomsten uit bijvoorbeeld houtverkoop.

Wat betreft bos kunnen particulieren aanspraak maken op een basisbijdrage van 140 gulden per hectare voor instandhouding en openstelling van het bos. Daarbovenop kan voor een aantal bossen met bijzondere natuurwaarde een toeslag van 80 gulden per hectare worden verstrekt. Voor gemeenten en dergelijke is de basisbijdrage zeventig gulden per hectare.

Bommelding Bijlmerbajes

AMSTERDAM – Voor het bevrijden van een handlanger lijkt het een wat drastische methode. Maar de bommelder die gistermiddag de Bijlmerbajes opschrikte, smaakte in ieder geval het genoegen een groot deel van de Amsterdamse politiemacht danig bezig te hebben gehouden.

De bommelding kwam rond half twaalf telefonisch binnen, zegt projectmanager van de Bijlmerbajes J. van Huet. „Het was een tamelijk onsamenhangend verhaal, maar je moet er toch aandacht aan besteden." Evacuatie van gedetineerden is niet overwogen. Wel werden de gevangenen een tijdje in hun bewegingen beperkt omdat bepaalde delen van de bajes werden afgesloten. Om kwart over twee werd het sein 'veilig' gegeven.

Volgens Van Huet was de melder niet erg gedetailleerd in het aangeven van de plaats waar het explosief zou liggen.

● Drama

In de nacht van donderdag op vrijdag blijkt zich in een woning aan de Alsemstraat in Rotterdam-Hoogvliet een drama te hebben voorgedaan, waarbij een 15-jarige Franse jongen dodelijk is getroffen. Het slachtoffer logeerde bij een 24-jarige oom. Die vertelde dat hij enkele dagen eerder op straat een pistool had gevonden. Hij liet het aan de jongen zien, zette het vervolgens zonder fatale bedoelingen op het hoofd van de logé en haalde de trekker over in de veronderstelling dat het wapen niet geladen was. Tot verbijstering van hemzelf en drie andere familieleden ging het wapen af en doorboorde de kogel het hoofd van de jongen, die op slag dood was. De dader, een volgens de politie 'keurige man met een harmonieus gezin', wordt doodslag verweten.

● Chaplin

Een anonieme Britse verzamelaar heeft vrijdag op een veiling bij Christie's in Londen 55.000 pond (156.000 gulden) betaald voor de hoed en wandelstok die Charlie Chaplin droeg in de film The Great Dictator uit 1940. De attributen waren te koop aangeboden door een particuliere Deense verzamelaar die ze in 1987 had gekocht van Chaplins studiomanager, Alfred Reeves.

● Ambassade

Nederland vestigt op korte termijn ambassades in Zagreb en Bratislava. Het kabinet heeft gisteren ingestemd met de vestigingen in Kroatië en de Slovaakse republiek uit het voormalige Joegoslavië. Als het even kan, zijn de nieuwe diplomatieke posten al in de eerste helft van 1994 een feit.

● Alimentatie

Alimentatie-uitkeringen worden op 1 januari 1994 met 2,5 procent verhoogd. Het ministerie van justitie stelt jaarlijks de verhogingen vast, op basis van de stijging van de index van de lonen per eind september. De verhoging geldt voor alle alimentaties, die door de rechter zijn opgelegd of door partijen overeengekomen. Daarop geldt een uitzondering voor alimentatieafspraken van voor 1 januari 1973. Daarvoor zijn de aanpassingsafspraken van kracht die de rechter in het individuele geval heeft opgelegd, of die door partijen zijn overeengekomen.

● Staal

De Europese industrieministers zijn het gisteravond in Brussel eens geworden over een staalakkoord. Daarbij verplichten Duitsland, Italië, Spanje en Portugal zich tot capaciteitsverminderingen in hun door de overheid gesteunde bedrijven. Het is nu aan de particuliere staalbedrijven in Europa, waaronder Hoogovens, om voor eind januari hun vrijwillig reductieplan op tafel te leggen.

● Formateur

Premier Lubbers vindt dat een kabinetsformateur zich mag bemoeien met de keuze van kandidaat-ministers. Nu is het een zaak van de politieke partij zelf wie naar voren wordt geschoven. Lubbers vindt dat een formateur zich inhoudelijk met de kandidaat-minister akkoord moet verklaren. De premier zegt dat in een interview met het NRC-Handelsblad van gisteren.

Gesprek moet patstelling doorbreken

Spoedoverleg in Oslo tussen Israël en PLO

TUNIS – Israël en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie PLO zullen binnen 48 uur in Oslo overleg voeren over de impasse rond de uitvoering van het autonomie-akkoord voor de bezette gebieden. Aan de informele besprekingen met de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken, Shimon Peres, neemt een PLO-afvaardiging onder aanvoering van Mahmoud Abbas (Abu Mazen) deel, zo is gisteren uit betrouwbare Palestijnse bron in Tunis vernomen.

De uitvoering van het akkoord zit vooral vast op de kwestie van de grenscontroles tussen de bezette gebieden en de buurlanden. De PLO wenst deze overgangen samen met Israël te controleren. Jeruzalem wil daar echter niets van weten, omdat de veiligheid van de joodse staat in gevaar zou brengen.

Israël heeft laten weten dat een uiteindelijke overeenkomst met de PLO nog wel enkele weken op zich kan laten wachten.

Radio Israël haalde regeringsfunctionarissen aan die zeiden dat premier Yitzhak Rabin op 23 december waarschijnlijk geen ontmoeting zal hebben met PLO-leider Yasir Arafat, zoals eerder was afgesproken. Rabin vindt namelijk dat een nieuwe top waarbij mogelijk geen resultaten worden geboekt, het vredesproces zou kunnen schaden.

Voor 1994 hebben internationale donoren in totaal ruim een miljard gulden hulp toegezegd aan de Palestijnen in de strook van Gaza en in Jericho. Dat heeft de Wereldbank gisteren meegedeeld. Volgens de bank is dit bedrag voldoende voor de projecten die de Palestijnen in het eerste jaar van hun beperkte autonomie in die gebieden willen uitvoeren.

Gewonden bij optuigen kerstboom

HEERENVEEN – Drie ambtenaren van de gemeente Heerenveen zijn gistermorgen gewond geraakt bij het optuigen van de kerstboom in hun gemeentehuis. Alle drie moesten in het ziekenhuis worden behandeld. Twee van hen liepen botbreuken op. De mannen waren doende met het opzetten van de zeven meter hoge boom, toen op een gegeven moment het gevaarte dreigde om te vallen. Een ambtenaar probeerde de zwiepende boom nog te keren. Hij liep daarbij ruglletsel op. De andere twee werden door de boom van de trap geslingerd.

Invallen bij frauderende havenbedrijven

ROTTERDAM (GPD) – Tankcleaning Rotterdam in de Botlek en het zusterbedrijf in Amsterdam hebben op grote schaal afvalolie naar verwerkingsbedrijven in België en Noord-Frankrijk geëxporteerd. Daar is het afval geschikt gemaakt als brandstof voor de cementovens. De overheid heeft beide bedrijven toestemming voor de exporten gegeven, maar justitie vermoedt dat de bij vergunningen behorende documenten zijn vervalst.

Onder leiding van het parket in Rotterdam vielen in totaal 250 opsporingsambtenaren van de politie, milieubijstandsteam, Fiod en de belastingdienst gistermiddag de vijf onder de Langeberg Groep ressorterende bedrijven in Rotterdam, Amsterdam en Groningen binnen. Ook in België werden zeven invallen gedaan.

Recordvangst Hollandse xtc-pillen in Spanje

Van onze correspondent

BARCELONA – De Spaanse politie heeft gisteren een recordvangst gedaan aan uit Nederland afkomstige xtc-pillen. In Madrid en Albacete werden ruim 300.000 doses in beslag genomen. De geschatte straatwaarde bedraagt zo'n tien miljoen gulden. Er zijn zes personen aangehouden, onder wie drie Spanjaarden, een Italiaan, een Argentijn en mogelijk ook een Nederlandse.

Vanwege het onderzoek is de identiteit van de gearresteerden nog niet bekendgemaakt.

De Spaanse politie en regering maken zich al enige tijd ernstige zorgen over het groeiende drugsgebruik onder jeugdige disco-bezoekers, die in grote getale elk weekend van de ene gelegenheid naar de andere trekken. Behalve xtc, LSD, cocaïne en heroïne gebruiken deze jongeren ook grote hoeveelheden soft-drugs en alcohol.

Vooral in de grote Spaanse steden neemt het gebruik van xtc zeer sterk toe. In de eerste negen maanden van dit jaar werden er in Spanje 101.000 doses in beslag genomen, bijna driehonderd procent meer dan vorig jaar tijdens dezelfde periode.

De vangst van gisteren heeft deze stijging nog spectaculairder gemaakt.

Vorige week waarschuwde Baltasar Garzon, de speciale gedelegeerde van de regering belast met het Nationale Plan tegen de Drugs, nog tegen de spectaculair toegenomen vraag naar moderne drugs als xtc.

Het vele drugs- en alcoholgebruik tijdens het weekend door jongeren wordt ook als de belangrijkste oorzaak gezien van het grote aantal verkeersongelukken tijdens de nachtelijke uren. Daarom is de Spaanse politie overgegaan tot een intensievere patrouillering bij disco's en bars in de weekeinden.

Hongaarse minderheid in Slowakije streeft naar eigen provincie

Van onze redactie buitenland

BRATISLAVA – In Slowakije dreigt een verscherping van het al lang slepende minderhedenconflict: de in meerderheid door Hongaren bewoonde gemeenten in de pal aan Hongarije grenzende regio Zitny Ostroy willen in januari een autonome provincie stichten.

De regering in Bratislava, die achter de aankondiging een poging tot afscheiding ziet, heeft met harde woorden gereageerd. Premier Vladimir Meciar zei voor de televisie dat elke poging het grondgebied van Slowakije te versplinteren „aan misdaad grenst."

President Michal Kovac heeft volgens berichten de etnische Hongaren gewaarschuwd voor een „gevaarlijk spel." Hij wil, zo meldde het persbureau TASR, met de in het parlement vertegenwoordigde partijen praten over het oplopen van de spanning. Onder die partijen zijn ook twee organisaties van de Hongaarse minderheid.

De in de steigers staande 'autonome Hongaarse provincie' is het antwoord van de minderheid op plannen van de regering acht nieuwe regio's te vormen met het doel het bestuur te decentraliseren en lokale bestuurseenheden meer autonomie te geven. De Hongaarse Slowaken zijn echter bang dat de grenzen van de nieuwe bestuursgebieden zo worden getrokken dat zij in geen ervan een meerderheid hebben.

Het gebied van het huidige Slowakije stond tot het eind van de Eerste Wereldoorlog bijna duizend jaar lang onder Hongaars bestuur. In Slowakije, en dan vooral in het zuiden van het land, wonen ongeveer 600.000 etnische Hongaren. Dat is ongeveer tien procent van de bevolking.

Nederlandse organisaties verdringen elkaar in wandelga

Lobbyen in Brusse is echte wetenscha

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het kost Nederland meer moeite dan vroeger om te winnen in het 'Brusselse' lobbyspel. Niet alleen doen er steeds meer bedrijven, overheden en organisaties mee aan de lobby's (het actief en informeel beïnvloeden van politieke besluitvormers), de deelnemers worden ook steeds slimmer. Dat zegt prof. dr. M. van Schendelen, één van de sprekers op de gisteren in Den Haag gehouden studiedag over de Nederlandse lobby's in Europa.

Er is volgens Van Schendelen niet zoiets als één Nederlandse lobby. Ondanks pogingen van met name het ministerie van Buitenlandse Zaken om een supra-nationaal front te vormen, zoeken Nederlandse bedrijven, organisaties en overheden eigen ingangen in Brussel om hun belangen te kunnen behartigen. Dat is volgens de hoogleraar ook deugdelijk, zolang de lobby maar professioneel wordt aangepakt. Vaak voorkomende tekorten zijn volgens Van Schendelen interne verdeeldheid, geringe praktijkkennis, betweterij, te weinig ruilmiddelen, gemakzuchtige alliantievorming, slechte timing en gebrekkige evaluatie.

Volgens de Rotterdamse hoogleraar zijn Nederlandse landbouworganisaties nog steeds relatief sterk bij regelgeving- en subsidielobby's binnen de Eruopese Unie, maar heeft de high-tech industrie haar grote successen in het verleden liggen. Met lobby's naar politieke posities (kantoren en banen) wordt relatief weinig succes geboekt, aldus Van Schendelen. Recente voorbeelden daarvan zijn het Europese Monetaire Instituut (voorloper centrale bank) dat niet naar Amsterdam kwam en Braks die volledig werd gepasseerd voor de FAO.

Honderd bedrijven en zo'n andere organisaties uit Ne zijn volgens Van Schendele in Brussel aanwezig om te l Ir. F. van Dongen, hoofd Brusselse lobbykantoor van duktschappen voor Vee, Pluimvee en Eieren, is v over het geringe aantal. hem biedt zo'n vooruitges post grote voordelen voor e nisatie. „Je krijgt inzicht in tieke markt, je bouwt snel ten op, je kan ontwik vroegtijdig signaleren en spelen, de bereikbaarheid is rijk en de aanwezigheid va ga's en concurrenten waar coalities kunt vormen."

Zo'n lobby-kantoor of lobb plekke kan goed werken, m heeft ook nadelen, mee Schendelen. „Het contact m sel wordt beter, maar de afs de eigen organisatie wordt Je loopt kans dat zo iemar zweven." Van Schendelen z goede mogelijkheden in he chuteren' van medewerker Europese Commissie (EC) ze gebeurt nu al. Door het mi van Vrom en Philips bijvo Je detacheert iemand bij het lijk apparaat van de EC, o een speciale adviseur neer."

Er is een toenemende kritie ren op het gelobby in Brus rol van de industrie is volge ci te dominant. Alles spe bovendien in de wandelga buiten de officiële overlegk waardoor het 'spel' weini zichtig is en er misbruik w worden gemaakt. Omdat de almaar omvangrijker worde liezen ze bovendien hun e teit.

De negatieve klank van lob onterecht, zegt K. Klijn, vo directeur Europese Zaken v in Brussel. „Lobbyen is vo formatie aandragen en me menten overtuigen." Van S len: „Je moet je eigen pro verkopen als de oplossing v probleem van de ander." Er dan wel wilde verhalen de doen, schandalen zijn er weinig blootgelegd, aldus d leraar.

Ondanks de toenemende kr het lobbyen in Europa all maar toenemen, meent Van delen. Met name non-profit saties en overheidsorganen in toenemende mate hun to nemen tot deze methode o pees beleid te initiëren of vloeden. De onderlinge co tie zal nog groter worden, w er steeds meer allianties tus schillende lobbyisten zulle den gesloten en men steeds routes naar de beleidsma zoeken.

Actieplan moet aantasting medische zorg voorkomen

Chirurgen willen meer kwaliteit voor patiënt

Van onze redactie binnenland

UTRECHT – De Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH), de wetenschappelijke vereniging van de chirurgen, is bang dat verzekeraars medische zorg in de toekomst zullen inkopen op basis van prijs en niet meer op basis van kwaliteit.

Dat bleek gisteren bij de aanbieding van het NVvH-rapport over kwaliteitszorg 'Van goed naar beter', aan voorzitter R. Levi van de artsenorganisatie KNMG.

De kwaliteit van de gezondheidszorg staat volgens de NVvH onder grote druk, onder meer doordat fusies tussen verzekeraars in de regio's tot monopolieposities leiden. Een patiënt die de geleverde zorg slecht vindt, kan dan niet naar een andere verzekeraar stappen.
Bovendien is de contracteerplicht van de verzekeraars afgeschaft. Ze hebben volgens de NVvH daardoor de vrijheid gekregen om vooral goedkope zorg in te kopen.

Het kwaliteitsplan van de chirurgen omvat onder meer uitbreiding van het systeem van visitatie (het beoordelen van het werk van collega's). Deze onderlinge controle kan leiden tot meer normen voor allerlei behandelingen. De NVvH ontwikkelt ook criteria voor het geven van certificaten („keurmerken") aan klinieken die aan bepaalde eisen voldoen. Patiënten en verzekeraars weten dan waar ze kwaliteit kunnen vinden.
De NVvH werkt verder aan een uniforme registratie van complicaties. Niet voorziene zaken als ontstekingen of bloedingen zullen centraal worden geregistreerd. Aan de hand daarvan kunnen veel voorkomende complicaties worden bestudeerd en kunnen maatregelen worden genomen om ze te voorkomen.

Door het ontwikkelen van protocollen wil de NVvH bevorderen dat zoveel mogelijk via een vast stramien wordt gewerkt. Daarmee kan ook onnodig onderzoek worden voorkomen. Ten slotte behelst het kwaliteitsplan maatregelen in de sfeer van opleiding en bijscholing. De kosten van de extra kwaliteitszorg moeten volgens de chirurgen worden gedragen door de artsen zelf, de overheid, de verzekeraars en de patiënten.

Kerst verhaaltje

● *President Bill Clinton leest het verhaal 'De nacht voor kerstmis' voor aan een groep schoolkinderen uit Washington. Het Amerikaanse staatshoofd nodigde samen met zijn vrouw Hillary de kinderen uit om een dagje op het Witte Huis te komen kijken.* Foto: AP

Ruim 1700 doden in verkapte burgeroorlog

FIS stelt eisen voor staken geweld Algerije

BARCELONA – Het verboden Islamitisch Reddingsfront (FIS) is slechts bereid mee te werken aan het beëindigen van het geweld in Algerije als aan vijf eisen wordt voldaan. De belangrijkste daarvan is de onmiddellijke vrijlating van alle politieke gevangenen in het land, onder wie een groot aantal FIS-sympathisanten, en de FIS-leiders sjeik Abassi Madani en imam Ali Belhadj. Dat heeft de president van het FIS-in-ballingschap, Rabah Kebir, gisteren in Bonn gezegd.

De verkapte burgeroorlog in Algerije heeft de afgelopen twee jaar reeds aan minstens 1700 personen het leven gekost, onder wie 23 buitenlanders. Dinsdag nog werden twaalf Bosnische en Kroatische christenen, die in het Algerijnse plaatsje Tamesguida voor de lokale onderneming Hydro-Electra werkten, door een 'integristisch commando' vermoord. Enige uren later werd in de hoofdstad Algiers de rechter Bentri Seddik door een soortgelijk fundamentalistisch commando doodgeschoten.

Volgens Kebir staat het FIS niet achter het vermoorden van buitenlanders, maar de in Duitsland ondergedoken woordvoerder van het FIS weigerde de moorden te veroordelen. In Algerije zijn minstens twee gewapende groeperingen actief, die van het FIS zijn afgescheiden en die een meedogenloze terreur uitoefenen om de huidige machthebbers op de knieën te krijgen. Een van deze twee terreurbewegingen, de Gewapende Islamitische Groep (GIA) heeft zich inmiddels verantwoordelijk gesteld voor de aanslagen van dinsdag.

Nederlandse verkenners mogen Zepa en Sebrenica niet in

Uitzending luchtmobiele brigade Bosnië in gevaar

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De uitzending van de luchtmobiele brigade naar Bosnië stuit op grote moeilijkheden. Twaalf Nederlandse verkenners zijn door Bosnische Serviërs de toegang geweigerd tot de twee enclaves - Sebrenica en Zepa - die de Luchtmobiele Brigade vanaf begin volgend jaar moet beveiligen. Volgens een Defensie-woordvoerder kan de Luchtmobiele Brigade niet vertrekken als het terrein niet eerst is verkend.

De commandant van de VN-troepen in Oost-Bosnië, luitenant-generaal Briquemont, beraadt zich op deze nieuwste ontwikkeling. Want als de Bosnische-Serviërs, die de twee enclaves omsingeld hebben, geen verkenners toelaten, zullen ze mogelijk ook de Luchtmobiele Brigade de toegang weigeren.

Defensie ontkent dat de uitzending van de Luchtmobiele Brigade nu op losse schroeven staat. „Zonodig kan het verkenningsteam op korte termijn terugkeren," aldus een woordvoerder. Maar daarvoor moet de Belgische commandant Briquemont eerst de Bosnische Serviërs op andere gedachten zien te brengen. Voor de ontplooiing van de Nederlandse blauwhelmen is de Servische medewerking onontbeerlijk, want de VN-soldaten hebben mogen maar zeer beperkt geweld gebruiken.

In Zepa en Sebrenica wonen in totaal 60.000 mensen waarvan tweederde moslim is. Onder hen bevinden zich naar schatting 20.000 vluchtelingen. De bescherming van de bevolking in deze gebieden is door luitenant-generaal Briquemont toegewezen aan de extra Nederlandse militairen die minister Ter Beek (Defensie) begin volgend jaar naar Bosnië wil sturen.
De verkenners hebben wel nuttige informatie gekregen van Canadese en Oekraïnse blauwhelmen die daar nu gelegerd zijn. Maar dat is onvoldoende basis om de Nederlandse blauwhelmen op pad te sturen. Overigens ondervinden ook de Canadezen en Oekraïners grote moeilijkheden om hun militairen bevoorraad te krijgen. Defensie heeft geen aanwijzing dat de Bosnische Serviërs een speciale weerzin tegen Nederlandse VN-soldaten hebben.

Meer crimine geld uit frau dan drugshan

DEN HAAG - Geld van ve transacties bij banken en selkantoren is in 40 procent gevallen afkomstig uit frau 30 procent uit de drugsha rest komt uit andere vorm criminaliteit zoals de vrouw del, prostitutie en autodiefst

Dat blijkt uit de eerste analy de Centrale Recherche Info dienst (CRI) van 4000 ve transacties die de afgelope jaar vrijwillig door banken instellingen bij het meldp de CRI werden aangemeld. Daaruit blijkt volgens Schaap, hoofd van de diens ciël-economische criminalit de CRI, dat banken goed zijn eruit te pikken wat ni haak is.

Dankzij de meldingen van d banken en andere financiële lingen kon vanaf begin vo 2,3 miljard gulden worden ceerd.

Gemiddelde arts weet te weinig van spierziekten

UTRECHT – De gemiddelde arts weet niet genoeg van spierziekten, een aandoening waaraan in Nederland toch zo'n 100.000 mensen lijden. Niet alleen ontbreekt het aan puur medische kennis, maar patiënten worden vaak ook ten onrechte afgekeurd voor werk. Volgens gegevens van de Vereniging Spierziekten Nederland (VSN) is bij één op de vijf leden een foutieve, of later bijgestelde diagnose gesteld.
Dat blijkt uit de gisteren uitgesproken oratie van prof.dr. M. de Visser, die in het Amsterdamse AMC is benoemd tot bijzonder hoogleraar neuromusculaire ziekten. De Visser brak een lans voor de verbetering van de zorg aan mensen met spierziekten. Vaak gaat het om ernstige aandoeningen die leiden tot niet goed functionerende spieren of tot verlammingen. Er zijn zo'n 600 verschillende soorten bekend. Naar schatting een kwart van alle spierziekten is erfelijk en ongeneeslijk.
Het gaat de goede kant op met wetenschappelijk onderzoek. Sinds de opkomst van moleculair-genetisch onderzoek, wordt het ene na het andere gen ontdekt dat verantwoordelijk is voor spierziekten. Maar meer kennis is hard nodig. Ook omdat bij sommige spierziekten behandelingen worden voorgeschreven waarvan het effect nog nooit is bewezen. Zowel bij de opleiding tot basisarts als in het co-assistentschap en tijdens de specialistische opleiding tot neuroloog is meer aandacht voor spierziekten vereist, aldus De Visser.
De Visser ontmoet regelmatig patiënten die ten onrechte door artsen zijn afgekeurd voor het verrichten van werk. Ze vindt dan ook dat niet alleen neurologen zich in het onderwerp moeten verdiepen, maar ook de huisarts en de arts van de Geneeskundige Medische Dienst.

Zelfs oppositie doordrongen van Grootservische gedachte

Serviërs kunnen alleen kiezen uit nationalisten

ELGRADO – Echte tegenstanders van de Grootservische gedachte krijgen het moeilijk bij de parlementsverkiezingen van morgen. Weliswaar doet er een behoorlijk aantal partijen en lijstverbindingen mee. Maar toch is de keuze uiterst beperkt. Die ligt tussen keurig, minder net en uiterst schofterig nationalisme.

ek het bij de parlementsverkiezingen een jaar geleden nog alsof de oppositie andere opvattingen had dan president Slobodan Milosevic over de toekomst van Servië en ex-Joegoslavië (reden waarom ze op enorme sympathie in het buitenland kon rekenen), in de afgelopen maanden heeft ze haar mening fors bijgesteld. Dat er een Groot-Servië moet komen, daarover twijfelen inmiddels ook erkende oppositieleiders als Vuk Draskovic, de belangrijkste kandidaat van de oppositiecoalitie Depos, alsmede Zoran Djindjic, lijsttrekker van de Democratische Partij, niet meer.
Het enige meningsverschil is nog op welke wijze dat doel bereikt moet worden. Ter extreem-rechter zijde staat een man als Vojislav Seselj, de leider van de Tsjetniks en bondgenoot van president Milosevic tot hij enkele maanden geleden een motie van wantrouwen tegen de president indiende. Die ontbond daarop prompt daarop het parlement om behandeling van de motie onmogelijk te maken en rangeerde Seselj op een zijspoor.
De nieuwe extreem-rechtse bondgenoot van de president heet Zeljko Raznjatovic, bijgenaamd Arkan, in Nederland gezocht als bankrover en ontsnapt uit de Bijlmerbajes. Op zijn affiches presenteert hij zich als de ideale schoonzoon en zijn glimlachende baby-gezicht doet niet vermoeden dat hij leider is van de Tijgers, één van de meest meedogenloos moordende Servische vrijwilligersbrigades.
Arkan, die zetelt in Kosovo, verbloemt geen moment dat hij Groot-Servië met geweld wil verenigen en zuiveren van 'anti-Servische' elementen. Zijn populariteit is overigens matig; sommige opiniepeilingen suggeren zelfs dat hij de kiesdrempel niet zal halen.
In het midden staan president Milosevic en zijn Socialistische Partij, die op dit moment alles op alles zetten om redelijk over te komen naar de buitenwacht. Ze hopen zo een einde te maken aan de economische sancties, terwijl ze onderwijl de Bosnische Serviërs van wapens, munitie en brandstof voorzien om door te gaan met de oorlog. En aan de gematigde kant van de schaal betogen Draskovic en Djindjic dat het doel van een Groot-Servië met 'vreedzame' middelen moet worden bereikt.
Maar uiteindelijk is het allemaal één pot nat, constateert Andras Agoston, leider van de Democratische Beweging voor Hongaren. Zijn partij is naast de Socialisten, de Tsjetniks, Depos en de Democratische Partij één van de weinige kanshebbers op zetels in het 250 zetels tellende parlement.
In tegenstelling tot de Albanezen in Kosovo hebben de pakweg 350.000 Hongaren wel besloten aan de verkiezingen mee te doen, met name om in onderhandelingen met de Servische regering over de positie van de Hongaarse minderheid duidelijk te maken dat de Democratische Beweging hun legitieme vertegenwoordiger is.
Maar toen enkele weken geleden de oppositie overlegde over een gezamenlijke verkiezingslijst, heeft Agoston zich daar zorgvuldig buiten gehouden. „Wij hebben niets bij de oppositie te zoeken, want er is geen enkele partij die niet op een of andere manier een Groot-Servië wil." En dat gaat dwars in tegen de wens van de Hongaren voor autonomie van de provincie Vojvodina.

Afwijzing van het Grootservische standpunt is zo weinig bespreekbaar dat zelfs de Burgeralliantie, de zieltogende vredesbeweging, zich er maar bij neer heeft gelegd. „Uit tactiek," zegt vice-president Ratomir Tanic, die zich bij de verkiezingscoalitie Depos heeft aangesloten. „Het is toch beter een beschaafd nationalisme uit te dragen dan consequent aan je eigen standpunt vast te houden en totaal verslagen te worden."
Op een wat lauwe verkiezingsbijeenkomst in het centrum van Belgrado maakt Vuk Draskovic duidelijk wat dat 'beschaafde nationalisme' inhoudt. Hij haalt uit naar Milosevic, die „de Bosnische Serviërs wil verkopen door de moslims in de onderhandelingen drie procent meer te geven" en die „in geheime afspraken met Kroatië de belangen van de Kroatische Serviërs verkwanselt."
Of de oppositie met haar nette (of misschien ook minder nette) nationalisme echt iets opschiet, is de vraag. Uit de opiniepeilingen, die overigens in het verleden uiterst onbetrouwbaar waren, blijkt dat Depos en de Demôcratische Partij kans maken op zo'n dertig procent van de stemmen. Niet slecht, maar de socialisten van Milosevic blijven de grootste partij.

Die populariteit is verbazend gezien de malaise waarin de Serviërs na tweeëneenhalf jaar oorlog en anderhalf jaar economisch embargo in verkeren.
Over het aantal stemmen dat de radikalen halen, bestaat de meeste onzekerheid. Zeker is in ieder geval wel dat Seselj sinds hij in ongenade is gevallen zijn populariteit flink heeft zien zakken. En dat is niet in de laatste plaats te danken aan de televisie, die de man jaren lang had opgehemeld, maar plotseling openlijk als oorlogsmisdadiger begon te portretteren. Het zijn herkenbare methodes, die Milosevic zo van de oude stalinisten heeft overgenomen.

Seinwachters krijgen voortaan betere opleiding

Ontsporing door fout van NS-medewerkers

UTRECHT – De ontsporing van delen van een goederentrein bij Lage Zwaluwe in oktober, is veroorzaakt doordat NS-medewerkers de handbediening van een hoge-snelheidswissel niet volledig hebben uitgevoerd. Deze conclusie trekt een onderzoekscommissie van de Nederlandse Spoorwegen.

Als enig type wissel heeft de hoge-snelheidswissel een beweegbaar puntstuk. Dat moet ervoor zorgen dat de wissel door het gewicht van de trein in de juiste positie wordt gedrukt. Maar omdat de goederentrein te licht was om het puntstuk in beweging te krijgen, bleef de wissel in de verkeerde stand staan en ontspoorde de trein. De NS'ers gingen er echter ten onrechte vanuit dat de goederentrein zwaar genoeg was om het puntstuk in beweging te zetten, aldus het onderzoek.

De trein ontspoorde nadat zich eerst een storing had voorgedaan in de wissel. Volgens de standaardprocedure die geldt na wisselstoringen, moest de goederentrein vervolgens stapvoets de wissel passeren. Dit is wel gebeurd.

Van de trein ontspoorden de locomotief en de eerste vier wagons die waren geladen met gevaarlijke, chemische stoffen. Als gevolg van het ongeluk was er tweeëneenhalve dag geen treinverkeer mogelijk tussen Dordrecht en Lage Zwaluwe.

Om herhaling te voorkomen heeft de NS-onderzoekscommissie aanbevolen de opleiding of instructie van seinwachters te verbeteren. Volgens de commissie heeft de NS niet goed in de gaten gehouden of degenen die de wissels met de hand moeten kunnen bedienen, wel op tijd hun opleiding of herinstructie hebben ontvangen. De NS gaat de situatie nu landelijk doorlichten.

Ook moet het handboek voor treindienstleiders worden verbeterd. Er moet informatie in komen te staan over het handmatig bedienen van hoge-snelheidswissels.

Om een menselijke fout zoveel mogelijk uit te sluiten, wil de commissie dat dit type wissel voortaan vanuit één plaats handmatig wordt bediend. De man ter plaatse moet dan met behulp van een elektromotor zowel het puntstuk als de wissel gelijktijdig kunnen omzetten. Nu gebeuren die handelingen niet op hetzelfde tijdstip.

De hoge-snelheidswissel is zo geconstrueerd dat er met een snelheid tot 130 kilometer per uur overheen kan worden gereden. Op de normale wissels is 60 tot 90 kilometer per uur de maximum-snelheid.

Tientallen leden maffia opgepakt

CATANIA – Zeker zestig mensen zijn gisteren in de vroege ochtend opgepakt bij een grootscheepse operatie van het Italiaanse leger en politie tegen de Siciliaanse maffia. De politie zei meer arrestaties te verwachten bij deze grootschalige operatie die de onderwereld in het oostelijke Catania een ferme slag moet toebrengen. Onder de arrestanten zijn de zoon van de beruchte maffiabaas Benedetto Santapaolo en de eigenaars van het bekendste restaurant in Catania. Tegen verschillende maffiosi die al gevangen zitten, onder wie Santapaola, werden nieuwe aanklachten ingediend. Deze maffialeider wordt beschouwd als één van de erfgenamen van de baas der bazen 'Toto' Riina.

Eper agenten mogen boek Jolanda niet van tevoren inzien

DEN HAAG – Vier agenten uit Epe mogen het boek van incestslachtoffer Jolanda niet inzien vóórdat het wordt gedrukt. Dit zou in strijd zijn met de grondwettelijke vrijheid van drukpers, zo heeft de president van de rechtbank in Den Haag mr. A. van Delden gisteren bepaald.
De agenten hadden in kort geding inzage geëist omdat ze bang zijn dat Jolanda hen in het boek ervan beschuldigt haar seksueel te hebben misbruikt. Eerder kwamen de agenten in opspraak door dergelijke aantijgingen van de vrouw. Justitie ging niet over tot vervolging omdat zij geen feitelijke ondersteuning hiervoor vond.
Gedaagden in het geding waren zowel Jolanda als uitgeverij Bzztoh, waar het boek eind februari verschijnt. Zij hebben benadrukt in het boek uiterst zorgvuldig te zijn met betrekking tot de persoonlijkheid en privacy van de agenten. De rechter zegt geen reden te hebben aan deze belofte te twijfelen.

Voor het laatst

● *Prinses Diana woonde donderdag de jaarlijkse vergadering bij van het Centrum voor Daklozen in Londen. Het was haar laatste openbare verplichting. Bij haar afscheid werd Lady Di overstelpt met bloemen.* Foto: EPA

Parel in Britse kroon kwijt zich van laatste openbare verplichting

'Sexy Di' nu 'Heilige Di'

LONDEN – Prinses Diana werd een koninklijke superster als de vrouw van de Britse kroonprins. Ze verwierf in de loop der jaren steeds meer genegenheid en ontzag voor haar werk met zieken, eenzamen en wanhopigen.

Maar, na dertien jaar in de spotlights, lijkt het huwelijk van Diana met prins Charles echt voorbij. Ze trekt zich terug uit het openbare leven om meer van haar privacy te genieten en na te denken over haar toekomst. Ze werkte donderdag haar laatste verplichting af in een opzienbarende carrière als 'engel der genade' en modepop.
Diana was de parel in de kroon van de Britse koninklijke familie na haar huwelijk in de kathedraal in 1981, dat een hitformule opleverde voor de monarchie: Hollywood-achtige glitter gecombineerd met het beste in de Britse praal.
Maar achter het glimlachende koninklijke masker en het romantische beeld van een volmaakte vrouw en moeder werd het sprookjeshuwelijk tot een nachtmerrie die werd gespeeld in het felle licht van de wereldpers.
In december 1992 kondigden Diana en Charles formeel aan dat ze uit elkaar gingen. Donderdag, ruim een jaar na het instorten van het huwelijk, kweet Diana zich van haar laatste verplichting van het jaar en begon ze een periode van halve isolering van het openbare leven.

Sinds de scheiding werkte Diana hard om een rol voor zichzelf te scheppen, waarbij ze zich in liefdadigheidswerk stortte teneinde het stempel van modepop van zich af te schudden. Ze werd gefotografeerd terwijl ze aids-patiënten en melaatsen aanraakte, ze brak een lans voor mishandelde vrouwen en drugsverslaafden en daagde mensen ertoe uit de handen uit de mouwen te steken door voor de misdeelden in de samenleving te zorgen.

De nieuwe rol werkte zo goed dat sommige commentatoren haar 'Heilige Di' begonnen te noemen in plaats van 'Sexy Di'.

Maar het gluren in haar privé-leven stopte niet met de bekentenis dat haar huwelijk verworden was tot een liefdeloos toneelstuk. Terwijl ze niet meer echt getrouwd maar ook niet correct gescheiden was, werd elke lach naar een koninklijke bediende, elk geheimzinnig winkeluitstapje nauwkeurig onderzocht op de minste aanwijzing voor een ontluikende romance.

Haar particuliere telefoongesprekken zijn afgeluisterd en aan het volk voorgespeeld. Ze is achtervolgd door roddelpraat over Charles' hechte vriendschap met zijn oude vlam Camilla Parker Bowles. Vrienden zeiden dat ze moe werd van de constante aandacht in de publiciteit. Kort geleden huilde ze in het openbaar en beet ze een fotograaf toe „jullie maken van mijn leven een hel."

In het afgelopen jaar raakte Diana hoe langer hoe geïsoleerder. Haar vader stierf, haar twee zoons gingen naar de kostschool en een dikke vriendin, Lucia de Flecha de Lima, de vrouw van de Braziliaanse ambassadeur, verliet Londen.

artijcongres helpt de kiezer geen snars

PvdA draait om de hete brij heen

DOOR CAREL GOSELING

N HAAG – Partijcongressen traditiegetrouw applausmachi-. Als ze tenminste vooraf goed geregisseerd en eventuele me-sverschillen zijn weggemas-d. Ze zijn vooral bedoeld om de erleden weer eens gezellig en te halen. Ze een hart onder riem te steken met flink veel talk: jongens, kijk eens hoe d wij het doen. Om daarop de dschap 'wij gaan er met zijn al-tegenaan' te laten volgen.

afgelopen weekeinde was het bij de A niet anders. De partij zit al tijden in oek waar electoraal de klappen val- maar deed net alsof er niets aan de is. Partijleider Kok roemde zijn ei- financieel beleid en gaf vervolgens men aan andere PvdA-bewinds-: Hans Alders, Ien Dales, Relus ter , Jan Pronk. Hedy d'Ancona kreeg ai over de bol.
llend genoeg 'vergat' Kok zijn partij-ten in het kabinet: Ritzen, Dankert, o en Simons. Het terrein van Jacques ge, de sociale zekerheid, nam de A-voorman zelf voor zijn rekening. de bekende trefwoorden: een nieuw gelegenheidsoffensief, korter. wer- hervorming van het stelsel, meer aandacht voor de uitvoering, een houdbaar en rechtvaardig stelsel en ten slotte het veiligstellen van het sociaal minimum inclusief het minimumloon.

De congresgangers klapten de handen rood en gingen tevreden naar huis. Het was een goede bijeenkomst. De vraag is of het de PvdA zelf veel helpt. Aan de kaderleden zal het niet liggen. Wel aan de kiezers. En daarbij is de getoonde eenheid

politiek objectief

op een congres niet van doorslaggevende betekenis. Die kijken allereerst naar hetgeen de politieke partij voor hen in het dagelijks leven kan betekenen. Welke dingen worden er beloofd en wat komt ervan terecht. Daarbij speelt duidelijkheid, een heldere lijn, een doorslaggevende betekenis.
Om deze punten draaide de PvdA met een ruime boog heen. Geen woord meer over de eerdere belofte dat er de komende jaren rust zal heersen op het terrein van de sociale zekerheid. Ook geen discussie over een verandering in het verkiezingsprogramma in die zin dat de PvdA wijzigingen in hoogte en duur van uitkeringen niet gewenst vindt, maar ze niet uitsluit. Net zo min als er lang werd stilgestaan bij een interview van Wallage zelf in de Volkskrant waarin hij nieuwe, ingrijpende aanpassingen van het sociale zekerheidsstelsel aankondigde.

Nog geen twee dagen na het partijcongres kondigde Wallage in een brief aan de Tweede Kamer nieuwe ingrepen in de ww aan. Daarnaast is er nog steeds de discussie over de nieuwe bijstand. Terwijl de bewindsman deze week ook nog met de Eerste Kamer in de slag moest over het terugdringen van het ziekteverzuim, en met de Tweede Kamer over de begroting 1994. Allemaal zaken waar het congres kennelijk geen boodschap aan had.
Er waren echter meer ongerijmdheden. Terwijl Kok aangaf dat behoud van koopkracht op het tweede plan komt, wist het Kamerlid Van Zijl deze week in de Kamer te beweren dat de uitkeringen op peil gehouden moeten worden en dat de inkomensverschillen niet mogen groeien. De partijleider pleitte verder voor korter werken, een zaak die volgens de direct betrokken bewindsman, Wallage, niet genoeg oplevert in de strijd tegen de werkloosheid. Maar Van Zijl wil bij de overheid wel de 32-urige werkweek invoeren. Van Zijl wil meer mensen in banenpools. Wallage stelt voor om uitkeringsgerechtigden in ruil voor de uitkering een maatschappelijk nuttige prestatie te laten leveren. En PvdA-voorzitter Rottenberg vindt dat alle mensen met een uitkering in dienst moeten komen van een NV Werk. Die NV moet zowel maatschappelijk nuttige werkzaamheden gaan uitvoeren als commercieel voor derden gaan werken. Hoezo, duidelijkheid?

Die kwam er ook niet van Kok zelf toen hij waarschuwde voor de opkomst van rechts: degenen die de slogan 'het eigen volk eerst' hanteren. Waarbij hij tussendoor meedeelde er pas recent achter te zijn gekomen dat die ideeën al tot in het bejaardenhuis worden aangehangen door 'hele gewone mensen'. De afstand tussen politiek en samenleving had niet beter tot uitdrukking kunnen komen.
Volgens de partijleider vergt de trend een krachtig weerwoord. „Dat nooit weer." Hoe dan? Daarop bleef Kok het antwoord schuldig. Er moest meer worden geluisterd naar de ontevreden burgers. Fijn, maar dan? De politiek moest volgens Kok dan terugzeggen dat de buitenlanders niet als zondebok mogen worden aangewezen. Daarna zweeg Kok en ging over naar een ander onderwerp.

Dat is dus niet het soort antwoorden dat de kiezer vraagt. Geen duidelijkheid. De PvdA kan dan wel het eigen ego strelen, naar de kiezer toe is er nog heel wat werk aan de winkel. Het zich afzetten tegen de CDA-ideeën rond minimumloon of de VVD-plannen voor een mini-stelsel in de sociale zekerheid is onvoldoende. Het komt op de eigen voornemens aan. Maar in hoeverre de PvdA nog de ruimte heeft om die vrijelijk uit te dragen nu er zoveel mensen uit de vakbeweging op de verkiezingslijst staan, is de vraag. Het leidt tot een nieuwe breuk met de FNV of tot hernieuwd conservatisme ter linkerzijde. De rode familie moet gezellig onder elkaar; intussen net als het PvdA-congres.

uis lezen heeft geen effect op leesprestatie kinderen

onge boekenwurmen op hool niet in 't voordeel

DOOR ANS BOUWMANS

STERDAM – Buitenschools lezen [illegible] ingen. Dat concludeert [illegible] onderzoek [illegible] wee jaar durend onderzoek onder 950 kinderen op de basisschool. Of kind nu veel of weinig thuis op de een boekje leest, voor het begrijpend lezen op school maakt dat volgens geen verschil. Haar onderzoeksresultaten druisen recht in tegen de algemeen aanvaarde veronderstelling dat buitenschools lezen 'goed' is voor begrijpend lezen.

Otter echter leren kinderen [illegible] begrijpend lezen als ze [illegible] tekst doen zoals vragen beantwoorden of een samenvatting maken. [illegible] het lezen thuis [illegible] worden geleverd [illegible] kinderen in de [illegible] situatie [illegible] gedacht, worden [illegible].
dat wil niet zeggen dat zomaar lezen in de vrije tijd niet belangrijk is," [illegible]. Buitenschools lezen is volgens [illegible] middel om in aanraking te komen met gevoelens en ideeën, je te identificeren met personen. „Door middel van [illegible] kunnen gevoelens van blijdschap en [illegible] hun weg vinden," meent de [illegible] die bij het SCO-Kohnstamm Instituut voor Onderzoek van Opvoeding [illegible]. Gisteren promoveerde [illegible] het onderzoek aan de Universiteit van Amsterdam.

[illegible] onderzoek blijkt dat lees- en kijk[illegible] geen stabiele persoonskenmerken zijn. Een kind dat het ene jaar veel leest, [illegible] het jaar erop niet te [illegible]. Het lezen is ook heel scheef verdeeld. Veel Nederlandse kinderen uit leerjaar [illegible] en [illegible] lezen [illegible] toe. Uit de dagboekjes blijkt dat 43 procent van de leerlingen [illegible] minder dan één keer per week leest. De gemiddelde tijd die deze groep leerlingen per week leest is tien minuten.

Het is volgens Otter niet aannemelijk dat de leesprestaties van kinderen profijt kunnen hebben van weinig tot heel weinig lezen. [illegible] in een eerder onderzoek – dat concludeerde dat thuis lezen een klein effect heeft – wel van uitgegaan.

De veronderstelling dat thuis lezen goed is voor het schoolse begrijpend lezen wordt volgens Otter nog verder ondergraven [illegible] onderzoeken die zijn verricht naar het effect van leesprogramma's op school. „Succesvolle programma's betrekken leerlingen op een of andere manier actief bij het leesproces."
Die betrokkenheid zou er volgens Otter thuis ook moeten zijn om voor een verbetering van de leesprestaties te laten zorgen. Maar het is niet te verwachten dat een kind dat lekker lui op de bank een boek leest voor zijn plezier daar een 'lesje' van maakt of wil maken.

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling stelde vorige week vast dat de leesvaardigheid van Nederlandse kinderen onder het Oeso-gemiddelde ligt. Uit het onderzoek van Otter kan worden afgeleid dat nog meer boeken geven niet helpt, de Jip en Janneke's zullen vergezeld moeten gaan van een opdracht.

Nationale bestuurlijke vernieuwing mislukking

DOOR WILLEM HEEMSKERK

gastgesprek

In de rubriek 'gastgesprek' geven wij deskundigen op bepaalde gebieden de ruimte om hun mening over een bepaalde, actuele zaak te ventileren. Vandaag schrijft dr. Willem Heemskerk, oud-burgemeester van Echt, bestuurs- en waterjurist en lid van het Comite 'Referendum Ja' over de mislukking van de bestuurlijke vernieuwing in ons land.

[illegible] dat de grootste regeringspartij, het CDA, aanvankelijk welwillend leek te staan tegenover bepaalde bestuurlijke vernieuwingen in ons land zijn, volgens onze kranten, de perspectieven daarvoor niet goed.

[illegible] niet wat betreft de suggestie voor de 'echt' gekozen burgemeester, de gekozen premier [illegible] districtenstelsel. Hoogst [illegible] is dat voor de invoering van het 'zogenaamde [illegible] referendum', een [illegible] van rechtstreekse democratie. Conform een meerderheid [illegible] Commissie-De Koning [illegible] door deze vorm van raadpleging burgers in de [illegible] kunnen worden ge[illegible] door de Tweede Kamer [illegible] Eerste Kamer aangenomen [illegible] ontwerp alsnog te verwerpen [illegible] van de pro[illegible] zouden dan wel 20.000 [illegible] nodig zijn.

[illegible] zijn wij nog lang [illegible] men daarbij hoort dat [illegible] CDA-fractievoorzitter Wolt[illegible] van onze democrati[illegible] verworvenheden, de Eerste [illegible] 'ontbonden' wil hebben [illegible] ze vaak dwars zou liggen [illegible] kan men zich eerder af[illegible] of er hier te lande niet [illegible] regressie dreigt [illegible] vinden in plaats van een [illegible] vernieuwing. Jammer!

Dit is allemaal niet goed met het oog op de komende verkiezingen. Recente analyses wijzen nu al uit dat voor de komende Tweede-Kamerverkiezingen in mei 1994 de opkomst 10 à 15 procent lager wordt geschat dan tot op heden het geval was (dat was tot nu toe ca. 78%). De kloof tussen politiek en maatschappij wordt steeds groter; vandaar een steeds grotere apathie onder de kiezers.
Voor spreiding van politieke macht bestaan mijns inziens twee modellen: 1) het model van de representatie-democratie (besluitvorming ligt bij gekozen politieke vertegenwoordigers); 2) model van participatie-democratie (burgers nemen rechtstreeks via volksstemming deel aan besluitvorming). Doordat de legitimiteit van het overheidsbeleid voortdurend meer op de tocht komt te staan wordt dit laatste model steeds meer hier en elders gepropageerd, op het voetspoor van het ideaal van de Amerikaanse president Abraham Lincoln (Government of the people, bij the people, for the people). De toch 'mondige' burgers moeten niet meer als toeschouwers maar als medespelers bij het politiek toneel betrokken worden. Dat heeft stellig een correctieve werking. Zelfs nog méér dan dat. Het referendum kan worden aangemerkt als een gewichtig middel tot activering van het politiek burgerschap; als een nuttig middel tot contrôlering van de (soms bedenkelijke) praktijk van de representatieve democratie en last but not least als impuls voor spreiding van politieke macht. Volgens sommigen is het referendum zelfs onontbeerlijk voor de redding van de democratie!

Nu de invoering van een (bindend) correctief referendum – waarvoor grondwetswijziging nodig is – nog ver af lijkt, behoeft ons dat niet te weerhouden te blijven streven naar het houden van consultatieve referenda (raadplegende volksstemmingen onder kiesgerechtigde inwoners) met name voor zaken die zich daartoe op lokaal en regionaal niveau lenen. Dat vereist dan wel – naast een goede voorbereiding – een formeel besluit van de respectievelijke gemeenteraden of van de Provinciale Staten. Voor die voorbereiding hebben sommige instellingen in den lande kennis in huis, zoals het Instituut voor Toegepaste Sociologie van de Nijmeegse universiteit. Zo'n raadplegende volksstemming kan eventueel, ook om de kosten te drukken, gehouden worden tegelijk met de bijvoorbeeld in 1994 plaatsvindende normale verkiezingen. De (succesvolle) praktijk heeft uitgewezen dat een goede uitslag van een dergelijk referendum een enorme appèl-en signaalfunctie op en voor de beslissende overheid betekent!

Wanneer wordt de provincie Limburg daar rijp voor? Zou een dergelijk referendum (als sterk veredelde enquête en aldus ook in het Staatsrecht erkend) niet van groot belang kunnen zijn voor de uiterst discutabele AVI-ZON, eventueel in Maasbracht [illegible] van de grootste afvalverbrandingsovens in de wereld); nota bene te plaatsen in een regio die sowieso al qua milieu onevenredig zwaar in de provincie wordt belast? De tijd zou dan wel dringen.

lezers schrijven

postbus 3100

● Student

Ik ben een doorsnee studentje, houd van een pilsje en stappen, maar de studie gaat bij mij voorop. Die studiefinanciering is aan de krappe kant zodat ik in mijn vrije tijd nog een beetje taxi rijd. Tot zover ging alles redelijk. Ik verruilde mijn studentenkamertje voor een appartement. Gezellig, eindelijk helemaal op mezelf. Mijn THW had ik inmiddels ingeruild voor het Bell College. Want deze opleiding lag me veel beter.

Maar de regering zegt dat het Bell College geen hbo-opleiding is, dus werd ik al zo'n tweehonderd gulden gekort. Als ik heel zuinig zou gaan leven zou ik het nog net kunnen rooien. Dus leefde ik wat rustiger verder.
Nu komt het grootste lachertje, in het jaar 1991 heb ik te veel verdiend zodat mijn beurs iedere maand met 50 gulden gekort wordt, de onderwijsretributie wordt ook nog afgetrokken van mijn basisbeurs zodat ik nog 387 gulden overhoud. Haha, daar moet ik mijn huur, vaste lasten, eten en kleding van betalen zodat ik iedere maand ongeveer 500 gulden verder in het rood zak.

Het grappige is dat de meeste mensen en vooral ook de regering zeggen dat iedereen in Nederland kan studeren. Nou, dan moet je toch wel op een heel rare manier aan je geld komen of je pa moet met minimaal vier ton per jaar thuiskomen.
En het leuke is, dat niemand je financieel kan helpen, en op een andere woning moet je ongeveer zes maanden wachten.

Nog even dit, probeer nooit vanuit Duitsland een 06-nummer te bellen want dit lukt je niet. Mijn vader probeert namelijk al twee jaar Steunpunt Studiefinanciering te bellen.

KERKRADE M. Claessens, studente Bell College Maastricht.

(Door redactie ingekort)

● Staatsloterij

Graag wil ik via deze weg even mijn ongenoegen spuien over de Staatsloterij. Al jaren koop ik elke maand één of twee loten. Winnen doe ik wel eens, maar hoger dan ƒ 25,– kom ik niet. Ik vraag me af of het wel allemaal klopt wat daar gebeurt.
Ze kunnen ons veel op televisie laten zien maar [illegible] trekking zie je nooit. [illegible] over heb. Ze moeten de trekking live op televisie laten zien door middel van balletjes in een kooi of zo, zoals de lotto bijvoorbeeld.

Jaren geleden zat de jury in de zaal met grote boeken en dan keken ze meteen of het getrokken nummer ook wel als lot verkocht was, vele malen bleek dit niet het geval. Zo zal het nog wel gaan en dat is toch niet juist, ze moeten wel eerlijk blijven en ook de nummers die dan niet verkocht zijn opnieuw trekken. En die show is helemaal overbodig. Ik heb in vier maanden tijd de proef op de som genomen en in totaal 250 briefkaarten gestuurd om deel te kunnen nemen en niks gehoord. Dat komt natuurlijk omdat ik Limburger ben en die tellen zoals we weten niet mee, want dat kan toch niet iemand met een dialect op tv.

KERKRADE W. [illegible]

(Door redactie ingekort)

● Neo-nazi's

Wanneer krakers voor behoud van hun woningen demonstreren worden ze door ME'ers in elkaar geslagen. Wanneer Duitse neo-nazi's op Nederlands grondgebied marcheren wordt er niet ingegrepen. Moeten we ons niet eens langzamerhand wat vraagjes gaan stellen over de 'neutraliteit' van de staatsorganen? Het is me trouwens niet duidelijk waarom neo-nazi's een demonstratie organiseren tegen iets wat ze als 'politiestaat' afschilderen. De fascistische bewegingen hebben toch aardig hun zin gekregen de laatste tijd met de 'law and order' politiek die de burgerlijke partijen bedrijven. Ze existeren toch bij de gratie van de ware brandstichters, die in Bonn en Den Haag!

HEERLEN [illegible]

● Dodencel 2

H. Halmans uit Hoensbroek heeft een juiste mening gegeven onder de titel 'Dodencel' in de rubriek Lezers Schrijven d.d. 14-12-'93. Alhoewel ik niet voor de doodstraf in het Wetboek van Strafrecht ben, ben ik met Halmans van mening, dat iemand die over de ruggen van (jeugdige) drugslijken en vele andere drugsslachtoffers op superabelle wijze kapitalen in zijn zakken steekt, niet verdient genade te krijgen. De rechter in het Aziatische Singapore weet heel goed de juiste beslissingen te nemen, gezien de onmiddellijke vrijlating van een vrouw, tegen wie de rechtbank geen bewijzen van schuld kon aanvoeren.

GELEEN E.C. Pieroelie

● Vliegticket

In het Limburgs Dagblad van 9 december jl. kwam ik het artikel 'prijs vliegticket deugt van geen kant' tegen. Hierin worden veelvuldig uitspraken van professor A.F. van Weele geciteerd. Hij ventileert hierin zijn mening over de grote prijsverschillen in vliegtickets naar Izmir, Turkije. Maar de manier waarop hij dit doet getuigt niet van verstand van zaken. Waarin professor Van Weele hoogleraar was is mij helaas onbekend, maar het zal zeker niet met toerisme en vervoer te maken hebben gehad.
De prijs van een vliegticket wordt aangemaakt op basis van vele voorwaarden: verblijfsduur, geldigheidsduur, aantal stop-overs, leeftijdskortingen, reisseizoen, klasse, met inbegrip van weekeinde of niet om maar enkele te noemen. Een korte blik in de dienstregeling van de KLM toont dat zij maar liefst zo'n negentig voorwaarden hanteren bij de bepaling van een ticketprijs. Zo kan het op een vlucht voorkomen dat degene die naast u zit aanzienlijk meer of minder betaald heeft voor de vlucht dan u, afhankelijk van de wensen van deze persoon.
Van Weele heeft gelijk wanneer hij stelt: „De luchtvaartmaatschappij heeft er toch niets mee te maken hoe lang ik ergens blijf of op welke dag ik reis." Het recht op privacy is hier inderdaad van toepassing. Maar inbreuk hierop is ook niet het doel van de luchtvaartmaatschappij. Zij kampt met grote verschillen in passagiersaanbod. Sommige vluchten worden nauwelijks geboekt terwijl andere overboekt zijn. Een gespreid aanbod is gemakkelijker hanteerbaar en derhalve wenselijk. Daar dit nooit op een natuurlijke manier zal lukken, mensen gaan en staan immers waar en wanneer zij dat willen, doet men dit door met verschillende tarieven te opereren. Als professor Van Weele per se wil vliegen op een geliefde bestemming, in een drukke periode, op een voor hem aangenaam tijdstip moet hij er rekening mee houden, dat meerdere mensen deze wensen hebben zodat hij niet de enige zal zijn. Hij zal dus moeten betalen voor zijn voorwensen.
Om ticketprijzen te vergelijken met prijzen van brood bij de bakker is al te simpel en geen argument. Beide zaken hebben weinig met elkaar gemeen en kunnen [illegible] niet aan elkaar [illegible] worden.
Verder stelt hij: „Het lijkt er verdacht veel op dat de maatschappijen hun goedkope intercontinentale vluchten subsidiëren met [illegible] Europese vluchten." Afgezien van een subjectieve prijsbeoordeling is het ook een gevaarlijke uitspraak. Er worden verder geen enkele cijfers en feiten aangedragen om deze stelling te bewijzen. Door het gebrek hieraan is deze uitspraak totaal niet onderbouwd en blijft het bij een storm in een glas water.
Verder vind ik het vreemd dat het Limburgs Dagblad de uitspraken van Van Weele letterlijk overneemt zonder hierbij kritische noten te plaatsen en de lezer een verdere uitleg geeft over de ingewikkelde opbouw van ticketprijzen. Ook wordt het niet duidelijk of Van Weele namens zichzelf spreekt of als commissaris bij Van Ginkel Reizen. Met zijn opmerkingen [illegible] vragen op dan dat [illegible] woordt.

HEERLEN Boudewijn Pieters

● 'Eigen volk'

Onlangs verklaarde de heer Vos op het PvdA-partijcongres tegen de slogan 'Eigen land voor eigen volk' te zijn als zijnde begrijpelijk te gemakkelijk, te simpel doch onjuist te zijn. En dat terecht!
Maar hij zei niet, wat dan wel nastrevenswaardig te vinden. Een volk bestaat niet uit een land met enige miljoenen lichamen doch de waarden waar die miljoenen voor staan en aanhangen. Dat is ten enenmale meer als het huidige veelvuldig in zwang zijnde materialistische: 'Dat is onze cultuur'.
In de huidige ontkerstening moet men met het badwater het land niet weggooien, met andere woorden toen het geloof tevens de wet was, behelsde het ook al het door mensen gedroomde en nagestreefde goede.
Dat goede, wat gelovigen nog in hun 'pakket' hebben, moeten we behouden, want men heeft de neiging alles overboord te zetten als men zijn geloof verlaat, doch men zal niet zonder kunnen als men zijn zelfrespect niet wil behouden.

HEERLEN H.J.A. Kisters

(Door redactie ingekort)

Op 11 oktober 1993 is in het huwelijksgoederenregister bij de griffie van de arrondissementsrechtbank te Maastricht onder nummer 017992 ingeschreven de akte van huwelijkse voorwaarden staande huwelijk aangegaan tussen de echtelieden de heer **G. Romme** en mevrouw **T.N.B.M. Spronken**, beiden wonende te Wittem, zoals verleden op 7 oktober 1993 voor notaris J.H.W. Versteeg te Maastricht.

Werknemers ontevreden over 'Customer Day' Philips

NDHOVEN - Een aantal werk-ners van Philips is 'behoorlijk ptisch' over het effect van de enoemde Customer Day die elektronicaconcern voor be- volgend jaar heeft belegd. de voorlopige resultaten van onderzoek door de centrale dernemingsraad blijkt dat n de helft van de bijna vier-derd or-leden 'grote vraagte-ns' zet bij het vervolg op de ste klantendag, zo meldt de lips-koerier van deze week.

dens die eerste Customer Day anuari 1992 riep Philips-president Jan Timmer via een satelliet-televisieverbinding zijn personeelsleden op vooral klantvriendelijker te werken. Zestig procent van de ondervraagde orleden heeft die dag als positief ervaren, maar op de vraag in welke mate de met Customer Day beoogde veranderingen op dit moment zijn gerealiseerd, antwoordde vijftig procent met 'niets. Nog eens dertig procent heeft 'geen veranderingen' kunnen vaststellen.

Uit het onderzoek komt naar voren dat flink wat werknemers twijfelen aan het effect van een tweede Customer Day. Zij spreken onder meer over een 'gebrek aan motitvatie voor de dag', menen dat de 'neuzen niet in één richting staan' en zetten 'vraagtekens bij de voor deze dag gemaakte kosten'. Ook klagen zij erover dat 'veel verwachtingen van de eerste klantendag niet zijn uitgekomen, veel vragen nooit zijn beantwoord en een continu verbeteringsproces ontbreekt'. Bovendien 'handelt het management anders dan men preekt'.
Een or-lid wil desgevraagd nog geen eindconclusie aan de voorlopige resultaten verbinden, maar „We willen het bestuur nu een indicatie geven, een prikkel om niet alleen op de dag zelf iets te doen, maar ook met het vervolg".

De voorlopige resultaten van het onderzoek komen vrijwel gelijktijdig met uitlatingen tijdens een lezing waarin vice-president en financieel directeur Dudley Eustace het belang van Customer Day heeft benadrukt. Verbetering van de klantgerichtheid is volgens Eustace 'cruciaal'. „Customer Day 1994 is wat dat betreft nog belangrijker dan Customer Day 1992. We moeten ons altijd afvragen, welk waarde voeg ik toe en aan de ondermening. Doe je dat niet, dan ben je een voorbijganger. Die horen hier niet huis: die kan deze onderneming zich niet veroorloven."

Consumentenbond spreekt van ongeoorloofde kartelvorming

Verzekeraars verhogen eigen risico bij storm

N HAAG - De verzekeringsmaatschappijen Aegon en v gaan het eigen risico bij verzekering tegen stormschade ingang van 1 januari verhogen. Het eigen risico bij storm-de gaat van 1 naar 2 promille van de verzekerde waarde. verwachting zullen andere verzekeraars deze wijziging en. De Consumentenbond keert zich tegen dit voornemen at sprake zou zijn van ongeoorloofde kartelvorming en de ekerde geen keus meer heeft. Dit heeft de bond gisteren en brief aan het ministerie van Economische Zaken laten en.

verzekeringsmaatschappijen in and hebben de afgelopen jaren klappen moeten incasseren ge een reeks stormen. In ja- en februari 1990 leden ze geza- jk een schade van anderhalf d gulden. Wereldwijd deed og heel wat meer onheil voor was reden voor de herverze- rs - grote concerns waarbij landse maatschappijen grote 's onderbrengen die ze zelf kunnen dragen - de alarmklok den.
onsumentenbond vindt het re- dat de verzekeringsmaat- pijen proberen een balans te tussen winst en verlies. de consumentenorganisatie t het een kwalijke zaak dat de in dit geval geen keuze heeft. t alle maatschappijen het ei- risico voor de stormschade ver- n. „Ze leggen de mensen een- hun wil op. De klant kan zelfs eens zijn verzekering opzeg- Daarbij verwijst de organisa- ar opstal- en inboedelverzeke- n die worden afgesloten voor periode van tien jaar. Auto- en kostenverzekeringen hebben aans een looptijd van een jaar dere verzekeringen zitten daar s tussenin.

ens drs. F. Renger, van het Ver- van Verzekeraars, zijn de kos- voor herverzekering zodanig gen dat de Nederlandse maat- ppijen zelf evenmin veel keus en. „In '90, '91 en '92 zijn de erzekeringspremies fors om- gegaan, die hebben wij al voor rekening genomen." Deze premies stegen onder meer omdat zich elders in de wereld problemen voordeden. De Nederlandse burger draagt zo bij in de kosten van rampen die zich elders in de wereld voordoen.

Renger benadrukt dat er voor de branche weinig anders op zat. „We waren meer geld kwijt aan de premies voor herverzekering. Daarnaast waren er de afgelopen dertien maanden zes stormen waarvan we de schade volledig voor eigen rekening moesten nemen. Per keer was de schade te gering om een beroep te doen op de herverzekeraar."
Om de verlies- en winst-rekening in evenwicht te houden, zit er weinig anders op dan te voldoen aan het verzoek van de herverzekeraars het eigen risico op te trekken. Voor de particulier komt dat neer op een bedrag tussen de vijfhonderd en duizend gulden per gebeurtenis en voor bedrijven op duizend tot vijfentwintighonderd gulden.

In hun pogingen de schade ten gevolge van storm te voorzien, hebben de verzekeraars geen middel onbenut gelaten. Schoorvoetend geeft Renger - in het dagelijks leven directeur van Amev - toe dat een rapport van de milieuorganisatie Greenpeace 'een secundaire rol heeft gespeeld' bij het besluit het eigen risico te verhogen.
De milieuorganisatie voorziet meer zwaar weer dan wij hier de laatste eeuw gewend zijn. Dat komt door een verandering in het klimaat, die wordt veroorzaakt door het broeikaseffect.

Rennen voor deeltijd

● FNV-voorzitter Johan Stekelenburg, links, zit voormalig wereldkampioene op de 60 meter hardlopen Nellie Cooman, tweede van links, op de hielen tijdens een vakbondsactie voor deeltijdwerk in Haarlem. Onder de het motto 'Ren je rot voor deeltijd' luidde de FNV het startsein in voor een nieuwe fase in haar campagne voor deeltijdbanen. Foto: ANP

CPB ziet voorzichtig herstel van economie

DEN HAAG - Het Centraal Planbureau trekt uit de meest recente cijfers over de economische ontwikkeling de conclusie dat er tekenen zijn voor een voorzichtig herstel van de economische conjuctuur in Nederland. Met een recessie heeft Nederland in ieder geval, in tegenstelling tot de meeste andere Westeuropese landen, niet te maken gekregen, zo stelt het CPB.

Het Planbureau heeft dat gisteren bekendgemaakt na het actualiseren van de cijfers van de Macro Economische Verkenningen die in september werden gepubliceerd. Toch voorziet het CPB voor volgend jaar een 'nog scherpere daling' van de werkgelegenheid en samenhangend daarmee meer werkloosheid. Tot het eind van volgend jaar voorziet het CPB voorlopig geen herstel van de werkgelegenheid.

Naast een lichte economische groei ziet het er nu naar uit dat de koopkracht volgend jaar over de hele linie wat gunstiger zal zijn dan eerdere verwachtingen. Dat geldt vooral voor werknemers in de marktsector. In samenhang daarmee is ook de groei van de particuliere consumptie hoger.

Met de winstgevendheid van het bedrijfsleven ziet het er volgend jaar niet goed uit. Dat komt, volgens het CPB, door de internationale prijzenslag die veel scherper is geweest dan eerst werd verwacht. Het beperkte winstherstel dat aanvankelijk voor volgend jaar werd voorzien, is dan ook helemaal verdwenen. Een en ander betekent wel dat de inflatie laag blijft.

Een conjunctuurherstel voor continentaal Europa tekent zich af, maar kan nog gemakkelijk stranden op de ontwikkelingen in Duitsland, aldus het CPB. Anderzijds is het een gunstige ontwikkeling dat in de Angelsaksische landen het herstel goed doorzet.

LD voornemens nieuwe drukpers aan te schaffen

Van onze verslaggever

HEERLEN - De Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad bv heeft het voornemen om enkele tientallen miljoenen guldens te investeren in de aanschaf van een nieuwe offset-rotatie kleurenpers voor haar krantendrukkerij. Een definitief besluit daartoe zal in 1994 genomen worden door de aandeelhouder.

Tevens zal in de loop van komend jaar een heroriëntatie plaatsvinden op de positie van de offset-handelsdrukkerij Eldee Offset in het licht van de mogelijkheden voor drukcapaciteit binnen het Telegraaf-concern, waartoe het Limburgs Dagblad behoort.

„De aanschaf van een nieuwe pers is het gevolg van een voortdurend streven naar optimale aanpassing aan de wensen en behoeften van onze lezers en adverteerders," verklaarde directeur K.J. Verwer van het Limburgs Dagblad gisteren.

Onrust dreigt bij Campina/Melkunie

UTRECHT - Een flink aantal werknemers van het zuivelconcern Campina/Melkunie is boos op zijn directie. Zij verwijten de top van het bedrijf bewust te hebben aangestuurd op uitbesteding van het transport, waardoor volgens de vakbond onnodig werkgelegenheid verloren dreigt te gaan. Vooral chauffeurs die melk ophalen bij veehouders (ruim 500) en Mona-produkten distribueren (125) worden de dupe.

munt uit

● Topman

Morris Tabaksblat wordt de nieuwe directievoorzitter van Unilever NV, de Nederlandse tak van de Brits-Nederlandse producent van consumentenartikelen. Tabaksblat (54) volgt Floris Maljers (60) op.

● Van Besouw

Het tapijt- en kunststoffenbedrijf Van Besouw verwacht dit jaar met een 'aanzienlijk verlies' af te sluiten. De onderneming zal de personeelssterkte, die in de loop van dit jaar al is teruggebracht van 300 naar 250, met nog eens 40 inkrimpen.

● Toshiba

Het Japanse Toshiba mag een maand land geen elektronica leveren aan enkele Oosteuropese landen omdat het concern in de jaren tachtig strategisch materiaal aan de voormalige DDR zou hebben geleverd.

● Uitgeverij

Wolters Kluwer neemt de uitgeverij-activiteiten van de Zweedse Akelius-groep in Gotenburg en Oslo over. Akelius zet met 60 mensen f 23 miljoen om.

● Eurocard

Eurocard in Rotterdam, de Bankgirocentrale in Amsterdam en Leusden en Beanet in Hoofddorp zullen na hun fusie verhuizen naar Woerden. De duizend administratieve werknemers zullen over drie jaar een pand in de stad betrekken.

● Flexovit

De winst van Flexovit International blijft dit jaar op peil, maar dat is geheel te danken aan de Australische vestigingen. De fabriek in Eibergen draagt minder bij aan de resultaten, doordat de verkopen van slijpschijven binnen Europa achterblijven.

beurs

...ter

TERDAM – De aandelenkoer- op de Amsterdamse effecten- zijn gisteren fiks aangetrok- Hunter Douglas was de ster de dag. Verder stonden vooral tgevers en financiële waarden schijnwerpers. otterdamse Luxaflex-fabrikant oette 'een goede vraag van vijf hillende buitenlandse kopers. andelen waren niet aan te sle- aldus een handelaar. De koers met f 5 omhoog tot f 83,50, oogste niveau van dit jaar. De t in de raambekleder kwam uit 27,2 miljoen ofwel een kleine 0 stuks (dubbel geteld). uitgevershoek zette Elsevier winst van een rijksdaalder neer 168,30 en VNU ging f 3,50 om- tot f 157,50. Beide onderne- n deden weer op de overna- rkt van zich spreken. VNU het Polytechnisch Weekblad van Wolters Kluwer, zo werd n bekend. Elsevier (Reed El- meldde donderdag een deel- van veertig procent in de nse juridische uitgeverij Dott. s Kluwer lifte mee de andere vers omhoog en eindigde op winst van f 2,80 op f 117.
ffectenhandel werd op deze vrijdag van de maand verle- door de afloop van ver- ende december-series op de beurs, onder meer op de top andelen (Akzo, KLM, Philips, en Unilever). De EOE-index 4,08 punten hoger op 398,96. BS-koersindex ging het week- met een winst van 2,3 pun- 272,6.
ndel liet zich ook leiden door ang van zaken op de buiten- beurzen. Londen sloot de 26 punten hoger af en de Dax nkfurt liep met ruim 13 pun- De bezorgdheid over de ver- gaultslag van afgelopen week- in Rusland is wat weggeëbd hoop op verdere renteverla- deed zijn werk. Anderzijds dollar een halve cent lager.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	70,20	71,00
ABN Amro A.in F.	80,80	80,90
ABN Amro L.Gr.F.	178,90	178,90
ABN Amro Obl.Gr.f.	209,10	209,10
Aegon	103,90	104,90
Ahold	43,70	43,90
Akzo	180,80	180,50
Alrenta	268,10	268,50
Amev cert.	86,00	87,10
Bols Wes. c.	43,50	43,60
CSM cert.	71,40	72,00
Dordtsche Petr.	185,00	186,50
DSM	106,70	107,50
Elsevier	165,80	168,30
Fokker cert.	20,20	20,10
Gist-Broc. cert.	52,00	53,10
Heineken	206,50	208,30f
Heineken Hold.	183,40	184,80
Hoogovens nrc	45,90	47,30
Hunter Douglas	78,50	83,50
Int.Ned.Gr. c.	88,00	89,80
KLM	40,90	41,20
Kon. KNP BT	42,40	43,20
Kon. Olie	197,40	190,00
Nedlloyd	53,80	53,60
Océ-v.d.Gr.	62,00	63,40
Pakhoed cert.	50,20	52,00
Philips	39,10	39,50
Polygram	74,00	74,40
Postb.Beleggf.	65,60	65,70
RG Florente F.	131,60	131,90
Robeco	120,00	120,50
Rodamco	60,70	60,70
Rolinco	122,10	122,50
Rorento	97,20	97,10
Stork	39,40	39,40
Unilever cert.	219,00	217,90
Van Ommeren nrc	45,40	45,60
Ver.Bezit VNU	154,00	157,50
Wolters-Kluwer	114,20	117,00

Avondkoersen Amsterdam

Aegon 104,90 (104,90)
Akzo 179,90-180,50 (180,50)
Int.Ned.Gr. 89,90 (89,80)
KLM 41,30 (41,20)
Kon.Olie 198,90-190,00 (190,00)
Philips 39,50 (39,50)
Unilever 218,00 (217,90)

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen		
Aalberts Ind	60,50	61,00
ABN AmroHld.prf.c.	6,57	6,61
ABN Amro pref.	69,90	70,90
ACF-Holding c.	54,50	54,50
Ahrend Groep c.	132,00	131,00
Asd Options Tr.	11,00	11,00
Asd. Rubber	2,85	2,85
Ant. Verff.	380,00e	–
Atag Hold. cert	137,30	140,00
Athlon Groep	61,50	61,50
Athlon Groep nrc	60,50	60,50
Aut.Ind.R'dam	64,20	64,20
BAM Groep	111,00	111,00
Batenburg	136,00	136,00
Beers	115,00	115,00
Begemann Groep	48,50	49,40
Belindo	316,00	319,00
Blydenst.-Will.	26,30	26,30
Boer De Winkelb.	71,00	72,00
Borsumy Wehry	119,00	121,00
Boskalis c	42,30	42,00
Braat Beheer	27,00	27,50
Breevast	9,80	9,70
Burgman-Heybroek	1500,00	1500,00
Calvé-Delft pref	890,00	890,00
Calvé-Delft cert	1425,00	1430,00
Cap Volmac	22,10	21,90
Cindu Intern.	100,00	100,00
Chamindo	313,00	314,00
Content Beheer	22,00	22,00
Credit LBN	39,50	41,00
Crown v.G. cert.	136,50a	136,00
CSM	71,00	71,20
Delft Instrum.	21,80	21,80
Dorp-Groep	42,00	42,20
Dorp-Groep div'94	105,10	105,10
Draka Holding	35,40	35,40
Econosto	23,00	23,10
EMBA	170,00a	–
Eriks Holding	90,70	90,00
Flexovit Int.	54,00	56,50
Frans Maas cert.	47,70	48,00
Fugro McClelland	38,00	38,70
Gamma Holding	98,50	98,50
Gamma pref.	6,40	–
Garzarelli $	11,80	11,80
Getronics	44,50	45,00
Geveke	26,50	26,50
Giessen-de N.	336,50	336,50
Goudsmit	28,00a	27,50
Grolsch cert.	41,70	42,00
GTI-Holding	170,00	171,00
Hagemeyer	117,80	119,50
HAL Trust B	17,70	17,70
HAL Trust Unit	17,70	17,70
HBG	265,00	262,00
Hes Beheer c	18,70	18,90
Heijmans	47,00	46,90
Hoek's Mach.	77,00	78,00
Holland Colours	58,50	57,50
Holl.Sea S.	0,19	0,22
Holl. Ind. Mij	53,50	53,00
Hoop Eff.bank	9,70	9,80
Hunter D.pref.	2,10	–
IHC Caland	37,90	37,60
Internat.Muell.	80,20	80,60
Int.Ned.Groep	8,15e	8,15
Kas-Associatie	61,20	61,20
Kempen & Co	13,00	13,00
Klene Holding	91,20	91,20
Kondor Wessels	41,10	41,10
KBB	102,70	103,70
Kon. Sphinx	39,00	38,80
Koppelpoort	438,00	438,00
Krasnapolsky	158,50	159,00
Landré & Gl.	42,00	–
Macintosh	55,00	55,00
Maxwell Petr.	170,00	–
Moeara Enim	1611,00	1620,00
M.Enim OB-cert.	21000,00	21190,00
Moolen Holding	35,00	35,00
Mulder Boskoop	38,50	–
Multihouse	1,70	1,70a
Naeff	415,00	–
NAGRON	74,90	74,90
Nat. Inv. Bank	100,80	100,80
NBM-Amstelland	14,90	14,80
NEDAP	59,50	59,40
Nedcon Groep	52,50	52,00
NKF Holding	168,00b	169,00b
Ned.Part.Mij	51,00	52,00
Ned.Springst.	5150,00	5150,00
Norit	18,00e	18,40
Nutricia GB	136,00	135,00
Nutricia VB	136,50	135,50
Nijv.-Ten Cate	92,70	92,80
OPG cert.	53,00	53,00
Orco Bank cert.	92,50	92,70
OTRA	270,00	270,00
Pirelli Tyre	14,00	14,30
Polynorm	126,50	129,00
Porc. Fles	29,70	28,80
Randstad	58,60	58,60
Reesink	95,50	95,80
Rothmans Int.	4,40	4,58
Roto Smeets Boer	41,80	42,50b
Samas Groep	52,70	52,50
Sarakreek	13,10	13,10
Schuitema	1670,00	1670,00
Schuttersveld	40,30	40,00
Smit Intern.	24,30	24,40
St.Bankiers c.	17,00	17,00
Stad Rotterdam c	43,90	43,60
Telegraaf De	142,00	142,00
Textielgr.Twente	71,50	71,50
Tulip Computers	14,90	14,80
Tw.Kabel Holding	195,00	195,00
Ubbink	87,50	87,40
Union	40,70	40,50
Vereenigde Glas	494,00	494,00
Volker Stevin	74,50e	76,00
Vredestein	14,10	14,20
Wegener	103,00	103,00
West Invest F.	9,20	9,50
West Inv.F. wb	76,50	75,00a
Wolters Kluwer	452,00	456,00
Wyers	21,50	22,00b

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen		
ABN Amro Aand.F.	99,40	100,20
ABN Amro Amer.F.	78,30	78,30
ABN Amro Eur. F.	88,00	89,00
ABN Amro Far EF.	77,70	78,10
ABN Amro Neth.F.	111,70	112,80
ABN Amro rent.div	100,00	100,00
Aegon Aandelenf.	47,80	48,40
Aegon Spaarplus	5,20b	5,20e
Aldollar BF $	32,10	32,00
Alg.Fondsenbez.	271,50	272,50
Alliance Fund	10,00	10,00
Amvabel	104,70	104,40
Asian Cap.F.$	65,00	65,70
Asian Tigers F.	122,60	123,10
Asian Select. F.	123,00	124,50
Austro Hung. F.	7,00	7,10
Bemco RentSel.	63,90	63,00
Bever Holding	3,70	3,70b
CL Aandelenfonds	102,50	102,90
CLN Obl. Div. F.	121,90	121,80
CLN Obl.Waardef.	135,10	135,00
Delta Lloyd Inv.	34,70	35,00
DP America Gr.F.	35,80	35,80
EGF Investm.	155,00	155,00
EMF Rentefonds	87,80	87,80
Eng-Holl.Bel.Tr.	19,20	19,20
Eng-Holl.Bel.Tl	19,00	–
Envir.Growth F.	45,20	45,20
Esmeralda part.	41,80	41,80
Eur.Ass. Trust	8,00	8,00
EMS Growth Fund	108,90	108,80
EMS Income Fund	105,20	105,10
EMS Offsh. Fund	110,60	110,40
EOE Index Fnd	423,00	427,00
Euro Growth Fund	59,50	60,00
Euro Spain Fund	7,70	7,90
Far East Sel.F.	87,00	88,00
Gim Global	67,10	67,30
Groeigarant	1,35	1,35
Holland Fund	87,30	88,50
Holl. Eur. Fund	61,70	62,80
Holl. Obl.Fonds	139,30	139,60
Holl. Pac. Fund	135,50	137,50
Holl. Sel.Fonds	99,70	100,10
Hooge Huys Hypf.	135,60	136,20
ING Bnk Dutch Fnd	60,70	61,00
ING Bnk Geldm.Fnd	50,15	50,15
ING Bnk Glob.Fund	55,40	55,90
ING Bnk Oblig.Fnd	39,50	39,50
ING Bnk Spaard.F.	101,95	101,96
ING Bnk Rentegr.F	139,00	139,00
ING Bnk Vastg.Fnd	26,10	25,90
Innovest	71,50	70,00
Interbonds	540,00	540,00
Intereffekt 500	28,60	28,70
Intereffekt wt	36,50	36,50
Investa part.	83,20	83,50
IS Himal.Fund $	16,20	16,10
Jade Fonds	224,00	224,00
Japan Fund	19,00	19,00
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	–
Korea Pac.Tr.$	11,00	–
Leveraged Cap	65,00	64,70
Liquirent	53,25	53,25
Mal.Capital F.$	17,10	17,30
Mees Obl.Div.F.	132,50	132,30
Mexico Income F.	21,60	21,70
Mondibel	83,20	83,20
Nat.Res.Fund	78,90	78,90
New Asia Fund	11,40	11,40
Nomura Warr. F.	0,18	0,19a
Obam, Belegg.	333,00	335,00
OAMF Rentefonds	15,80	15,75
Orange Fund	25,50	25,50
Pac.Dimensions	143,80	142,70
Pac.Prop.Sec.F.	42,30	42,60
Pierson Rente	131,50	131,40
Postb.Aand.f.	80,50	80,50
Postb.Obl.f.	55,40	55,50
Postb.Verm.gr.f.	64,10	64,20
Rentalent Bel.	178,40	178,40
Rentotaal NV	41,30	41,30
RG America F.	139,10	139,50
RG Divirent F.	54,80	54,90
RG Europe F.	129,60	130,00
RG Nettorente F.	103,00	103,00
RG Pacific F.	138,40	140,40
RG SP Groen	65,10	65,20
RG SP Blauw	64,90	65,20
RG SP Geel	63,30	63,50
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	94,00	–
Schrod.Int.Pr.F	28,70	29,20
Sei/Tech $	17,10	17,10
Suez Liq.Grf.	196,30	196,30
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	222,00	226,00
Trans Eur.Fund	93,30	93,20
Transpac.F.	336,00	345,00
Uni-Invest	22,50	22,80
Unico Inv.Fund	80,70	80,70
Upifonds DM	34,00	34,00
Vaste Waard.Ned	59,90	59,90
VastNed	119,00	119,00
VIB NV	56,10	57,10
VSB Aand.Fonds	101,30	101,60
VSB Mix Fund	61,70	62,10
VSB Obl.Gr.f.	114,20	114,20
VSB Rente Fonds	115,30	115,40
WBO Intern.	79,30	79,30
Wereldhave NV	118,80	118,70
Yen Value Fund	86,80	86,80
ZOM Florida F.$	28,00	–
Zonnespectrum	9,70	9,70

Parallelmarkt

Parallelmarkt		
Alanheri	30,70	31,00
ABF	123,40	123,40
ASN Aandelenf.	54,20	54,40
Austria Global	1175,00	1175,00
Besouw Hold.	29,60	29,60
Biogrond Belegg.	10,70	10,50
Comm.Argeus F.	95,70	95,50
Comm.Benacus F.	96,90	96,80
Comm.Cea F.	96,00	95,90
De Drie Electr.	13,20	13,30
Delta Ll.Dollarf.	68,50	68,00
Delta Lloyd ECU	64,70	64,60
Delta Lloyd Mix	74,70	75,00
Delta Lloyd Rent	67,30	67,30
DOCdata	3,90	3,85
E&L Belegg.1	90,00	91,00
E&L Belegg.2	90,50	90,90
E&L Belegg.3	114,90	114,90
E&L Belegg.4	90,70	91,00
E&L Kap.Rente F.	120,80	120,80
German City Est.	32,80	32,70
Gouda Vuurvast	63,00	63,00
Helvoet Holding	24,70	24,70
Inter/View Eur.	3,60	3,80
Management Share	1,10	1,00
Nedschroef Hdg	59,20	59,20
Neways	5,60	5,70
Ohra Aand.F.	66,40	66,90
Ohra Liq.GrF.	53,20	53,20
Ohra Obl.Df.	61,10	61,10
Ohra Obl.Grf	57,30	57,30
Ohra Onr.G.F.	67,80	68,00
Ohra Totaal F.	62,80	62,90
Pan Pac.-Winkel	5,20	4,90
P & C Groep	122,00	121,00
Pie Medical	4,10	4,60
Pitcher	45,90	46,50
Satcom Hold.	16,10	16,10
Simac Techniek	11,50	11,50
Suez Gr.Fund	55,00	55,30
VHS Onr. Mij	3,50	3,80
Welna	45,20	45,30
Wereldhave	4,30	–
Wolff	47,00	46,90

Parallel top-15

Parallel top-15		
Artu Biol.	4,00	4,10
Bergh. Pap.	44,80	45,50
Dico Intern.	74,80	76,00
EHCO KLM	32,20	32,50
Free Record	25,40	25,40
Gelderse Pap.	54,50	54,50
Groenendijk	33,70	33,70
Grontmij	70,50	71,30
Kühne+Heitz	37,00	37,00
LCI Comput.Gr.	1,90	1,90
Melle, van nrc	68,10	67,50
Ordina Beheer	17,50	17,80
Sligro Beheer	74,80	74,70
Vilenzo	38,40	38,10
Weweler	24,10	24,10

Wall Street

Wall Street		
allied signal	75¼	77¼
amer.brands	33⅝	33⅝
amer.tel.tel	55⅛	54⅝
amoco corp	52⅝	52½
asarco inc.	21½	22¼
bethl. steel	18	18½
boeing co	44	44⅞
can.pacific	16¼	16⅛
chevron	84⅛	85
chiquita	10⅝	10⅝
chrysler	53¾	54⅞
citicorp	35¾	36½
cons.edison	31½	31⅝
digit.equipm.	35⅜	35⅞
dupont nemours	49⅝	49⅝
eastman kodak	54⅛	55¼
exxon corp	63½	64
ford motor	62⅛	62⅝
gen. electric	103½	105⅛
goodyear	43⅝	43⅞
hewlett-pack.	77⅛	77⅞
int. bus.mach.	57½	58¾
int. tel.tel.	93¼	93⅛
klm airlines	21⅛	21⅝
mcdonnell	100½	109¾
merck co.	33⅛	33⅝
mobil oil	74¼	74⅝
penn central	30¼	30½
philips	20¼	20½
primerica	39⅛	39¾
royal dutch	103	104
sears roebuck	55½	55⅞
sfe-south.pac.	21½	21¾
texaco inc.	62½	63⅞
united techn.	61⅞	61¾
westinghouse	13⅝	14
whitman corp.	16⅝	16½
woolworth	23¾	23¾

Adviceskoersen

Adviceskoersen		
amerik.dollar	1,850	1,970
austr.dollar	1,22	1,34
belg.frank (100)	5,21	5,51
canad.dollar	1,370	1,490
deense kroon (100)	27,00	29,50
duitse mark (100)	109,40	113,40
engelse pond	2,72	2,97
finse mark (100)	31,50	34,00
franse frank (100)	31,15	33,90
griekse dr. (100)	0,68	0,86
hongkong dlr.(100)	21,75	25,75
ierse pond	2,66	2,81
ital.lire (10.000)	10,25	11,95
jap.yen (10.000)	169,50	175,50
noorse kroon (100)	24,25	26,75
oost.schill. (100)	15,68	16,18
port.escudo (100)	0,99	1,17
spaanse pes. (100)	1,26	1,44
turkse lira (100)	0,0100	0,0170
zweedse kr. (100)	21,20	23,70
zwits.fr. (100)	128,25	132,75

Wisselmarkt

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,91125-1,91375
antill.gulden	1,0650-1,0850
austr.dollar	1,2885-1,2985
belg.frank (100)	5,3685-5,3735
canad.dollar	1,43075-1,43325
deense kroon (100)	28,575-28,625
duitse mark (100)	111,9850-112,0050
engelse pond	2,8465-2,8515
franse frank (100)	32,735-32,785
griekse dr. (100)	0,7280-0,8280
hongk.dollar (100)	24,8050-24,9450
ierse pond	2,7070-2,7170
ital.lire (10.000)	11,295-11,345
jap.yen (10.000)	174,050-174,150
nwzeel.dollar	1,0685-1,0765
noorse kroon (100)	25,765-25,815
oostenr.sch. (100)	15,9230-15,9330
port. escudos (100)	1,0780-1,1180
spaanse pes. (100)	1,3580-1,3680
zweedse kr. (100)	22,725-22,775
zwits.frank (100)	131,025-131,075
e.c.u.	2,1575-2,1625

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

CBS-koersindex (1983=100)		
algemeen	270,30	272,60
id excl.kon.olie	261,00	263,30
internationals	265,00	266,40
lokale ondernem.	278,20	281,40
id financieel	232,70	236,00
id niet-financ.	323,30	326,50

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)		
algemeen	417,10	420,80
id excl.kon.olie	375,50	378,70
internationals	428,20	430,40
lokale ondernem.	402,30	407,00
id financieel	304,10	308,40
id niet-financ.	433,30	437,70

CBS-stemmingsindex (1983=100)

CBS-stemmingsindex (1983=100)		
algemeen	141,40	143,30
internation	135,80	137,20
lokaal	142,20	144,30
fin.instell	176,00	179,00
niet-financ	135,80	137,80
industrie	138,00	140,40
transp/opsl	111,50	112,80

Goud en zilver

Goud onbewerkt 23,440-24,040, vorige 23,500-24,100, bewerkt 25,640 laten, vorige 25,790 laten.

Zilver onbewerkt 270-340, vorige 275-345, bewerkt 380 laten, vorige 380 laten.

Dow Jones

industrie 3751,57
+ 25,43

OPTIEBEURS

	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	jan	62,50	5317	8,00	8,70
abn amro	c	jan	67,50	817	4,00a	4,30
abn amro	c	apr	70,00	4005	4,20	4,70
abn amro	c	jul	72,50	2506	4,00	4,10
akzo	c	dec	180,00	406	1,30	0,70
d/fl	c	dec	185,00	436	6,50	6,90b
d/fl	c	dec	190,00	1500	1,70	0,90
d/fl	c	dec	195,00	1421	0,05	0,05
d/fl	c	jan	190,00	437	3,70a	3,30
dsm	e	j95	100,00	224	16,00	17,00
eoe	c	dec	340,00	241	54,50b	58,30
eoe	c	dec	370,00	521	24,50b	28,30
eoe	c	dec	375,00	447	19,00b	23,30
eoe	c	dec	380,00	956	14,00	18,30
eoe	c	dec	385,00	1152	10,00	13,30
eoe	c	dec	390,00	2005	5,30b	8,30
eoe	c	dec	395,00	1945	1,30	3,30
eoe	c	dec	400,00	1110	0,20	0,10
eoe	c	jan	380,00	643	20,00b	22,00
eoe	c	jan	390,00	435	12,50b	15,00
eoe	c	jan	395,00	324	9,00	12,00
eoe	c	jan	400,00	1178	7,20	9,00
eoe	c	jan	405,00	600	5,30	6,50
eoe	c	jan	410,00	600	3,00	4,20
eoe	c	jul	400,00	250	17,00a	19,40
eoe	p	dec	395,00	220	1,40	0,10
eoe	p	dec	400,00	773	5,20	1,70
eoe	p	jan	375,00	501	2,20a	1,00
eoe	p	jan	380,00	2900	3,20	2,00
eoe	p	jan	385,00	628	4,30	3,10
eoe	p	jan	390,00	423	5,50	4,00
eoe	p	jan	400,00	750	10,50a	7,50
goud	c	dec	390,00	290	7,20	6,50
goud	c	feb	440,00	300	1,10a	0,50
ing	c	jan	90,00	923	1,70	2,30
ing	c	apr	90,00	901	4,20	5,00
klm	c	dec	40,00	265	1,00	1,20b
klm	c	jan	40,00	243	2,10	2,30
klm	c	apr	42,50	1054	2,50	2,30b
klm	p	apr	40,00	1050	2,00a	2,20
kpbt	c	apr	42,00	637	3,00	3,00
nll	c	mei	110,00	510	6,00a	5,50
olie	c	dec	200,00	715	0,20	0,10
olie	c	jan	200,00	335	3,70	4,90
olie	c	jan	210,00	341	1,10	1,20
phil	c	dec	37,50	278	1,90	1,00b
top5	c	dec	700,00	510	4,00	3,20b
unil	c	okt	130,00	400	71,90a	71,50
unil	c	o95	145,00	403	78,50a	77,90
x050	c	d94	–	305	4,53	4,70

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Limburgs Dagblad piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.
Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) 0939

Personeel aangeboden

ADMINISTRATIE-, ADVIES- EN BELASTINGBUREAU
- Totale verzorging van boekhoudingen
- Verzorging omzetbelasting
- Personeel- en loonadministratie
- Behartiging fiskale belangen
- Bedrijfseconomische begeleiding
- Tussentijdse bedrijfsresultaten

Achterstanden geen probleem.
Accountancy Leo Ummelen
Teggert 55, 6367 XL Voerendaal. Tel. 045-750544.

Heeft U bewijzen nodig. Bel dan 045-453878
Detective-buro Eurode
Voor binnen- en buitenland, bedrijven en particulieren.

Dames- en heren (kapster) HAARVERZORGING aan huis, bij minder-validen. Telefoon 045-411615.

OPPAS nodig? Bel KoBB. 04492-6115, midden en zuid Limburg. Tevens oppassen gez.(ook tussen Maastricht en Vaals)

WERKSTER biedt nog enkele uren aan. ook strijkwerk. Tel. 045-420848.

Jongeman 34 jr. zkt. werk in DIERENBRANCHE, (paarden) of als chauffeur/bezorger alle rijbewijzen en ervaring. Wie durft? 045-250701.

KLUSSENBEDRIJF kan nog werk aannemen. Bel voor vrijblijvende offerte. Telefoon 045-726372.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Diversen personeel

Als u tussen 18 en 45 jaar oud bent en in bezit van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot
vertegenwoordiger / ster
waarbij u tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt en, na voltooide studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist.
Uw brief, met genoten opleiding etc., wordt door ons vertrouwelijk behandeld.
Avesta Nederland BV, Postbus 107, 6000 AC Weert.

Junior Sales Managers (m/v).
Ten gevolge van de sterke groei die ons bedrijf momenteel doormaakt zijn wij op zoek naar een aantal ondernemende personen. U zult werkzaam zijn binnen de financiële dienstensector, waarvoor u geschoold wordt. Schriftelijke reacties binnen 1 week richten aan: Dhr. R. Das, Dr. Hustinxlaan 58, 6416 GT Heerlen.

SCHOONMAAKBEDRIJF CITY SERVICE BV zoekt per direkt:
Interieurverzorgster m/v
voor object in Schinnen.
Werktijden van ma. t/m vr. 7.45-10.00 uur en op vrijdag van 7.45-10.15 uur.
Voor inl. telefoon: 046-755252.

Voor een relatie zoeken wij een
Programmeur AS 400
die ervaring heeft met RPG. Het is een project voor 2 maanden. Zonder ervaring onnodig te reflect.
Voor een relatie in Kerkrade zijn wij op zoek naar
2 mensen
die iedere week van donderdag t/m zaterdag vis willen verkopen op de markt.
Verder zoeken wij een
Systeembouwer
die ervaring heeft in het plaatsen van wanden en plafonds.
Free Lance Heerlen
☎ 045-717131

ƒ 1.000,- p.mnd. extra verdienen, middels het verkopen van brandpreventie-apparatuur. HENDRICKS BEVEILIGING Tel. 04454-68404.

Concordia BVBA vraagt m. goed PLOEGLEIDERS en vertegenwoordigers voor verkoop van onderhoudsprodukten in Vlaamstalig België; enige ervaring gewenst, doch niet noodzakelijk. Vervoer van en naar het werk is aanwezig. Ook vakantiewerkers en/of deeltijdwerkers. Opleiding via bedrijf. Minimale leeftijd 18 jr. Bellen tussen 19.00-21.00 uur 045-728594.

Classic Club vraagt wegens drukte attraktieve jonge MEIDEN tussen 20-30 jaar. Zeer hoge verdienste. Vervoer en verblijf ... Inl. 09-32-80472301 of 09-32-...18692 na 20.00 uur.

BEZORGERS gevr., min. leeft. 15 jaar voor Hoensbroek/Chevremont, Heerlen/Meezenbroek. Verdienste plm. ƒ 240,- per 4 weken. Tel. 045-728529.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Goede BIJVERDIENSTE. Gezocht verkopers, op prov. basis, geen colp. Geen eigen geld. Free-lance, ook WAO-ers! Soll. Br.o.nr. B-04957, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Landelijke middagkrant zoekt goede BEZORGERS, event. ook WAO'ers en AOW'ers voor Heerlen. Telef. 045-726742.

Gevraagd KAPSTER die zelfstandig kan werken. Hairstyling H. Jongen. Tel. 045-455830.

Gevr.: twee INTERIEUR-VERZORGSTERS voor 3,5 uur per week (na kantooruren). Tel.nr. 045-723350 (tijdens kantooruren).

Wij zoeken VERKOPERS m/v voor een nieuw produkt in Nederland. Bel na 15.00 uur 045-227047.

Gevr. LOODGIETERS en leerling-loodgieters. Installatiebedrijf P. Cloodt b.v., Beitel 112, 6422 PB Heerlen. ☎ 045-421941 b.g.g. 352458.

Schoonh.salon zoekt SCHOLIERE voor 1 middag/avond p. wk. ☎ 045-352044.

Personeel gevraagd

Bouwvak personeel

Bouwbedrijf Borger Brunssum
vraagt voor Nederland ervaren metselaars, all-round.
Telef. 045-232563 en 275356

Fa. WGW-Bouw. Voor direct gevraagd voor Duitsland METSELAARS/betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

TIBA B.V. vraagt metselaars, aanv. 3 jan. Inl. J.C. van Tilburg, 04450-1254.

Met spoed METSELAARS gevraagd voor Duitsland. Telefoon 045-254781.

Bouwbedrijf NIEVELSTEIN vraagt metselaars voor Nederland en Duitsland. Ned. verzekerd. Liefst i.b.v. eigen vervoer. Bellen na 18.00 uur 045-455763.

Bouwbedrijf NIEVELSTEIN vraagt handlanger, plusm. 20 jaar. Telefoon 045-455763 na 18.00 uur.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Horeca personeel

Gevr. nette BUFFETHULP m/v voor bruin dorpscafé, voor vaste vrijd. en zaterd. op afr., kermissen en feestd. Br.o.nr. B-04965, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Met spoed gevraagd MEDEWERKER bediening m/v voor pizzeria te Kerkrade. Bel na 18.00 uur ☎ 045-452817

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Huishoudelijk personeel/Oppas

Gevraagd OPPAS voor 3 kinderen (4½ + 2 + 2 mnd.) voor enkele maanden, 2 dagen p.wk. Br.o.nr. B-04966, Limburgs Dagblad, Pb 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd HULP in de huishouding, 20 uur per week. Telef. 045-722494.

Gezocht HULP in de huishouding voor 2 morgens per week. Telef. 046-519644.

Gevr. nette secure hulp in de HUISHOUDING, 40+, voor 1 à 2 ochtenden per week. Inl. tussen 20.00-21.00 uur telef. 045-215400.

Winkelpers.

Slagerij America vraagt WINKELCHEF m/v en verkoopsters, (ook part-time) na telef. afspr. 045-456435.

Feesten/Partijen

U luistert naar Radio Fantasy FM 96,7 Mhz ?
Nu heeft u ook de mogelijkheid ons live te boeken voor alle Feestavonden, Bedrijfsfeesten, Dorps-/Stadsfeesten, enz.
Radio Fantasy
* Drive-in-show
* Karaokeshow
* Artiestenshow

Bel ons vrijblijvend voor prijsopgave of informatie.
Telefoon 045-354002 of 045-353840.

DUO-ORKEST is nog beschikbaar voor o.a. 1 januari en enige dagen met carnaval '94. Info. ☎ 045-230613.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Kerstmis

4 dagen kerst in Hotel ƒ 270,- p.p.
In rustig sfeervol gelegen 3-sterren hotel bij gezellige historische steden, midden in de bruisende "Randstad Holland" op 2 km. van A4, 7 km. van Leiden, 20 autominuten van Amsterdam en Den Haag. Prijs incl. 3x logies in kamer met douche/wc/ktv, 1x welkomstdrankje, 1x driegangen diner, 2x viergangen kerstdiner, 1x uitgebreid ontbijtbuffet, 2x luxe kerstbrunchbuffet. Kinderen t/m 11 jaar ƒ 135,-. Reserveringen voor aankomst 24 demcember: ☎ 01712-8000, Fax: -2222.
HOTEL RIJNLAND *** HOOGMADE, Kerkstraat 37, 2355 AE Hoogmade.

Partij KERSTBOMEN te koop. Kruisstraat 11 C, Sittard. Tel. 046-529004.

Te koop KERSTBOMEN, uitzoeken, alle maten ƒ 15,-. Evt. gratis thuisbezorgd. Hellebroek 61, Nuth. Ook zondags geopend.

Te koop KERSTSTALLEN met licht, div. modellen, iets aparts. Telef. 045-272784.

Te k. of te h. KERSTMANKOSTUUMS. Mgr. Schrijnenstraat 31, Heerlen. Telefoon: 045-717608.

Te koop BLAUWSPAR kerstbomen vanaf 1.20 mtr tot 2.50 mtr v.a. ƒ 12.50,-. Thuisbezorgen ƒ 2.50. Grubbelaan naast het Mega Hoensbroek. 045-219428.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Winkel & Kantoor

Te koop gevraagd:
Administratiekantoor
Gelegen in de provincie Limburg, werkzaam ten behoeve van het Midden- en Kleinbedrijf.
Elke vorm van overname is bespreekbaar.
ACCOUNTANCY LEO UMMELEN
Teggert 55, 6367 XL Voerendaal. Tel. 045-750544.

Copieerapparaten v.a. ƒ 500,-
Tevens ook verkoop van Type-machines, Rekenmachines, Kasregisters, Telefax. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Telef. 045-443961.

Kantoormeubelen
TEGEN FABRIEKSPRIJZEN
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, whiteborden enz. enz.
NERGENS GOEDKOPER !!!
Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. enz. Alles tegen kostprijs.
ALLES UIT VOORRAAD !!!
Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOORMEUBELEN. Kissel 46a, Heerlen. ☎ 045-723142, geopend van ma. t/m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

OP=OP
kerstaanbieding
1 buro 1.60 x 80 m. / 5 laden
+ 1 burostoel
ƒ 345,-.
Rockmart Kantoormeubelen
Kissel 46 A, Heerlen.

Aanbieding
Kantoorstoelen
Rock II Za ƒ 185,-
Armleggers ƒ 50,-
Steeds 5000 stuks op voorraad, tegen fabrieksprijzen
Rockmart
kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen.

Te koop palletstelling in prima staat 100 cm. diep; legbalken 350 cm. lang, hoogte tot maximaal 680 cm.; staanders van 340 cm. ƒ 87,50 per stuk; legbalken 350 cm. ƒ 37.50 per stuk; stalen of houten legbordstelling incl. 5 platen v.a. ƒ 120,- per meter in dieptes van 30/40/50/60 en 80 cm., hoogte van 200 tot 300 cm. ROCKMART, kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te koop en te koop gevr. SLAGERIJ-INVENTARIS oa. koeltoonbank, koelcel, vriescel, snijmachines, stopbus enz. 045-213477.

Te koop electr. TYPEMACHINE merk Sharp, prijs ƒ 500,-. 2 maanden oud. Telef. 046-370979.

Vermist/Gevonden

Grauer Kater,
mit Halsband und Ohrtätowierung, nach Umzug von Aachen nach Heerlen entlaufen. Hohe Belohnung!
Telefon: 045-742840,
bitte abends anrufen.

VERMIST zwarte hond, plm. 8 maanden, 3 weken geleden uit asiel gehaald, hoeven hem niet terug, alleen info: 045-256171 of 250523.

Vuurwerk

Vuurwerk
goedgekeurs knal- en siervuurwerk. Bert Rekers, Willemstraat 85, Heerlen.
Tel. 045-726840.

Bedrijven/Transacties

Ter overname aangeboden het bekende CAFÉ
Oud Heerlen
uitstekende lokatie, vele mogelijkheden.
Diploma en eigen vermogen noodzakelijk. ☎ 04454-63026.

PARKETSHOW
Van zondag 19 tot en met 31 dec.
(1e en 2e kerstdag gesloten)
AANBIEDINGEN:
Junckers 22 mm beuken flammet ~~128,50~~ 99.50 p/m²
PERGO Nordic-collectie ~~85,00~~ 69.50 p/m²
GER BLOEMEN PARKET
Rukkenerweg 9, Landgraaf (N'hagen), Tel. 045-326.326
Zwartbroekstraat 14, Roermond, Tel. 04750-300.22

Horeca opgelet!!!
Wij adviseren en bemiddelen vakkundig, zowel zakelijk als technisch bij:
* startende Horeca-ondernemers;
* uitbreiding en/of overname van bestaande lokaties;
* totale financiering voor gehele inventaris of uitbreiding.

Verder:
Taxaties - Prognoses - Begeleiding - Nazorg.
Uiterste discretie verzekerd.
Voor informatie:
Horeca Business Promotion.
Postbus 156, 6460 AD Kerkrade.

Te k. gevraagd
compl.winkelinventaris.
Telefoon 045-213477,
06-5298.5937.

Goedlopende friture
te huur, v.a. 1-1-'94
te Hoensbroek.
Meer info: ☎ 04780-14037.

Administratie automatiseren? Counterpoint Software Adviesbureau Automatisering voor EXACT, ontwikkeling van betrouwbare techn./adm. software, advisering MKB. Nuth ☎ 045-244841.

H.H. GROOTHANDEL biedt aan tegen zeer lucratieve prijzen o.a. dames en herentruien, exclusieve kerststruien, allerhande winterjassen, lang en kort, skibroeken, leggins, herenhemden, sweaters, trainingspakken, joggingpakken.Niet voor partikulieren. Kom kijken, het is de moeite waard. Wij zijn te bereiken op 045-754061, Esschenderweg 94, Heerlen-Noord.

Te koop VETVANGPUT v.a. ƒ 1.690,- afhaalprijs excl. BTW. BV Kepu ZB, Ganzeweide 175A, Heerlen. Telef. 045-210606, toestel 227.

H.H. draadloze TELEFOONS, spelcomputers, spelcassettes 260/1, pannensets, autohifi, stereosets, videorec. en div. kleine handel. Laagste prijzen. Tel. 04784-2935/06-52985955.

Te huur CAFETARIA/snackbar, centrum Kerkrade. Geen overname, wel borgstelling. Info 045-218793, vragen naar Dhr. Hermans.

Te koop weg. overcompleet container-KANTOORUNIT 3.00 x 10 mtr. Tel. 045-245900 b.g.g. 045-256600.

Zonnebank/-hemel

Te koop ZONNEBANK, 10 lamps, t.e.a.b. Steinhartstr. 24, Sweikhuizen. Telef.: 04493-3361.

Win een ZONNEHEMEL Pampero '94 t.w.v. ƒ 1.695,- of één van de andere 2000 prijzen in onze prijzencarrousel bij aankoop van een zonnehemel. AU Soleil B.V., Markt 38, Kerkrade. Telef. 045-461417.

Sla nu uw slag! Superlage prijzen! GOERGEN Zonnehemels. De grootste zonnevak-speciaalzaak in de regio. Alles met 3 jaar garantie. Uit voorraad leverbaar. Rijksweg Noord 97, Sittard. Telef. 046-583002 (oude pand Simeco t.o. ziekenhuis bij tankstation).

Te koop ZONNEBANK- en hemel, nw.st., ƒ 1.500,-. Broekstr. 68, Schinveld, na 18.00 uur. Tel. 045-256486.

Te koop snelbruin ZONNEHEMEL ƒ 600,-. Tel. 045-726840.

Mode Totaal

Te koop ZILVERVOS mt. 38 en nertskopjesjas, mt. 38. 046-580046, na 19.00 uur.

Te koop kort BONTJASJE nerts, maat 38. Telefoon 045-317698.

Te koop 2 korte BONTJASSEN, 1 nerts, maat 40. Telef. 045-312592.

Geldzaken

BELEGGERS gezocht voor de duur van 1 jaar, rendement 20%. Maandelijkse terugbetaling, goede waarborgen, v.a. ƒ 10.000,-. Serieuze reakties: ☎ 04749-3835.

Mededelingen

GETUIGEN gezocht! Wie reed mijn Kadett-B, bwj. '71, mooie Oldtimer, beige aan op woensdag 15 dec. jl. plm. 17.00 uur.. Parkeerplaats Gemeentehuis Voerendaal. Tel. 045-311797.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massa-geped.- stoelen, beursmod. Tel. 04923-66561.

TV/Video

Goede KLEUREN-TV'S grote sort. met gar. v.a. ƒ 95,-. Meer dan 25 jaar TV-Occasioncentrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen. Telef. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 60,- met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met teletekst v.a. ƒ 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. ☎ 045-213432.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Reparaties

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

PC of AMIGA defect? Erkend reparateur E+E Electronica, Servatiusstr. 2, Brunssum. Tel. 045-231340.

Hobby/D.h.z.

Gedroogd hout o.a.: EIKEN, beuken, essen, linden, olmen, noten, kersen, teak, mahonie, merantie voor het maken van meubels, trappen, kozijnen of betimmeringen. Houth. van Thoor, Aan de Fremme 6, Margraten. ☎ 04458-2266 b.g.g. 1818.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Riet- en BIEZENSTOELEN, vernieuwen ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 646919.

Hebt u KALKPROBLEMEN, wij hebben een oplossing. Bel voor info Ultra Pure 045-754161

LOODGIETER voor badkamer, keuken, riolering, C.V. Vrijbl. prijsopg. 045-352044.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Landbouw en Veeteelt

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Bestel tijdig uw KERSTBOOMPLANTEN. Boomkwekerij Rompelberg, Bunde, tel. 043-645365.

Inkoop, verkoop en verhuur van gebruikte paardetrailers en aanhangwagens. BARTELS, Hommerterweg 256 Amstenrade. ☎ 04492-1870.

FOSFATEN over? Benut max. fosfaat quantum en verdien ƒ 400,-/Ha. bij injecteren zuiveringsslib. Geen uitrijverbod. Meer informatie telef. 04493-2083.

Mollen, woelratten en rattenbestrijding. Voor fruittelers hoge korting. JANSSEN, 045-327543 of 322471.

Vaals te huur WEILAND plm. 4.500 m2 en weiland te Vijlen plm. 4.200 m2 geschikt voor paardenliefhebbers, huurprijs n.o.t.k. Tevens te koop Haflinger merrie 6 jr. (drachtig), bereden en licht betuigd, ƒ 3.500,-. Telefoon 045-458964.

AARDAPPELTELERS gevraagd voor oogst 1994 voor de rassen Bildtstar, Nicola, Monalisa, Charlotte, Bintje, Premiere, Timate, Rikea. Voor informatie Kooij Limburg b.v., Maastricht, telefoon 043-633636.

Rumptstad AKKERPLOEG, 2-schaar. Tel. 046-745563.

Te koop rode Biltstar-AARDAPPELEN. Telefoon 046-745563.

JOSKIN Sleufvoetbemester. Zeer veel mogelijkheden. Uit voorraad. Intrak BV Voerendaal. Telef. 045-754000.

Te k. div. TRAKTOREN en machines. MF3060 autotronic, bwj. '87; Kormich 744; Hannomag graniet met Fr. lader; Fend 2-cil. Werktuigdrager met Fr.lader; JCB Laad-Graaf Comb. 8500; MF 3-cil. Laad-Graaf met klein def. 4500; Laadschopje Kramer 411 en 311 met motor def.; Neuero Graanzuiger met 6-cil. diesel Mercedes; Kliko Veegwagentje 4-cil. per kins; Daf Schaar hoog kipper 6,5 ton; 4 Div. Schaartafels tot 3 ton en schaarhoogwerkers tot 12 mtr.; 6 Stuks div. transportbanden v.a. ƒ 1.500,-; 3 Stuks Perscontainers inh. 18 m3 met kabel en haaksysteem; Kniktraktor 300 Pk; Unimog 411 kompleet en 3 slopers samen ƒ 3.500,-. Div. Heftrucks tot 10 ton. Partij open en dichte stapelkontainers; Div. trilwalsen; Div. goedkope aggregaten tot 150 Kva; Motor Japanner 3-zijdig kippend 2-cil. Deutz; 2 Sleuvengravers met schuifblad en luchtbanden; Tennant Schrob- zuigmachine. J. Smeets. Tel. 04759-1373.

Te koop HOOI. Te bevragen: Onderste Puth 15, Puth. Telefoon 04493-4095.

Te koop gevraagd i.g.st. zijnde TRACTOR plm. 80 PK. Telef. 043-640210.

Te k. HANOMAG Brillant 600, 60 pk met frontlader; Porsche Super 40 pk 1 Deutz D 15; 1 bietenmolen met reiniger; 1 houten eg; 2 schaars-ploeg voor paard. ☎ 04498-54836 van 12.00-13.00 uur of na 18.00 uur.

Computers

Cd-Roms's enz
ong. 400 titels; pc-games
ong. 1000 titels; spel-hintboeken; computerboeken enz. De goedkoopste van Nederland en België. Vraag catalogus: CROWN, Postbus 215, 6130 AE Sittard. ☎ 046-583848, fax 512369.

CPC Kerkrade, COMPUTERS nieuw en gebruikt. Niersprinkstr. 61. Tel. 045-351588.

Te k. AMIGA 600 HD (2 MB geheugen). 30 MB harddisk, tekstverw., spreadsh., muz. progr., 450 C= 64 modules, ƒ 750,-. 045-272266.

NINTENDO gebruikers opgelet! 700 spellen op 1 cassette ƒ 199,-; 260 spellen op 1 cassette ƒ 159,-; Gameboy 100 spellen op 1 cassette ƒ 199,-; Gameboy 50 spellen op 1 cassette ƒ 119,-. Bel nu: Power Games telef. 06-52716093.

Te koop Amiga SOFTWARE. Tel. 045-729818.

Te k. HP LASERJET 3+, prijs ƒ 1.400,-. Telefoon 045-428345.

Demo 17" SVGA kleurenmonitor ƒ 1.325,-; kleuren handscanner ƒ 475,-; 24-naalds kleurenprinter STAR LC 24-200 ƒ 625,-. Tel. 045-273557.

Te k. APPLE Macintosh LC, 2 jr. gebr. 6/40 MB compl. incl. kleurenmonitor en software ƒ 1.650,-. 045-711340.

Te k. TULIP DC 386 SX, 100 MB/5MB RAM, 25 Mhz en laserjet printer HP 2 P, vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-321065.

NINTENDO 1 cassette met 1100 spelletjes voor ƒ 150,-. Telefoon: 045-229598.

Te koop gevraagd COMPUTER 286 of 386 en printer. Telefoon 045-220593.

PC AT met 20 Mb HDD (DOS 6.0=35 Mb), 5¼ + 3½ FDD, kleuren-monitor ƒ 900,-, printer EPSON LX-800, ƒ 200,-, samen ƒ 1.000,-. 045-220060.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Proficiat!

Proficiat Truus en Nico
met jullie 25 jarig HUWELIJK
van R.W.V. en familie

Proficiat met jullie
25-jr. huwelijk
Sandra, Bert, Marcel en Bianca.

Goedemo...
(o)ma H...
Gefeliciteerd ... uw 80e verjaa...

"Greune" John
wurd 50
euver 20 jaar en 2 daag.
Gefeliciteerd namens Erik en Anita.

Reageren ... advertenties ... BRIEFNUM...
Stuur uw brief (vo... gefrankeerd) na... Limburgs Dagb... postbus 2610, 64... Heerlen en vergeet... onder op de enveld... nummer uit de adv... te vermelde...

Braderieën/Markten

Snuffelmarkt Maastricht ME...
Zaterdag 18 december 9-17
Zondag 19 december 10-17
Huur een kraam op de grootste overdekte vlooien... van Zuid-Nederland. Alles kan, alles mag (geen fo... Kraamverhuur ƒ 45,- p.d. Bel 01640-57521 (kantoo...

Geleense INRUILBEURS. Spotgoedk. o.a. rundl. 2-zitters v.a. ƒ 195,-; rundl. clubs v.a. ƒ 95,- tot ƒ 1.500,-; Barok en Lodewijk bankstellen ƒ 395,- tot ƒ 3.000,-; enorme collectie schitt. kasten div. stijlen, partij nieuwe meubels w.o. blank eiken (denkt U ook aan inruilen). Enorme keuze in enorme hal. Oude Maastrichterweg 27, Geleen (deze weg loopt parallel met Rijksweg Nrd.) let op videotheek de Kijkdoos, daarachter is de hal.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

SNUFFELMARKT Brandsmaschool ... Zond. 19-12 a.s. 10-15...

Te koop gevraagd

Wij betalen de hoo... voor al uw oude ... Gebr. Swinkels, ... Heerlen. 045-422025.

WINKELINVENTARIS groentezaak incl. ... bel. Tel. 043-641234.

Te koop gevraagd ... Chrono's en Speci... 045-721311.

Voor Piccolo's zie verder pagina...

EEN SHOWROOM VO... KERSTVERRASSINGEN.

Morgen koopzondag van 12-17 uur

WELKOM OP ONZE KERST-SHOW

Geldig t/m 31 december

OMEGA · VECTRA · KADETT · CORSA

HAAL UW 13e MAAND BIJ ONS

OPEL
CANTON-REISS
DE OPEL-DEALER. ZEKERHEID VOOR ALLES.
Valkenburgerweg 28-34, Heerlen, telefoon 045 - 718040.

„Waar u auto's mèt service koopt"

SOLO AUTO'S

Alfa

Alfa Romeo
DEALER
Automob.bedrijf E.A. Kozole BV
Edisonstraat 23, Landgraaf
Tel. 045-32 10 88.

Alfa Coumans Geleen BV
Rijksweg Zuid 310
☎ 046-75 62 22.

...koop ALFA 33 1500, bwj. '85, getint glas, electr. ...en, slechts 65.000 km., eig. met onderh. boekjes, is in abs. nw.st., ...100,-. Tel. 045-464850.

...NGELERS Sittard ☎ 046-...000. Alfa 33 16 Valve ...4, zwart, 04-'92, 50.000 ..., nu ƒ 28.995,-.

...FA 33, zwart, LPG, 6-'91, ...velgen, verlaagd, 1e eig., ƒ 16.500,-. 04750-22570.

Te koop ALFA 33, bwj. '83, met lichte schade, t.e.a.b. Telef. 045-722739.

ALFA 164 TD, bwj. '89, groen, alle extra's, met lichte schade, vraagpr. ƒ 17.000,-. Tel. 04405-3775 b.g.g. 045-753007.

Te k. ALFA Romeo 75 Twin Spark, bwj. 10-'88, i.z.g.st., t.e.a.b. ☎ 045-713791.

ALFA Romeo 13 S, red-uitv., bwj. 1-'90, get. gl., 5-deurs, schuif-, kanteldak, achter-spoiler, alu-velgen, stereo met afneemb. front, 88.000 km., in nw.st. ƒ 17.500,-. Tienbundersweg 4, Wylre.

Te koop ALFA 33 1.7 IE motor, bwj. '91, 1e eigenaar, kleur rood, 50.000 km. Telefoon: 04493-3708.

Austin

Te koop MINI, kleur wit, i.z.g. st.,bwj. '84, APK dec. '94. Tel. 04492-1560.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Audi

Te koop AUDI 80 Sport Edition 1.8i, zeer excl. uitv., bwj. '91, km.st. 41.000, metallic, lm velgen, zeer veel extra's. Nw.pr. '91 ca. ƒ 55.000,-. Vr. pr. ƒ 34.500,-. 046-510220.

AUDI 80 18 S, bwj. '87, nw. model, blauwmetallic, get. glas, radio-cassette, kantelschuifdak, zeer mooi, vr.pr. ƒ 12.900,-. 045-325180.

Te k. gevr. AUDI 80 1.6, '91/'92, wit, pr. max. ƒ 24.000,-. Br.o.nr. B-04964, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop AUDI 80 18S, bouwjaar '87, kl. wit. Div. acc. Pr.n.ot.k. Telef. 04409-3077. Eventueel inruil mogelijk.

AUDI Quattro 4x4 Turbo Coupe 200 pk 1981 ƒ 13.500,-; Audi Coupe "GT 1982 ƒ 5.750,-. Inruil mogelijk. Tel. 043-478985.

Te koop AUDI 80 turbo diesel, bwj. 10-'89, type '90, zw. met., i.z.g.st. ☎ 046-377783.

Audi COUPÉ 2.2 GTi, '86, antraciet, ƒ 12.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

BMW

Te k. BMW 316i, bwj. '81, met CD-stereo, 87.000 km., APK tot okt. '94, vr.pr. ƒ 3.000,-. Tel. 046-747578.

Te koop BMW 320i autom., bwj. '85, van part., pracht auto, div. extra's, evt. inr. Telefoon 04762-2938.

Witte BMW 520i 6 cyl. bwj. eind '82, schuif/kanteldak, trekhaak, APK '94, i.g.st. ƒ 2.500,-. Tel. 04742-3309.

Te koop BMW 524 TD diamantzwart, bwj. eind '88, LM-velgen, km.st. 165.000, inruil mogelijk, prijs ƒ 22.500,-. Telefoon 045-729902.

Te koop BMW 320i, bwj. '86, zilver. Telefoon 046-334277.

Te k. supermooie diamantzwarte BMW 316i M40 bwj. '89, voorz. van alle extra's, auto moet u gezien hebben, ƒ 16.750,-. Telefoon 046-581707 b.g.g. 520048

Mooie BMW 315, bwj. '82, veel extra's met of zonder LPG, APK 7-'94, prijs ƒ 2.950,-. ☎ 045-225913.

BMW 323i, bwj. '79, veel acc., vr.pr. ƒ 1.750,-, APK '94. Tel. 045-453784.

Te k. BMW 318i, type '92, lichte parkeerschade, vr.pr. ƒ 29.500,-. ☎ 045-421306.

BMW 316i, 7-'91, wit, LPG, ƒ 32.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Cabriolet

VW KARMANNGHIA cabrio, '72, met schade, Duitse auto, t.e.a.b. ☎ 045-224532.

Te k. CABRIO winterprijs, Talbot Samba, bwj. '83, zeer mooi en gaaf, vr.pr. ƒ 4.950,-. Tel. 04405-1564.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Chrysler

CHRYSLER
DEALER
Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

American-Cars Schimmert
Groot Haasdal 6
Tel. 04404-1888.

CHRYSLER Voyager SE 3.0i, 7-pers., '88, ƒ 24.900,-, eventueel inr. 04406-16290.

Citroën

DEALER
Van Leeuwen Citroën
Strijthagenweg 129
Kerkrade Tel. 045-45 33 55.

Te k. CITROEN Visa 11 RE, bwj. '84, zuinige probleemloze auto, ƒ 3.000,-. Tel. 045-270293.

CITROËN AX GT, '91, zwart, 33.000 km, centr. vergr., electr. ramen, radio/cassette, i.z.g.st. Tel. 04498-54644.

Te koop CITROËN BX 1.9, Diget, excl. uitv. '86, APK, ƒ 4.850,-, Achter de Hegge 51, Hulsberg.

CX 24 IE aut. '81, APK 3-'94, zeer mooi, alu. velgen ƒ 1.900,-. ☎ 045-424838.

CITROËN AX 1.1 TRE, '90, 28.000 km, ƒ 10.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

CITROËN BX 1.4 Inj., bwj. '91, rood, ANWB rapport, pr. ƒ 12.950,-. Tel. 046-372443.

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Te koop CITROËN (eend), type 2CV6, bwj. '81. Tel. 04407-1337.

Te k. CITROËN GSA, bwj. '81, nwe. uitl. enz., 1e eig., ƒ 550,-. Telef. 04405-3258.

Fa. BAGNOLE: verkoop en inkoop van Citroën ID/DS en SM. Onderdelen nieuw en gebruikt uit voorraad leverb. Veerbol voor elk type Citroën ƒ 98.-. 04754-88669.

DECEMBER-AKTIE
RIJ NU, BETAAL LATER

Alfa Romeo 33 1.4 zwart	04-'92
Renault 19 1.7 GTS beigemetallic	10-'91
Ford Escort 1.6 CLX rood	10-'90
Fiat Tipo 1.4 ie blauw	07-'91
Citroën BX 1.4 Cannes wit	07-'91
Nissan Bluebird 2.0 LX rood	01-'89
Citroën BX 1.4 Toulouse blauwmetallic	03-'91
Citroën BX 1.9 TRi grijsmetallic	06-'90
Audi 100 CC + airco wit	11-'88
Volvo 343 GL blauw	11-'88
Fiat Panda 1000 CL rood	05-'89
Citroën BX 1.6 turbo diesel blauwmetallic	04-'89
Citroën Visa 11 RE grijsmetallic	10-'86
Subaru Justy GL wit	04-'87
Citroën ZX 1.4 Reflex blauw	12-'92
VW Kever cabriolet groenmetallic	1973

COMBI'S

Citroën BX 1.9 TRi grijsmetallic	09-'91
Citroën BX 1.9 TRi grijsmetallic	01-'90
Citroën BX 1.6 TGi grijsmetallic	03-'90

DEMONSTRATIE-AUTO'S

Citroën Xantia 1.9 X diesel	1993
Citroën Xantia 1.6 X	1993
Citroën XM 20 turbo	1993
Citroën ZX 1.8 Aura	1993
Citroën ZX 1.4 Reflex	1993

Autobedrijf SONDAGH BV
De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)
Telefoon 045-223300.
OPENINGSTIJDEN: maandag t/m vrijdag van 9.00-18.00 u. Zaterdag van 10.00-17.00 uur.

Daihatsu

DAIHATSU
DEALER

Autobedrijf H. Merckelbach
Benzenraderweg 295
Heerlen. Tel. 045-42 44 44.

Te koop Daihatsu CHARADE TS bwj. '85, i.z.g.st. 3-drs. ƒ 3.750,-. ☎ 043-616776.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Fiat

FIAT
DEALER

Automob.bedrijf Creusen BV
Parallelweg 34, Heerlen.
Tel. 045-74 21 21.

Autobedrijf Klankstad BV
Kaalheidersteenweg 185
Kerkrade. Tel. 045-41 39 16.

Fiat Klankstad
Inruil-auto's
Fiat Panda 1000 CLX '90/'91
Fiat Uno '86 1100 S
Fiat Uno SX '88
Fiat Uno S '88
Fiat Uno 1.1 SIE '92
Fiat Tipo Base '93
Fiat Croma 2.0 S '89
Renault 11 TXE '85
Citroën 2 CV 6 '85
1 Jaar GARANTIE mogelijk!
Kaalheidersteenweg 185, Kerkrade. ☎ 045-413916.
ZONDAG 19 DEC. OPEN VAN 11.00-17.00 UUR.

Te k. Fiat PANDA 45, bwj '81, APK gekeurd, vraagpr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-254700.

Fiat Coumans Geleen BV
Rijksweg Zuid 310
☎ 046-75 62 22

Te koop Fiat PANDA 45 bwj. '81, APK 5-'94, vr.pr. ƒ 700,-. Tel. 045-459889.

Te koop FIAT PANDA 1000 CL ie, bwj. '90, kleur wit, weinig km's. ☎ 046-510120.

Te koop Fiat TIPO 1400 iE, bwj. maart '91, rood, km.st. orig. 25.000, 5-gang, getint glas, striping, in nieuwstaat, ƒ 15.500,-, inruil mogelijk. Telefoon 046-750506.

Te koop FIAT 127 900cc, bwj. '80, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 850,-. Tel. 045-460071.

Fiat TIPO 14 S AGT, 5-bak, 5-drs., nw. mod. '89, in st.v. nw., ƒ 9.750,-. 043-254462.

Te koop Fiat UNO Turbo ie, bwj. '85, vele extra's, vraagprijs ƒ 6.500,-. Tel. 045-230443 b.g.g. 045-221414..

Te koop Fiat RITMO ES, bwj. '84, APK 11-'94. ƒ 2.100,-. Telefoon: 045-326457.

Ford

Ford
DEALER
Lautenslager bv Heerlen
Breukerweg 201
Tel. 045-23 20 30.

Ford ESCORT 1.6 Bravo bwj. '83, schuif/kantd., sportv., get. glas, kl. wit, als nw. ƒ 3.950,-. 04405-3802.

Ford FIËSTA 11 I Cheers-uitv., bwj. '92, ƒ 14.750,-. grijsmet. Tel. 046-583015.

Ford ESCORT 1.3 CL bwj. '86, APK gek., vr.pr. ƒ 6.950,-. Arienstr. 2, Kakert-Schaesberg.

Ford ESCORT 1.4 CL 4-drs., 5-speed, z. mooi, ƒ 6.950,-. bwj. m. 1988. 045-727169.

AUTOMAAT Escort 1600 L 5-drs., lichte schade, bwj. '83, ƒ 1.900,-. 045-223742.

Ford ESCORT 1.3 Laser, bwj. '85, 1e lak, bijz. mooi ƒ 3.950,-. ☎ 045-424128.

Ford ESCORT 1600 CLX, rood, veel extra's, nieuwstaat, '91. ☎ 045-750531.

Ford Siërra 1.8 GL, bwj. '86, VOORSCHADE, pr. ƒ 3.250,-. ☎ 045-424128.

Te koop Ford FIËSTA bwj. '79, APK 30-5-'94, i.g.st., vr. pr. ƒ 950,-. Tel. 045-216731.

Te k. FORD Escort XR3i, bwj. '84, extra's, verlaagd, uitgeb., rs-velgen, radio-cassette, in nw. st., pr. ƒ 5.750,-. Tel. 046-748071.

Te koop Ford ESCORT XR-3i, bwj. '83, orig. 72.000 km, met autopas, ƒ 3.750,-. Telef. 046-748071.

Ford ESCORT 1.3, bwj. '84, APK 11-'94, i.z.g.st., pr. ƒ 2.950,-. Tel. 046-510646.

Te koop Ford TAUNUS 1600, bwj. '82, APK 6-'94, ƒ 1.350,-. Tel. 045-311620.

Te koop weg. omst. Ford SIËRRA 2.0 CL bwj. '88 Sedan t.e.a.b. ☎ 04492-4748.

TAUNUS 1600 combi '79, APK 4-'94, geregistr. in Nl., ƒ 200,-. 09-49.24171175.

Wegens omst. te koop Ford FIËSTA 1100, vr.pr. ƒ 950,-. Tel. 045-425640 na 11.00 u.

Te k. Ford FIËSTA, bwj. '81, APK 12-'94, in goede staat, vr.pr. ƒ 2.450,-. 045-229778.

Ford SIËRRA 2.0 BL stationcar, zilvergrijs, 78.000 km., bwj. '87. Truck Service Center Sittard, ☎ 046-527000.

Ford GRANADA stationcar, bwj. '84, zeer mooie auto. Truck Service Center Sittard, Telef. 046-527000.

Te koop Ford FIËSTA, bwj. '83, z.g.a.nw., kleur rood, pr. n.o.t.k. Telef. 045-461121.

Ford SIËRRA 2.0i sedan, bwj. '87, metal.zilver, vele extra's, prijs ƒ 11.500,-. Telef. 045-318526.

Ford FIËSTA 11 Ghia, t.'85, RDW-gekeurd, zeer mooi, ƒ 4.950,-. Tel. 046-522132.

Ford FIËSTA 1.3 S model RS '86, 5-bak, zwart, zeer apart, bijz. mooi, 100%, ƒ 5.750,-. Tel. 045-454087.

Te koop Ford ESCORT 1.3, bouwjaar '83, APK 5-'94, ƒ 2.500,-. Tel. 045-230642.

Ford ESCORT 1.6 GT, bwj. '90, rood, km. 25.000, div. extra's. ☎ 045-270580.

Ford ESCORT 1600 5-bak, wit, bwj. '84, ƒ 2.950,-. Telef. 04498-54319.

Te k. FORD Fiësta 1.1 Bravo bwj. nov. '91, APK nov.'94, in prima staat, pas gr. beurt. Tel. 045-241184.

Weg. omst. te koop Ford ESCORT 1400 CL, bwj. '89, 73.000 km, blauwmet., spoiler en bumpers alles in kleur, APK 6-'94, mooie auto, vr.pr. ƒ 12.950,-. ☎ 045-229538.

Te koop Ford SIËRRA combi 1.8 laser, bwj. '86, wit, 100%, ƒ 8.100,-. Telefoon 04405-3210.

Te koop Ford SIËRRA 2.0i DOHC, bwj. '90, ƒ 14.900,-. Telef. 045-253190.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop ESCORT 1.6 Estate, 10-'83, 5-versn., blauwmetal., lm-velgen, ƒ 3.750,-. Telefoon: 04450-2150.

Te koop ESCORT 1300 GL, '81, mooie auto, motorisch 100%, pr. ƒ 2.250,-. Torenstr. 26, Oirsbeek.

Honda

HONDA
DEALER

Autobedrijf Rotor BV
Heerlerbaan 229, Heerlen
Tel. 045-41 69 00.

Rijksweg Geleen nabij A-76
Voordelige Show-Directie
HONDA'S.
CIVIC DXi, 3-drs, '93
CIVIC DXi, 3-drs., '92
CIVIC DXi, 4-drs., '92
PRELUDE 2.0i, 2-drs., '92
EURO-ACCORD 2.0i LS AT, '93
EURO-ACCORD 2.0i S, '93
AERODECK 2.0i ABS, '94
ACCORD 2.0 SE, '94
CONCERTO 1.5i P.S., '93
CONCERTO 1.5i, '92
Incl. fabrieksgaranties + service (Honda)
Rijksweg Z. 236 GELEEN.
Off. dealer CROMBAG AUTO'S. ☎ 046-746260.

Rijksweg Geleen nabij A76
Crombag Auto's Geleen
Rijksweg Zuid 236
Tel. 046-74 62 60.

Te koop van part. Honda CIVIC 16V Sedan, stuurbekr., in abs. nw.st., bwj. '89, t.e.a.b., evt. inruil mogelijk. Telef. 045-754373.

Te koop Honda PRELUDE 2.0i EX 4 WS 16V, bwj. '89, airco, cruise-control, kleur rood,75.000 km, vraagprijs ƒ 22.000,-. Tel. 046-339305.

MENGELERS Sittard ☎ 046-521000. Honda Civic 1.5 automaat, 3-drs., wit, 10-'91, 51.000 km., nu ƒ 24.500,-.

Te koop Honda CIVIC, bwj. '80, oud model, APK 4-'94, t.e.a.b. Tel. 045-216139.

Honda CIVIC 1.3 GL, 5-bak, '86, div. access., bijz. mooi ƒ 6.750,-. ☎ 045-424128.

Hyundai

HYUNDAI
HET NIEUWE WERELDMERK
DEALER

Auto Leymborgh BV
Bornerweg 2-8, Limbricht
Tel. 046-51 58 38.

Auto Vaessen Heerlen
Beitel 19
Tel. 045-42 40 10.

Hyundai PONY 1.2 GLS, '85, 5-drs., ƒ 2.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Jeep

Jeep
DEALER
American-Cars Schimmert
Groot Haasdal 6
Tel. 04404-1888.

Koopje! Nieuwe Toyota LANDCRUISER, blanco kenteken, alle extra's, groenmet., inr. mog. Broekstr. 68, Schinveld, na 18.00 uur. Tel. 045-256486.

Te k. WRANGLER 4.2, 6 cil., bwj. '90, hardtop, 5-bak, ƒ 24.500,-. ☎ 04760-77000.

JEEP: Ford Bronco II, bwj. '87, pr.n.o.t.k. Julianastraat 24, Hulsberg.

Laatste kans!

Nissan Pick Up, 5-pers., op grijs kent., BPM-vrij, nieuw, uw voordeel méér dan ƒ 20.000,-. 3 jaar garantie.
Patrol GR, nieuw, grijs kent. '90, R '91, '87, '86;
Kingcab '86; Wrangler '89; Suzuki '89; Daihatsu Taft '83.
TEXACARS 4x4. Telefoon: 04702-3040.

Daihatsu TAFT 4x4 benzine + LPG 1983, soft- en hardtop, leuke jeep, 120.000 km., bwj. '93, wit. Truck Service Center Sittard, ☎ 046-527000.

LANDROVER Discovery Commercial diesel 3-drs., grijs kent., bwj. '91, (banken + ramen aanw.), 60.000 km. Truck Service Center Sittard, Telef. 046-527000.

Mitsubishi PAJERO TDI, grijs kent. Cabrio 10 j. velg. '86, ƒ 9.900,-. 045-740609.

Te koop JEEP Isuzu Trooper 4x4 D grijs kent., verchr. sportvelgen, trekh., nw. banden, nw. schokbrekers, radio/cass., 27 mc, auto verk. in nw.st., bwj. '84, inr. mog., APK eind '94, vr.pr. ƒ 5.500,-. Tel. 045-272019.

Lada

Gevraagd LADA'S, bwj. '83 .- '91, ook Samara's, defect geen bezwaar. Tel. 04958-91917 b.g.g. 06-52964552.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Mazda

mazda
DEALER
Mazda Caubo Kerkrade
Langheckweg 2.
☎ 045-46 46 46.

MAZDA 323 Sedan, wit, APK 6-'94, '82, uitst. staat, ƒ 2.750,-. ☎ 04407-1852.

Autobedrijf LOVEN BV
Palemigerboord 401,
Heerlen. Tel. 045 - 72 24 51.

MAZDA 323 F coupé GLX, bwj. 9-'90, grijsmet., div. extra's, pr. n.o.t.k. 045-753310.

Te koop MAZDA 626 GLX 2.0 L bwj. '83, APK nov. '94, alle extra's, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.400,-. 045-319938.

Mercedes

DEALER

SMEETS Mercedes Benz
Heerlen 045-754575
Maastricht 043-613200
Geleen 046-757575

Te koop zeldz. mooie en zeer goed onderh. MERCEDES 500 SEC, bwj. '84, geh. model '91, donkerblauw, met alle extra's o.a.: lederen inter., wortelnotenhouten stuur, pook en dashboard, 3 delige 17" AMG-velgen, Rolex-klokken, enz. enz. Julianastr. 33, Merkelbeek.

Te koop MERCEDES 230 C, in nw.st., bwj. '80. Telef.: 045-752259.

Te koop MB 260 E, bwj. 11-'88, veel extra's, vr.pr. ƒ 30.000,-. Tel. 045-274214

MERCEDES 280 CE Coupé bwj. '79, veel extra's, mooie auto, vr.pr. ƒ 4.750,-. Telef. 04492-4534.

Te k. MERCEDES 260 E, '87, ABS, autom., schuifd., alarm, c.-vergr., Sony CD-speler, zilvermet., in perf. st., ƒ 23.500,-, weg. vertr. buitenl. Tel. 09-49.24562512.

Te koop MERCEDES 300 E automaat, airco, 12-'88. Telefoon: 046-334411.

Voor Piccolo's zie verder pagina 12

SOLIDE AUTO'S

Mercedes

Te koop MERCEDES 190D, bordeauxrood, bwj. '87, div. extra's, pr. n.o.t.k., inruil mogelijk. ☎ 043-479109.

DAIMLER Benz 250, Benzine, automaat, ld. groen, bwj. '80, APK 22-9-'94, ƒ 2.500,-. Tel. 04454-64188.

Te k. autom. MERCEDES 280 S bwj. '85, APK-gek, alle opties, inr. ld. auto mog. ƒ 15.650,-. ☎ 046-582897.

Te koop MERCEDES 300 SL, bwj. '86, zwartmetallic, eenmalig mooi, met alle opties, pr.n.o.t.k. 045-214171.

Morris

MINI 1275 GT, bouwjr. '79, race-uitvoering, APK 8-'94, ƒ 1.250,-. Tel. 045-425636.

Piccolo's in het "Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Mitsubishi

Te koop Mitsubishi LANCER GLXi autom. 5-drs. HB, zilvermetallic, bl.met., bwj '90, km.st. 42.000. 045-220857.

MITSUBISHI L 200 dubb. cab. diesel, 50.000 km., bwj. '91. Truck Service Center Sittard, ☎ 046-527000.

Mitsubishi PAJERO okt. '92, nw.pr. ƒ 68.500,-. Vr.pr. ƒ 42.500,-. Met 2 jr. garantie. Tel. 045-458293.

Te koop MITSUBISHI Cordia 1800 SR, bwj. '83, APK '94, in zeer goede staat, prijs ƒ 2.650,-. Tel. 045-724729.

Nissan/Datsun

NISSAN DEALER

JURGEN Autocentrum
Langheckweg 36, Kerkrade.
Tel. 045-45 25 70.

Nissan Garage Schoenmakers
Limbrichterweg 78, Sittard.
Tel. 046-51 26 14.

Te koop Nissan BLUEBIRD bwj. '89, vr.pr. ƒ 9.850,-. Inr. mog. Telef. 045-227068.

MENGELERS Sittard ☎ 046-521000. Nissan 1.4 HB, 5-drs., wit, 01-'92, 33.000 km., nu ƒ 23.500,-.

Nissan MICRA SDX bwj. '87, beslist splinternw. auto ƒ 7.350,-. 04405-3378.

Nissan PATROL Turbo Diesel (korte uitvoering), 1991, zwart, met sportvelgen e.d., nieuwstaat. Bedrijfswagencentrum Echt. Tel. 04754-87933.

MENGELERS Sittard ☎ 046-521000. Nissan Micra 1.3 LX, groenmet., 12-'92, 6.000 km., auto van het jaar, nu ƒ 19.995,-.

Te koop NISSAN Patrol R Hard Top TD 3.3, bwj. '84, in zeer goede staat, veel extra's, prijs ƒ 15.000,-. Grijs kenteken. Inruil mogelijk. Kleikoeweg 63, Landgraaf.

Nissan BLUEBIRD Wagon 2.0 TD, bwj. '85, moet keus uitv., APK 12-'94, ƒ 7.250,-. ☎ 04748-1288/2879.

Te koop Nissan BLUEBIRD 1.6 LX, van 1e eigenaar, bwj. 1986. Telefoon: 045-226146.

Te koop witte Nissan MICRA March bwj. 10-'88, met sunroof, onderhouden bij officiële dealer, ANWB en APK gekeurd, 100% in orde, pr. ƒ 8.500,-. ☎ 045-243917.

Te koop Nissan PRIMERA 2.0 SLX Sedan, '91, complete auto. ☎ 046-334411.

Oldtimers

Skoda OCTAVIA bwj. '61; Skoda 100 bwj. '75; Capri bwj. '79. Inr. mog. Telefoon: 045-212898.

Te koop BMW 1602 bwj. '73, ƒ 1.500,-. Telefoon 045-461512.

Te k. FIAT 500, bwj. '67, wit, in schitterende staat, pr.n.o.t.k. Tel. 045-259082 / 253249.

Te k. Fiat 500, OPKNAPPER, bwj. '71, geheel compl., vr.pr. ƒ 850,-. 045-221371.

Opel

OPEL DEALER

Göttgens Sittard
Haspelsstraat 20
Rijksweg Noord 27
Tel. 046-51 65 65.

Garage Bergsteijn BV
Rijksweg 61-67, Berg en Terblijt. Tel. 04406-41700.

Welling Autobedrijf BV
Haelland 2, Brunssum
Tel. 045-25 77 00.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Unieke aanbieding 6 maanden oud

Corsa's, Astra's en Vectra's

Corsa 12i Swing, lagoonblauwmetallic, 3-drs.
Astra 14i GL "2x" zwartmetallic, 3-drs.
Astra 14i GL, spectral-blauwmetallic, 3-drs.
Astra 14i GL sterzilver, 3-drs.
Astra 14i GL lagoonblauwmetallic, 5-drs.
Astra 16i Young neptune-turq. 5-drs.
Astra 16i GL "demo", sportvelgen, mistralgrijs, 4-drs.
Vectra 16i GL Rembrandtzilver, 4-drs.
Vectra 16i GL Rioja-roodmetallic, 4-drs.
Vectra 16i GL zwartmetallic, 4-drs.
Met 24 maanden non-stop OPEL-GARANTIE
Inruil, financiering en leasing mogelijk.

A.s. zondag open van 10-17 uur.

Smeets Opel Maastricht

De Griend 2. Telef.: 043-252250

Zondag 19-12-1993

Geopend van 12.00 tot 17.00 uur.
Eindejaars aanbiedingen tegen zeer scherpe prijzen.

Göttgens Sittard
Haspelsstraat 20, Sittard.

Te koop Opel CORSA 1.2 S, bwj. '85, 3-drs., in goede staat. Telef. 043-478490.

Te koop Opel KADETT 1.2 Station, bwj. '85, met LPG-onderbouw. 045-256722.

Te koop Opel KADETT 1300 S Club, zeldzaam mooi, bwj. 10-'87. Telef. 045-228604.

Te koop Opel Rekord STATIONCAR 1.8 S bwj. '83, vr.pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-227088.

Te koop Opel MANTA 2.0 GTE, bwj. '81, l.nw.st., APK 11-'94, t.e.a.b. ☎ 045-462637.

Opel KADETT caravan 1.7 D, bwj. '89, kent., ƒ 15.000. ☎ 04760-77000.

Opel KADETT 1300 automaat, bwj. '87, 5-drs., zilver groen, striping, APK 12-'94, ƒ 7.750,-. Tel. 045-770382.

Opel KADETT 5-gang, bwj. '83. Dr. L.T.H. Wielenstr. 17, Brunssum. ☎ 045-255304.

Liefhebbers: Opel KADETT 1.6 GLS automaat, bwj. '86, extract., alarm, APK 12-'94, ƒ 7.750,-. Tel. 046-511293.

Zeldzame KADETT 2.0i GSi met 56 KW, LCD dashboard, zwartmet., alarm, c.v., nieuwe banden + LM velgen, uitlaat, schuif/kantelak enz. Topconditie, bwj. '88, ... ☎ ... 045-257152.

Opel MANTA, bwj. '80, APK 6-'94, l.z.g.st., pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-429144.

Te koop Opel KADETT GSi 1800, rood, km.st. 110.000, bwj. '88, vr.pr. ƒ 11.750,-, inruil mogelijk. ☎ 045-320088.

VECTRA 1.6 GLi, bwj. 10-'90, ANWB rapport, pr. ƒ 16.750,-. Tel. 046-372443.

Opel KADETT 1600i Sedan, '90/'87, 4-drs., zwartmet., zeer mooi. Tel. 045-750531.

CORSA type 1.2 S HB, '85, bijz. mooi, 4.950,-. ☎ 045-424128.

Opel KADETT 1.3 S, HB, model '86, ƒ 5.950,-, in nw. st. Tel. 045-729038.

Te koop Opel KADETT 12 S, bwj. '86, 56.000 km., ƒ 6.250,-. Tel. 046-331162.

Te koop voor liefhebber, Opel MANTA geh. uitgeb. sportvelgen, 2 kleurig metallic, mooie auto, ƒ 3.950,-. Telefoon 045-226538.

Te k. zeer mooie MANTA 6000, uitgeb., bwj. '84. Apart gespoten, bod. 045-458142.

Te koop Opel KADETT Hatchback, bwj. 1986, nw. model, met APK, ƒ 5.950,-. Telefoon: 045-753584.

Te koop REKORD 2.2i mooie auto, bwj. 6-'85, pr.n.o.t.k. Torenstr. 28, Oirsbeek.

KADETT 13 GTJ uitgevoerd, zeer mooi, bwj. '86, ld. wit, APK gekeurd, ƒ 6.500,-. Steinaelaastr. 52, Schaesberg.

Te koop Opel KADETT 1200, bwj. '86, ld. rood, vr.pr. ƒ 6.950,-. Tel. 046-748071 / 046-757842.

Koopje loop of sloop ASCONA, met APK, nwe. banden, pr. ƒ 200,-. Tev. 4 velgen met nwe banden voor Golf, ƒ 150,-. Telef.: 045-723736.

Te koop schade KADETT D, compleet of in onderdelen, ƒ 450,-. Tel. 04450-4145.

Peugeot

Te koop PEUGEOT 504, bwj. '79, liefhebber, ƒ 2.750,-. Tel. 045-272088.

205 GTi 1.6, bwj. 5-'84, antracietmet., mooie auto, ƒ 6.850,-. Tel. 04705-2371.

PEUGEOT 405 1.9 GRi Station, 9-'91, stuurbekr., rood, ƒ 24.950,-. Auto Weekers. Tel. 04908-1387.

Te koop PEUGEOT 305 SR, bwj. '83, 4-drs, APK-gek., vr. pr. ƒ 1.000,-. 045-310098.

Voordelig te koop 2x PEUGEOT 605 SLi, bwj. '91; Peugeot 605 SRi, bwj. '90. Een koop ƒ 37.000,-. Te bevr. ☎ 045-453018 / 452483.

Te koop PEUGEOT 205 XL, bwj. '90, ld. wit, l.z.g.st., vr.pr. ƒ 13.000,-. Tel. 045-310969.

Pontiac

PONTIAC Transport SE 3.8 automaat, alle extra's, 7-pers., groenmetallic, 18.000 km, bwj. '93. Inruil en financiering mog. 045-750531.

Porsche

PORSCHE 911 Targa wit, '77, l.z.g.st. gereviseerde motor, nieuw dak, koppeling etc., inr. Mercedes D mog. ƒ 22.000,-. 045-217939.

Te koop PORSCHE 924, l.z.g.st., bwj. '84, veel extra's, vr. pr. ƒ 9.900,-. ☎ 045-317602.

Renault

RENAULT DEALER

Autobedrijf Kerres
Kerkrade, Tel. 045-45 24 24.
Heerlen. Tel. 045-23 09 99.

Auto Bex Sittard
Tunnelstraat 2A
Tel. 046-51 96 64.

Veritable LIMOUSINE R25 1985/11, tres belle, 140.000 km., Chariel gris. Hfl 15.000. Comfort et chique. 070-3639623 of 04406-10200.

Te k. als nieuw RENAULT 19, okt. '90, 30.000 km. Caravan Feyts, Amstenrade. Telefoon 04492-1860.

RENAULT Clio 1200 RN, rood, 20.000 km., '91, nw.st. Tel. 045-750531.

RENAULT Express 1.6 D bwj. 1990, grijs kent., pr. ƒ 10.000,- incl. BTW. Goede staat. 04756-1324.

Te k. RENAULT 19 GTR 1.4, bwj. '89, km.st. 85.000, 5-deurs, nieuwstaat. Tel. 04454-65008.

Te k. RENAULT 11 Broadway, bwj. '86, LPG, prijs ƒ 3.450,-. Tel. 045-324942.

RENAULT 21 GTL 1.7 inj., bwj. 8-'90, div. extra's, ANWB rapport, ƒ 13.750,-. Tel. 046-372443.

Te koop RENAULT 21 GTS op gas, l.z.g.st. bwj. 7-'87, vr. pr. ƒ 7.900,-. ☎ 04492-5033.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Rover

ROVER DEALER

Autobedrijf Balt BV
Kasteellaan 1, Heerlen.
Tel. 045-72 15 41.

Te koop ROVER 216 SE, bwj. '86, kleur zilvermet., km. st. 180.000, vraagprijs ƒ 2.500,-. Tel. 045-417176.

Talbot

SOLARA 1.6 '80, goede motor, banden en APK, pr. ƒ 350,-. Bel 045-740841 b.g.g. 751632.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Seat

SEAT Volkswagen Groep DEALER

Autosport Brouns BV
Schelsberg 175, Heerlen
Tel. 045-72 55 07.

Ton Schuyren Landgraaf
Rötscherweg 60
Tel. 045 - 31 35 86.

Seat IBIZA 1500 GLX, rood, veel extra's, nieuwstaat, bwj. '89. Telefoon 045-750531.

Subaru

Te k. SUBARU Mini Justy, bwj. '85, rood, APK 10-'94, ƒ 3.500,-. ☎ 04405-3258.

Autobedrijf Euss

SUBAR

Ransdalerstr. 43, 6311 AW Ransdaal. Tel. 04459-167

KERSTSHOW

van 16 t/m 31 december 1993
Nú met speciale aktiepakketten voor alle modellen!

Tweede Kerstdag geopend
van 11.00 tot 17.00 uur

Suzuki

SUZUKI DEALER

Suzuki HLM officieel dealer
Rijksweg Zuid 212A, Sittard
Tel. 046-52 12 15.

SUZUKI SJ 4 13, bwj. '85, l.z.g.st. na uur. 045-244142.

Te koop Suzuki Twincam 1300 GTI, bwj. kleur rood, APK rondom spoilers, getint glas, l.z.g.st, ƒ 8. Tel. 046-527379.

Voor Piccolo's zie verder pagina 2

ZOMERGIDSEN

WADDENEILANDEN

AMELAND en TERSCHELLING, T.H. 1994 bungalows en stacaravans, voll.inger. Inl:05180-1206 ,n.o. zondag.

WEST-TERSCHELLING, 'Panorama West' bungalows en app. te huur in de duinen van West-Terschelling vrij voor 23-07-1994. Info G. Bergsma tel: 05620-3040.

AMELAND
T.h. stacar. 05191-42809.

TERSCHELLING: Te huur stacar. voll. inger. 2 sl.kmrs. Fld.'94 :05620-8344

GRONINGEN

Gratis VAKANTIEGIDS 1994 voor vakantiebungalows op maat. Bel nu: Hogenboom Recreatie. Tel. 02977-45797.

WEDDE, 2-pers. app., kerst nog vrij tel:05976-2614.

OVERIJSSEL

De GRATIS FOLDER ligt voor u klaar!
HOLTEN : Vak.oord „de Lindenberg" t.h. 33 in het bos gelegen vrijstaande bungalows met alle comfort, zoals kl.-tv (satel.), speelt., m-golf, restaurant, recr.-team, verwarmd zwembad, wasserette enz. Vr. gratis kl. folder. Borkeldsweg 57, 7451 TA Holten. Tel. 05483-61364.

GEZINSCAMPING
Overd. zwemparadijs, overkapte speelt. tennisbaan, recreatieteam, arrangementen. Uitgebr. folder, bel: 05729-1564

GELDERLAND

ERMELO, (veluwe) te huur stacaravans, volledig ingericht in bos en nabij strand. Tel. 02520-17129.

Gezellig vertoeven in de Achterhoek
Te huur op ons BUNGALOW-KAMPEERPARK 4-6-8 persoons bungalows of chalets (reeds vol met kerst/oud en nieuw en de periode 15/7 t/m 12/8/1994). Op ons park vindt U o.a. SUBTROPISCH ZWEMBAD, café/bowling - restaurant - supermarkt - tennisbanen - sauna verw. buitenbad - solarium - fitness - hairstyling vis/roeivijvers. Reservering KAMPEERPLAATSEN mogelijk. Folder op aanvraag.
MARVELD RECREATIE
Elshofweg 6, 7141 DH Groenlo. Tel. 05440-61638.

NOORD-HOLLAND

VVV
Egmond aan Zee
(elke overeenkomst met een andere badplaats is toevallig want wij hebben de vuurtoren Jan v. Speyk, een subtropisch zwemparadijs en gezellige winkels) Vraagt u de gids '94 even aan en boek uw verblijf via de VVV Noordzeekust De Egmonden (Egmond a/Zee, Egmond-Binnen, Egmond a/d Hoef). Tel. voor uw vakantie aan de Noordzee. 06-320 24000 (50 cpm) geen wachttijd.

ATTENTIE
RDP-adverteerders!
Alle oude telefoonnummers zijn VERVALLEN
Voor opgave van uw vakantie-advertenties volstaat het nummer:
072-196596!

ZUID-HOLLAND

HOTEL DE BRANDING
3 min. v.h. strand. Geheel verzorgde vak. v.a. ƒ 300,- p.p. p.w. Info. Fam. Scholten 01719-12425 NOORDWIJK AAN ZEE

ZUID-HOLLAND

Vakantie op Duinrell in Wassenaar
Reserveer nu uw KROKUS- OF VOORJAARSVAKANTIE in een luxe 4-6 pers. Duingalow en profiteer van de voordelige tarieven. Tevens is er een gezellige camping en de groepsakkomodatie Duinhostel. Wie op Duinrell overnacht kan het hele jaar genieten van het Tropische Tikibad en krijgt tussen 1 april en 30 oktober het attraktiepark kado.
Nog geen plannen met Kerst?
Informeer dan naar ons speciale Kerstarrangement.
• Folder/Reserveringen: 01751-19314 / Fax. 12339.

ZEELAND

VERHUUR VAN LUXE BUNGALOWTENTEN. Compl. inger. op de mooiste camp. in Zeeland en de Biesbosch. Vr. gratis documentatie. KOKO Holidays. 01100-32301.

PARK PORT GREVE
GREVELINGENMEER/SCHOUWEN-DUIVELAND.
BOEK NU VOOR '94
Kies uit verschillende types bungalow (met sauna etc)
* overdekt zwembad met peuter/kleuterbaden
* zonnebank * solarium * squash/tennisbanen
* restaurants/shops etc.
Periode 17-24 dec: KERSTARRANGEMENT v.a. ƒ 675,-
Brouwerhaven, telefoon 01119-1855.

AQUADELTA 1994 begint met een echte NIEUWJAARS-VERRASSING *
APPARTEMENTEN EN BUNGALOWS. In het vroege voorjaar staat Zeeland weer echt te kijk. Talloze bezienswaardigheden. Strand en duinen. Per jaar 150 uur méér zon. Een flesje wijn en een bosje bloemen staan bij aankomst voor u klaar. Drie-gangen menu voor de speciale prijs van ƒ 32,50 p.p. inkl. een glas wijn. Op Aquadelta zélf vindt u restaurants, bowling, sauna, gratis zwembad, winkels enz., fijne bungalows en ruime en gerieflijke appartementen, voorzien van alle komfort.
MIDWEEK 2 PERS. v.a. ƒ 205,- ALL-IN
WEEKEND 4 PERS. v.a. ƒ 250,- ALL-IN
* Geldt niet in de schoolvakanties of in combinatie met andere aanbiedingen. Informeer naar de mogelijkheden met Carnaval en Krokus.
Vraag ook naar de kleurenfolder en prijslijs '94.
BEL 01113-1940 AQUADELTA RECREATIE, BRUINISSE.

Zeeland, Strand & Zee!
Kamperland 01107-4200
7 dagen kamperen incl. tennis-/surfinstructie, bustochten, activiteiten.
Aankomstdag: 24/06, 19/08 ƒ 350,- all in.
Aankomstdag: 01/07, 12/08 ƒ 395,- all in.
Gratis toegang tot het Subtropisch Zwemparadijs.
Ook verhuur bungalows, stacaravans en chalets
Roompot
365 dagen per jaar geopend! Vraag het Magazine aan.
De Mooiste Vakantie is Dichtbij!
RDP ZS 18/12

NOORD-BRABANT

BAARLE-NASSAU, VAKANTIEOORD DE STEPPE
Landelijke bosrijke omg., 4-6 of 12 pers. vakantiehuisjes ƒ 250,- p.w. Ook kerstweek ƒ 250,- p.w. Hoogseizoen ƒ 525,- p.w. Informeer ook naar onze kampeertarieven. Familie-park eenvoudig maar volledig! Inl. (04249) 9246

LIMBURG

MEER DAN ALLEEN MAAR KAMPEREN
Op uitstekende gezinscamping aan de rand van het heuvelland. Veel faciliteiten en gunstige tarieven. Verwarmd sanitair. Chalets en stacaravans te huur. Bel voor gratis folder 04499-2900.
RECREATIEPARK HOMMELHEIDE,
Hommelweg 2, Susteren

DIV. BINNENLAND

VAKANTIE OF WEEKENDJE WEG?
Vraag de nieuwe vakantiebrochure van Zilverberk Parken aan! Met comfortable bungalows, luxueuze appartementen en ruime, comfortable campings, overal in Nederland.
ZILVERBERK PARKEN: 033-560303.

BELGIË / LUXEMBURG

TE HUUR AANG.: Voll. inger. stacaravans op camping KNOKKE 600 m van zee. Tel: 03407-71422 of 74281.

Ardennen, T.H. 6-pers. stacar., v.a. ƒ 395,- p.w. Vraag folder :055-410315.

FRANKRIJK

LOURDES, per trein/bus/vliegtuig. Diverse vertrekplaatsen. Bel voor gratis folder: 043 - 215715. "Stichting Organisatie Limburgse Bedevaarten".

NATURISME T.h. inger. bung.tenten + caravans + appartementen + landh. NATUROCAMP: 05423-88830.

PRIMA BUNGALOWS, APPARTEMENTEN EN HUIZEN Atlantische Kust, Middellandse Zee en Binnenland. Topic Travel Autovakantie-gids: 070-35.033.09 (lid SGR).

INTERTENT
Verhuur compleet ingerichte tenten op 3 + 4* campings met veel activiteiten. Bel voor info: 05940-3856.

BRETAGNE, NORMANDIE, MIDD. ZEE. Goed verz. won. Ook fam.parken. Interzon Vakanties 080-241084. Gr. gids

ONBEZORGDE KAMPEERVAKANTIES,
in luxe bungalowtenten en caravans. Gratis brochure:
Eurosporvac tel. 078-414562.

FREJUS (Côte d'Azur) T.h. luxe privé-stacaravan, warm en koud str. water, douche, toilet enz. op Domaine met zwembad, tennisbanen enz. Inl. 020-6412303.

STACARAVANS in Frejus, LA BAUME, 5 zwembaden. Ryakcamp, lid SGR
0 1 6 5 0 - 6 4 0 6 1.

TENT A TENT
Ideale kampeervakanties in Nrd en Midd. Frankr., België en Luxemburg. Tel. 05765-1071, Postbus 19, 7370 AA In Loenen.

TENTSETTERS
De compleet inger. bungalowtent op unieke campings in Frankrijk! Comf. en betaalbaar! NIEUWE 1994-brochure? Bel: 071-146431 lid SGR.

Al vanaf ƒ 365,- per week
EN ZO HEBBEN WE NOG 849 HAPPY HOMES
IN FRANKRIJK, BELGIË, TSJECHIË, DUITSLAND EN HONGARIJE
Happy Home inspekteert al haar villa's, chalets en bungalows eerst zelf. Elke Happy Home wordt dan ook gedetailleerd beschreven in onze kleurrijke gidsen. Vraag de gids van uw keuze aan.
☐ Frankrijk (binnenland) en Hongarije RDP 1
☐ Tsjechië, Duitsland en de Belgische kust
Naam: ______ Voorl.: ______ Dhr./Mevr.
Adres: ______
Postcode: ______ Plaats: ______
In envelop zonder postzegel sturen naar: Happy Home, Antwoordnummer 790, 1800 WB Alkmaar. Of bel 072-151125.
Happy Home® VILLA BUNGALOW CHALET Geïnspekteerde vakantiehuizen

BAAI V. ST. TROPEZ t.h. nuwe stacaravans op ****camping 900 m. v. strand + stacars in Fréjus op ****camping met zwembad/tennis. CARAZUR: 077-549178/517117

DORDOGNE: GEZELLIGE FAMILIECAMPING
Le Moulin de Masfrolet , 24300 Abjat-sur-Bandiat. 12 ha natuur, ruime plaatsen, winkel, bar, rest. Gratis: tennisb., zwemb., visgel., disco, recr. progr. Ook verh. van toer-en stacarvans. Info en res. in Ned.: 05219-3271.

CAMPING CONTACT reserveert op 60 campings: campingplaatsen, stacaravans, bungalowtenten, chalets. NIEUWE GRATIS KLEURENGIDS 1994 met alle campings in schitterende vakantiegebieden in Frankrijk. Informatie en reserveringen tel. 02507-14746, fax 15868.

OOSTENRIJK

CARAVAN INTERLAND
verhuurt LUXE STACARAVANS a.d. kristalheldere Worthersee op camping "Strandbad" Klagenfurt, 30 kompleet ingerichte stacar. Bruck Zell am See. Knaus car. met voortent. Inl: CARAVAN INTERLAND, Nootweg 34, 1231 CV Loosdrecht. Tel: 02158-25533.

ZWITSERLAND

Vrijst. chalets en vak. woningen door geheel Zwitserland. Bel voor meer info:
CHALET-FAVORIT 010-2202499

HELVETIA: 300 hotels + 5000 vak.won. Vr. uw reisbureau of bel:03458-4343.

SPANJE

COSTA BLANCA
Vrijst. bungalows met privé zwembad
CHALET-FAVORIT 010-2202499.

Spaanse Pyreneeën en Picos de Europa
Vakantieverblijven te huur. Inl. 01820-80250.

SNOEYINK MAAKT SPANJE BETAALBAAR. 2 x per week met superluxe Royal Class touringcars naar meer dan 70 hotels/appartementen in: Lloret, Blanes, Malgrat, Pineda, Callela, Sitges, Salou en Benidorm. IN 1994 EXTRA LAGE PRIJZEN i.v.m. de devaluatie van de peseta. Extra hoge kinderkorting in 24 hotels, 1e kind tot 12 jaar, bij 2 volbetalenden op de kamer betaalt u slechts: ƒ 199,-/10 dagen of ƒ 269,-/17dagen. Prijsgarantie: boek gerust vroegtijdig. Vraag nú de voordeelgidsen aan! Info bij uw ANVR of V & D reisburo of bel SNOEYINK BUSREIZEN 05413-53200, ANVR/SGR.

GRATIS GIDS '94, 10/17 dgn hotel v.a. ƒ 279,-. App. v.a. ƒ 199. Camping v.a. ƒ 319,-. BOOSTEN BUSREIZEN SGR 045-227777.

VAN HULST MONTEMAR '94
10 - 13 - 14 - 17 dagen Costa per luxe touringcar.
Hotel en appartementen
v.a. ƒ 395,- p.p.
Royal Class + ƒ 50,-. Bel voor brochure
0 4 0 - 1 2 2 3 6 3
of Van Hulst Montemar Reizen, Vestdijk 135, Eindhoven.
Vroegboekingkorting ƒ 25,- p.p.!

ITALIË

Autovakanties Italië
NOORD-ITALIAANSE MEREN EN BLOEMEN-RIVIERA. 220 villa's - (vrijstaande) woningen - 2-10 pers. - vaak direkt aan zee of meer - residenties - camping - mobil homes - vakantiepark - hotels. Groeps-sportvakanties à la carte. Veelzijdig gezinsvakantieplezier in een kind-vriendelijk gebied voor jong en oud.
VAKANTIE VALSUGANA
Speenkruidstr. 21 Soest. Tel. 02155-27475 (gratis gids)

ITALIASELECT
Zomergids autovakanties Italië! Bel: 01719-48887 Noordwijk (Lid SGR).

Park Monterosso, Ital. Bloemenrivièra. Comfort., volledig ingerichte 1 - 3 slpkmr bung. en app., zwem- en kinderbad, zonneterras. 023-285637.

DENEMARKEN

...dat is geen sprookje, dat is DENEMARKEN Daar moet u zich thuis voelen!
TROLL TRAVEL, de Deense vakantiewoningspecialist, biedt u een ruime keuze uit meer dan 6000 woningen, verspreid over Denemarken. Er is keus genoeg, maar boek dan wel vroeg!
Vraag de uitgebreide katalogus aan en reserveer bij TROLL TRAVEL bv (lid ANVR-Reisorganisatoren en Stichting Garantiefonds Reisgelden).
Trollestrapplein 8, 3332 JB ZWIJNDRECHT.
Telefoon 078-191700 Telefax 078-191549.

SCANDINAVIË

NOORWEGEN zie je met Norske Turist Service
Vraag ons arrangementenprogramma: "Noorwegen Vakantie Zomer '94" met touringcarreizen, autotours en vakantiewoningen.
Norske Turist Service
Noorwegenhuis, Herenweg 64, 2101 ML Heemstede. Tel.: 023 - 289 856. (Lid ANVR / SGR).

GR. BRITTANNIË / IERLAND

VAKANTIEHUISJES t.h. ook Londen. Inlichtingen en GRATIS brochure: Palthor Holidays B.V., van Nijenrodeweg 893, 1081 BH Amsterdam Tel. 020-6442161

GEWIJZIGDE SLUITT

In verband met de feestdagen ko RDP Vakantie & Recreatie uit op:

★ **Vrijdag 24 december**
De sluittijd voor deze plaatsing
dinsdag 21 dec. 16.00 uur.

★ **Vrijdag 31 december**
De sluittijd voor deze plaatsing
dinsdag 28 dec. 16.00 uur.

TSJECHIË / SLOWAKIJE

* Bohemen * Slowakije * Up Hill Vak.huizen 020-

DE BETERE BUNGALOWS, VILLA'S & CHAL Op de mooiste plekjes ** Volop keus ** All-In Topic Travel Autovakantie-gids: 070-35.033.09 (l

T.h. Prachtige vak.bung. dir.aan water-bos JUBO Reizen 015-566216 (SGR).

De nieuwe gids 100 Woningen. RECREA Epe 0578

ROEMENIË

Caravan-trek-tocht door Roemenië. Inl. 013-421112.

HONGARI

PANNONIA Travel ger. car./tent/cam hotel/won. 08347-8

GRIEKENLAND

WEG VAN HET MASSATOERISME! Privé-villa/a hotel inkl. auto en vlucht op Kreta en het vaste Voor 'n bescheiden brochure bel Jacobos 020-6

Rustig ZUID-KRETA, vliegen + voordelige app. zee, evt. goedkoop autohuur. Ook aanbiedingen minutes. Info: BOSMAN REIZEN : 01184-72007* L

CYPRUS

BEL VOOR DE MEEST COMPLETE ZOMERGIDS hotels/app./huisjes/fly & drive/ cruises naar Is Egypte, groepsrondreis naar: Ilios Travel, De C kenner bij uitstek! Tel. 075-179417 (3 lijnen) Lid

TURKIJE

De zomerbrochure TURKIJE is ui
Bel H.T.C. Superreizen 040-4366

INDONESIË

Rondreis JAVA-BALI 30 dgn ƒ 3980,-. Overwint Bali 28 dgn ƒ 2885,-. Kl. groepen met indiv. kar Ned. reisl. Ver. Smaragd Reizen. Inl. 02280-12

DE NIEUWE BROCHURE '94/'95 IS

RONDREIZEN INCL. VOLPENSION O.A.

19 dg. Bangkok, Java, Bali	v.a. ƒ
26 dg. Brunei, Sabah, Sarawak	v.a. ƒ
23 dg. Sri Lanka	v.a. ƒ
27 dg. Australië (geen V.P.)	v.a. ƒ

Bezoek onze presentatiedagen op 23 jan. Motel B Wassenaar. 30 jan. Motel Breukelen, Breukelen e Motel Nuland, Nuland. Svp reserveren.
ARTHA VAN UDEN TRAVEL B.V
tel 070-3635900. Lid ANVR/SGR.

AZIË

Indiv. naar Thailand, Birma, Filippijnen. ... retours, hotels, strandarr. en rondrei ... 6382212 Paradise Travel, A'dam lid S

AUSTRALIË / N. ZEELAND

WORK & TRAVEL AUSTRALIA. Werkvakantie in A ... 18 t/m 25 jaar. Meer weten? Travel Acvtive Pro ... Postbus 107, 5800 AC Venray tel. 04780-88074

AFRIKA

18 Afrikaanse landen in 'n 64 pagina's tellen reisprogramma, dat is de nieuwe reisgids va AFRICAN HOLIDAYS. Bel 023-421334 of stap binnen bij uw reisburo (SGR).

CARIBISCH GEBIED

VOORDELIGE tickets/reizen Bel: 020-66 333 Antillen jaarretour v.a. ƒ 1335,-; 9 dgn Cuba v.a. ƒ Latijns Amerika Specialist * A C A T R A V E L * li

CARAVANS / CAMPERS

T.h. luxe 2 tot 6 pers. CAMPERS voor Zomer en/o tervak. Inl.: KAV Autoverhuur 020-6969730 of 013-4

Luxe Fendt Campers
Te Huur 03210-15454.

DIV. BUITENLAND

De NATURISTISCHE zomergids is
Internatuur. Tel. 085–617134.

BETAALBARE RONDREIZEN

SUMATRA/JAVA/BALI	30 DAGEN ƒ
BALI/SULAWESI/LOMBOK	27 DAGEN ƒ
THAILAND	25 DAGEN ƒ
NOORD INDIA/NEPAL	27 DAGEN ƒ
TURKIJE	22 DAGEN ƒ
MEXICO	26 DAGEN ƒ
VIETNAM	24 DAGEN ƒ

Brochure? Bel LITO 071-142847 LID

DIVERSEN

De zomergids '94 is uit! Bungalowparken, huiz villa's en appartementen in heel Frankrijk. Bel BASIC TRAVEL 050-265100. Lid SGR.

imburgs agblad egionaal

aterdag 18 december 1993

itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Twijfels over geplande verkoop 202 ouderenwoningen

Heerlen legt Heerma 'Perdigon-zaak' voor

DOOR JOOS PHILIPPENS EN STEP VAESSEN

EERLEN – De gemeente eerlen heeft een boze brief stuurd aan staatssecretaris eerma van Volkshuisvesting. olgens haar worden tweeonderd voor ouderen bemde woningen als speculae-object op de commerciële arkt gebracht. Dat zou achr de rug van de gemeente n gebeurd zijn.

e stichting tot Bevordering van uisvesting voor Bejaarden BHBH) heeft dit voorjaar het cht tot koop van de 202 woningen rleend aan de Haagse belegger rdigon. Heerlen eist daar ophelring over.

e gemeente zal niet trachten dat cht tot koop terug te draaien, omt Perdigon dan een forse schadeim kan indienen. Dat zou leiden het faillisement van de armlastistichting. En dan gaat ook de meente de boot in, omdat die zich rant heeft gesteld voor de BHBH.

e stichting SBHBH is opgericht et het doel woonruimte voor beården te realiseren. Ze heeft in 91 exact 202 woningen: 102 huin in Brunssum, 76 in Heerlen en in Klimmen.

e gemeente zegt in januari 1993 et de bijna failliete stichting overn gekomen te zijn dat deze haar mplete woningbezit (de betrefnde 202 woningen) verkoopt aan n nader te bepalen woningvereni g. De SBHBH zou dan van haar hulden af zijn en zich opheffen.

nder medeweten van Heerlen nden dit voorjaar bij de SBHBH n aantal ingrijpende wijzigingen aats. Om te beginnen worden de atuten zo veranderd dat de stichng voortaan 'de gehele markt van otentiële huurders' kan bestrijken.

ovendien worden vier nieuwe beuursleden benoemd, van wie er ie niet uit Limburg afkomstig jn. De nieuwe voorzitter Duits en e nieuwe secretaris Smit komen t de beleggingswereld, ze zijn geerd aan het bedrijf Innovast in aarn. „Kwalitatief goede mensen m de bijna failliete stichting te reden," zegt mede-bestuurslid W. ondenhoff.

ok verleent de stichting op 18 aart het recht van koop van de 202 oningen voor de duur van drie ar aan belegger Perdigon bv in en Haag. In ruil daarvoor maakt erdigon onmiddellijk de acht ton ver die nodig zijn om alle schuldeiers van de SBHBH te betalen.

verder pagina 15

Heerlen vraagt reden bestuurswisseling

Staatsraad stelt buren kennel in ongelijk

DEN HAAG/GULPEN – De gemeente Gulpen hoeft geen stappen te ondernemen tegen hondenkennel Klein Karsveld. Bewoners van Beutenaken/Waterop eisten dit van de Raad van State. Maar rechter M. van Wolferen heeft hun verzoek afgewezen.

De bewoners vonden dat de gemeente Gulpen de kennel had moeten sluiten omdat de eigenares geen milieuvergunning had. Ze vinden dat deze vergunning nodig is om hen tegen lawaaioverlast te beschermen. Een gemeentewoordvoerder verklaarde tijdens de zitting dat de kennel inmiddels is verplaatst naar Maastricht. Er is dus geen enkele reden om op te treden. De omwonenden hielden vol dat er in Klein Karsveld nog steeds ongeveer zes kennelhonden worden gehouden. Maar hun protesten vonden geen gehoor bij de rechter. De buurt laat het er niet bij zitten en heeft inmiddels weer een nieuw beroep ingesteld. Dat wordt hun negende rechtszaak bij de Raad van State, de hoogste administratieve rechter.

● *In de buurt van de golfbaan in Brunssum is illegaal vuil gestort.* Foto: CHRISTA HALBESMA

Nader onderzoek illegaal storten

BRUNSSUM – Er komt een nader onderzoek naar het illegaal vuilstorten nabij de Brunssumse golfbaan. „De berg afval die er ligt bestaat niet alleen uit organisch afval, bouwpuin, plastics, maar ook uit eternitplaten, waarin mogelijk schadelijk asbest zit," zegt de Brunssumse milieucoördinator Van Brandenberg.

De illegale stortplaats werd eergisteren ontdekt door ambtenaren van het Waterschap Roer en Overmaas en poltie bij de grootscheepse milieucontrole.

„Het heeft geen zin om als een bok op de haverkist te springen", zegt Van Brandenberg. „Samen met de provincie zullen wij eerst een administratief onderzoek gaan instellen naar eventuele beschikkingen of vergunningen en daarna zorgvuldig een traject gaan bewandelen om uiteindelijk te komen tot verwijdering van het afval."

De milieucoördinator is extra bezorgd over de ontdekte vuilstortplaats omdat die ook in de buurt ligt van het legale stort in de gemeente Landgraaf.

„Mensen die met een aanhangwagentje vol puin vijftien gulden moeten betalen zullen bij het zien van die illegale mogelijkheid sneller geneigd zijn om daar hun afval ook maar te dumpen", aldus Van Brandenberg.

Foliefabrikant Neoplastica naar Kerkrade

Van onze redactie economie

MAASTRICHT – Het Portugese bedrijf Neoplastica gaat op industrieterrein Dentgenbach in Kerkrade een fabriek voor verpakkingsfolie bouwen. Het gaat om een investering van zeven miljoen gulden en 20 tot 25 nieuwe arbeidsplaatsen.

Neoplastica maakt plastics die geschikt zijn voor het verpakken van voedingsmiddelen. Het bedrijf maakt bijvoorbeeld yoghurtbekers. Met de komst van de Portugese fabriek wordt 'de kluit' van verpakkingsmiddelenproducenten in Limburg opnieuw groter. Opmerkelijkste investeerder op dat gebied was een paar jaar geleden Mobil, ook in Kerkrade.

Neoplastica is een Portugees familiebedrijf. De fabriek in Kerkrade gaat produceren voor de Benelux en Duitsland. Na anderhalf jaar zoeken prefereerden de Portugezen Limburg boven België en Duitsland wegens de goede infrastructuur en de kwaliteit van het personeel. Voor een vestigingssubsidie komt het bedrijf niet in aanmerking.

Neoplastica is de vierde buitenlandse investeerder die Liof dit jaar aankondigde. Eerder dit jaar kozen het Amerikaanse Kelsey-Hayes (ABS remsystemen), het Japanse Nippon Carbide (lichtreflecterende films) en het Amerikaanse General Binding (gelamineerde films) al voor vestiging in deze provincie. Die vier zijn samen goed voor 130 miljoen gulden aan investeringen en circa 275 nieuwe arbeidsplaatsen.

Liof was dit jaar ook betrokken bij de uitbreiding van Nestlé in Venray en de vestigingen van de Eerste Nederlandse Rondkartonnagefabriek en American Wick Drain in Kerkrade. Die drie investeringen zijn samen goed voor ruim 20 miljoen gulden en 120 banen.

Weer discussie criteria silicose

HEERLEN – Er moet een open discussie plaatsvinden over de criteria die gelden voor de eenmalige uitkering voor oud-mijnwerkers. Dat vindt het Aktiekomitee Ereschuld Mijnwerkers, dat de criteria van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers ter discussie stelt.

Het aantal oud-mijnwerkers met silicose is veel en veel groter dan de aantallen waarvan de de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers van uit ging, namelijk 180 tot 350. Op dit moment hebben al 3400 oud-mijnwerkers met silicose een aanvraag ingediend voor de uitkering van 20.000 gulden. Het actiecomité heeft de stichting hierop al vroeg gewezen.

Het comité is van mening dat de criteria niet gehandhaafd kunnen worden als het gaat om de ereschuld werkelijk in te lossen. Het comité vreest dat er straks nog steeds een aantal oud-mijnwerkers met silicose is, dat uit de boot zullen vallen.

Het Aktiekomitee Ereschuld Oud-Mijnwerkers vindt dat alle oud-mijnwerkers met silicose een uitkering moeten krijgen. De weduwen mogen daarbij niet vergeten worden. Volgens J. de Wit van het actiecomité zou de hoogte van een uitkering afhankelijk moeten zijn van de mate van ziek zijn. De ereschuld zou dan in totaal vijftig miljoen gulden bedragen.

De criteria zijn in 1992 opgesteld. Er zijn zeven criteria door de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers opgesteld, waaraan zij afmeet wie er wel en niet in aanmerking komt voor een uitkering. Als voorbeeld noemt De Wit dat het lichaam van een oud-mijnwerker voor ten minste dertig procent met silicose moet zijn aangetast, voor hij in aanmerking komt voor de uitkering. Deze bedraagt 20.000 gulden.
„Stel dat is aangetoond dat iemand voor 25 procent silicose heeft, dan is het toch onjuist om deze persoon niets uit te betalen," aldus De Wit.
De Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers was niet voor commentaar bereikbaar.

Pension Mijnzicht in voorjaar open

HEERLEN – Pension Mijnzicht dat in het voormalige ORA-hotel in Heerlerheide wordt gevestigd, gaat op zijn vroegst pas in het voorjaar open. De Stichting Zwerfjongeren Limburg wilde het pension voor de opvang en begeleiding van zwerfjongeren eigenlijk op kerstavond officieel in gebruik nemen. Maar omdat de stichting voor een andere financieringsvorm heeft gekozen en verschillende procedures meer tijd in beslag namen dan was verwacht, moet de opening geruime tijd worden uitgesteld.
Volgens directeur Frans de Waal van woningvereniging De Voorzorg kan pas over vijf weken met de verbouwing worden gestart. De werkzaamheden nemen zeker twee maanden in beslag.
Ook is het contract tussen de Voorzorg, die eigenaar is van het pand, en de Stichting Zwerfjongeren nog steeds niet getekend. Dit heeft ook met de andere financieringsvorm te maken. Maar volgens De Waal wordt het contract volgende week definitief gesloten.
Karin Dormans van de Stichting Zwerfjongeren betreurt het dat de jongeren in de winter niet in het pension terecht kunnen. „Maar wat al de procedures betreft, zijn we toch te optimistisch geweest," zegt ze.
Pension Mijnzicht biedt ruimte aan dertig jongeren volgens het principe wonen, leren, werken. In Heerlen zijn naar schatting honderdvijftig jongeren zonder een dak boven hun hoofd.

'Genezer' wordt niet vervolgd

GELEEN/EINDHOVEN – De 51-jarige timmerman Frans J. uit Geleen, die zich uitgeeft als paranormaal genezer en in die hoedanigheid wordt verdacht van seksueel misbruik van vrouwelijke patiënten, wordt definitief niet vervolgd door het openbaar ministerie. Dit heeft persofficier mr. J. Regelink van het parket in Den Bosch gisteren meegedeeld. Volgens Regelink valt het 'beroep' van paragnost onder geen enkele vorm van gezondheidszorg of maatschappelijke zorg en kan de officier van justitie dan ook niet tot vervolging overgaan.' Stond hij bijvoorbeeld als fysiotherapeut te boek of was hij op een andere wijze officieel werkzaam in de gezondheidszorg dan zou vervolging wel mogelijk zijn," aldus mr. Regelink.

veel mensen
merken pas
bij hun kraaienmars

dat zij aanleg
hebben voor
muziek

punaise

Ampullen volgens AID onschuldig

RANSDAAL – Volgens de AID in Kerkrade zijn de ampullen die tijdens de regionale milieu-actie van vele opsporingsdiensten afgelopen donderdag in beslag werden genomen bij een veehouder, volledig onschuldig. Deskundigen hebben geen verboden middelen kunnen ontdekken, aldus de woordvoerder. De veehouder uit Ransdaal had gisteren al bij de AID om opheldering gevraagd nadat hij in de krant over de 'vondst' had gelezen.

Bijklussen in aspergeteelt

ROERMOND – Bijstandstrekkers mogen ook na januari 1994 nog voor maximaal 75 gulden per week ongestraft wat bijverdienen in de aspergeteelt. Het kabinet heeft vrijdag ingestemd met dat voorstel van staatssecretaris Wallage van sociale zaken en werkgelegenheid. De vrijlatingsregeling voor kort seizoenwerk in de aspergeteelt loopt formeel eind dit jaar af. Die houdt in dat bijstandsgerechtigden naast hun uitkering maximaal 75 gulden per week mogen houden van de bijzondere premies die werkgevers voor dit werk toekennen. De vrijstelling wordt straks geregeld in een nieuwe Tijdelijke wet stimulering sociale vernieuwing. De verlenging is bedoeld tot het van kracht worden van die nieuwe regeling.

Arno Meijs tekent nieuw casino

VALKENBURG – De Maastrichtse architect Arno Meijs is door Holland Casino's aangetrokken om het nieuwe Valkenburgse casino te ontwerpen. Voor de bouw is een stuk grond van een halve hektare gereserveerd in het Rotspark nabij de top van de Cauberg. De grond wordt door Holland Casino's gekocht van de gemeente Valkenburg aan de Geul. Daartoe wordt komende week woensdag een raamovereenkomst getekend door de betrokken partijen. Architect Meijs is onder meer bekend van projecten als het Theater aan het Vrijthof in Maastricht en het Circustheater te Scheveningen.

Nieuwe voorzitter universiteitsraad

MAASTRICHT – Dr. Huub Spoormans, hoofddocent politieke wetenschappen, is gekozen tot nieuwe voorzitter van de universiteitsraad van de Rijksuniversiteit Limburg. Spoormans volgt drs. P. Hilderink op, die sinds 1988 voorzitter was. Spoormans (41) is geboren in Roermond en studeerde politicologie aan de universiteit van Nijmegen. In 1986 werd hij docent aan de RL. De universiteitsraad is onder meer belast met de controle van het bestuur van de RL. In de raad zitten vertegenwoordigers van de diverse geledingen binnen de universiteit.

Serie inbraken opgelost

KERKRADE – Met de aanhouding van vier personen in de afgelopen dagen heeft de politie een serie van ongeveer vijftien inbraken opgelost die zijn gepleegd in Wittem, Vaals, Kerkrade en Heerlen. De inbraken zijn de afgelopen zes weken gepleegd door drie mannen en een vrouw. Twee mannen (23 en 22 jaar oud) en de zestienjarige vrouw komen uit Kerkrade, de vierde man is twintig jaar oud en heeft geen vaste woon- of verblijfplaats. Het viertal heeft ingebroken in woningen en auto's en heeft een aantal auto's gestolen. Bij een van de verdachten werd thuis een deel van de buit, zoals verrekijkers, audio- en fotoapparatuur en paspoorten, aangetroffen.

Actie voor dassenambulance

ROERMOND – De Vereniging Das en Boom gebruikt de opbrengst van de kerstactie dit jaar voor de aanschaf van een dassenambulance, uitgerust met autotelefoon en tien extra semafoons. Door de geraamde investering van ongeveer veertigduizend gulden kunnen aangereden dassen sneller en beter worden geholpen. Op het moment beschikken de vrijwilligers van de natuurvereniging over een vrijwel versleten tweedehands auto, die regelmatig stilvalt. Met een autotelefoon hoopt Das en Boom tijdwinst te boeken. De telefoon maakt het niet alleen mogelijk onderweg de dierenarts te waarschuwen, ook kunnen de 'broeders' van de dassenambulance vanuit de auto mensen op de plaats van het ongeval adviseren.

o/z

†

Temidden van allen die jou
zo dierbaar waren,
heb je je rust gevonden.

Wetend en aanvaardend dat zij door de Heer werd geroepen, is heden, na een langdurige ziekte, van ons heengegaan, voorzien van de h.h. sacramenten, op de leeftijd van 71 jaar, onze lieve, goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, grootmoeder, overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Annie Herveille

weduwe van

Sjir Leers

In dankbare herinnering:
Heerlen: Piet en Nelly
Leers-Laurentzen
Norbert
Andrea
Heerlen: Frans en Diny
Leers-Coenemans
Hoensbroek: † Humb en Annie
Leers-van de Veeke
John
Marian en Jo
Vaesrade: Finy en † Sjaak
Penkens-Leers
Ger en Anita
Familie Herveille
Familie Leers

16 december 1993.
Corr.adres: Heerenweg 217, 6414 AG Heerlen.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 20 december a.s. om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Cornelius te Heerlerheide, gevolgd door de crematie te Heerlen.

Bijeenkomst in de kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

Heden, zaterdag, om 18.45 uur rozenkransgebed met aansluitend avondmis in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100 te Hoensbroek, dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur, zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.

Wij willen, mede langs deze weg, het gehele personeel van huize Ter Eyck te Heerlen hartelijk danken voor de spontane verzorging die zij aan moeder hebben besteed.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Bedroefd doch dankbaar voor wat hij voor ons betekend heeft geven wij u kennis dat na een kortstondige ziekte, voorzien van de h. sacramenten der zieken in het Academisch Ziekenhuis te Maastricht op de leeftijd van 68 jaar is overleden mijn dierbare echtgenoot, onze zorgzame vader, schoonvader, lieve opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Theodorus Hubertus Gerlachus Ackermans

Begiftigd met de Orde
Ridder in de Orde van Oranje Nassau
echtgenoot van

Antoinette Packbier

In dankbare herinnering:
Houthem: A. Ackermans-Packbier
Houthem: Jeannette en Thierry
de Beaumont-Ackermans
Bianca en Ed
Maastricht: Marlies Ackermans en
Guus Dirix
Berg en Terblijt: Toine en Marjo
Ackermans-Nols
Nancy
Houthem: Miriam en Jos
Swillens-Ackermans
Cindy
Jordy
Houthem: René en Gerda
Ackermans-Hensels
Riccardo
Familie Ackermans
Familie Packbier

6321 JC Houthem, 17 december 1993
St.Gerlach 26

De plechtige uitvaartdienst gevolgd door de begrafenis zal plaatshebben woensdag 22 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Gerlachus te Houthem.

Overtuigd van uw medeleven zal er geen condoleance zijn.

Voor de zielerust van de overledene zal dinsdag 21 december om 19.00 uur de avondwake gehouden worden in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets, Spoorlaan 29 te Valkenburg a/d Geul. Bezoek dagelijks van 17.00 tot 18.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met grote verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van onze oud-secretaris-penningmeester, de heer

Theo Ackermans

Zijn joviale en sympathieke persoonlijkheid zal bij ons in herinnering blijven.
Wij wensen zijn echtgenote en kinderen veel sterkte toe dit verlies te kunnen dragen.

L.L.T.B. afd. De Geulvallei

Met leedwezen en verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van onze verdienstelijke secretaris

Th. Ackermans

Zijn inzet en betrokkenheid voor onze vereniging zullen steeds in onze herinnering blijven.
Wij wensen zijn echtgenote en kinderen veel sterkte toe.

Het Groene Kruis Houthem-Broekhem

Met grote verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van ons erelid

Theo Ackermans

Wij zullen hem bij al onze activiteiten zeer missen.
Echtgenote, kinderen en familie wensen wij in komende tijd veel sterkte toe.

Broederschap St. Gerlach

Verdrietig om zijn heengaan, maar dankbaar dat hem verder lijden bespaard is gebleven, geven wij u kennis van het toch nog vrij onverwachte overlijden van mijn lieve en zorgzame man, onze vader, schoonvader, lieve opa, oom en neef

Frans Johan Wich

echtgenoot van

Fennechien Pasveer

in de leeftijd van 73 jaar.

In dankbare herinnering:
Heerlen: F. Wich-Pasveer
Kinderen en kleinkinderen
Familie Wich
Familie Pasveer

Heerlen, 17 december 1993
Corr.adres: Versiliënboschweg 36,
6414 EG Heerlen

De crematie zal plaatsvinden op woensdag 22 december a.s. in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10 om 14.00 uur.

Er is in het crematorium gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Vader is opgebaard in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen.

Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Na een liefdevolle verzorging in de verpleegkliniek te Heerlen, afd. 2b, is overleden mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, schoonmoeder en oma

Theodora Aleida Adriana Braam

* 22-12-1913 † 16-12-1993

echtgenote van

Frans Posman

Heerlen: F.J.M.V. Posman
Rob en Mia
Robert en Ingeborg
Ben en Blanche
Glenn en Hermiene

6411 GT Heerlen, 13 december 1993,
Putgraaf 249.

17 december jl. hebben wij – op haar uitdrukkelijke wens in stilte – afscheid van haar genomen.

Met grote droefheid vernamen wij het overlijden van mevrouw

Th.A.A. Posman-Braam

oud-directrice van het Grand Hotel te Heerlen

Wij wensen haar echtgenoot, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe.

[illegible]

Enige en algemene kennisgeving

†

Geheel onverwacht is op 65-jarige leeftijd van ons heengegaan mijn moeder, onze oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Mia Rademakers

weduwe van

Dirk Groen

Hoensbroek: Math Groen
Nathalie, Melanie
Familie Rademakers,
Familie Groen

17 december 1993
Langeberglaan 32, 6445 AT Brunssum

De crematieplechtigheid wordt gehouden in het crematorium aan de Imstenraderweg te Heerlen, op dinsdag 21 december om 11.30 uur.

Samenkomst in het crematorium. Er is geen condoleren.

---

†

Moegestreden, maar dankbaar voor de vele mooie dingen waarvan hij heeft mogen genieten, is na een leven van hard werken van ons heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, broer, zwager, oom en neef

Piet Vangeninden

echtgenoot van

Mimi van Es

Hij overleed in de leeftijd van 88 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Landgraaf: W.P. Vangeninden-van Es
Melbourne
(Aus.): † Piet Vangeninden
† Alma Vangeninden-de Vos
Traralgon
(Aus.): Wiel Vangeninden
Anny Vangeninden-[illegible]
Landgraaf: Jacques Vangeninden
Mia Vangeninden-Tebbler
en zijn klein-, achterklein- en achterachterkleinkinderen
Familie Vangeninden
Familie Van Es

6371 XM Landgraaf, 16 december 1993,
bejaardenverzorgingstehuis De Dormig,
Op de Hengdan 100, kamer 207.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 20 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van de Berg Carmel te Schaesberg-Eikske, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene, heden, zaterdag 18 december, om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.15 uur tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Onder het wakend oog van haar kleindochter Michelle is in de vroege ochtend van 17 december 1993 in het De Weverziekenhuis te Heerlen toch nog onverwacht, voorzien van de h. sacramenten, overleden onze zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zus, tante en nicht

Wilhelmina Hubertina Muyrers

sedert 27 september 1980 weduwe van

August Stilz

in de ouderdom van 92 jaar.

In dankbare herinnering:
Landgraaf: A.M.H.A. Schwob-Stilz
† H.P. Schwob
Guido
Heerlen: A.M.M.A. Stilz
M.G.P. Stilz-Leers
Michelle en Jeroen
Trintelen: H.B.M.A. Toebosch-Stilz
H.J.M. Toebosch
Frank en Mark
Schietecoven: M.P.P. Meertens-Stilz
P.G.M. Meertens
Familie Muyrers
Familie Stilz

17 december 1993
Corr.adres: Herfststraat 11, 6411 GL Heerlen

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op woensdag 22 december a.s. om 11.00 uur in de dekenale St. Pancratiuskerk te Heerlen, waarna aansluitend begrafenis op de begraafplaats Akerstraat.

Voor aanvang van de h. mis is er gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk.

Dinsdag 21 december zal er een avondmis worden gehouden om 18.30 uur in voornoemde kerk.

Moeder is opgebaard in de rouwkamer van het uitvaartcentrum v/h Crombach, Oliemolenstraat 30 te Heerlen. Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 16.30 tot 17.00 uur.

„Omdat er liefde is,
bestaat er geen voorbij.
In alle eeuwigheid ben jij.”

Wij willen u bedanken voor de belangstelling en het medeleven door ons ondervonden bij de uitvaart van onze zorgzame moeder, schoonmoeder en oma

Josephina van de Winkel

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden zondag 19 december 1993 om 10.00 uur in de parochiekerk St. Martinus te Beek.

Kinderen en kleinkinderen

Vervolg familieberichten zie pagina 15

---

†

Bedroefd, doch dankbaar voor wat hij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis dat, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in het [illegible] noot, onze zorgzame vader, schoonvader, lieve opa en overgrootvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Johan Andreas van Kan

echtgenoot van

Wilhelmine de Man

In dankbare herinnering:
Schin op Geul: W. van Kan-de Man
Gulpen: J.H. van Kan
M.H. van Kan-Larue
Schin op Geul: J.H. Kessels-van Kan
F.A. Kessels †
Schimmert: L. Pinckers-van Kan
R. Pinckers
en zijn kleinkinderen en achterkleinkinderen
Familie Van Kan
Familie De Man

6305 AZ Schin op Geul, 16 december 1993,
Mauritiussingel 26.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben dinsdag 21 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Mauritius te Schin op Geul.

Overtuigd van uw medeleven, zal er geen condoléance zijn.

Voor de zielerust van de overledene zal zondag 19 december de avondwake worden gehouden om 19.00 uur in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets, Spoorlaan 29 te Valkenburg a/d Geul; bezoek dagelijks van 19.00 tot 20.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Bedroefd, doch dankbaar voor wat zij voor ons betekend heeft, geven wij u kennis dat na een kortstondige ziekte en voorzien van de h. sacramenten [illegible] mijn dierbare [illegible], moeder, schoonmoeder, lieve oma en overgrootmoeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Maria Catharina Elisabeth Vankan

echtgenote van

Josephus Hubertus Quadvlieg

In dankbare herinnering:
Valkenburg a/d Geul: J.H. Quadvlieg
Gulpen: Willy en Elly
Quadvlieg-Linckens
Valkenburg a/d Geul: Magda en Fred
Linckens-Quadvlieg
Valkenburg a/d Geul: Marijke en Bert
Deckers-Quadvlieg
en haar kleinkinderen en achterkleinkinderen
Familie Vankan
Familie Quadvlieg

6301 ZG Valkenburg a/d Geul
17 december 1993
Berkelplein 96

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben dinsdag 21 december a.s. om 14.00 uur in de parochiekerk van de H.H. Nicolaas en Barbara te Valkenburg a/d Geul.

Overtuigd van uw medeleven zal er geen condoleance zijn.

Voor de zielerust van de overledene zal maandag 20 december om 19.00 uur de avondwake gehouden worden in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets, Spoorlaan 29, Valkenburg a/d Geul. Bezoek dagelijks van 19.00 tot 20.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Wij geven met grote droefheid kennis van het overlijden van mijn broer, zwager, oom en neef

Willem Volkers

Hij overleed in de leeftijd van 85 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Uit aller naam:
Familie Volkers
Familie Veragen

Nuth, 17 december 1993,
bejaardenverzorgingstehuis Op den Toren.
Corr.adres: Huls 30, 6369 EW Simpelveld.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden dinsdag 21 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Michaël, gelegen aan de De Wendelstraat te Schaesberg-Eikske, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.-k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk. Er is geen condoleren.

Avondwake tot intentie van onze dierbare overledene, maandag 20 december a.s. om 19.00 uur in kapel van het bejaardenverzorgingstehuis Op den Toren te Nuth.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen, dagelijks van 16.00 uur tot 17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Toch nog onverwacht is op 71-jarige leeftijd van ons heengegaan, mijn lieve man

Hendrik Gerrit Jan Slijkhuis

echtgenoot van

Johanna Gardina Juliana Mantel

Brunssum: J.G.J. Slijkhuis-Mantel
Familie Slijkhuis
Familie Mantel

14 december 1993
Trichterweg 144, 6446 AT Brunssum

Op uitdrukkelijke wens van de overledene heeft de crematie in stilte plaatsgevonden.

Dankbetuiging

Voor de vele blijken van medeleven die wij mochten ontvangen bij het overlijden en de crematie van onze lieve broer, zwager, oom en neef

Jo Schlachter

betuigen wij u onze oprechte dank.

Familie Schlachter

---

†

Bedroefd delen wij u mede dat toch nog onverwacht is heengegaan onze lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Maria Nellissen

weduwe van

Jacob Joseph Vievermanns

Zij overleed in de leeftijd van 84 jaar.
Zij laat een grote leegte bij ons achter.

Schaesberg: S.H.P. Vievermanns
M.H. Vievermanns-Spelthaen
Jac en Marjo
Elke
Niek
Marion en Bert
Monique
Heerlen: P.M.H. Vievermanns
M.M. Vievermanns-Hamers
Lucien en Yvette
Isolde en Léon
Schaesberg: M.H.J. Coopmans-Vievermanns
J.J. Coopmans
Roger en Edith
Pelascha en Toine
Fréderique
Venray: W.J.H. Vievermanns
M.F. Vievermanns-Witte
Matthew en Daniëlle
Vera
Familie Vievermanns
Familie Nellissen

Landgraaf, 17 december 1993
Bejaardenverzorgingstehuis Heereveld
Kloosterstraat 25
Corr.adres: Hofstraat 53, 6414 SV Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 21 december a.s. om 13.00 uur in de parochiekerk van de H. Michaël, gelegen aan de Wendelstraat te Schaesberg-Eikske, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake tot intentie van onze dierbare overledene maandag 20 december om 18.45 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 19.00 tot 19.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Ziek zijn

De angst er voor
de pijn er door
de last er mee
draag het gedwee.
Ziek zijn is leven
tussen hemel en aarde.
Ziek zijn kent dáárin
nu juist haar waarde.
Bewuster, intenser
en dieper gevoelen;
natuurlijk kent dit
haar nachtelijk woelen,
doch zou hier een leven zijn
zonder pijn,
zou er dan buiten de aarde
nog wel 'n Hemel zijn?

Na een dapper en geduldig gedragen lijden is van ons heengegaan onze lieve zoon, broer, zwager, oom en neef

Ron Bronneberg

levenspartner van

Nino Celentano

Hij overleed in de leeftijd van 31 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Maastricht: Nino Celentano
Heerlen: Toos en Leo
Bronneberg-Roelofs
Landgraaf: † Petri Bronneberg
Landgraaf: Jos en Nicole
Bronneberg-Jongen
Sanne
Heerlen: Ralf en Desiree
Bronneberg-Sporer
Familie Bronneberg
Familie Celentano

Maastricht, 17 december 1993
Eendekooistraat 12
Corr.-adres: Harlengstraat 14, 6418 AS Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op woensdag 22 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Joseph te Heerlen-Heerlerbaan waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats Eikske, De Wendelstraat te Landgraaf-Eikske.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Adieu, lieve

Ron

Bedankt voor je vriendschap.
In onze gedachten zul je voortleven.
Wij wensen Nino en de familie Bronneberg veel sterkte in deze moeilijke periode.

Andrea, Theo, Huub, Wa[illegible]
Christian, Richard, Ca[illegible]

Met verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van

Ron Bronneberg

Hij was werkzaam als verpleegkundige op de Intensive Care.
Wij hebben hem leren kennen als een op[illegible] en gewaardeerde collega.
Ons medeleven gaat uit naar zijn partner en familie.

Raad van Bestuur en medewerk[illegible]
academisch ziekenhuis Maastricht

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze vriend en collega

Ron Bronneberg

Wij hebben je leren kennen als een warme persoonlijkheid. Je hulpvaardigheid en je goede [illegible] zullen wij missen.
Wij wensen zijn vriend en familie veel sterkte toe.

Leidinggevenden, Etagemanagement en staf medici van de Intensive Care
academisch ziekenhuis Maastricht

Waals bedrijf loosde illegaal PAK's op Maas

MSTERDAM – De vestiging van ckerill Sambre bij Luik heeft op november een grote hoeveelheid nkerverwekkende PAK's (polyclisch aromatische koolwaterstofn) geloosd in een zijrivier van de aas. In een monster dat de Stichg Reinwater op 21 november bij cokesfabriek nam, werd 3.600 icrogram per liter aan PAK's geeten. Het 'normale' PAK's-gehalte n het Maaswater is ongeveer 15 icrogram.

e lozing heeft voor zover bekend en gevolgen voor de drinkwaterreiding. In het Waterleidingbesluit 1984 is de maximumwaarde voor PAK's vastgelegd op 1 microgram per liter. Het Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch (WBB) heeft in monsters die het zelf wekelijks bij Eijsden neemt een gehalte van 0,7 microgram gemeten. PAK's hechten zich vooral aan stofen slibdeeltjes in het water. Wanneer het Maaswater troebel is, staakt het waterwinningbedrijf altijd direct de inname van water.

De kans dat PAK's in grote hoeveelheden in de voorraadbekkens komen, is dan ook uiterst klein. Desondanks vindt ook het WBB dat er liever nog vandaag dan morgen een eind moet komen aan de verontreiniging.

Reinwater heeft Cockerill Sambre om opheldering gevraagd over de lozing. De Stichting zal de uitslagen van de analyse inbrengen in het proces dat zij al geruime tijd tegen het bedrijf voert. Reinwater eist van Cockerill dat het zijn afvalwater gezuiverd loost. Met de huidige stand van de techniek zou volgens Reinwater de hoeveelheid geloosde PAK's met negentig procent kunnen worden verminderd tot ruim één microgram per liter.

Interregionaal arrestatieteam

HEERLEN – De vijf politieregio's in Brabant en Limburg krijgen een Interregionaal Arrestatieteam Zuid. De regio Limburg Zuid levert zeven mensen aan de 23 man sterke eenheid. Het team wordt ingezet voor de aanhouding van vuurwapengevaarlijke verdachten. Voor de inzet van het team is toestemming nodig van de hoofdofficier van justitie.

Rel om pasfoto met sluier

HEERLEN – In de Belgisch-Limburgse gemeente Beringen is beroering ontstaan over gesluierde meisjes op pasfoto's. De Islamitische Ontwikkelingsvereniging (IOV) won onlangs het kort geding dat het tegen burgemeester Mondelaers had aangespannen. Mondelaers vindt dat de gemeente een pasfoto van een gesluierd meisje mag weigeren. De burgemeester overweegt nu in hoger beroep te gaan.

De gemeente weigerde de foto omdat ze vond dat een pasfoto met hoofddoek tegen het gelijkheidsbeginsel ingaat, ongeacht van welke afkomst of godsdienst de persoon in kwestie is. De rechter weerlegde dit argument door te verwijzen naar 1990, toen de gemeente Beringen wel een foto van het gesluierde meisje accepteerde. In de Belgische wet worden geen normen gesteld aan de pasfoto's.

De Nederlandse regering heeft deze discussie weten te voorkomen door in de nieuwe Paspoortenwet een uitzondering op te nemen voor mensen met onder andere religieuze achtergronden. Daardoor mogen de gemeenten bijvoorbeeld geen foto's weigeren van nonnen met kappen of islamitische vrouwen met sluiers.

Op het gemeentehuis in Heerlen zijn er nog geen problemen geweest met discutabele pasfoto's, weet voorlichtster Jeanet Lijbers. „We hanteren hier de richtlijnen zoals die in de nieuwe Paspoortenwet zijn vastgelegd. Ook volgen wij de regels die gelden voor andere documenten, zoals rijbewijzen."

Directeur Koelman: eenmaal ingeleverde banen keren niet meer terug

Liof veel somberder dan Etil

AASTRICHT – De Limrgse Industriebank Liof is g somber over de economie vreest dat een groot aantal beidsplaatsen dat nu verloen gaat, niet meer terug zal eren. Directeur F. Koelman eeft kritiek op het sussende ontje van onderzoekers van et instituut Etil, die zeggen at het met de werkloosheid el meevalt omdat de groei an de beroepsbevolking hier anzienlijk lager is dan elders het land.

oelman erkent dat de breed uitgeagen visie van het Etil een erg ervelende bijwerking heeft. Bij het inisterie van Economische Zaken Den Haag en bij de Europese nie in Brussel worden de Etilorspellingen gretig gebruikt om subsidiekranen voor Limburg en halve slag dicht te draaien. En steun van het ministerie aan Liof ordt gehalveerd.

oelman zegt zich door Etil niets ijs te willen laten maken. „Door le aandacht voor het relatief gunige werkloosheidspercentage eigt vergeten te worden dat de cijers over de werkgelegenheid (het antal arbeidsplaatsen in Limburg) r veel somberder uitzien."

p de Liof-eindejaarsbijeenkomst Maastricht citeerde Koelman gisren gouverneur Van Voorst, die nlangs zei: „Limburg is er, maar p te dun ijs". Koelman: „In het imburgse ijs zitten nog talloze akken. Ontslagen, afslankingen n faillissementen zijn aan de orde an de dag."

e grote Limburgse bedrijven zijn lemaal bezig zich te beperken tot un kernactiviteiten. Een deel van at werk wordt overgenomen door eleveranciers, maar er gaan ook uizenden arbeidsplaatsen in Limurg verloren.

ok bij het midden- en kleinbedrijf iet Koelman een onrustbarende ntwikkeling: Limburgse fabrikanen met enkele honderden arbeidslaatsen kopen voor een habberats produktiebedrijfjes in Tsjehië of Polen. Daar wordt veel exibeler gewerkt. Ook dat kost ier arbeidsplaatsen. Koelman: „Inien over een dik jaar de economie aat aantrekken, mag niet verwacht orden dat die verloren arbeidslaatsen terugkomen."

Als voorbeeld noemde hij NedCar, waar met 3.500 in plaats van 5.000 man straks het dubbele aantal auto's gemaakt moet worden. Als de economie aantrekt, dan komen die 1.500 banen heus niet terug, aldus de Liof-directeur.

Tienduizend lampjes

● *Uit een kleine tienduizend lampjes bestaat de kerstversiering die hotelhouder Richard Huynen heeft laten aanbrengen bij zijn hotel Berg en Dal in de Plenkert te Valkenburg. Geen record, want er zijn Amerikanen en Canadezen die in deze tijd van het jaar een veelvoud aan lampjes in de bomen van hun landgoed hangen. Indrukwekkend is het wel. Ieder jaar komen er een paar honderd lampjes bij, zodat de verlichting ooit nog wel eens kan uitgroeien tot een recordaantal. De twinkelende lampjes die aan snoeren tussen de bomen en en pergola's van het terras hangen, geven een feestelijke sfeer aan de in deze tijd van het jaar tamelijk doodse Plenkert. Volgens Huynen gebruiken de lampjes, die met honderd tegelijk worden opgehangen en dus niet allemaal een voor een hoeven te worden ingedraaid, maar heel weinig stroom. Hij schat het totale stroomverbruik op een gulden per uur. Met het ophangen van de snoeren is hij al in november begonnen. De kerstverlichting blijft hangen tot na 8 januari, als in de tot Berg en Dal behorende Scala-Jumbozalen de jaarlijkse duivenshow wordt gehouden.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Brandend Hart kondigt tegenoffensief aan

Tegenstanders vinden AVI-brochure eenzijdig

ROERMOND – De actiegroepen Brandend Hart en 'Het waait niet over' hebben teleurgesteld gereageerd op het voorlichtingsboekje van de provincie over een afvalverbrandingsinstallatie (AVI) in Maasbracht. Het boekwerkje, getiteld 'Honderd brandende vragen' geeft volgens de milieubeweging een eenzijdig beeld van de problematiek omtrent de AVI.

De actiegroepen hebben vooral problemen met de vraag-antwoordformule waarin het drukwerk is gegoten. „Het is duidelijk door een voorstander van afvalverbranding geschreven, iemand die vraagt naar de bekende weg. De brochure besteed relatief weinig aandacht aan de nadelen van verbranding, zoals luchtvervuiling, terwijl de voordelen, zoals meer werkgelegenheid, juist worden opgeblazen," aldus Ger Brouns van Brandend Hart.

Collega Chris Romeijnders van 'Het waait niet over' heeft nog een ander punt van kritiek. „Uit de huis-aanhuisverspreiding van deze boekjes in Maasbracht blijkt duidelijk hoe oneerlijk de strijd is. Als actiegroep hebben wij geen duizenden guldens en professionele publiciteitsmedewerkers. De voorlichting is zo niet alleen inhoudelijk eenzijdig, ze komt ook nog eens van maar een kant."

Brandend Hart is het met de kritiek van Romeijnders niet helemaal eens. „We hebben inderdaad niet de middelen die de provincie heeft. Maar ondanks dat beginnen we zo snel mogelijk een tegenoffensief."

Als mogelijkheden noemt Brouns het uitnodigen van leden van Provinciale Staten bij gesprekken met deskundige tegenstanders van vuilverbranding. Ook wil hij samen met de provinciale vertegenwoordigers in januari een bezoek brengen aan een vergistingsinstallatie. Dit is volgens de actiebewegingen een gezonder alternatief voor vuilverbranding.

Zowel Brandend Hart als 'Het waait niet over' vinden het laf dat de provincie het voorlichtingsboekje alleen onder de inwoners van Maasbracht heeft verspreid. „Zuid-Limburg en een deel van Noord-Brabant maken volgens de plannen van de provincie straks ook gebruik van de AVI in Maasbracht. Het zou op zijn minst eerlijk zijn om ook mensen in Maastricht en Eindhoven te vertellen voor welke problemen hun vuil bij ons zorgt," zegt Ger Brouns.

De provincie Limburg was gisteravond niet meer beikbaar voor commentaar.

Directie dreigt met gedwongen ontslagen

Groot verzet bij Stork tegen flexibeler werken

DOOR JOS VAN DEN CAMP

GELEEN – Bij Stork Limburg bv in Geleen is verzet ontstaan tegen een plan van de directie met ingang van 1 januari flexibele werktijden in te voeren voor een deel van het personeel. De leden van de belangrijkste bond ter plekke, de Industriebond FNV, hebben het voorstel van de directie deze week verworpen. Die heeft op haar beurt gedreigd met gedwongen ontslagen als de werknemers bij hun weigering blijven.

Volgens ingewijden is het aantal van dertig gedwongen ontslagen genoemd. Van de directie van Stork was gisteren niemand bereikbaar of bereid commentaar te geven.

De zogenoemde flexibilisering komt er op neer dat tweehonderd van de ruim 450 personeelsleden tijdens piekperiodes 40 of 48 uren per week gaan werken en in de stillere periodes weken maken van 32 uur. Een en ander heeft geen financiële gevolgen voor de werknemers.

Belangrijkste opdrachtgever van Stork (bijna honderd procent) is – nu nog – DSM in Geleen, waarvoor het bedrijf technische onderhoudswerkzaamheden verricht. De onderhoudswerkzaamheden op de verschillende lokaties bij DSM zijn al bij voorbaat ingeroosterd. Concreet houdt dat in dat vanaf de lente tot het najaar de meeste uren gemaakt moeten worden. In de winter zou er dan aanmerkelijk minder, 32 uur per week, gewerkt worden.

Een overgrote meerderheid, zo'n 75 procent, van de bij de Industriebond FNV aangesloten leden stemde deze week tegen. Werknemer Mestrom uit Heerlen ziet alleen maar negatieve kanten aan de flexibele werktijden. „In het voorjaar zouden we dan dagen maken van tien uur. Ons gezinsleven wordt helemaal ontwricht en ik ben bang dat oudere werknemers het fysiek niet meer aankunnen." Naar verluidt wil de directie opnieuw een poging doen de betrokken personeelsleden en leden de Industriebond FNV te overtuigen van de noodzaak variabele werktijden in te voeren.

Stork (ooit een volledige DSM-dochter) gaat een onzekere toekomst tegemoet, zo vrezen vertegenwoordigers van de FNV en de Algemene Bond van Werknemers (ABW). Het bedrijf zou momenteel al met drie miljoen verlies draaien.

En met ingang van 1 januari komend jaar vervalt de zogenaamde werkgarantie van honderd procent die DSM via een joint-venture-overeenkomst met Stork had. Vanaf die datum hoeft DSM nog maar 75 procent van Storks totale opdrachten voor haar rekening te nemen.

De overige 25 procent moet het bedrijf 'buiten de deur' zien te verwerven. Het afgelopen jaar is dat enigszins gelukt dankzij contracten met bedrijven als de buizenfabriek in Maastricht en de papierfabriek in Roermond.

SBHBH-bestuur: alles is juridisch in orde

Heerlen vraagt reden bestuurswisseling

Vervolg van pagina 13

HEERLEN – De gemeente Heerlen hoort pas in juli van verkoopplannen van de SBHBH, en dan nog indirect. Er komt namelijk een verzoek tot gemeentegarantie binnen van de stichting Huisvesting Alleenstaanden (SHA). Die wil de betreffende woningen kopen.

Dan blijkt Heerlen pas dat de SBHBH afspraken geschonden heeft. De stichting genoot namelijk gemeentegarantie en had daarom de toestemming van Heerlen nodig voor statutaire wijzigingen en verkoop van woningbezit. De gemeente reageert boos.

In september laat de SBHBH de gemeente weten te betreuren dat geen toestemming was gevraagd voor de statutenwijziging en voor de verkoop. De stichting vraagt daar alsnog om. Maar het college neemt de zaak hoog op en antwoordt: „Willens en wetens heeft u van deze woningen een speculatie-object gemaakt, hetgeen wij een zeer kwalijke zaak vinden."

De gemeente kan echter niet bewijzen dat Perdigon van de overeenkomst tussen haar en de stichting op de hoogte was. Heerlen denkt daarom recht tot koop niet te kunnen betwisten, maar eist wel dat SBHBH de daadwerkelijke verkoop ter goedkeuring aan burgemeester en wethouders voorlegt. De gemeente vraagt in dezelfde brief op 30 november om de werkelijke reden voor de bestuurswisseling op te geven.

Bestuurslid Vondenhoff zegt dat de gemeente maandag antwoord krijgt. „Uit onze brief blijkt dat we alles op de juridisch juiste wijze hebben gedaan." Volgens hem kunnen Duits en Smit best 'enig voordeel' hebben van hun bestuurslidmaatschap. De SBHBH meent dat de gemeente juist blij moet zijn dat de stichting is gered en ze zelf van een enorm groot financieel af wordt geholpen.

De gemeente heeft aan de SHA een gemeentegarantie geweigerd voor de koop van de huizen. Dit omdat SHA 3,5 miljoen gulden meer biedt dan de werkelijke waarde van de woningen. SHA wilde de woningen kopen van Vastgoed Beheer BV in Scherpenzeel. Directeur P. van der Heide van die firma verklaart als volgt: „Wij hebben die huizen van Perdigon gekocht. Toen de deal met SHA niet doorging, hebben we ze aan iemand anders verkocht." Hij wil niet zeggen aan wie.

VVD bedelde bij DSM om geld

DEN HAAG – De VVD heeft in december 1991 ongeveer twintig grote ondernemingen, waaronder DSM, aangeschreven met het verzoek om een financiële bijdrage aan de partijkas. De woordvoerder van het VVD-partijbureau in Den Haag heeft dit bevestigd.

Volgens de woordvoerder leverde de actie, een initiatief van het VVD-hoofdbestuur, geen cent op. Het hoofdbestuur acht sindsdien het sturen van zo'n bedelbrief niet voor herhaling vatbaar. „Dit soort acties levert meer problemen dan voordelen op," aldus de woordvoerder.

De brief borduurde voort op een door de VVD georganiseerde bijeenkomst met vertegenwoordigers van grote bedrijven, in het najaar van 1991. In de brief refereerde partijvoorzitter Van Leeuwen-Schut aan de inleiding van Bolkestein op de bijeenkomst, die beloofde dat de VVD in de oppositie tegen de huidige CDA/PvdA-regeringscoalitie haar best zou doen om de belangen van het bedrijfsleven zo goed mogelijk in het oog te houden.

„Om als VVD een krachtig geluid te laten horen, moeten wij een organisatie in stand houden. Politieke partijen in Nederland zijn niet rijk en zeker de VVD niet. Wij zouden het daarom zeer op prijs stellen indien u wilt overwegen om ons ook in financiële zin op enigerlei wijze te ondersteunen," staat in de brief.

De woordvoerder kan zich niet herinneren welke andere bedrijven dan DSM deze brief hebben gekregen. Maar hij zegt aan te nemen dat ook bedrijven als Shell en ABN zijn aangeschreven. Voor zover hem bekend heeft de VVD niet eerder op deze manier bij het bedrijfsleven aangeklopt voor giften. Het is ook bij die ene keer gebleven, zegt hij.

Dienstenbond bang voor banenverlies bij VGZ Maastricht

MAASTRICHT – Als de plannen van de directie doorgaan, krijgt de Maastrichtse vestiging van zorgverzekeraar VGZ niet meer dan een 'opgetuigde loketfunctie', aldus de Dienstenbond FNV. Hoeveel van de 140 banen in Maastricht zullen verdwijnen, is nog niet bekend. Het kantoor in Venlo lijkt redelijk ongeschonden uit de strijd te komen.

Zorgverzekeraar VGZ wil de komende twee jaar een grootscheepse reorganisatie doorvoeren. Bij de verzekeraar werken 1.400 mensen, verdeeld over kantoren in Maastricht, Venlo, Eindhoven, Tilburg, Den Bosch, Bergen op Zoom en Nijmegen, waar het hoofdkantoor is gevestigd. Aan het aantal vestigingsplaatsen wordt niet getornd, maar de directie wil wel een aantal ondersteunende taken en functies concentreren in Nijmegen, Eindhoven en Tilburg/Den Bosch.

Dat de reorganisatie tot banenverlies zal leiden, is vrijwel zeker, aldus de VGZ-directie. Alleen als het verzekerdenbestand aanmerkelijk groeit zal een teruggang in banen voorkomen kunnen worden. „Hoewel door de wijzigingen in het verzekeringsstelsel aanmerkelijke verschuivingen kunnen plaatsvinden, is het uitgangspunt om te denken dat de groei zodanig zal zijn dat alles binnengehouden kan worden," vreest Jan van de Brink van de Dienstenbond FNV.

De VGZ-directie sluit gedwongen ontslagen niet uit, maar neemt eerst haar toevlucht tot natuurlijk verloop, interne overplaatsingen, omen bijscholing.

Met de presentatie van de reorganisatievoorstellen heeft de directie de richting aangegeven. Pas als de plannen verder uitgewerkt zijn, wordt duidelijk hoe groot het banenverlies zal zijn. De FNV heeft eerder al de vrees geuit dat de komende jaren vierhonderd van de 1.400 banen zullen verdwijnen.

Volgens de VGZ is de reorganisatie vooral ingegeven door de groeiende concurrentie en de snelle ontwikkelingen op het gebied van de gezondheidszorg. Door de wijzingen hoopt de zorgverzekeraar de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren en de beheerskosten terug te brengen tot een aanvaardbaar en concurrerend niveau.

†

Met grote droefheid doch ook met grote dankbaarheid jegens O.L. Heer haar als lieve vrouw, zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, dochter, zus, schoonzus, tante en nicht te hebben gehad, geven wij kennis dat na een moedig en waardig gedragen lijden van ons is heengegaan

Louise
Gelissen-Van der Linden

echtgenote van

Sjaak Gelissen

op de leeftijd van 63 jaar.

In dankbare herinnering:
Hoensbroek: Sjaak Gelissen
Hoensbroek: Gertie en Louis Cörvers-Gelissen
Nathalie, Ramon
Hoensbroek: Carla en Chris Caenen-Gelissen
John, Marian
Treebeek: Marie-Louise en Tjeerd van der Heide-Gelissen
Elisa
Familie Van der Linden
Familie Gelissen

16 december 1993
Weijenbergstraat 248, 6431 AS Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 20 december om 11.00 uur in de H. Hartkerk te Hoensbroek-Mariarade gevolgd door de crematie te Heerlen.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Heden zaterdag om 19.00 uur tijdens de avondmis in voornoemde kerk bidden wij mede voor haar zielerust.

U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van De Universele Hoofdstraat 100 Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur. Zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, toch nog onverwacht, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 83 jaar, onze goede en zorgzame moeder en schoonmoeder, lieve groot- en overgrootmoeder

Maria Josefine
van Loo

weduwe van

Albert Bruls

De bedroefde familie:
kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Kerkrade, 16 december 1993,
Chrysantstraat 5.
Corr.adres: 6369 BV Simpelveld,
Karolingenstraat 21.

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 21 december om 11.00 uur in de parochiekerk O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand te Heilust-Kerkrade, waarna aansluitend crematie te Heerlen.

Voor vervoer is gezorgd.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

Tijdens de avondmis op maandag a.s. om 19.00 uur zal de overledene bijzonder worden herdacht in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het De Weverziekenhuis te Heerlen, Henri Dunantstraat; gelegenheid tot afscheid nemen van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Wij betreuren het heengaan van ons gewaardeerd lid en oud-bestuurslid

J. v.d. Zwaag

Sjoelclub De Treffers

†

Bedroefd, maar dankbaar voor wat hij voor ons heeft betekend, geven wij kennis dat, na enige maanden van ziekte, van ons is heengegaan, voorzien van het h. sacrament der zieken, mijn lieve man, onze zorgzame vader, maar bovenal ons aller maatje in voor- en tegenspoed

Jan Janssen

echtgenoot van

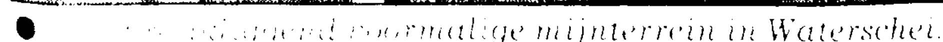
Mia Handels

in de leeftijd van 66 jaar.

Almere: M.H. Janssen-Handels
Berkenwoude: Henk en Sandra
Nieuwegein: Marie-Thérèse en Bob

16 december 1993
Schapenmeent 168
1357 GR Almere

De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden dinsdag 21 december om 13.30 uur in de Goede Rede-kerk aan de Kerkgracht 60 te Almere Haven, waarna de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in crematorium Ölandhorst aan de Oostranddreef te Lelystad.

● [illegible] voormalige mijnterrein in Waterschei. Archieffoto: LD

Fenix: wankele oplossing voor Belgisch mijngebied

[illegible] economie

[illegible] HASSELT — De [illegible] heeft zich gro[illegible] [illegible] gehaald [illegible] toeristische [illegible] Fenix [illegible] te zet[illegible] [illegible] produkt van [illegible] de Kem[illegible] (KS).

[illegible] Fenix [illegible] oud. Inmiddels [illegible] wat realisti[illegible] moest het [illegible] 10.000 [illegible], nu wordt [illegible] arbeidsplaatsen. [illegible] het project niet [illegible] Na de afgelo[illegible] miljoenen [illegible] in de bo[illegible] van KS, is de rol [illegible] uitgespeeld. Het [illegible] op[illegible] geleden, steeds [illegible] voor politieke [illegible] en handige [illegible]. Via KS werden [illegible] miljoenen guldens [illegible] naar al[illegible] geen [illegible] op hadden, tot aan voetbal[illegible]. Maar ondertussen [illegible] weinig terecht [illegible] KS de laatste ja[illegible] mijnen te slui[illegible] te creëren [illegible] compels.

Fenix is in feite de besmette erfenis van ex-KS managers Thyl Gheyselinck en Peter Kluft. Ondanks het zwarte KS-verleden wist de Vlaamse regering vorige week kennelijk niets beters te verzinnen dan Fenix te bevorderen tot het belangrijkste resterende project in de wederopbouw van de Mijnstreek. Het is de vraag of het gebied rond Genk daarmee is gebaat.

Het project zoals de Vlaamse regering het goedkeurde, bevat ondermeer een bungalowpark, een golfterrein, een sport- en ontspanningscentrum en een subtropisch zwemparadijs. Een gigantisch winkelcentrum moet de publiekstrekker worden en zorgen voor de meeste arbeidsplaatsen. De winkeliersorganisatie NCMV stond vorige week meteen op haar achterste benen. Ze vreest dat de werkgelegenheid in het winkelcentrum ten koste gaat van de winkeliers in de regio. Diezelfde angst leeft bij de Nederlands Limburgse collega's van de Lozo.

Fenix belooft zo groot te worden dat zelfs de Nederlandse middenstand er de dupe van wordt, stelt woordvoerder Eric Reubsaet. Vooral het vermoeden dat Fenix ook op zondag op zal zijn, baart de Lozo grote zorgen. Volgens Reubsaet is er bovendien sprake van dat Nederlandse consumenten met gratis vervoer naar het winkelcentrum zullen worden 'gelokt'. Fenix rekent op 7,5 miljoen bezoekers per jaar.

Over de kosten van Fenix zegt de Vlaamse regering zich geen zorgen te maken. Driekwart van het ondernemersrisico wordt door particuliere investeerders gedragen. Maar dat ontslaat de regering niet van haar verantwoordelijkheid.

De kans op een mislukking is niet klein. Limburg telt al een stuk of vijf recreatieparken. De tijd is ook niet zo gunstig. Eurodisney bij Parijs bijvoorbeeld draait met zwaar verlies. Er zijn ook gedegen studies die de haalbaarheid van Fenix sterk in twijfel trekken. Die waarschuwingen zijn in de wind geslagen door de lobby van voorstanders, die zich blind lijken te staren op de beloofde werkgelegenheid.

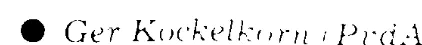
Ook al dragen particuliere investeerders driekwart van de kosten, de overheid zal ook nog enige honderden miljoenen guldens bij moeten dragen. Daarmee is de bodem van de KS-pot bereikt, zodat er geen geld meer is voor andere herstructureringsactiviteiten. Dat betekent dat de wederopbouw van de Vlaamse mijnstreek staat of valt met een omstreden toeristisch project. Dat is een zware gok.

Cultuurdeputé weigert hoofdrol in politieke [illegible]

Bulldog speelt spelletje kat-en-muis in Statenzaal

DOOR LAURENS SCHELLEN

MAASTRICHT — Er zijn zo van die dagen dat zelfs de 'hogere' provinciale politiek in Limburg zichzelf tot aardse proporties weet te terug te brengen. Gisteren was nou zo'n typische dag dat alles in dit opzicht lekker meezat. Allicht een handje geholpen door het feit dat Provinciale Staten hun allerlaatste vergaderdaad voor het kerstreces kwamen verrichten. Niemand minder dan de populaire Amerikaanse tekenfilmhelden Tom en Jerry paradeerden gisteren de deftige Statenzaal binnen. Als decor fungeerde een vermakelijk politiek debat met een verrassend hoog bulderlach gehalte.

● Ger Kockelkorn (PvdA)

De inzet was daarentegen allesbehalve komisch: *de provinciale stimulering van gemeentelijke beeldende-kunstopdrachten.* Normaliter een agendapunt waar niet één politieke haan naar kraait, maar in de aanloop naar verkiezingen gelden nu eenmaal andere wetten. CDA-fractiewoordvoerder Jan Ruth komt de verdiende eer toe als eerste de (speelse) kat de bel te hebben aangebonden. Letterlijk wel te verstaan.

nieuws analyse

Directe aanleiding tot de sappige Statenklucht waren de 'prikkelende' beeldspraken van Ruth's vakbroeder mr. Peter Boudewijn, cultuurspecialist namens oppositiefractie Partij Nieuw Limburg (PNL). In een recent vraaggesprek betitelde de Sittardse jurist zijn 'gespannen' relatie met cultuurgedeputeerde Ger Kockelkorn als die tussen Tom, de opvliegende kat, en Jerry, de spitsmuis die hem immer te slim af is. Om zijn politieke verhouding met de deputé nader te nuanceren, zei Boudewijn zichzelf bij voorkeur te zien als een 'jeugdige terriër die zich niet wenst te laten tackelen door een grijs aangelopen bouvier'. Waarmee hij meteen een toespeling maakte op Kockelkorns weiderig-grijze haardos.

In de voor een keer jolige Statenzaal toonde Ruth zich gisteren best gecharmeerd van Boudewijns beeldspraken, die trouwens toch al in recordtijd zijn uitgegroeid tot diens politieke handelsmerk. „Kat Kockelkorn die voortdurend met muisje Boudewijn in de clinch ligt over de provinciale cultuurpolitiek. Een aardige vondst, ja." Feit is inderdaad dat Kockelkorn zich erg graag profileert als bestuurlijk voorvechter van 'vernieuwende' cultuurstromingen, terwijl de PLN-er al even gekend is als politiek beschermheer van Limburgs 'onvervalste' cultuurtradities.

Maar even later wreef Ruth zijn PNL-rivaal hardhandig onder de neus dat hij in het geinige Tom-en-Jerry-verhaal een minstens even cruciale hoofdrolspeler heel bewust over het hoofd heeft gezien: de goedmoedige bulldog. „Door voortdurend achter Tom en Jerry aan te zitten, zorgt juist hij voor de echte spanning, de echte actie en de effecten. Al gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat hij meestal op de hand is van Jerry." Voor alle duidelijkheid: als cultuurwoordvoerder van de CDA Statenfractie schoof Ruth met zijn bulldog zichzelf ten tonele.

Maar muis Boudewijn van zijn kant was evenmin voor een gat

te vangen. [illegible] zo als [illegible] Hoogstat [illegible] Ruth [illegible] Bertaanse [illegible] plaats [illegible] S[illegible] De Statenzaal [illegible] Ruth [illegible] ge[illegible] Bertalanstei[illegible] ze[illegible] m[illegible] te[illegible] m[illegible] van de [illegible]

Afgezien van Ruth [illegible] zichzelf te [illegible]

limburgs weerhoekje

[illegible] van der Molen

Anti-winters weerbeeld

Kort terug [illegible] de [illegible] overbleef [illegible] de temperaturen [illegible] terwege. Alleen [illegible]

De depressie [illegible] de verwachting [illegible] westenwind [illegible] geen oostenwind [illegible] gezorgd.

Bezitters van een [illegible] week vrijwel [illegible] dagochtend werd [illegible] reikt. Dit [illegible] weergave van het weer [illegible] Het is van deze [illegible] zien, maar [illegible] komen. Tot gistermiddag [illegible] recht van spreken [illegible]

December halverwege

Nu de laatste maand [illegible] dat van een winter[illegible] ziehtje maakt dit we[illegible]

Gem. max temp.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Gem. min temp.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Gem. etmaaltemp.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Zonloze dagen	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Neerslag in mm.	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Witte Kerst?

Als toch het weer [illegible] zelfsprekend [illegible] de vraag: 'Krijgen we [illegible] Kerst?' Het antwoord [illegible] worden. Daarvoor [illegible] eerste plaats [illegible] tegen kerstijd [illegible] voor aanvoer van [illegible] Statistisch staat [illegible] klein is [illegible] teert uit 1981 [illegible] Opvallend is [illegible] afgebroken [illegible] weerbeeld [illegible] ven 'Weihnachtstauwetter' [illegible] Vanaf 1962 is [illegible] Kerstdagen in [illegible] in 1986 kwam [illegible] Hiermee is [illegible] klein is. Die [illegible] winter.

Weekendweer

Stilte voor de storm [illegible] voor morgen [illegible] ten laten een [illegible] omgeving [illegible] temperaturen [illegible] gaat met [illegible] winter op [illegible]

weerspreuk

[illegible]

Tien maanden duurde zijn nachtmerrie. Driehonderd dagen en nachten droomde hij in zijn drie bij drie meter grote cel in paviljoen D van het huis van bewaring Overmaze in Maastricht van de vrijheid. Toch nog onverwacht op 26 november werd Khalid Zhoutine uit Sittard op last van het gerechtshof in Den Bosch naar huis gestuurd. Op 9 december sprak datzelfde hof hem definitief vrij van doodslag oftewel van het doodsteken van de Heerlense discoportier Roger Geerlings. In tegenstelling tot de rechtbank in Maastricht, die zeven jaar gevangenisstraf oplegde, ontbrak volgens het hof het wettige en overtuigende bewijs. Sinds die gedenkwaardige dag leeft de jonge Sittardenaar van Marokkaanse afkomst opnieuw in een droomwereld.

Khalid Zhouitine zat tien maanden onschuldig

'Het steeds weer iedereen overtuigen maakt je ziek'

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT/SITTARD — Het geruchtmakende boek 'Dubieuze zaken' van onder ander hoogleraar Crombag over mistoestanden en vooral onvoldoende onderzoek naar de waarheid in strafzaken heeft hij honderd maal herlezen in zijn cel. Ook de verhalen van Max Moszkowicz sr. waren zijn bijbel, ondanks de aanwezigheid van de koran in zijn cel. „Die voorbeelden en de enkele mensen die me geloofden, gaven me de moed door te gaan omdat ik kon zien dat ik niet de enige was die onschuldig was veroordeeld."

Khalid Zhoutine is ondanks zijn vrijlating echter nog steeds een gevangene. Hij ziet er bleek en tobberig uit.

Ruim twee weken nadat zijn onschuld officieel werd bekrachtigd, voelt deze zoon van een Marokkaanse slager zich nog on vrij. Hij gaat niet graag de straat op. Hij zit liever op zijn kamertje. Het gevoel dat zeker een deel van zijn omgeving twijfels blijft houden over zijn onschuld is nog niet verdwenen.

„Je hebt het idee dat iedereen aan je ziet dat je gezeten hebt. Je vertelt niemand graag wat er gebeurd is. Bij het arbeidsbureau brak het zweet me uit toen die ambtenaar vroeg waar ik toch tien maanden geweest was. Uiteindelijk heb ik open kaart gespeeld."

In het kantoor van zijn raadsman David Moszkowicz — 'voor mij was hij de echte Verlosser' — g[illegible]eft Khalid zo een excuus voor zijn weigering zich te laten fotograferen.

● Mr. David Moszkowicz, de advocaat van Khalid Zhouitine. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Hij kan nauwelijks onder woorden brengen wat iemand doormaakt die plotseling uit zijn huis wordt gesleurd en wordt beschuldigd van het doden van een medemens. Na de verwondering komt de woede. „Op het moment dat je wordt voorgeleid, valt je wereld in duigen. Op doodslag staat twaalf jaar en als je niet bekent zal ik zorgen dat je die krijgt, zei de officier van justitie toen tegen me. Dat moment en het moment dat de rechtbank in Maastricht me tot zeven jaar veroordeelde staan diep in mijn geheugen gegrift. Zoals ook dat moment dat een bewaarder zegt dat je toch ook een van die killers bent. Ze geloven je niet, want iedereen roept dat hij onschuldig is," zegt hij nadenkend.

Zijn raadsman David Moszkowicz nam de verdediging over van mr. Corten uit Sittard direct na het vonnis van de Maastrichtse rechtbank. „Mijn voorganger had al met alle middelen gevochten en van zijn werk heb ik kunnen profiteren. Want met hem wist ik dat de getuigenverklaringen in deze zaak niet sterk waren. Het was vooral voor mij zaak Khalid moed te blijven geven, zonder hem valse hoop te geven. Ik heb steeds een goed gevoel gehad," zegt de raadsman.

Khalid ziet de toekomst met gemengde gevoelens tegemoet: „In mijn cel werd ik vaak wakker en dacht dat ik thuis in bed lag, nu word ik in de woning van mijn ouders wakker en denk dat ik nog in mijn gevangenisbed lig. Het was een hel en ik hoop dat ik over die ervaringen heen kom."

Voetbal

Zijn voetbalvrienden en zijn coach - 'hij bezocht me heel vaak' - Michel Nelissen van voetbalclub Lindenheuvel hebben hem deze week eindelijk kunnen overhalen weer te trainen. „Op het veld kon ik eindelijk weer even vergeten wat er gebeurd was," zegt Khalid, die voor hij werd opgepakt als groot talent te boek stond. Scouts bij MVV hadden hem al aanbevolen. „Hoe dat verder moet, zal de toekomst leren. Over voetballen gesproken, vanuit mijn cel keek ik uit op een voetbalveld, waar ik een maand voor mijn detentie zelf gespeeld had."

Op 26 november zwaaide de poorten van de gevangenis open. „Ik was aan het werk toen een bewaarder me kwam halen. Ik huilde van geluk, want je hebt zoveel mensen zien gaan en dan dacht ik altijd, wanneer is het mijn beurt. Ik belde mijn familie. Met drie auto's kwamen ze me halen... Thuis hoorde ik pas dat mijn vader al lang daarvoor een hartaanval had gekregen. Iedereen had het verzwegen om mij te sparen."

De moeder van alle taalspelletjes, van alle Lingo's en Boggle's, was gisteren op de buis. Twee Limburgers deden mee aan Het Groot Dictee der Nederlandse Taal, in de zaal van de Eerste Kamer. Vele provinciegenoten schreven met hen mee in de huiskamer. Maar thuis op de driezits kun je je spelfouten verbergen. En lekker makkelijk woorden opzoeken. Taalminnend Nederland en Vlaanderen zagen hoe een jonge Vlaamse scholiere won en Kerkradenaar Jos Wolswijk en Marloes van der Goot uit Nieuwstadt matig scoorden. De Limburgers hoeven zich echter geenszins te schamen. Hoeveel fouten had u zelf overigens?

in het nieuws

Limburgers in achterhoede bij Nationaal Dictee

'Slechteriken' was goed, daar had ik op geoefend

DOOR BENTI BANACH

KERKRADE – Even heeft hij getwijfeld of hij de afspraak met de krant wel door zou laten gaan. Want 33 keer moest de jury het rode potlood zetten in zijn Nationaal Dictee. Dat was voor Kerkradenaar Jos Wolswijk even slikken, want het gemiddelde was 26 fouten. Maar ach kom, juryvoorzitter Hans van Mierlo had na afloop tegen hem gezegd: „33? Zou ik niet over tobben." Wolswijk zat nog altijd dertien fouten lager dan de slechtste score.

Nee, een *freak*, een purist wil Jos Wolswijk zichzelf niet noemen. „Ik besteed wel veel aandacht aan taal. Ik vind dat er vaak slordig wordt geformuleerd. En spelfouten vind ik storend," zegt de Kerkradenaar. Maar zoals vroeger zijn collega's corrigeren, dat laat hij nu achterwege. „Ze stoorden zich aan mijn verbeteringen. Dat heb ik afgeleerd. Maar als ze erom vragen, dan geef ik nog steeds commentaar." Wolswijk is programmeur van beroep en gaat dagelijks om met taal, computertaal. „Dat heeft niets met gewoon Nederlands te maken, het is bijna altijd in het Engels." Hij zegt dat hij daarentegen vaak moet communiceren met klanten, met collega's, 'dingen op papier moet zetten'. In gewonemensentaal.

Twee keer had hij het Nationaal Dictee op tv gezien, de laatste keer heeft Wolswijk zelf meegedaan. „Vorig jaar dacht ik 'ik had er zelf willen zitten'. En toen zat ik onder het gemiddelde aantal fouten." Dit jaar heeft hij zich eindelijk aangemeld. Moest hij wel eerst een test in de Volkskrant vol instinkers en valkuilen foutloos maken en insturen. Hij geeft toe: „Met behulp van het Groene Boekje (de officiële woordenlijst van de Nederlandse taal, red.). Anders had ik vier fouten gehad." Maar meteen parerend: „In de uitzending werd gevraagd wie de test zonder Groene Boekje had ingevuld. Stak er maar één de vinger op." Wolswijk kan zich herinneren dat hij in de test 'millennium' slechts met één l had gespeld.

Twee weken had hij om zich voor te bereiden op de strijd in de Eerste Kamer. Een vreemde periode: „Als ik iets las, probeerde ik me de spelling constant in te prenten. Ook als ik woorden hoorde, haalde ik me de spelling voor de geest." Veel steun heeft hij van zijn broer gekregen, eindredacteur van een theologisch tijdschrift. „Hij heeft me min of meer gecoacht. Ik kreeg van hem de Taalbaak, de Schrijfwijzer en hij heeft me een dictee afgenomen. Veel meer dan dat had ik eigenlijk niet kunnen doen als voorbereiding."

Op het pluche van de Senaat in Den Haag begonnen de zenuwen hem parten te spelen. „Het was wel een knusse ruimte met een intieme sfeer, maar die tv-camera's, hè? Ik had van tevoren een glaasje gedronken tegen de zenuwen, maar het heeft niet veel geholpen. In plaats van 'gegeneerd' schreef ik 'geneerd'. Ik was duidelijk niet geconcentreerd."

Nadat presentator Philip Freriks het dictee in te behappen proporties had voorgelezen, gaf Wolswijk zichzelf een goede kans. „Zelfs toen ik de correcte versie onder ogen kreeg, dacht ik, dat zit wel goed. Twaalf fouten ongeveer," zegt hij. Toen hij de test terugkreeg was het even slikken. „Ik keek en zag 33 fouten. Of zou het toch 23 zijn?, dacht ik." Thuis in Kerkrade bladert hij nog even na door zijn

● *Jos Wolswijk met de gewonnen Dikke Van Dale. „Nee, die had ik nog niet. Zo'n freak ben ik niet."* Foto: DRIES LINSSEN

dictee. „Hee, ze hebben een foutje niet gezien. Kijk, ik heb 'buiig' met puntjes op de tweede i, maar het moet zonder puntjes. Goh, wat slordig." „Dat moet je niet zeggen," sist zijn vrouw Marianne.

Fout

Tien keer ging Wolswijk in de fout bij woorden met lange ij en korte ei. „Daar had ik niet speciaal op geoefend. Bijvoorbeeld 'rijshout', had ik met met korte ei. Anderen hadden er 'rijsthout' van gemaakt. En 'nijgingen', dat zijn buigingen. Ik had 'neigingen'." Toen hij 'vermeiden' hoorde, schreef hij 'vermeidden'. „Zat ik wel goed met de ei, maar had ik een dubbele d. Ik dacht dat het van het werkwoord 'vermeiden' kwam, maar het is de verleden tijd van 'zich vermeien' (zich vermaken, red.). Maar 'slechteriken' had ik wel goed. Daar had ik op geoefend. Dat moet net als monniken maar met één k."

De twaalfjarige Marloes van der Goot uit Nieuwstadt was de andere Limburgse finalist. „36 fouten had ik maar nog altijd beter dan sommige Nederlandse prominenten. Vorig jaar zat ik 23 fouten onder het gemiddelde," zegt de scholiere. Maar dat was vanuit de huiskamer.

Wolswijk en Van der Goot mochten een Dikke Van Dale mee naar huis nemen. „Nee, die had ik nog niet. Ik heb vaak gedacht 'zal ik hem aanschaffen?', maar nee zo'n *freak* ben ik niet," zegt Wolswijk. Heeft hij er iets van geleerd? „De spelling van woorden die je zelf gebruikt, ja. Maar het waren toch vaak niet-alledaagse woorden. Die vergeet je waarschijnlijk weer."

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Beethoven's 2ND, dag 19 en 21,30 uur. Za en zo ook om 14.30 en 16.45 uur. Wo ook om 14 uur. **Rivoli:** Aladdin, dag om 18.30, za en zo ook om 14 en 16.45 uur. En wo ook om 14 uur. Little Buddha, dag om 20.30 uur, za en zo ook om 14.30 uur. **Maxim:** Jurassic Park, dag om 18.30 en 21 uur.
H5: A Perfect World, dag om 14.30, 18 en 21 uur. Za extra om 23.30 uur. Sleepless in Seattle, dag om 14.30, 18.15 en 20.30 uur. Za extra om 23.15 uur.Aladdin (Ned), dag. 14 uur, za en zo ook 16 uur. Aladdin (Engels), dag. 18.30 en 20.45 uur. Za extra om 23 uur. The Muppet Christmas Carol, dag. 14.15 en 18.15 uur. Za, zo en wo ook om 16.15 uur. Tina, dag. 18.15 uur, za extra om 23.15 uur. Hard Target, dag om 20.30 uur. Za extra om 23.15 uur. Jurassic Park, dag om 14.30 uur. The house of the spirits, dag. 20.15 uur. **Filmhuis De Spiegel:** Bram Stokers Dracula, zo 21 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: The Firm, vrij, za en zo om 20.30 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Beethoven 2nd, dag om 18.30 en 21.15 uur. Wo ook om 14.30 uur. Za en zo ook om 13.45 en 16.15 uur. Hard Target, dag om 21.15 uur. The Muppets Christmas Carol, dag om 18.30 uur, za en zo ook om 13.15 en 15.45 uur. Little Buddha, za, za en wo om 14.15 uur. Aladdin (Ned), za en zo om 13.15 en 15.45 uur. Wo ook om 14.30 uur. Little Buddha (Ned), dag om 17.45 en 21 uur. **Ciné-K:** The House of the Spirits, dag 20.30 uur. **Cinema-Palace:** A Perfect World, dag om 20.45 uur. Za, zo en wo ook 14.15 uur. Sleepless in Seattle, dag om 18.30 en 21.30 uur. Za, zo en wo ook 14.30 uur. Aladdin, dag. 18 uur. Za, zo en wo ook 14.30 uur. Jurrasic park, dag. 18 uur. The fugitive, dag. 21 uur. **Lumière:** Henry, a portrait of a serial killer, tot en met 1 januari elke do, vrij en za om 23 uur.

● GELEEN

Roxy: Beethoven 2nd, dag om 18 en 21 uur za zo en wo ook om 14 uur. A Perfect World, dag om 18 en 21 uur. Za, zo en wo ook om 14 uur.

● SITTARD

Forum: Aladdin, dag 18.45 uur. Za, zo en wo ook om 14 uur. Sleepless in Seattle, dag om 18.45 en 21 uur. Za, zo en wo ook om 14 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: A Perfect World, do t/m di om 20.30 uur, zo ook om 14.30 en 20.30 uur. Hard Target, do t/m di 20.30 uur. Jurassic park, zo om 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: A Perfect World, do t/m wo 20.30 uur. Aladdin, vrij, za en zo om 18.30 uur, za, zo en wo om 14.30 uur. **Royaline:** Beethoven's 2nd', do en ma t/m wo om 20.30 uur. Vrij, za, en zo om 18.30 en 20.45 uur. Za, zo en wo ook om 14.30 uur..

Meesteroplichter gepakt in Aken

Van onze verslaggever

AKEN – De politie heeft een 28-jarige man uit Aken aangehouden wegens grootschalige oplichting. De Akenaar maakte een invalide vrouw en een vermogende familie bijna anderhalf miljoen mark afhandig.

De door een verkeersongeval gehandicapte vrouw (42) werd het slachtoffer doordat ze reageerde op een contactadvertentie die de oplichter in een krant had geplaatst. De man vertelde haar geld nodig te hebben omdat hij een hotel en een begrafenisonderneming over wilde nemen. Omdat de Akenaar beloofde met haar te trouwen, gaf de vrouw hem een bedrag van 630.000 mark.

De gefortuneerde familie ging voor 830.000 mark het schip in. Ook daar vertelde de oplichter dat hij een hotel wilde kopen. Met vervalste bankoverdrachten en de belofte dat de zoon des huizes manager van het hotel zou worden, wist de Akenaar de familie zo ver te krijgen dat die haar eigen bankrekening plunderde.

De oplichter heeft de politie nog niet willen zeggen waar het geld is gebleven.

Nieuwe brug

● *Een nieuwe brug voor fietsers en voetgangers over het kanaal bij Smeermaas vervangt de oude Baileybrug, die ruim vijftig jaar dienst heeft gedaan. De brug verbindt Smeermaas met het centrum van Lanaken. Ze is vijf meter breed, 80 meter lang en heeft een totaalgewicht van 100 ton.* Foto: HENK MAGNEE

'Klachtenbureau aansluiten op meetsysteem Beek'

GELEEN – Het meetsysteem Fanamos, dat de geluidoverlast rond vliegveld Beek registreert, zou permanent toegankelijk moeten zijn voor het bureau dat sinds afgelopen donderdag klachten over geluidhinder rond de luchthaven behandelt. Dat stelt de werkgroep klachtenevaluatie in een advies aan de Milieucommissie Luchthaven Maastricht.

De werkgroep geeft het advies op voorspraak van havenmeester B. Wildering, die het betreurt dat met het Fanamos-systeem thans niets wordt gedaan. Het is enkele jaren geleden op last van de rechter door de rijksoverheid rond het vliegveld geïnstalleerd.

Fanamos bestaat uit een reeks sensoren die zijn verbonden met een computer van de Rijksluchtvaartdienst. Daar kan worden afgelezen welke vliegtuigen waar en wanneer teveel geluid hebben geproduceerd. Wildering heeft in de werkgroep geopperd een dagelijkse uitdraai van alle wezenlijke vluchten ter beschikking te stellen aan de luchthaven, de werkgroep en het klachtenbureau. Uit de gegevens zouden dan conclusies kunnen rollen die moeten leiden tot maatregelen om overlast te beperken.

De werkgroep gaat nog verder en vindt dat het klachtenbureau en eventueel ook de havendienst permanent op het meetsysteem aangesloten zouden moeten zijn, zodat de informatie over lawaaimakers steeds beschikbaar is. Het voorstel wordt maandag door de milieucommissie besproken.

in de theaters

● HEERLEN

za. 18/12: muziek: Philharmonie van Bocholtz en Ruth Jacott. Leiding: Jan Stulen
ma. 20/12: muziek: taiko-groep Wadaiko Ichiro
di. 21/12: muziek: pianist Sergio Tiempo speelt Chopin

● KERKRADE

za. 18/12: muziek: Ritmic Group
zo. 19/12: dans: Opus One Danstheater met 'Alleen op de wereld'

● SITTARD

za. 18/12: cabaret: Jeroen van Merwijk met 'Een AVRO-lid is ook een mens'
zo. 12/12: muziek: Sittards Mannenkoor o.l.v. Jos Besselink met Krismes in Zitterd (19 uur)
di. 21/12: toneel: Little Voice met o.a. Pleuni Touw en Hugo Metsers
wo. 22/12: muziek: kerstconcert Wolga Kozakken

● MAASTRICHT

za. 18/12: cabaret: Thei es Dols met Thei Dols (20.15 uur)
zo. 19/12: muziek: Symfonie Orkest van Maastrichts Conservatorium m. m.v. Yvonne Schiffelers (15.30 uur)
ma. 20/12: toneel: Glenn door Toneelgroep Amsterdam (20.15 uur)
di. 21/12: muziek: Stef Bos met 'Tussen de liefde en de leegte' (20.15 uur)
wo. 22/12: cabaret: Paul van Vliet (20.15 uur)

● ROERMOND

zo. 19/12: muziek: kerstontmoeting met Koninklijk Roermonds Mannenkoor (11.30 en 16.30 uur)

● WEERT

za. 18/12: muziek: Het Zwarte Theater van Bratislava brengt 'Peter en de wolf' en 'Karnaval der Dieren' (20.15 uur)
di. 21/12: cabaret: Marjolijn Touw met 'Hoeren & Heiligen' (20.15 uur)

Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

exposities

● HEERLEN

Stadsgalerij, Raadhuisplein 19. My home is your home. T/m 23/1. Open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.
Stadsschouwburg. Werk van Fransc Witte. T/m 31/12.
Sterrenwacht Schrieversheide Schaapskooiweg 95. Airbrush-werken van Frank Baumann. T/m 31/1.

● HOENSBROEK

Kasteel Hoensbroek. Expositie Zilver in beweging. T/m 30/12, open dag. 10-17 uur.

Directrice Shining Star onder indruk van dood schoonmaker

'Ontsnapte gevangene was voorbeeldige werknemer'

DOOR FRANK SEUNTJENS

HEERLEN/BRUNSSUM – „Het was een voorbeeldige werknemer. Correct, beleefd en accuraat." Directrice Geissler van schoonmaakbedrijf Shining Star in Maastricht is nog altijd vol lof over de Duitse glazenwasser die bij haar op de loonlijst stond als Ernst Schultze. Dat die naam vals en de Duitser in werkelijkheid een ontsnapte gevangene was, hoorde mevrouw Geissler pas nadat de man ruim twee jaar geleden tijdens zijn werk in Heerlen van een tien meter hoge stellage viel.

Afgelopen maandag overleed de schoonmaker in verpleegkliniek Schuttershof in Brunssum.

Wie Ernst Schultze werkelijk was en wat hij precies op zijn kerfstok had, weet ook mevrouw Geissler nog steeds niet. „Dat heeft de politie me nooit willen vertellen. Ze deden daar heel geheimzinnig over."

Volgens de vrouw is het ook pertinent niet waar dat de schoonmaker vanaf het ongeluk tot zijn dood in coma heeft gelegen, zoals de politie beweerde. „Na een maand of drie is hij bij bewustzijn gekomen. Hij was eenzijdig verlamd en kon niet of nauwelijks praten. Maar hij herkende me wel. Ik heb hem verschillende keren opgezocht."

Het verhaal van mevrouw Geissler wordt bevestigd door verplegend personeel van Schuttershof. Volgens medewerkers die anoniem willen blijven, is de man niet gestorven aan de gevolgen van zijn val, maar aan aids. De directie weigert mededelingen te doen over de doodsoorzaak. Ook in Schuttershof stond de overledene overigens te boek als Ernst Schultze.

De Duitser kwam in september 1991 in dienst van Shining Star. Mevrouw Geissler: „Op een avond belde hij op en vroeg of we nog personeel konden gebruiken. Ik zei dat we nog een glazenwasser zochten en we hebben een afspraak gemaakt. Dat gesprek verliep heel positief en ik heb hem aangenomen. Uit zijn paspoort heb ik zijn gegevens genoteerd. Daarin stond dat hij Ernst Schultze heette en daar heb ik geen seconde aan getwijfeld. Wie gaat er nu vanuit dat een paspoort vervalsd is?"

Twee maanden later viel de schoonmaker in het Heerlense winkelcentrum 't Loon van een steiger. Op het politiebureau kreeg mevrouw Geissler te horen dat de Duitser een internationaal gezochte crimineel was. „Ik dacht dat ik gek werd. Eerst wilde ik het niet geloven, maar de politie liet me zijn rijbewijs zien. Daarop heette hij Schönfeld en ook die naam was volgens de politie vals. Ik heb alles verteld wat ik over de man wist, maar dat was niet zo veel. Hij woonde in Opgrimbie, net over de Belgische grens, samen met een vriend. Dat was ook een Duitser. Meer weet ik niet over zijn privéleven."

„Zelf kan ik in ieder geval niks verkeerds over hem zeggen. Ik heb nooit vergeefs een beroep op hem gedaan en hij deed zijn werk goed.

Bovendien was hij de vriendelijkheid zelve. Nu nog kan ik me niet voorstellen dat het een crimineel was. Het was echt zo'n type waarvan je denkt: die doet geen vlieg kwaad."

Politie en justitie in Nederland en Duitsland blijven hardnekkig weigeren de ware identiteit van de overleden Duitser bekend te maken. Zij beroepen zich op de wet op de privacy.

Geleendal

In het verhaal over de zogeheten Geleendal-affaire is gisteren het woord 'niet' op een cruciale plek weggevallen. De betreffende zinsnede over de getuigenis van wethouder Savelsbergh moet luiden: 'Dat betreft zijn bewering dat hij voor juli 1991 niet van de verkoopplannen van het ABP geweten zou hebben.'

Pensioenfonds bevriest huur voor tweede keer

Geen huurverhoging 168 huizen Rennemig

Van onze verslaggever

EERLEN – De huurders van 168 woningen in de Heerlense ijk Rennemig hoeven geen huurverhoging te betalen voor t jaar 1993. Het Bedrijfspensioenfonds voor de Bouw (BPF) oest eerder al afzien van huurverhoging in 1992.

huurcommissie stelde in 1991 huurders in het gelijk bij hun test tegen de aangekondigde hoging van de huur. De huurs beriepen zich op gebreken aan n woningen. t jaar daarop dienden 62 huurs een bezwaarschrift in. De verurder verzuimde die op tijd door sturen naar de huurcommissie. huurverhoging voor de bezwaarmakers was daarmee automatisch van de baan. BPF zag zich genoodzaakt voor alle 168 huizen de huur te bevriezen.

De Socialistische Partij gaf de aanzet tot de bezwarenactie. Op haar initiatief werd ook Huurderscomité BPF-woningen Rennemig opgericht.
BPF is dit jaar begonnen met groot onderhoud om de vele klachten over de huizen te verhelpen. Het bedrijf wilde na afloop daarvan, in december, de huur verhogen.

Het Huurderscomité vroeg de firma ook deze verhoging achterwege te laten. Dit omdat de langdurige werkzaamheden tot overlast en kosten voor de huurders hebben geleid.

Het BPF heeft die wens ingewilligd. Dit betekent dat huurders die in de huizen blijven wonen maandelijks ruim tachtig gulden besparen. Als een nieuwe huurder een woning betrekt, wil BPF alsnog de huur verhogen.

Verzet bij aanhouding

ERLEN – De politie heeft dondag geweld moeten gebruiken een 38-jarige verkeersovertreder Heerlen mee te nemen naar het eau. De Heerlenaar werd aangeden omdat hij achter zijn auto schaftkeet zonder verlichting een touw had vastgekoppeld. weigerde zijn naam te geven en est in de boeien worden geslan.

Koninklijk onderscheiden

UNSSUM - L. Palmen is giste in het Brunssumse gemeentes koninklijk onderscheiden. Hij ving van waarnemend burgeester Jo Matti de zilveren eredaille, verbonden aan de Orde Oranje Nassau. Palmen kreeg onderscheiding voor zijn jarenge dienstverband bij Curver bbermaid. Daarnaast heeft hij op maatschappelijk gebied verdienstelijk gemaakt. In het enigingsleven was hij onder er lid van diverse koren en klarinettist bij het Harmonie Orkest Brunssum.
J. Sengers uit Brunssum heeft de bronzen medaille ontvangen verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Hij kreeg de onderscheiding voor zijn veertigjarig dienstverband bij de Groenten- en Fruitcentrale Limburg. Sengers trad in 1953 als chauffeur in dienst van de toenmalige onderneming Nebofruit. In het bedrijf staat hij bekend als iemand met een grote werklust en eerlijkheid.

L. Palmen Foto: FRANS RADE

● J. Sengers Foto: FRANS RADE

Steun voor Lange Lies

HEERLEN – Het Heerlense vrouwenhulpcentrum Lange Lies wordt mogelijk zelfstandig. Lange Lies krijgt daarvoor begeleiding van het landelijk bureau voor Vrouwenhulpverlening Metis. Het Heerlense centrum is één van de drie vrouwenorganisaties in Nederland die daarvoor zijn uitgekozen.

Volgens Metis-beleidsmedewerker Nonja Meintser werken veel vrouwenhulpinstellingen op basis van vrijwilligers. „Sommige organisaties zijn al zo professioneel en kwalitiatief goed onderlegd, dat ze financieel gesteund moeten worden om zelfstandig te worden," aldus Meintser.
Lange Lies verleent hulp aan vrouwen in de regio Heerlen. Het aantal vrouwen dat kiest voor begeleiding bij dit centrum groeit gestaag.

Psychotherapeut van dit centrum, Mirjam Boon, is zeer verbaasd over de samenwerking met Metis. „Wij werken al jaren onbetaald en dan verwacht je zoiets niet. Maar het is zeker een stap in de goede richting," aldus Boon.

Onopvallend wonen

● Vier van de zes Heerlense krakers.
Foto: DRIES LINSSEN

Jongeren bewonen onopgemerkt pand in centrum

Krakers in Heerlen

DOOR STEP VAESSEN

Bijna een jaar wonen ze er nu, midden in het centrum van Heerlen. Vijf jongens en een meisje. Toen de eigenaar het huis niet wilde verhuren, zijn ze er gewoon ingetrokken. Nu bewonen ze het enige 'echte' kraakpand van Heerlen. Als protest tegen de leegstand: „Het pand stond al een paar jaar leeg." Maar bovenal om een dak boven het hoofd te hebben: „Het huis is bedoeld voor jongeren die anders op straat moeten leven."

HEERLEN – Geen strijdbare affiches achter de ramen of politieke *statements*op de muur. In een eerste oogopslag lijkt het huis aan de Coriovallumstraat niet op een kraakpand zoals dat bijna tien jaar geleden op veel plaatsen in de grote steden te vinden was. Alleen een paar posters waarop feesten worden aangekondigd laten zien dat er geen 'gewoon gezinnetje' woont.

Binnen lijkt de tijd echter te worden teruggedraaid naar de roerige jaren tachtig toen krakers bij tijd en wijlen de gemoederen bezighielden. De muren zijn behangen met affiches van punkbands, hier en daar begeleid met krachtige teksten. In een grote kooi zitten twee 'huisratten' die onlosmakelijk met krakers verbonden lijken te zijn. Een volière met veelkleurige parkieten, een kom met vissen, een kwispelende hond en het vel van een enorm everzwijn maken het dierenrijkje compleet.

Naast de heftige posters staat in de woonkamer geheel onverwacht een kerstboom. In plaats van ballen hangen er Micky Mousepoppetjes in de takken. „De jongens zagen het eerst niet zitten," vertelt de 21-jarige bewoonster Bas. „Maar ik wilde per se een kerstboom voor de gezelligheid. En toen hij er eenmaal stond hebben ze toch helpen versieren," lacht ze.

De Heerlense kraakbeweging bestaat welgeteld uit de zes bewoners van het pand. „We krijgen vaak vragen van andere jongeren die willen kraken. Maar de meesten durven het uiteindelijk niet aan of vinden het toch te ingewikkeld," vertelt de 21-jarige Dave. Wel zijn er in Heerlen sloopanden die door zwervers of junkies worden bewoond. Volgens de gemeentewoordvoerder en de politie zijn er echter geen kraakpanden in Heerlen.
Toen de jongeren begin vorig jaar zagen dat het gebouw in de binnenstad leegstond, hebben ze eerst bij het kadaster opgezocht wie de eigenaar was. Dit bleek Bouwbedrijf Mertens te zijn uit Weert. Mertens wilde het huis echter niet aan hen verhuren, 'omdat zijn plannen niet strookten met die van de jongeren', schrijft Mertens in een brief aan de advocaat van het zestal.

De slaapkamers zijn sober ingericht met tweedehands spullen. „We hebben echt geprobeerd er iets van te maken," vertelt de 21-jarige Dave die ooit nog op de interieurschool heeft gezeten en zelf beschikt over de 'netste' kamer.
Hoewel ze dagelijks in onzekerheid leven over hoe lang ze in het pand kunnen wonen, zijn ze blij met hun domein. „Het is behelpen maar meer hebben we eigenlijk niet nodig," zegt de twintigjarige Guus. „En met die onzekerheid leer je op den duur wel leven."

ontmoeting op zaterdag

Ze hadden advocaat Piet Brouwer in de arm genomen en besloten het pand te kraken. Het kostte hen niet veel moeite het dichtgetimmerde huis binnen te komen. Nadat ze een tijdje gekampeerd hadden bij kaarslicht en van de eigenaar geen levensteken was vernomen, begonnen ze met een fikse opknapbeurt. De muren kregen een nieuwe verflaag en op de trap kwamen matjes tegen het lawaai. Ze kochten een butagasstel om op te koken en in de voorste kamer bouwden ze een fietswerkplaats.

Hugo (25) die eerst stilletjes het gesprek aanhoort, somt allerlei leegstaande panden in het centrum van Heerlen op. „Het is echt schandalig als je ziet hoeveel hier niet bewoond wordt. Vooral woningen boven winkels staan leeg. En dat terwijl zwervers hier achter de schutting gewoon buiten liggen," moppert hij. „Met het kraken willen we ook het tekort aan jongerenwoningen aan de kaak stellen," aldus Bas, die zichzelf maatschappelijk betrokken noemt.
Voordat ze het pand kraakten, zwierven de jongeren van het ene logeeradres naar het andere. Hugo en zijn vriendin Bas staan twee jaar bij de gemeente als woningzoekenden ingeschreven. Maar in een gesprek met wethouder Hub Savelsbergh liet deze volgens Hugo doorschemeren dat ze een woning op hun buik konden schrijven omdat ze niet gewend waren om huur te betalen. „Met andere woorden ga maar op straat slapen," foetert hij.

Guus kwam pas later in het kraakpand terecht. Daarom bewoont hij het kleinste kamertje. „Toen ik hier kwam wonen dacht ik dat krakers hele *heavy*-figuren waren," lacht Guus. „Maar dat bleek helemaal niet zo te zijn."

De jongeren worden door de Sociale Dienst gekort op hun uitkering omdat ze geen huur hoeven te betalen. Dave: „We krijgen een 'krakersuitkering'. Dat is ruim driehonderd gulden minder. Dus voor ons maakt het niets uit om wel huur te betalen. Maar de eigenaar wil daar absoluut niet op ingaan." Ook een verbruikerscontract heeft Mertens volgens hen afgewezen. „We hebben dit zeker twee keer aangeboden maar we kregen steeds een negatief antwoord."

„Het huis staat er wel maar eigenlijk is het er niet," zegt Dave cryptisch. „Alsof het van niemand is." Via zijn secretaresse laat Mertens weten dat bij zijn weten geen krakers in het pand zitten. „Nee hoor, het is gewoon verhuurd." Mertens wilde eerst de woning slopen om er kantoren neer te zetten. Maar omdat deze markt in Heerlen niet zo goed is, heeft hij daarvan afgezien. Nu wil hij er appartementen gaan bouwen. „Maar dat duurt nog wel een jaar of twee," zo laat hij weten.

Oprichting van politieke partij Hart voor Heerlen

HEERLEN – De politieke partij Hart voor Heerlen wordt dinsdag 21 december officieel opgericht in het Golden Tulip Hotel aan het Wilhelminaplein. Tijdens de oprichtingsvergadering vanaf 20.00 uur start ook de inschrijving van leden.
Hart voor Heerlen is de enige nieuwe partij die meedoet aan de Heerlense gemeenteraadsverkiezingen op 2 maart. De partij wil onder meer opkomen voor meer cultuurbeleving in het Heerlense stadscentrum. Een voorlopig partijprogramma, waarin alle politieke doelstellingen, staan, wordt dinsdag aan de leden voorgelegd. In januari wil Hart voor Heerlen de kandidatenlijst voor de verkiezingen vaststellen.

● N. Wings

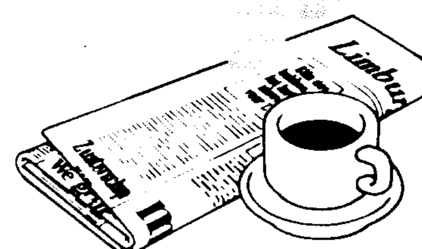
Koninklijk zilver voor N. Wings

KERKRADE – De 59-jarige Nicolaas Joseph Wings uit Kerkrade heeft gisteren een koninklijke onderscheiding gekregen. De zilveren onderscheiding werd op het stadhuis uitgereikt door burgemeester Mans. Wings, geboren in Simpelveld, heeft tientallen jaren gewerkt bij Garage Vencken in Heerlen en Kerkrade. In 1978 richtte hij een eigen schadewerkplaats op, die is uitgegroeid tot Autoschadecentrum Limburg. Van 1975 tot 1989 heeft Wings deel uitgemaakt van de vrijwillige brandweer in Kerkrade.

Brauers weer lijsttrekker GroenLinks

KERKRADE – André Brauers is wederom lijsttrekker van GroenLinks bij de gemeenteraadsverkiezingen in Kerkrade.

Brauers, nu fractievoorzitter, wordt gevolgd door de huidige nummer twee, Wiel Eijdems. Achter het zittende raadsduo staan Huub Krewinkel (3), Evelien Walls (4), Harmut Schappach (5), Marianne Rinkens (6), Wiel Lemmens (7), José Olzheim (8), Nicole Dorscheidt (9) en Antoinette Ribbink (10). Als lijstduwer gaat oud-raadslid Gerrit Hagtingius fungeren.

Bevrijding

De herdenking in 1944 van de bevrijding van Zuid-Limburg – volgend jaar is dat vijftig jaar geleden – werpt haar schaduw al vooruit. De Amerikaan John Rearigh, die als soldaat naar Europa werd gestuurd, is op zoek naar Harrie Claessen (hij staat op bijgaande foto die Rearigh ons stuurde). Rearigh ontmoette hem in 1944 in Heerlen. Probleem is dat de Amerikaan geen adres heeft van zijn vroegere kameraad, die enige tijd vrijwillig bij Johns eenheid diende. Rearigh schakelde het Limburgs Dagblad in met het verzoek Claessen op te sporen. Hoewel zijn familie indertijd in Heerlen woonde is het niet uitgesloten dat Harrie inmiddels ergens anders zijn domicilie heeft. De redactie heeft het adres van de zoekende Amerikaan. Informatie over de verblijfplaats van Harrie Claessen wordt doorgestuurd naar de Verenigde Staten.

Kerstconcert

● *In de Heerlense Pancratiuskerk vindt morgenavond om acht uur een gala-kerstconcert plaats van het ZOL-koor, sopraan Maria van Dongen en het Landgraafs Symfonie Orkest.*

Kerst-Inn

● *Het Kerst-Inn comité houdt morgenmiddag om drie uur haar jaarlijkse Kerst-Inn in het gemeenschaps-huis 't Stroätje aan de Eygelshovenerweg in Ubach over Worms. Op het programma staan optredens van diverse koren en blaasgezelschappen. Voor het eerst treedt de jeugdafdeling van fanfare St. Elisabeth op. De bekende gebroeders van de Groenstraat trakteren op koffie met kerstbrood en natuurlijk zal het kerstmannetje niet ontbreken.*

Enquête

● *Ga je naar het postkantoor om een postzegel te kopen en word je meteen overvallen door een enquêtrice. Nou ja, er staat toch een lange rij voor de drie loketten, dus even wat vraagjes beantwoorden kan er nog wel bij. Komt u vaak op het postkantoor en moet u dan lang wachten, luiden twee van de vragen. Nee en ja waren de opeenvolgende antwoorden. Benieuwd of de post naar aanleiding van de enquête zodanige maatregelen neemt dat de antwoorden bij een volgende onderzoek precies andersom zijn.*

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Chef editieredactie Wim Dragstra
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.
Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

SOLO VAUTO'S

Suzuki

MENGELERS Sittard ☎ 046-521000. Suzuki Vitara Softtop, zwart, 05-'92, 18.000 km., nu ƒ 27.900,-.

Te k. SUZUKI Vitara JLX, geel kenteken, '90, zeer mooi, veel extra's, ld. wit, pr. ƒ 25.000,-. 045-323311.

Suzuki VITARA autom. JLX '91 Cabrio, bwj. '89, m. vele extra's, inr. mog. ƒ 18.500,-. Tel. 045-243007.

SUZUKI Alto GL, 5-drs., wit, bwj. '86, 54.000 km, nieuwstaat. Telefoon 045-750531.

Toyota

TOYOTA DEALER

Mengelers BV Klasse Occasions
Cirkelstr. tel. 04492-1814
Schaesberg tel. 045-318888
Sittard tel. 046-521000

Swentibold Officieel agent
Oude Rijksweg Noord 54, Susteren. Tel. 04499-3300.

Te k. Toyota COROLLA 1.3GL, bwj. 1-'85, alarm, 4-deurs. Telef. 045-210330.

Toyota CAMRY LX turbo diesel, schuifdak, grijsmet. bwj. '88, mooi. ☎ 045-750531.

Te koop TOYOTA Celica 1.6 ST, bwj. '86, nieuw model, kleur antracietmetallic, sportvelgen, bijzonder mooi, ƒ 11.750,-. Tel. 04499-1416.

Volkswagen

Te koop GOLF diesel, rood, bwj.dec. '83, i.z.g.st., trekhaak, zonnedak, nwe. banden, APK dec. '94, ƒ 3.700,-. Telefoon 045-713975 b.g.g. 04459-2977.

Te koop VW GOLF i.g.st. ƒ 1.000,-. APK 12-'94. Tel. 046-322817.

Te koop GOLF GTI 16V, zwartmet., alle opties, mooi. APK '94, ƒ 14.900,-. Tel. 045-225402 (na 18.00 uur 261536).

Te k. VW POLO, bwj. '87, APK 7-'94, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 6.250,-. ☎ 043-213544.

Te koop GOLF 1600 GTS, bwj. '83, wit, div. extra's, pr.n.o.t.k. Tel. 045-317143.

Te koop GOLF GTI bwj. '86, ld. rood, dikke bumpers, BBS velgen, Recaro int., ƒ 12.500,-. Tel. 045-723682.

Te koop GOLF turbo D '87, nw. banden, uitlaat etc., pr. ƒ 8.500,-. Tel. 043-437832.

Te koop GOLF, bwj. '90, 4-deurs, edition, stuurbekr. etc. Prijs ƒ 18.500,-. Telefoon 045-259417.

Te koop VW GOLF diesel, bwj. '83, met ATS-velgen, pr. n.o.t.k. Tel. 045-217833.

Te koop VW PASSAT GL Variant, benz. 1.8, ld. zwart/grijsmetallic, luxe uitv., electr. schuifdak, 4 hoofdst., complete stationwagen, bwj. juli 1990, keuring toegestaan, km.st. 64.000, auto zeer goed onderhouden, ƒ 31.500,-. Telefoon 04405-3037 na 19.00 uur.

GOLF GTI 16V, bwj.'87, met veel dure extra's. Inr. mog. Pasweg 38, Landgraaf.

Te koop VW GOLF GTI, bwj. '81, vele extra's, verl., ATS 15", pr. ƒ 2.350,-. Erenstelnerstraat 5, Kerkrade.

VW KEVER 1303, bwj. '73, ld. groen, APK 25-10-'94, pr. ƒ 3.000,-. Tel. 045-442686.

Te koop VW GOLF C II 1.3, vr.pr. ƒ 6.500,-; of te ruil Lancia. 045-444471/443753.

Te koop VW GOLF TD '87, grijs kenteken. Telef. 043-256851, vroeg bellen.

VW PASSAT 1.8 CL, 3-'91, groenmet., LPG, ƒ 21.950,-. Auto Weekers. 04806-1387.

VW GOLF 1.6 GTI, 16V, '88, 60.000 km, ƒ 14.950,-. Auto Weekers. Tel. 04806-1387.

Te koop VW GOLF GTI 16V, bwj. '87, vr.pr. ƒ 12.500,-, excl. BPM, vele extra's. Tel. 045-230832.

Te koop GOLF Diesel, bwj. 10-'81, ƒ 2.500,-. Te bevr. Hereweg 26, Landgraaf.

Te k. VW SCIROCCO 1.8, model '84, i.z.g.st., ƒ 4.700,-. Tel. 045-310205.

VW GOLF 1800i Millionaire, blauwmet., l.m.vlgs., nw.st., '89. Tel. 045-750531.

Te k. GOLF 1.3, bwj. '85. 3-drs., APK 12-'94, vr.pr. ƒ 5.900,-. Tel. 045-721986.

VW POLO 1300 coupé Fox, blauwmet., '92/'94, nw.st. Tel. 045-750531.

Golf 1.6 CL AUTOMAAT, '85, blz. mooi, extr. ATS, ƒ 6.250,-. ☎ 045-424126.

VW CORADO G60, bwj. '91, duurste uitv. m. dieftalbeveiligingsschade, vr.pr. ƒ 15.000,-. Nw.pr. ƒ 65.600,-. met Duitse pap. 09-49.1722889019.

Te koop VW POLO 1.3 inj., bwj. '89, rood, z.g.a.n., vr.pr. ƒ 8.750,-. Tel. 045-426602.

Volvo

VOLVO DEALER

Autobedrijf Volvo Klijn
De Kouvien 7, Heerlen.
Tel. 045-22 00 55.

VOLVO 460 GL wit, APK jan. 1994, 1 jr. oud, pr. ƒ 30.000,-. 04492-3601.

Te k. VOLVO 440 GL, 1 jaar oud, nieuwpr. ƒ 39.500,-, nu ƒ 29.500,-. ☎ 04493-5596.

Te k. per 18-1-'94: VOLVO 440 GL 1.8, mod.'89, smar. groen, plm. 17.000 km. Telef. 045-524109 na 18.30 uur.

Te k. VOLVO 240 GL 2.3 ltr., blauw, veel extra's, bwj. 10-'84, prijs ƒ 5.800,-. Telef. 045-444841.

VOLVO 480 Turbo 160 km. schadevrij, sept. '93 weg. omstandigh. Autobedrijf Ed Knoops BV, Sittarderweg 10, Born, telefoon 04498-53434.

Te koop VOLVO 740 GL, bwj. '88, LPG autom., ld. wit, in pr. st., vr.pr. ƒ 14.500,-. Telefoon 046-741324.

Te koop VOLVO 340 GL, bwj. '87, in perfecte staat. Tel. 045-443486.

VOLVO 440, november '90, ANWB-gekeurd, in nw.st., ƒ 14.250,-. Tel. 046-512138.

VOLVO 440 DL, bwj. 7-'90, greymet., ANWB rapport, pr. ƒ 13.950,-. Tel. 046-372443.

VOLVO 340 DL 1700, 5-drs., wit, 60.000 km., nw.st., '86. Tel. 045-750531.

Te k. VOLVO 343 GL, aut., i.z.g.st., m. '82, t.e.a.b., met ld. defect. Telef.: 045-427289.

Te k. weg. omst. VOLVO 760 GLE turbo intercooler, bwj. '83, APK 10-'94, i.z.g. st., grijsmet., blauwe bekl., electr. ramen, enz. vr.pr. ƒ 9.500,-. 045-226577.

Te koop VOLVO 360 LPG, bwj. '86, vr.pr. ƒ 7.000,-. Telefoon 045-723848.

Te koop zeer mooie VOLVO 340 Special 1.7, bwj. '86, Pr. n.o.t.k. Tel. 045-311897.

Volvo BIERMANS. Zondag 19 december grote kerstshow van 10.00-17.00 uur. Weerhuisweg 11, Maastricht. ☎ 043-632244.

Diversen

Hyundai Leymborgh BV Limbricht
biedt aan:

		Van	Voor
Nissan Patrol 33 Turbo		ƒ 29.500,-	ƒ 27.500,-
Diesel High Roof LWB			
Nissan Sunny 1.6 HB	1990	ƒ 17.900,-	ƒ 15.900,-
3-deurs, 1e eig., nieuwst.			
Mitsubishi Lancer 1.5GLX	1988	ƒ 12.950,-	ƒ 11.750,-
sedan, stuurbekr., el.ramen			
Mitsubishi Tredia 1.4GLX	1984	ƒ 4.950,-	ƒ 3.750,-
motor 6.000 km., nw. kopp.			
Mitsubishi Galant 1800TD *	1987	ƒ 12.750,-	ƒ 9.750,-
gerev. motor etc.			
Fiat Panda 45, zeer zuinig	1986	ƒ 7.500,-	ƒ 6.750,-
nieuwe banden, rood			
Peugeot 205 1.4i schuifdak	1992	ƒ 27.500,-	ƒ 25.900,-
Roland Garros, 16.000 km.			
Peugeot 205 GTI 1.9	1988	ƒ 18.750,-	ƒ 16.900,-
sportvelg., schuifd., metallic			
Ford Escort 1.3 HB, 5-drs.	1987	ƒ 12.750,-	ƒ 10.750,-
schuif-/kanteld. veel extra's			
Opel Kadett 1300S, 4-drs.	1987	ƒ 11.900,-	ƒ 9.900,-
sedan, spoiler, 60.000 km.			
Opel Kadett 1200S 3-drs.	1984	ƒ 5.700,-	ƒ 4.750,-
nw. gr. beurt gehad + APK			
Toyota Celica 1600ST	1984	prijs	op aanvraag
coupe, gah. gereviseerd			
Toyota Corolla 1.3DX	1987	ƒ 12.900,-	ƒ 11.900,-
sedan, 1e eig., nw.staat			
Toyota Corolla 1.3DX	1989	ƒ 14.900,-	ƒ 12.900,-
stationc., LPG onderbouw *			
Toyota Carina 1.6 Liftback	1992	ƒ 28.750,-	ƒ 27.900,-
executive pa. etc. *			
Nissan Primera 2.0i HB *	1991	ƒ 28.700,-	ƒ 27.900,-
5-drs., 48.000 km., 1e eig.			
Mazda 323 1600i 16V GLX	1992	ƒ 27.900,-	ƒ 25.900,-
sedan 1e eig. metallic			
Mazda 323 1800i 16V GLX	11-'91	ƒ 25.900,-	ƒ 23.900,-
sedan, 1e eig., 20.000 km.			
Mazda 323 1300GLX	1988	ƒ 12.900,-	ƒ 9.900,-
sedan met LPG, 5-bak etc.			
Mazda 323 1300GLX	1986	ƒ 7.900,-	ƒ 6.500,-
sedan met LPG, 5-bak etc.			
Mazda 323 1600i HB GLX	1989	ƒ 19.500,-	ƒ 17.900,-
3-drs., spoiler etc.			
Mazda 626 2.0 diesel HB	1989	ƒ 19.500,-	ƒ 16.750,-
5-drs., 1e eig., 150000 km.			
Mazda 626 2.0 Limited	1987	ƒ 12.750,-	ƒ 10.900,-
sedan ps, trekhaak			
Mazda 626 1.8LX sedan	1989	ƒ 17.990,-	ƒ 15.900,-
met LPG, alarm etc.			
Mazda 626 1.8GLX sedan	1988	ƒ 16.750,-	ƒ 14.900,-
duurste uitvoering, sportv.			
Mazda 626 1.6LX coupe	1987	ƒ 13.750,-	ƒ 11.750,-
ABS, nieuwstaat			
Hyundai Sonata 2.0i GLS	1989	ƒ 19.500,-	ƒ 17.900,-
1e eig. nw. st.			
Hyundai Scoupe 1.5i Tropic	1992	ƒ 27.900,-	ƒ 25.900,-
1e eig., + extra's			
Hyundai Pony 1.5GLS	1989	ƒ 13.750,-	ƒ 10.900,-
1e eig., nieuwstaat			

Occasions met Bovag-garantie. * Komt nog binnen.
a.s. Vrijdag, zaterdag + zondag SONATA SHOW.
Barneweg 2-8, LIMBRICHT, ☎ 046-515838.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Auto's van ƒ 750,- tot ƒ 4.500,-. Div. mooie Kadetts van ƒ 1.850,- tot ƒ 2.600,-. De meeste auto's met APK. Garage MARTENS BV, Kerkstraat 92, Landgraaf. ☎ 045-314098.

Te koop Opel REKORD station bwj. '86; VW Kever 1300 bwj. '74. Tel. 045-231375.

Fiësta '79 ƒ 1.500,-; KADETT D '82 ƒ 1.950,-; Gelant Turbo D '82 ƒ 1.750,-. Met jaar APK. 04499-5204.

Auto KALDEBORN. Wij betalen de hoogste prijs voor uw autoltt 045-411572.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Schamerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Porsche 944 i.z.g. st. '83; Toyota Corolla 1.6 SXL 5-drs. '84; Nissan Micra DX '86; Lada Samara '89; Opel Kadett 1.2S combi '83; Volvo 340 '84; Ford Escort 13 L 5-drs. '83; Volvo P544S katterug '65; Opel Ascona 16N '80; Opel Manta GTE uitgev. '77; Ford Fiësta 1.3 S '80; Ford Taunus 2.0 Ghia '79; Citroën eend '82; Mitsubishi Colt 1.2 EL '83; Ford Transit Camper; VW Golf '80; VW Passat LS '81; Opel Kadett coupé 1.2 S '78; Opel Kadett 1.2S '79; Daf 66 '74 ƒ 950,-. Inkoop, verkoop, financiering. Div. inruilers. Akerstr. Nrd. 52C, Hoensbroek. Telef. 045-224425. Geopend van 10.00-18.00 uur, zat. 10.00-17.00 uur.

Zondag 19 december koopzondag. Toyota Corolla '89; Mazda 323 GLX F '90; Mazda 323 autom. '87; Honda Civic CRX '85; Honda Civic '87; Audi 80 S '86; Opel Omega 2.0 GL '91; VW Golf 1.8 '89; Opel Kadett Sedan 1.3 S '87; Seat Fura '85; Daihatsu Feroza '90; Mercedes 190 D '88; Suzuki Swift GL '89; Suzuki Swift '86; Suzuki Swift '88; Suzuki Alto '90; Suzuki Alto '85; Suzuki Alto autom. '85; Suzuki Alto '84; Suzuki Alto autom '83; Suzuki Alto '83. Autobedr. REUBSAET, Groeneweykerstr. 17, Geleen. Tel. 046-757777, uw adres voor APK keuring en alle auto-rep. (Tev. doe het zelf carwash).

Autobedrijf P. van DIJK & Zn. Opel Astra 1.4, 5-drs. 0 km '93 ƒ 27.900,-; Opel Kadett Cabrio div. accessoires '92 ƒ 29.750,-; Ford Siërra 2.0 Solar Sedan 10.000 km '93 ƒ 28.750,-; Mitsubishi Galant 1.8i Limited diverse access. '91 ƒ 22.750,-; Lancia Dedra 1.8 IE div. accessoires '91 ƒ 22.750,-; Peugeot 205 Look 8000 km '92 ƒ 15.900,-; VW Jetta Pacific 1.3i 11.000 km '91 ƒ 22.750,-; Opel Omega 2.0i LS '91 ƒ 28.750,-; Opel Vectra 1.8GL '89 ƒ 19.750,-; Ford Siërra 2.0 CL sedan '91 ƒ 24.750,-; Ford Siërra 2.0i GL 5-drs. '90 ƒ 17.750,-; Ford Siërra 2.0 3-drs '88 ƒ 11.750,-; Ford Orion 1.6 CLX '92 ƒ 21.750,-; Escort 1.6 CLX '90 ƒ 15.750,-; Ford Fiësta 1.1 Finesse '89 ƒ 11.750,-; Ford Scorpio 2.0i CL automaat '88 ƒ 18.750,-; Renault 25 TX 2.2i 40.000 km '91 ƒ 26.750,-; Renault 21 TL 5-drs '90 ƒ 15.750,-; Mazda 626 GLX HB '88 ƒ 12.750,-; Hyundai Pony 1.5 GLS '88, ƒ 8.750,-; Opel Kadett 1.6i '88 ƒ 11.750,-; Opel Kadett 1.2 '86 ƒ 8.250,-; Honda Prelude '84 ƒ 5.250,-. Inruil, financ. Bovag-garantiebewijs. Autobedrijf en APK keuringsstation P. van Dijk & Zn., Hompertsweg 33, Landgraaf. Telefoon: 045-311729.

Daihatsu Quadflieg' Terreinauto's:
Daihatsu Feroza EL '92
Daihatsu Rocky wagon '85

Automatics
Fiat Uno Matic 60 '87
Toyota Tercel aut. '84
Audi 100 2.3 E nw. type '91

Camper/bestel
Ford Transit Camper
Toyota Hi-Ace lang en verhoogd '88

Diesels
BMW 524 TD
147.000 km '89

ANWB-gek. auto's
Daihatsu Charade
Blanco '91
Ford Mondeo 16 CLX
4-deurs '93
Ford Mondeo 16 CLX
5-deurs '93
Ford Siërra 2.0 CL
17.000 km '92
Ford Orion 14 CL
16.000 km '92
Ford Siërra 2.0 CL 4-drs. '88
Ford Siërra zwart '88
Ford Siërra sport '87
Siërra Crosworth uitv. '85
Ford Escort 14 CL 3-drs. '88
Ford Escort 13 5-deurs
'83 '84 '85
Opel Astra 16i GLS 5-d. '91
Opel Kadett 13 S Sedan '88
Kadett 12 S sportuitv. '85
Opel Kadett 5-drs. rood '87
Opel Kadett 3-drs. bruin '85
Opel Kadett 3-drs. groen '85
Opel Kadett 3-drs. rood '85
Opel Kadett 1.4i Life '91
Opel Omega 2.4i '91
Alfa 33 1.5IE sport '87
Opel Ascona 16 GT '86
Opel Corsa 13 S '83 / '84
Opel GTI '89
Audi 100 2.3 E nw. type '91
VW Polo Coupé '90
VW Golf Manhattan 16 '89
VW Jetta 1.3 S 4-drs. '89
VW Golf GTi 1.8i '88
VW Passat 1.8i 5-drs. '86
Nissan Primera 1.6 LX '91
Nissan Sunny coupé 1.6 '87
Honda Civic 1.3 S '89
BMW 735i div. ass. '87
BMW 316 rood '85
Peugeot 205 XS '87
Alfa 33 1.3 '87
Toyota Starlet 1.3 XL '89
Lada 2105 1.5 '90
Mazda 626 1.8 LX '90
Mazda 323 1.3 LX '86
Citroën AX Sport '87
Citroën 1.4 BX '85
Mini 100 XE '88
Volvo 360i '87
Volvo 340 '84 + '87
Suzuki Alto '85

Div. inruilers:
BMW 315 '83
Ford Capri '80
Fiat Panda '84
Subaru 1.3 DL '85
Mitsubishi Starion '82
Ford Fiësta '82
Fiat 127 '83
Volvo 340 '80/'84
Opel Manta '79
Cuore autom. '84
Reeweg 112, Landgraaf
Tel. 045-321810.

Stationcars
Astra 1.6i Club '92
Passat 2.0 GT 16-V aut. '91
Passat 1.9 GL Turbo D '91
Peugeot 405 GR aut. '93
Peugeot 405 SR '89
Kadett 1.8 GLS '89
Renault Nevada Familiale 7-pers. '87
Citroën BX 1.6 TRi '88
Audi 100 Avant '87
Kadett 1.6 S '82
Autobedrijf Ad van Neer, Zandweg 160 Heerlen.
☎ 045-416023.

VW Passat 1800i met stuurbekr. Variant, 5-drs '91; Mazda 323 4-drs Sedan automatic '91; Opel Kadett 1400i 5-drs stationwagen '90; Rover Montego 1600 LS 5-drs Estate '87; Mercedes 190D '87; VW Jetta LX '84 met schuifdak als nw.; Skoda 4-drs. '88 35.000 km; Volvo 340 3-drs. '87; Talbot Samba cabrio; Toyota Celica 2.0 GTi 16V airco ABS enz. '91; Nissan Sunny 1600 SLX nov. '87; Autom. bedrijf HAVE, Industriestr. 31, Sittard. ☎ 046-515195.

Autocentrum P. VEENSTRA: Toyota Corolla 1.3 XLi 4-drs. '90 ƒ 16.900,-; Opel Vectra 1.6i Frisco 5-drs. '92 ƒ 29.500,-; Toyota Celica 1.6 GTi veel acc. '88 ƒ 20.500,-; Toyota Starlet DX '87 ƒ 8.900,-; Honda Civic GL automatic '89 ƒ 14.750,-; Mazda 323 GLX F coupé '90 ƒ 21.250,-; Mazda 626 2.0 GLX coupé '86 ƒ 14.900,-; Mazda 323 GLX 1.3i type '90 ƒ 15.900,-; Fiat Panda 1.0 XLi '92 ƒ 11.900,-; Ford Escort 1.6 CLXi '91 ƒ 19.750,-; Citroën AX 1.1 '87 ƒ 5.500,-; Volvo 340 GL 1.7 5-drs. '89 ƒ 13.900,-; Fiat Uno 60 '87 ƒ 7.900,-; Peugeot 309 XR 4-drs. '86 ƒ 7.900,-; VW Golf Manhattan '91 ƒ 20.750,-; Lada 2104 Bestel '90 ƒ 5.900,-; Daihatsu Cuore TS '90 ƒ 10.250,-. Bovag-garantie, inruil, financiering. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13, Voerendaal. ☎ 045-752999.

Met bovaggarantie en ANWB gekeurde auto's: Opel Astra stationcar Club '92 ƒ 30.950,-; Opel Omega 2.0i als nw., '90 ƒ 23.750,-; Opel Vectra 1.8 5-drs. automaat '88 ƒ 20.750,-; Ford Siërra 1600 '87 ƒ 8.900,-; Opel Corsa 1.3 '87 ƒ 9.750,-; Opel Corsa 1.4 '90 ƒ 14.750,-; Opel Omega 2.0i '87 ƒ 11.950,-; Opel Kadett 1.3 '88 ƒ 12.500,-; Opel Kadett stationcar 1.3 '85 ƒ 6.950,-; Ford Escort 1.4 '86 ƒ 8.900,-; Skoda Rapid coupé '86 ƒ 2.990,-; Opel Omega 2.0 Stationcar LPG '87 ƒ 12.500,-; Mercedes 190E automaat '86 ƒ 22.750,-; Peugeot 305 '82, ƒ 1.250,-; Volvo 340 GL '87 ƒ 6.500,-; Ford Escort '84 ƒ 3.250,-; Mazda 323 '84 ƒ 3.900,-; Opel Kadett 1200 '84 ƒ 3.900,-; Ford Escort '84 ƒ 3.250,-. WEBER, Autobedrijf, Baanstraat 38, Schaesberg. Telefoon 045-314175.

KERSTAANBIEDING: Mercedes diesel '83; Mercedes 200 autom. '77; Nissan Micra '84; Nissan Stanza '83; Panda '82 en '86; Ritmo '85 en '86; Escort '81 en '83; Ford Granada '83; Kadett '81 t/m '83; Ascona 1.6-S '82; Manta GTE, liefhebber '77; BMW 316 '81 t/m '84; Lada Jeep 4x4 '82; Renault 9 TL '82; Renault Fuego '83; Kever '73; Skoda '82. Diverse goedkope inruilers. Swalmers, Heerlerbaan 74, Heerlen. Tel. 045-413568.

Auto's - Auto's - Auto's: Deze week ƒ 500,- tot ƒ 1.000,- korting zonder inruil op Peugeot 205 bwj. '85 4-drs.; Kadett '84; BMW 520i; Fiat X1/9; Escort 1300; Kadett 16 S 5-veren.; Escort Station LPG; Fiat Panda; Golf 1300; Skoda '88; Corsa '84; Mazda 323; 3 x Citroën CX aut.; Ascona '83. Garage GEVA, Burg. Lemmensstr. 109, Geleen. Tel. 046-755455, zat. open tot 16 uur.

RENAULT 5 Turbo Alpine, zeer snel, bwj. '83, met veel access. pr. ƒ 3.950,-; VW Golf diesel bwj. '80, zeer mooi, ƒ 1.950,-; BMW 728i '80 gas, veel nieuw, bwj. '80, ƒ 1.950,-. Pm. 10 goedkope inruilauto's, prijzen van ƒ 500,- tot ƒ 1.000,-. Telef. 04498-54319.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

WELLING Opel biedt aan: VW Golf aut. '90; Suzuki Alto 3-drs. '86; Suzuki Swift 5-drs. '87; Suzuki Swift 1.3 GS '91-'92; BMW 316 '90; Opel Vectra 4/5-drs. '90-'93; Opel Kadett 3/4/5-drs. '86-'91; Opel Corsa 2-drs. 1.4i '90; Suzuki Vitara 3/4-drs. '91-'93; Astra Cabrio demo '93; Astra 1.8i GT '91; Ford Escort 1.6 '89 en nog veel meer. Welling Opel, Haefland 2, Brunssum. 045-257700.

Autohandel de ANJELIER heeft voor U: Honda Civic CRX '85; BMW 320i '84; Mitsubishi Lancer '85; Seat Fury '85; BMW 316 gas '83; Ford Escort '83/'81; Golf 1.6 '84; Ford Siërra '87/85/83; VW Jetta '86; Opel Kadett '85 '87; Peugeot 104 '84; Mazda 626 automaat '86; Fiësta '85 Sport '86; Corsa 1.0 S 5 drs. '86; Escort 1.3 CL '87. Chevrolet Beauville bus, V8, grijs kent., gas, met lichte schade, '87 ƒ 7.500,-. Anjelierstr. 123a, Heerlerheide. ☎ 045-231448.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

"OCCASIONPARK" Echt, Voltaweg 11, Echt. Keuze uit 50 automobielen, alle prijsklassen o.a.: VW Golf GTi, Peugeot 205, Opel Ascona, Kadett en BMW. Inruil en garantie mog. Industrie de Berk, Echt. 04754-87933.

Te k. gevraagd JAPANSE auto's van '79 t/m '85, incl. wet. geldig vrijw. bew., ook met schade of reparatie. ☎ 046-338509, ook 's avonds.

Te koop gevraagd AUTO'S '79 t/m '86. Ook met schade en reparaties. Tevens bedrijfsauto's. Incl. wettelijk geldig vrijwaringsbewijs. Bel 046-338509. Ook 's avonds.

CALIBRA 2.0i '91; Astra 1.4 i GL '93; Corsa 1.2 i '93; Kadett 1.3 Club '89; Kadett Sedan 1.3 S '87 en '86; Kadett 1.3 S '86 / '85; Corsa 1.2 S Sport '86; Corsa 1.0 S 5-drs. '86; Escort 1.3 CL '87. Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742/723076.

Met spoed te k. gevr. PERSONENAUTO'S, bestel, caravans. defect geen bezwaar. Kerkrade, telef. 045-...

AUTO'S. U belt, wij... Ook 's avonds, ... ringsbewijs!! ☎ 045-4...

Ink., verk. goede ... ZOMER- WINTER... met garantie. Passart... ☎ 045-22267...

Sloopauto's

Te koop gevraagd a... SCHADE-AUTO'S. ... sloperij Marxer. ☎045-...

Te koop gevr. SL... schade auto's, tev... verkoop gebr. au... A. Körfer. ☎ 045-2290...

Te koop gevr. sch... oude sloopauto's. ... derd. Autosloperij FER, 045-227377, ... triestr. 7, Hoensbroek.

Wat VERKOPEN? ... teer via: 045-71996...

Voor Piccolo's zie verder pagina...

Bel 045-719966 Piccolo's voor snel méér resultaat Bel 045-719966

hoge verdiensten
Goedlopende club vraagt met spoed meisjes wegens het vertrek van alle Oost-Europese vrouwen. Tel. 046-746814.

Gevr. CHAUFFEUR gevr. (part-time), voor weekends. 045-326191.

BEDRIJFSLEIDSTER voor privé/escort gezocht. Voorwaarden bespreekbaar. Evt. participatie mog. Inkoop ... Br.o.nr. B-04654, Limburgs Dagblad, Postbus 6401 BC Heerlen.

AFRODITE Massagesalon vraagt meisjes, intern mogelijk. Geopend v.a. 10.00 uur, ma. t/m do. tot 02.00 uur, vr. en za. tot 04.00 uur. Tel. 043-258583. Hoogbrugstr. 8, Maastricht.

(50 cpm) Maar mensen, ... 't is nu onderbroekje nou echt nog sillek......

06-340.340.30

Direkt snel
... sexkontakt met 'n meisje bij jou in de buurt
06-350.290.37 (75cpm)

Tijdelijk onbezet
Direct apart
met een leuk meisje!
06-320.328.88 (100 cpm)

Voor een SPANNEND privégesprek met een meisje (100 cpm)
06-320.330.32

Bi-sex voor 2,
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen
06-320.330.57 (75cpm)

NIEUW!!
Direkt Apart
Geile Meisjes met NU nog meer vrouwen.
06-9604, 1,- p.m.

400 Meisjes
willen direkt kontakt!
06-320.322.11 (75cpm)

300 Meiden
zoeken een heet avontuurtje
06-320*321*44 (100cpm)

Onderdanig en echt live!
S.M. voor 2
(direkt apart). Ook voor strengere meesters!
06-320.322.17 (100 cpm)

Sex-voor-twee
direkt kontakt met meiden, en jonge vrouwtjes.
06-320.330.46 (75 cpm)

Direkt apart
met div. leuke meiden.
Bel 06-9510 (75cpm)

Nieuw:
Homojongens,
direkt live telefoonsex
06-320.322.61 (75 cpm)

Gratis
v. vrouwen: 06-9609, mannen bellen direkt 'n meisje via 06-9504 (1 gpm).

Sex-voor-twee
Snel 'n hete vrouw aan de telefoon
06-320.330.81 (75 cpm).

Meisjes
zoeken een ervaren vriend
06-320.330.43 (100cpm)

RIJPE vrouwen zoeken
sexkontakt
06-320*330*60 (100cpm)

Homo Regio
KONTAKT. Direkt apart met een hete knul uit Limburg!!
06-320.322.75 (75 cpm)

Hete meisjes
die vanavond zijn zoeken voor vanavond sexkontakt
06-320.330.42 (75cpm)

Nieuw: Hete meisjes uit de regio Limburg. Sexdating (100 cpm)
06-350-23-047

Direkt gratis sexkontakt
Sexkontakt
06-320.320.32 (100 cpm)

Partnerruil
Direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil.
06-320.330.91 - 75 cpm.

Vrouwtjes
zoeken overdag sexkontakt.
Bel 06-9651 (100 cpm)

06-320.326.66
Jonge Meiden Kontakt voor Snel Sexkontakt (100cpm)

Direkt kletsen
met een leuk meisje!
06-320.330.96 (100 cpm)

Zoek je een lekkere knul?
Gay-Dating
06-320.330.95 - 75 cpm.

06-9665
Hete meisjes willen sexkontakt met tel.nr. (100 cpm)

Sexafspraakje
met 'n meisje. Vraag haar nr. 06-9644 - 100 cpm.

Direkt apart
met een meisje of jongen voor 'n heet sexgesprek.
06-320.330.81 (75 cpm).

35+ sexkontakt
volop rijpe vrouwen zoeken sexkontakt.
06-9518 (100 cpm)

Meisjes zoeken een sexkontakt
Jonge vrouwen
06-320.330.66 (75 cpm)

Direkt een leuk meisje aan de lijn. Vraag haar tel.nr. voor een avondje uit, 75 cpm.
*****06-9810*****

Direkt Privé:
snel apart met de leukste meisjes! 06-9710 (100 cpm).

Zoek jij wulpse meisjes?
Sex-thuis-kont.
06-320.320.44 (100cpm)

SM Kontakt
Bij jou in de buurt!
06-320.325.80 - 100 cpm.

Homo-jongens
Hoor ze heet TEKEER gaan
06-320*330*88 (75cpm)

Prive kontakt
Je krijgt direct 'n meisje aan de lijn.
06-9570 - 100 cpm.

Gratis sexkontakt
met 400 hete meiden.
06-320.330.45 (100 cpm)

Vluggertje:
Hete meisjes zoeken sexkontakt.
Bel: **06-9603** - 100 cpm.

Sex voor twee
snel in bed met een heet meisje!
06-320.330.82 (75 cpm).

Lekker babbelen met een meisje in een box
06-9580

Homo
Weer gebeurd, echt live
06-320.327.91 (100 cpm).

Thuiskontakt
meisjes in jouw regio.
06-320.326.33 (100 cpm)

Nieuw
direkt babbelen met hete meiden van je dromen. Bel 06-9757 (100 cpm)

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters.
S.M. voor 2
06-320.329.99 (75 cpm).

Homokontakten
Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 (75 cpm)

Griekse Sex
Lies draait z. om. 100 cpm
06-320.325.55

Nymf Linda
Geniet v. 2 kanten 100 cpm
06-320.320.14

!! Grieks !!
Marcha v. achter. 100 cpm
06-96.18

50ct.p/m) Gerard is toch JOUW vriend, waarom moet ik dan naakt bovenop hem gaan liggen?
06-340.340.55

Perverse sex m. jonge vrouwen,
06-340.340.90
(ƒ 1,-p.m.)

(75 cpm) Is vandaag een
een standje
vroeg het onervaren meisje. En wat is klaarkomen?
06-320.340.21

(50 cpm) De 2 jongens trokken het meisje 't fietsenhok in, daar gaat haar broekje naar beneden.
06-340.340.20

Sex voor 2,
gratis voor vrouwen
06-4366.

Mannen bellen:
Super sex 06-9716
Sex direct 06-9694
Telefoonsex 06-9713
Sexcontact 06-9635
Live sex 06-320.325.00
Regio sex 06-320.325.92
ƒ 1,-p.m.

Op z'n FRANS! Live met mij, alleen Franse sex!
Mond voll 1 gpm
06.97.33

Blondje uit Ede Live. Ze laat echt alles met zich doen. Grieks. 1 gpm.
06-320.329.25

Homosex voor 2
(ƒ 1,-p.m.)
Regiocontact 06-9519
Jack off 06-9735
Telefoonsex 06-9635
Draai eerst 06-320 en dan:
SM voor 2 325.10
Bi-sex 323.36
Travestie 325.09
Studenten 327.56
Darkroom 324.16
Jongenssex 325.19
Gay pervers 329.18
Transsexueel 321.36
Jack off privé 321.16
Gaysex Limburg 325.73

Direct live box! Je komt direct in 'n orgie terecht! Met z'n tienen, 1 of 2 vrouwen.
1 gpm 06.95.93

Tong-streelmassage 1 gpm. Meisjes 18 jr. zappen maar! Zachtjes strelen
06-320.320.52

06*96*26
S&M-LIVEBOX
Live met je meesteres op een lijn. Straf....! 1 gpm.

LiveSex met een Rijpe Donkere Vrouw! Lekker een live gesprek! 1 gpm
06.96.86

Rijpe dame live. Jij mag 'n livegesprek met mij. 1 gpm
06*320*320*63

Volslank tot dik! Vrouwen van chic tot volks, 1 gpm. Ze zijn 30 tot 55 jr. RIJPI
06.96.94

STRAATMEID Live. Eindelijk kun je live sexen met een ordi straatmeid! 1 gpm.
06.98.40

Pornoparadijs
75 cpm
lesbi meisjes 06-320.325.60
Rijpe dames 06-320.320.62
Rijpe porno 06-320.325.82
Rijpe comp. 06-320.329.90

Sex"O"Foonbox
Live sexen met Rijp & Jong!
06-320.329.50 1 gpm

DIKKE vrouwen. Lekker bovenop? Volle bollen. 75 cpm
06-320.321.34

Claudia Ouders Ervaren Dame. ƒ 1,- p.m. Wijdbeens zit ze klaar. Pak me!
06-320-320.38

ONE ON ONE
06-98.91
Direct apart met 'n leuk meisje, 75 cpm.

(50 cphm) Ze lag naakt te zonnen en werd begluurd door de jongen (18 jr). "Kom hier KNUL, pak ze maar 'ns lekker beet!"
06-340.350.60.

Livesex. Ria doet 3 standen met 2 heren. Emma wil... Griekse trio. 1 gpm.
06-320.323.85

EROX! De Madam verbind je door, zeg maar waar wie! Zalig zo'n hoogtepunt! 1gpm
06*95*06.

Een blond tennismeisje plotseling ontkleed door 2 knullen. 1 gpm.
06-350.250.05.

Gay Café Limburg
06-320.327.55
ƒ 1,- pm.

100% Wilde Live Sex
06-9714
geen wachttijden (100 cpm).

Porky's Pretpark simply the best
NIEUW PEGGY 19 JAAR EXOTISCH EN MARISKA
Maandag t/m vrijdag van 11.00 tot 24.00 uur.
☎ **045-228481 za. van 12 tot 19 uur.**

Direkt-Privé
Regio Limburg, meisjes vertellen je alles zelfs hun adres en/of telnr. 06-9826 1 gpm.

06-9587
Sex adresjes-1. Gewillige meisjes voor Grieks-2. Live Lesbisch-4. 3 en 5 niet geschikt voor publicatie. Zap en ontdek! (1 gpm)

06-9586 porno!
Waanzinnig live Grieks-1. Anky knielt voor 2 meesters gelijk-2. Adr. en tel. van vrije meisjes-3. Naakte paren voor livesex-4 (1 gpm).

Homo Direkt-Apart regio Limburg met hele hete jongens 18 jr. 06-9887
NU 50 cpm.

GAY-Special Nu 50 cpm
Gay Boy (18 jr) Direkt Apart
06-340.350.19

Taboe.....
Beestachtig 1 g.p.m.
06-320.327.20

06.95.91
Hallo hete bink, wil jij RUIGE Griekse sex met mij of een donkere vrouw? 1 gpm

Sex Mania
Je stoutste dromen worden werkelijkheid...06
320.320.20
75 c.p.m.

Privé Ilona
Vanessa Dub.DD Russisch-Lesb. Trio. Ero-Body massage. SM. Nieuw Daisy, Angela uit Maastricht. Tel. 045-708803. Leuk meisje en Gastvrouw welkom...

KOMT HEDEN NAAR
LYDIA
en zie hoe onze ballen erbij hangen.
Groenstraat 64, Geleen, Tel. 046-749662.

Paradiso
za. en zo. v.a. 20.00 uur.
ma-vr. v.a. 14.00 uur.
045-317032

Zat. en zond.
v.a. 20.00 uur
045-326191
Escort all-in
ma-vrij v.a. 14.00 uur.

St. Tropez-Bar.
Iedere dag geopend van 21.00 tot 05.00 uur.
Putstraat 40, Sittard.

Jongevrouw 27 jr.
Hot item
Sex? Geen kunst aan. ..Erotiek? Een kunst op zich. Info: 045-330391, vragen naar Leon. P.s. houders museum-jaarkaart 10% korting.

Brigitte, Monique. Grieks
045-254598.

Privé en Escort
Angelique 26, knap, blond.
Tel. 043-639410.
Vanaf 18.00 tot 04.00 u.

Lady Escort
Charmant + discreet met 3 nieuwe dames. 045-275262.

Joke en April, wild van elkaar en dol op mannen.
Maastricht Privé
en vele, leuke collegaatjes. Jodenstraat 2. ☎ 043-254183.

Delight Escort
Nieuw boys/girls va 18 jr., nieuwe supermeiden, ook striptease. ☎ 045-229156.

Attentie Attentie
Patricia's escort en privé.
Tel. 0852-880511.

Club Pa...
Wenst alle gasten ... Kerstfeest en een ... Nieuwjaar. Woens... 12 zijn alle gasten v... een kl. verrassing. V... 12 t/m 30-12 geope... 04492-1873, Oirs...

ƒ 50,- all
Wij wensen U een ... Kerstfeest en 'n G... Nieuwjaar. Ook in '9... jaar ƒ 50,- all in! ... DUURDER! ☎ 045-...

Jenny Ang...
va. 10.00u. ook zat... 045-721759 ...

Bedroom E...
met 5 nieuwe meisjes va. 20... SM mog. Telef. 045-...

jongen/me...
Privé en escort 045...

Moniek
en STEPHANIE ... dagel. in jarretels of ... Telefoon: 045-425...
Jonge slavin of ma...

Claudia
Soft of hard 045-42...
Lange haren, lange ...

Shirly
Jonge en Sexy 045-...
Volslanke knappe B... Cup DD en heel ... Top Body-mass...

ƒ 75,-
Frans en intiem ook ... Tel. 045-425100...
Brigitte doet v. He...

55-plusse...
dames, kussen en ... zijn lichtelijke verslag... Info: 045-4251...

'Ooit zou ik toch terugkeren naar Nederland'

Transfer Wouters stunt PSV

INDHOVEN – Trainer Aad de Mos noemde Jan Wouters gis-eren het cement tussen de stenen van PSV. Voorzitter Bill aeyer sprak voortdurend over Jan, alsof de 63-voudig inter-ational al jarenlang onder Eindhovenaren was. Binnen een eek kwam Wouters' sensationele transfer van Bayern Mün-hen naar PSV rond. De Utrechter is na de winterstop inzet-aar. „Het is wat, om op je 33e benaderd te worden door een lub als PSV", zei Wouters. Een uitgestelde overgang, eigen-jk, want er was een paar jaar geleden al sprake van. Doelman ans van Breukelen zag de taferelen geamuseerd aan: „Ik rijg hier een enorme kick van."

ill Maeyer glom. Terwijl manager oegsma met verschijnselen van tputting in het ziekenhuis lag, dden hij en het bestuur toegesla-en. „We zijn trots. Normaal ver-kken onze beste spelers naar het itenland. Voor PSV en het Ne-erlandse voetbal is het goed dat e Jan terughalen." Zoals Ajax oor het seizoen gelukkig was met e rentree van Rijkaard uit Milaan.

e geheimhouding was perfect, als vorig seizoen met Bergkamp n Jonk. De spelers wisten van iets. Bayern, in winterslaap ge-ommeld, sommige spelers in Ame-ka met de nationale ploeg, zou het ieuws gelijktijdig wereldkundig aken. De monden vielen open, en Wouters binnenstapte. De man ie Ajax twee jaar geleden verliet n gunste van Bayern München. ie in Beieren uitgroeide tot een n de belangrijkste spelers. Niets inder dan Matthäus. „Ik was het et Bayern eens over een nieuw ontract van een jaar", zei Wouters. Maar toen Rob Jansen (VVCS) bel-e, voelde ik meteen voor PSV. erug naar Nederland, voor twee en en half jaar. Het verhaal was goed. oit zou ik toch terugkeren." Hoe-el hij niet uitsluit na zijn loopbaan e te treden tot de technische staf an Bayern.

heoretisch had hij vandaag tegen C Groningen kunnen spelen. Maar outers trainde nog niet met zijn ieuwe collega's en voelt de ver-oeienissen van de afgelopen eek. Heen en weer reizen, laat aar bed. Hij zal zelfs niet aanwezig ijn bij PSV-Groningen, want hij oekte met het gezin een reisje naar arijs. De verrassing trilde na in al-e geledingen.

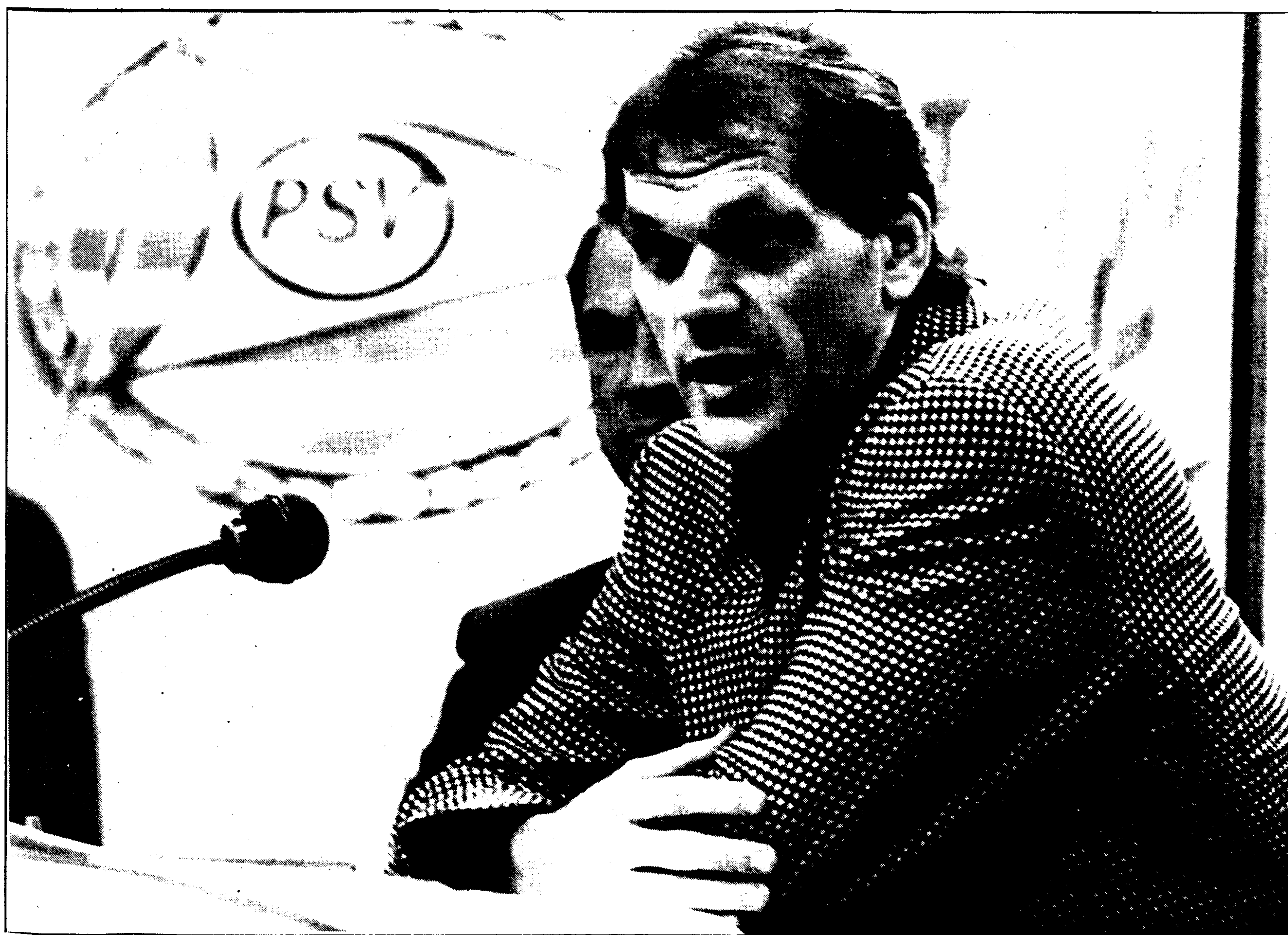
rainer De Mos is bezig met de choonmaak bij PSV, dat dit sei-oen genoegen moet nemen met en bijrol. Roda en Vitesse zijn con-urrenten voor de derde plaats. Wie ag blijven, wie niet? Met die vraag oudt De Mos zich bezig. Hij kwam ot de conclusie, dat één speler hem eteen op de goede weg kon hel-en: Jan Wouters. „De toekomst is n topvoetbal toch de volgende edstrijd. Op korte termijn was ver-terking noodzakelijk. Wouters eeft zich overal bewezen. Denk aan de interlands tegen Engeland en Polen. Hij kan anderen beter laten functioneren en is een stimulans voor jonge talenten. Wij willen aanvallend spelen. Dan heb je iemand nodig die verdedigend denkt in balbezit. Als één speler in de wereld dat beheerst, is het Wouters. Misschien is hij wel de beste."

De komst van Wouters werkt mogelijk positief. „Het kan een geruststelling zijn voor ouderen. Als ze presteren, mogen ze blijven."

Wouters, die na het WK afscheid neemt van Oranje, is in feite overal inzetbaar op het middenveld, met een persoonlijke voorkeur voor de controlerende rol in het midden. Tijdens oefenwedstrijdjes in Zeeland, begin januari, wil De Mos hem inpassen, zodat hij op 9 januari beschikbaar is voor de wedstrijd bij FC Twente.

De Mos was overtuigd dat zijn hartewens niet in vervulling zou gaan. Wouters genoot respect bij Bayern, van vice-president Beckenbauer en manager Hoeness tot de wasvrouw en ballenjongen. Zijn instelling, tactisch inzicht, ervaring, maar ook zijn voorkomendheid buiten het veld voedden de populariteit. De Mos: „Hoeness en trainer Ribbeck spraken alleen over Wouters. Hij stond hoog in de klassementen van beste spelers." De Mos kreeg pas geloof in de transfer, toen hij zich bij Maeyer thuis meldde en een BMW met Duits kenteken voor de deur zag staan.

Volgens begeleider Jansen liet Bayern hem gaan uit respect, zoals eerder gebeurde met Lerby. De speler zelf spreekt over twee mooie Duitse jaren, hoewel hij geen prijs won. Het meest zal Wouters het rijke Beierse leven missen. Met vrienden trok hij wel eens naar een berghut. Zonder telefoon en tv. Even alles vergeten. „Naar de stijl van leven zal ik wel eens terugverlangen."

● *Jan Wouters treedt per 1 januari 1994 in dienst van PSV.* Foto: ANP

Debuut Kuntz in 'Mannschaft'

SAN FRANCISCO – Stefan Kuntz viert vandaag op 31-jarige leeftijd zijn debuut in de nationale ploeg van Duitsland. Dat gebeurt in San Francisco, tijdens de interland van de wereldkampioen tegen de Verenigde Staten. Kuntz is de 22ste debutant onder bondscoach Berti Vogts, die na het gewonnen WK van 1990 aantrad.

Vogts wijzigde de ploeg ten opzichte van de opstelling afgelopen woensdag tegen Argentinië (verlies met 1-2) op drie plaatsen.

Illgner staat in het doel voor Köpke, Schulz speelt in de verdediging voor Helmer. Kaiserslautern-spits Kuntz, topscorer van de Bundesliga met vijftien treffers, vervangt Kirsten, die wel te horen kreeg dat de rechter hem na twee jaar strijd toebedeelde met bijna 250.000 gulden, afkomstig van de transfer van Dresden naar Leverkusen. De Duitse ploeg is gemiddeld oud, ongeveer 29 jaar, en telt vijf dertigers: Matthäus (32), Buchwald (32), Schulz (32), Brehme (33) en Kuntz (31).

Het Stanford-stadion, 45 kilometer buiten San Franciso en een van de accommodaties tijdens het WK, zal met ruim 65.000 toeschouwers bijna helemaal gevuld zijn. In de Amerikaanse ploeg speelt spits Stewart van Willem II zijn dertiende interland.

Opstelling Duitsland: Illgner; Matthäus, Buchwald, Kohler en Schulz; Effenberg, Hässler, Möller en Brehme; Kuntz en Klinsmann.

FC Zwolle straft missers van Limburgers af

Fortuna faalt opnieuw

FC Zwolle - Fortuna S. 3-2 (2-0). 17. Maaskant 1-0, 40. Koorman 2-0, 56. Buimer 3-0, 63. Dekkers 3-1, 87. Taihuttu 3-2. Scheidsrechter: Van Beek (23. Govers). Toeschouwers: 3.150. Gele kaart: Buisman (FC Zwolle).
FC Zwolle: Timmer, Koggel (69. Van den Berg), Hansma, Maaskant, Buisman, Koorman, Verrips, Buimer, Van der Vegt, Reynders, Boere.
Fortuna Sittard: Hesp, Vergoossen, Barmentloo (46. Van Bommel), Maessen, De Jong, Paul Janssen, Losada (63. Taihuttu). Deckers, Pernot, Anton Janssen, Nysåther.

DOOR HERMAN NIJMAN

ZWOLLE – Fortuna Sittard gaat met gemengde gevoelens de winterstop in. De Limburgers waren de laatste weken uitstekend op dreef. Maar toen puntje bij paaltje kwam, werd de kans om de derde plaats te pakken vergooid. Eerst tegen Excelsior, gisteren tegen FC Zwolle. Fortuna kreeg in het Oosterenkstadion veel meer kansen dan de thuisclub. Maar kansen tellen niet. Doelpunten wel. En FC Zwolle ging stukken zorgvuldiger met de mogelijkheden op: 3-2.

Fortuna-trainer Chris Dekker had tijdens de open wedstrijd op het puntje van zijn stoel gezeten. Hij was lang niet de enige. Dekker constateerde dat zijn ploeg completer was dan die van collega Ben Hendriks. „Maar het scoren is en blijft een enorm probleem," verzuchtte Dekker. De cijfers geven hem gelijk. Fortuna scoorde twintig maal in zeventien duels. De doelgroep, de top zes in de eerste divisie, zit rond de dertig treffers.

In Zwolle waren Randy Samuel en Willy Boessen niet van de partij. FC Zwolle-spits Remco Boere verheugde zich daar van te voren al op. De stevige spits was toch een beetje benauwd voor de Canadese voorstopper. Nu werd Fred de Jong met de bewaking van Boere belast. De Nieuwzeelander had het moeilijk, maar bleef toch redelijk op de been tegen de Zwolse topschutter.

De gasten, gesteund door twee fans met spandoek, maakten in het eerste kwartier de dienst uit. Vergoossen, Nysåther en Paul Janssen kregen ook aardige kansen. Maar waar Fortuna slordig met de mogelijkheden omsprong, was Zwolle akelig secuur in het benutten van de kansen. In de 17e minuut kon doelman Ruud Hesp een kopbal van Boere pareren. Maar toen voorstopper Robert Maaskant kon aanleggen, was er geen houden meer aan: 1-0.

Fortuna was niet onder de indruk. De ploeg bleef voorzichtig spelen. Met vier verdedigers en Etienne Barmentloo als corrector vlak voor de laatste lijn. Maar dankzij het loopvermogen op het middenveld

● *Na 23 minuten werd scheidsrechter Van Beek (midden) geveld door een zweepslag en viel uit. Daardoor werd de wedstrijd een kwartier onderbroken. Grensrechter Govers verving Van Beek. Links kijken de Fortunezen belangstellend toe.* Foto: BERT WIERINGA

(met name van Deckers) kreeg de ploeg kansen genoeg om de achterstand snel weg te werken. Doelman Henk Timmer kon een vrije trap van Barmentloo net over zijn doel tikken. Rafael Losada liet een dot van een kans liggen door te gehaast in te schieten.

FC Zwolle kon, tegen de verhouding in, vlak voor de rust de tweede tik uitdelen. In een vol strafschopgebied, met vijf verdedigers tegen twee aanvallers, schoot Marco Koorman raak.

In de 53e minuut kreeg Fortuna een droomkans om terug te komen. Bart Pernot lanceerde Losada, die de keeper passeerde maar daarbij uit balans raakte. De aanvaller slaagde er daardoor niet in de bal in het lege doel te prikken. Maaskant kon met pijn en moeite redden ten koste van een corner.

Omdat Boere drie minuten later in buitenspelpositie mocht doorgaan, leek de strijd al vlot beslist. Buimer maakte het karwei af: 3-0. „Je wordt nog genekt ook," stelde Dekker triest.

Maar FC Zwolle dacht er daarna veel te gemakkelijk over. „Ze hebben vorige week zeker Werder Bremen niet gezien," constateerde trainer Ben Hendriks bitter. Patrick Deckers bracht de gasten met een afstandsschot terug in de wedstrijd. De invallers Van Bommel en Taihuttu, die Buisman van het kastje naar de muur stuurde, zorgde daarna voor meer creativiteit. FC Zwolle was helemaal de kluts kwijt, ook al omdat Anton Janssen goed op dreef was. Taihuttu viel ijzersterk in. Hij miste twee kansen, maar scoorde drie minuten voor tijd wel, toen Fred de Jong de bal vrijstaand kon klaarleggen en Timmer als verstijfd op de doellijn bleef staan.

Maar de nederlaag was al een feit. Het schot van Deckers op de paal en de opmars van doelman Ruud Hesp als vierde spits ten spijt. FC Zwolle haalde met toegeknepen billen de meet. „Ik moet mijn ploeg een compliment geven voor de manier waarop ze hebben gespeeld. Maar als je voor een leeg doel al niet tot scoren komt, kun je op je vingers natellen dat de tegenstander dat wel doet."

Haazen houdt Limburgse eer hoog

WEERT – Op de eerste dag van de met 43.000 gulden gedoteerde dressuurwedstrijd in het hippisch centrum van Dressuur en Springstal De IJzeren Man in Weert, heeft namens Limburg alleen Jeanette Haazen zich in de strijd om de dikke geldprijzen kunnen mengen.
Alleen in de Intermediaire II werd zij met Ushin tweede en met Windsor derde, wat haar 1300 gulden opleverde. Suzanne van Cuyk, eveneens deeluitmakend van de bronzen EK-equipe, won.
In de Prix St George werd Haazen met Barichta vierde (winnares Anky van Grunsven), hetgeen haar een startbewijs opleverde voor de kur op muziek die vanavond op het programma staat.
In groep twee van de Prix St George ging de winst naar Tineke Bartels, terwijl Sjef Parren uit Heel beslag legde op de vierde plaats.
Helaas kon Sven Rothenberger wegens ziekte niet starten in de zware tour, terwijl zijn vrouw Gonnelien Gordijn uit Weert ook niet van start ging. Zij zal vanavond overigens wel bij de show rondom de huldiging van de bronzen EK-equipe acte de présence geven.

Winst Eaters

ROTTERDAM – In de eerste periode van de bekerwedstrijd tegen Gunco Panda's Rotterdam legde Meetpoint Eaters de basis van de 10-2 overwinning. Tussenstanden (7-0; 2-1; 1-1).
De Eaters gingen furieus uit de startblokken en de productie van doelpunten kon daardoor niet uitblijven. Op schot was gisteravond de Canadees Shane MacEachern. Van de negen doelpunten nam hij er liefst vijf voor zijn rekening. De overige treffers kwamen van de sticks van Van de Thillart, Arabski, Saris, Hartogs (2x).
Omdat Nijmegen tegen Tilburg gelijkspeelde (4-4) is Eaters nog niet verzekerd van een finaleplaats.
Morgenavond om 18.00 uur: Eaters-Flame Guards Nijmegen.

Becker getrouwd

LEIMEN – Boris Becker is gisteren in zijn geboorteplaats Leimen in het huwelijk getreden met Barbara Feltus. Er waren circa 300 belangstellenden ondanks de zware regenval op de ceremonie in het gemeentehuis afgekomen.

Van de Ven geschorst

BRUSSEL – De tuchtcommissie van de Belgische voetbalbond heeft Limburger Peter van de Ven van hekkesluiter Racing Genk voor drie wedstrijden geschorst. Hem werd zijn misbaar na zijn tweede gele kaart in de uitwedstrijd tegen KV Mechelen zwaar aangerekend. Van de Ven trapte eerst de bal weg en applaudiseerde vervolgens voor arbiter Sandra.

Nijssen uitgeschakeld

AMSTERDAM – Tom Nijssen is er niet in geslaagd zich voor de halve finale van het Mitsubishi Masters in Amsterdam te plaatsen. In de strijd tegen Paul Haarhuis was één servicebreak voldoende voor de eerste setwinst van laatstgenoemde.
In de tweede set ging de strijd gelijk op. In de tie-break verloor Nijssen door een snelle mini-break met 7-4. De uitslag werd daarmee 6-3; 7-6.
Jacco Eltingh manoeuvreerde zich tegen Fernon Wibier acht breekpunten in de derde set en een matchpoint tegen in de tiebreak naar de halve finales: 7-5 3-6 7-6 (8-6).

Twee ton voor Wilco Zeelenberg

ALKMAAR – De actie om Wilc Zeelenberg 'in het zadel' te he pen loopt als een trein. De twe Limburgse fans van de moto coureur kunnen de talloze rea ties uit het hele land nauwelijk verwerken. Tot nu toe heeft d actie al twee ton opgeleverd e de teller loopt nog.

Eindhoven breekt met Popovics

EINDHOVEN – Sandor Popc vics moet uitzien naar een ande re werkgever. Het bestuur va de stichting betaald voetbal EV Eindhoven heeft besloten he contract met hoofdtrainer Popc vics niet te verlengen. De over eenkomst heeft een looptijd tot juli 1994.

Gelijkspel in zaal

GELEEN – In de eerste divisi C van de zaalvoetbalcompetiti hebben Bouwfonds en Dousber Parc de punten eerlijk gedeelc 3-3. Tongelreep-El Toro: 3-2.

Golfreserves aan de top

MONTEGO BAY – De reserve stegen naar de top. Op de tweed dag van het WK voor professi nals in Montego Bay manife teerde het golfspel zich wee eens in al zijn grilligheid. Larr Mize, de kansloos geachte inva ler uit Augusta, en Steve Elin ton, meeloper uit Sydney, neste den zich met 133 slagen aan d kop van het klassement. Vóór d favoriete Schot Colin Montgc merie (136) en de Italiaan Co tantino Rocca (137), ook al ee reserve.
In afwachting van de tot Mis World gekroonde Miss Jamaic bleven de grote sterren van d golfwereld op eerbiedige a stand. Van hen leken Bernhar Langer en Colin Montgomeri het kansrijkst. Na een moeizam eerste dag hervond de Duitse zijn vastheid met een rondje va 68. De Schot herstelde vrijda van geschutter op de eerste hc les.

Zwemrecord voor Wouda

HENGELO – Het was hem b de winterkampioenschappe niet gegund zijn Eindhovens vereniging PSV te helpen in d estafettes, maar Marcel Woud mocht wel aan zijn persoonlijk toch al niet geringe, status we ken. Koud uit het vliegtui zwom hij gisteren in Hengel een nationaal record (25-mete baan) op de 1500 meter vrije sla De 2-meterman, aan wie de to komst van het Nederlandse mar nenzwemmen zo ongeveer lij opgehangen, tikte aan n 15.21,16.

Witt verovert harten publiek

HERNE – Katarina Witt, die mi op een derde Olympische tit kunstrijden, heeft gisteren in Herr indruk gemaakt. De 28-jarige Wi veroverde de gunst van het publie en de jury met een programma o muziek uit de film „Robin Hood". De Duitse, Olympisch kampioen in 1984 en 1988, reed vijf jaar a professional. Door een beslissin van de Internationale Schaats Uni kon zij begin dit jaar terugkeren i de amateurwereld. Na het eerste or derdeel bezet Witt tijdens de Duits kampioenschappen in Herne d tweede plaats achter de zestienjar ge Tanja Szewczenko. Marina Kiemann, die haar titel verdedigde, i derde. De vroegere DDR-ster wa opgetogen over haar rentree. „D resultaat geeft me veel zelfvertrou wen." Twee weken geleden was z tijdens een demonstratie van haa vrije oefening onderuit gegaan.

trainerscarrousel

NUTH – Jan Goffin wordt met ingang van volgend seizoen de nieuwe trainer van Minor.

HEERLEN – Helios '23 heeft het contract met trainer Fred Vernhout met een seizoen verlengd.

VOERENDAAL – Voerendaal en trainer Pual Meulenberg hebben besloten om ook volgend seizoen te blijven samenwerken.

19 DECEMBER
Kerst KOOP Zondag
IN HEERLEN

Gezellig Winkelen In Sfeervol Heerlen

...nrecord ...Wouda

...LO – Marcel Wouda ...n Hengelo tijdens de na...titelstrijd zwemmen (win...e Nederlands record 1500 (25 meterbad) gebracht op ...uten en 21,16 seconden. ...de record was sinds no...er 1984 (Doetinchem) met ...8 in handen van Arthur de ...

...eede ronde ...r tennissers

...SBERG – In de tennishal ...erg staan vandaag de wed...n uit de tweede ronde van ...A van de Völkl Rackets ...competitie geprogram...d. De beide ploegen die de ...rijden uit de eerste ronde ...nen hadden, SLTC en ...sum, moeten om half vier ...elkaar spelen. De winnaar ...waarschijnlijk de eerste ...op de ranglijst in bezit ne... Om half twaalf spelen de ...ers 3, Nieuwenhagen en ...rght, tegen elkaar.

...man in ...twaalf

...AAG – De Nederlandse ...nisbond (NTTB) heeft zo...tine Vriesekoop als Mir...oman ingeschreven voor ...twaalf-toernooi, dat be...ruari in Arezzo (Italië) ...gehouden. Het bondsbe...kreeg onlangs van het or...ecomité voor beide ...rs een uitnodiging op ba...de klassering op de laat...ropese ranglijst. Vriese...n in het nieuwe klasse...weede, Hooman elfde.

...uet opvolger ...Houllier

...IJS – Aimé Jacquet is be...d tot bondscoach van ...rijk. Hij volgt Gerard ...er op, die de kwalificatie ...de wereldtitelstrijd zag mis...n. Frankrijk verloor de ...e twee thuisduels, van Is...en Bulgarije. De 52-jarige ...et, voormalig internatio...was trainer van Lyon, Nan...ontpellier en Bordeaux.

...delaar ...argewond

...ERBERG – Tijdens een ...g voor de komende we...kerwedstrijd heeft zich op ...elbaan van Winterberg een ...ongeluk voorgedaan. De ...bondscoach Sepp Lenz ...bij het betreden van het ...rs gegrepen door een slee ...een Amerikaanse deelne... Bij de botsing werd de lin...t van de 59-jarige trainer ...kt. Met een helikopter ...Lenz naar het ziekenhuis ...rd. De Duitser, die in 1968 ...ist trad, was aan zijn laat...zoen als hoofdcoach bezig.

...ter belooft ...re arbitrage

...VEGAS – De wereldvoet...d FIFA belooft dat ...rechters tijdens het WK ...Verenigde Staten beter ...zullen leveren dan voor... „Jullie mogen aannemen ...e in 1994 meer controle ...wedstrijden zullen heb...zei secretaris Blatter aan ...ravond van de loting in ...gas. De verbetering moet ...komen van de grensrech... vorige eindronden liepen ...rechters met een vlag ...e lijn. Voor het toernooi ...erika worden gespeciali...grensrechters geworven.

...ballers ...n vuurwerk

...AAG – Veertien voetbal...t de eredivisie doen dit ...de mee aan de vuur...npagne van de stichting ...ent en Veiligheid en de ...g Ideeële Reclame (SI... Campagneleider W. de ...„We weten dat er onder ...etbalpubliek veel vuur...hebbers zijn. Vaak ste... tijdens wedstrijden ille...uurwerk af, bijvoorbeeld ... Daar gebeuren dikwijls ...ken mee." De actie vindt ...bij de wedstrijden PSV-...gen, Cambuur-Feye... VVV-Twente en morgen ...C-Ajax, Vitesse-Go Ahead ...Sparta-Heerenveen en ...-Volendam.

MVV wil revanche tegen Willem II

Van onze sportredactie

MAASTRICHT – MVV kan zich vanavond (19.30 uur) in De Geusselt revancheren voor de mislukte seizoensouverture in augustus in Tilburg. Daar profiteerde Willem II uiteindelijk van enkele blunders in de Maastrichtse defensie en won met 1-0. Een uitslag, die veel hoger had kunnen zijn als de thuisploeg indertijd de kansen had benut. Aan dat euvel sleutelt coach Jan Reker momenteel nog steeds.

Zij het dat zijn ploeg gestaag klom op de ladder en thans genoemd wordt als een kanshebber voor Europees voetbal.

Zijn vriend en collega Sef Vergoossen verging het sportief allemaal wat minder. MVV sprokkelde her en der wat puntjes en is maar wat blij als de plaats in de middenmoot definitief kan worden ingenomen. Een overwinning op Willem II is dus bijzonder welkom.

Waar MVV zich kon sparen, omdat het bekerduel tegen ADO Den Haag afgelopen woensdag werd afgelast, moest Willem II tevergeefs de mouwen opstropen bij PSV. Misschien dat de langere rustpauze de doorslag geeft. MVV zal het nog moeten stellen zonder de geblesseerden Scheepers, Maes, Geijselaers en Linders.

VVV

Vanavond tegen FC Twente moet VVV zonder echte centrumspits aantreden. Zowel Graef als Torken zitten in de lappenmand. Maurice Graef ontbreekt nog steeds nadat hij tien dagen geleden op de training zijn rechterknie verdraaide. Volledige rust is nu het consigne voor Graef. Ook Remco Torken is vanwege een liesblessure niet beschikbaar. Gène Hanssen trainde gisteren met een bandage om zijn overbelaste knie, maar hoopt vanavond de negentig minuten vol te maken.

Manager Frans Nijsen: „Hoewel we op schema liggen, willen we het jaar succesvol afsluiten, dat wil zeggen tegen Twente minimaal één punt halen. Voor elk duel geldt: bij de les blijven, strijd leveren en alle neuzen in dezelfde richting."

Norbert Hagara is afgewezen door de technische staf van VVV. De 22-jarige Slowaak, die twee weken op proef bij de Venlonaren verbleef, bleek na een testwedstrijd donderdagavond tegen de Meijelse tweede klasser RKMSV (6-0 voor VVV) toch geen duidelijke aanwinst. Nijsen: „We zoeken een specifieke voorhoedespeler. Dat bleek Hagara niet te zijn. Van zijn type zijn er in ons reserveteam voldoende spelers. Zo completeren de 17-jarige jeugdspelers Jaap Geurtjens en Patrick Rouleaux de selectie van zestien tegen FC Twente.

Fortuna oefent

Fortuna Sittard speelt tijdens de winterstop enkele oefenduels. Op dinsdag 4 januari treedt Fortuna thuis om 14.30 uur aan tegen het politieteam van de Regio Limburg-Zuid. Donderdag 6 januari speelt Fortuna uit bij Sleeuwijk om 19.30 uur. Daags daarna, vrijdag 7 januari om 19.00 uur, speelt Fortuna bij Stevensweert. Zaterdag 8 januari vindt de eerste serieuze test in het nieuwe jaar voor Fortuna plaats. De Sittardenaren treden om 19.30 uur in Tilburg aan tegen Willem II. Dinsdag 11 januari tenslotte oefent Fortuna om 19.00 uur bij Sint Odiliënberg. Het eerste competitietreffen in 1994 staat op 15 januari gepland: Fortuna - TOP.

Markus Foser en Werner Franz te snel voor wereldtop

Sensationele start wereldbekerseizoen

VAL GARDENA – Het wereldbekerseizoen afdaling is gisteren sensationeel van start gegaan. Met het hoge startnummer van 66 was de ongelouterde Markus Foser uit Liechtenstein tijdens de openingsrace in Italië de complete wereldtop te snel af. De eerste wedstrijd werd vorige week vanwege de slechte weersomstandigheden in Val d'Isere afgelast. Vandaag wacht op dezelfde baan de tweede race.

De verrassende winnaar kwam in Val Gardena uit op een tijd van 2.08,90. De 21-jarige Oostenrijker Werner Franz viel met startnummer 52 eveneens op. Hij werd tweede in 2.09,00. Toevallig eindigden beiden „middenmoters" vorige week bij een wedstrijd in het Europees bekercircuit op dezelfde baan in dezelfde volgorde. De sterke zon maakte gisteren de 3447 meter lange piste sneller naarmate de wedstrijd vorderde.

Oudgediende Marc Girardelli leek lange tijd met 2.09,21 zijn eerste afdaling in bijna vijf jaar op zijn naam te schrijven. De voor Luxemburg uitkomende Oostenrijker, vorig seizoen winnaar van de algemene wereldbeker, moest na de surprise van Franz en later Foser uiteindelijk genoegen nemen met de derde plaats.

De Canadees Rob Boyd, die op de befaamde piste van Saslonch in 1986 en 1987 zegevierde, moest zich met een tijd van 2.09,26 tevreden stellen met de vierde positie. Gevestigde namen als Heinzer, Mader (beiden 58e) en Aamodt (48e) vielen ver buiten de puntenwaardering, die slechts voor de eerste dertig afdalers geldt.

● *Markus Foser (midden) en Werner Franz (links) stuntten gisteren in Val Gardena. Marc Girardelli (rechts) moest genoegen nemen met de derde prijs.*

Foto: AP

sport kort

● GOLFBILJART – Golfbiljartclub 'Fortuna' houdt vandaag in clublokaal 'De Statie' in Sittard vanaf 12.00 uur een persoonlijk open toernooi. Morgen staat vanaf 12.00 uur een koppeltoernooi op het programma.

sportprijsvraag

Lucky Ten: 4 - 11 - 13 - 17 - 21 26 - 27 - 29 - 36 - 38 41 - 48 - 50 - 53 - 62 63 - 65 - 72 - 76 - 80. (onder voorbehoud).

trainerscarrousel

UBACHSBERG – Vierdeklasser RKSVB neemt aan het eind van het lopende seizoen, na twee jaar samenwerking, afscheid van oefenmeester Henny Habets. Partijen gaan in goed overleg uiteen.

ROERMOND - Trainer Leo Goossen blijft ook het seizoen 1994/95 bij de eerste klasser Roermond. Het wordt diens tweede seizoen bij RFC.

REUVER - John Timmermans en derde klasser Reuver hebben hun contract ook voor het komende seizoen verlengd.

KONINGSBOSCH - De vierde klasser Juliana uit Koningsbosch en oefenmeester Henk Konings blijven ook het volgend seizoen samenwerken.

Amateurs stevenen op beslissingen af

Ontknoping van eerste periode

Van onze correspondent HENK SPORKEN

HEERLEN – Alle hoop is gevestigd op de weergoden. Wanneer die gunstig gestemd zijn, kan morgen het programma dat op 26 september verregende, worden afgewerkt. Met als mogelijk gevolg dat de eerste periodekampioenen bekend worden. In de hoofdklasse C onvangt EHC, dat na een slechte start inmiddels tot de vierde plaats is opgeklommen, WVO. Een duel overigens uit de tweede periode. De Hoensbroekenaren die afgelopen zondag Longa in eigen huis knap versloegen, zullen ongetwijfeld opnieuw voor spektakel willen zorgen om zodoende vaste voet in de subtop te krijgen. SV Meerssen heeft de periodetitel vrijwel zeker op zak. Alleen wanneer Longa met acht doelpunten verschil van SVN wint, kan het nog misgaan.

In 1 heeft Waubach (vanavond thuis tegen Miranda) een punt voorsprong op Limburgia dat Standaard ontvangt, Eijsden (naar Vinkenslag) en RKVCL thuis tegen Lindenheuvel). Een zeer spannende situatie dus, want puntverlies van Waubach en een overwinning voor Limburgia gaat de titel op grond van het doelsaldo naar de Brunssummers. In 2A heeft RKVVL aan remise genoegen tegen MKC om te kunnen feesten. Dit geldt ook voor Someren (uit tegen Wittenhorst) in 2B. In 3A gaan Mheerder Boys, IVS en RVU op kop met 11 punten, waarbij eerstgenoemde het beste doelsaldo heeft. De duels Simpelveld-Mheerder Boys, Bunde-IVS en Caesar-RVU moeten dus uitsluitsel brengen.

Ook in 3B hebben de drie leiders alle 11 punten, te weten Heerlen Sport (beste doelsaldo), Heerlen en Groene Ster. Heerlen Sport ontvangt Heksenberg dat nog geen enkel punt en reeds 35 tegentreffers heeft geïncasseerd. Dus lijkt de titel bij de blauwwitten terecht te komen. Sittard (3C) heeft het doel reeds bereikt. In 3D daarentegen zijn weer drie koplopers, namelijk SVEB (doelsaldo +9), Reuver (+8) en SV Meerlo (+7). De wedstrijden SVEB-Sp. Irene, Reuver-KVC en Montagnards-Meerlo beloven dus zenuwslopende duels te worden.

Hulsberg (thuis tegen Caberg) heeft twee punten voorsprong op Willem I en Rapid en dus de beste papieren in 4A. Dat geldt ook voor Slenaken (4B) dat in en tegen Vilt aan een remise genoeg heeft. Lukt dat niet, dan kan Vijlen hiervan profiteren. Ook Coriovallum (4C) dat naar SVK moet heeft aan een gelijkspel genoeg om de vlag te kunnen hijsen. In deze klasse ligt RKSVB (thuis tegen Heilust) op de loer. In 4B een identieke situatie. Voerendaal heeft twee punten meer dan Mariarade maar heeft een zeer zware thuiswedstrijd voor de boeg. In sportpark De Joffert is namelijk Kluis, dat op dit moment namelijk medekoploper is, te gast.

sport in cijfers

VOETBAL

Guadalajara. Oefenduel. Mexico - Brazilië 0-1 (0-1). 17. Rivaldo 0-1. Toeschouwers: 70.000.

PAARDESPORT

Weert dressuur: ZZ-Z: 1. S. Bosman met Flinstone, 2. M. Ruppert met Virbac Ernie, 3. A. Teeuwissen met Amber T. Prix St George Groep 1: 1. T. Bartels met Olympic Brabria, 2. L. Strijk met Bolvorms Ceylon, 3. J. Rockx met Getronics Dakota, 5. S. Parren met Christian P. Groep 2: 1. A. v. Grunsven met TCN Partout, 2. K. Nijvelt met Escapade, 3. B. Heuseveldt met Allure, 4. J. Haazen met Barichta. Intermediaire II: 1. S. v. Cuyk met Mr. Jackson, 2. J. Haazen met Ushin, 3. L. Strijk met Bolvorms Cupida, 4. J. Haazen met Windsor.

Programma vandaag: 09.30 uur ZZ-L, 10.00 uur DS 2, 13.00 uur ZZ-Z, 17.00 uur Grand Prix, 21.00 uur Huldiging EK equipe, 21.30 uur Kur op muziek. Morgen: 10.00 uur ZZ-Z, 10.30 uur Intermediaire 1, 12.15 uur ZZ-L, 15.00 uur Grand Prix Special.

Londen. CSI/W Olympia. Tabel C, 1,40 m: 1. Michael Whitaker Everest Mon Santa 36,94, 2. John Whitaker Everest Bikker 37,67, 3. Fisher Tip Toe 37,67, 4. Broome Feedback 38,60, 5. Vangeenberghe Osta Carpets Freestyle 38,77, 10. Zoer Dartuna 40,96. Tabel A, 1,50 m: 1. Skelton Everest Limited Edition 0-47,55, 2. John Whitaker, Everest Grammsch 47,90, 3. Markus Fuchs Adelfos 0-54,04, 4. Fruhmann Fernet 0-59,13, 5. Armstrong Ambassador 0-60,93, 20. Zoer, Everglade 8-59,42. Tabel A, 1,55 m, na barrage: 1. Skelton, Everest Dollar Girl 0-27,91, 2. Niebert Nistria 0-29,25, 3. Melliger Concorde C 0-35,29, 4. Macken Sky View 4-28,39, 11. Zoer Destiny 4.

SKI

Val Gardena. Mannen, afdaling, wereldbeker: 1. Foser 2.08,90, 2. Franz 2.09,09, 3. Girardelli 2.09,21, 4. Boyd 2.09,26, 5. Thorburn 2.09,28. Klassement wereldbeker (algemeen): 1. Aamodt 357 punten, 2. Mader 342, 3. Tomba 294, 4. Stangassinger 260, 5. Piccard 229. Klassement wereldbeker (afdaling): 1. Foser 100, 2. Franz 80, 3. Girardelli 60, 4. Boyd 50, 5. Thornburn 45.

Courchevel. Springen, wereldbeker: 1. Goldberger 242,1 punten (120,5 m/124 m), 2. Nishikata 233,9 (114/129), 3. Sakala 231,6 (118,5/121), 4. Dessum 229,7, 5. Weissflog 229,4, 6. Okabe 227,6. Stand wereldbeker: 1. Goldberger 300 punten, 2. Weissflog 290, 3. Bredesen 266.

KUNSTRIJDEN

Herne. Duitse kampioenschappen. vrouwen, stand na technisch programma: 1. Szewczenko 0,5 punten, 2. Witt 1,0, 3. Kielmann 1,5.

ZWEMMEN

Hengelo. Nederlandse winterkampioenschappen, 25-meterbaan, eerste dag. Mannen, 200 wissel: 1. Van der Spoel (DWK Barneveld) 2.04,28, 2. Hoeymans (PSV Eindhoven) 2.05,02, 3. Steegeling (De Dolfijn Amsterdam) 2.05,78. B-finale: 1. Van Dijk (AZ&PC Amersfoort) 2.08,60. 1500 vrij: 1. Wouda (PSV) 15.21,16 (NR), 2. Willemsen (DWK) 16.01,12, 3. Aartsen (VZC) 16.02,45. 200 rug: 1. Van der Spoel (DWK) 2.02,73, 2. Blank (Dolfijn) 2.03,52, 3. Onderwijzer (UZSC) 2.05,74. B-finale: 1. Commandeur (Groenlo) 2.07,97. 100 school: 1. Dekker (de IJsel Deventer) 1.00,22, 2. Van Rijn (Proface/DAW Alkmaar)) 1.02,03, 3. Kuipers (DWK) 1.02,67. 4x100 vrij: 1. PSV (Van den Hoogenband, Hulsen, Van Haandel, Hoeymans) 3.24,09, 2. AZ&PC 3.26,52, 3. Dolfijn 3.31,85.

Vrouwen. 200 wissel: 1. Starink (VZC Vlaardingen) 2.19,80, 2. Mulder (PSV) 2.20,25, 3. Smit (Hoorn) 2.20,44. 800 vrij: 1. Geurts (UZSC) 8.41,06, 2. Vlieghuis (Arke-Dinkel) 8.44,53, 3. Smit (Hoorn) 8.57,01 200 rug: 1. Van der Woerd (UZSC) 2.14,06, 2. Westrik (Arke-Dinkel) 2.14,90, 3. Baars (Dolfijn) 2.18,43 B-finale: 1. Van de Bosch (WVZ) 2.20,98. 100 school: 1. Baans (Kempvis Spijkenisse) 1.10,27, 2. Ligtenberg (Arke-Dinkel) 1.13,33, 3. Valen (ESCA/AZC 1962 Arnhem) 1.13,51, 5. De Kort (AZ&PC) 1.15,51, B-finale: 1. Bosma (Mosa Regio Venlo) 1.14,10. 4x100 vrij: 1. AZ&PC (Brienesse, Marianne Muis, Van Tellingen, Stokkers) 3.50,49, 2. Proface/DAW 3.54,74, 3. UZSC 3/54,75.

TENNIS

Amsterdam. Mitsubishi-Masters, 110.000 gulden: vrouwen enkelspel, tweede ronde: Muns (4) - Kamstra 7-5 7-5.

Mannen enkelspel, tweede ronde: Eltingh (3) - Wibier 7-5 3-6 7-6.

Oremans (1) - Hoogendoorn 6-3 6-1.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur:
MVV - Willem II
VVV - FC Twente
PSV - FC Groningen

Morgen 14.30 uur:
RKC - Ajax
Sparta - Heerenveen
Vitesse - Eagles
FC Utrecht - Volendam
Cambuur - Feyenoord

Ajax	17	14	2	1	30	47 – 9
Feyenoord	17	12	4	1	28	34 – 13
Roda JC	17	10	3	4	23	28 – 17
Vitesse	16	10	2	4	22	33 – 14
PSV	16	9	4	3	22	30 – 16
Willem II	17	8	3	6	19	26 – 20
NAC	16	8	2	6	18	34 – 24
FC Twente	16	7	3	6	17	23 – 19
GA Eagles	17	7	3	7	17	27 – 23
VVV	17	6	5	6	17	19 – 26
Heerenveen	17	5	5	7	15	17 – 31
Sparta	16	4	6	6	14	21 – 24
FC Utrecht	17	5	4	8	14	20 – 36
MVV	16	4	5	7	13	23 – 32
Volendam	16	4	2	10	10	21 – 31
Groningen	16	3	2	11	8	16 – 41
RKC	16	1	4	11	6	15 – 35
Cambuur L	16	0	3	13	3	8 – 33

eerste divisie

FC Zwolle - Fortuna Sittard 3-2

Dordr.'90	17	11	3	3	25	36 – 21
AZ	17	10	3	4	23	34 – 14
Den Bosch	17	7	6	4	20	29 – 25
FC Zwolle	18	8	4	6	20	28 – 28
Telstar	17	7	5	5	19	32 – 17
Heracles	17	7	5	5	19	33 – 19
ADO Den H.	16	7	4	5	18	36 – 34
Fortuna S.	17	7	4	6	18	30 – 21
NEC	16	6	5	5	17	32 – 16
Graafschap	16	5	6	5	16	18 – 20
Emmen	17	6	4	7	16	27 – 31
Eindhoven	16	4	7	5	15	16 – 26
Haarlem	16	5	4	7	14	27 – 34
Excelsior	16	5	3	8	13	31 – 28
RBC	17	5	3	9	13	35 – 34
Helm.Sport	16	3	6	7	12	13 – 26
TOP	17	4	4	9	12	20 – 34
Veendam	15	2	4	9	8	13 – 22

Periodekampioenen:
Dordrecht '90 en AZ

Vandaag 19.30 uur:
RBC - Emmen
Excelsior - Heracles
Veendam - Eindhoven
TOP - AZ
Den Bosch - De Graafschap

Morgen 14.30 uur:
Telstar - Haarlem
ADO - NEC
Dordrecht - Helmond Sport

buitenland

BELGIË
KV Mechelen - Club Brugge 1-1

Vandaag 20.00 uur:
Molenbeek - Ekeren
Genk - Charleroi
Seraing - Standard
Antwerp - Anderlecht
Beveren - Oostende

Morgen 15.00 uur:
Cercle Brugge - AA Gent
Luik - Lierse
Waregem - Lommel

mvv - willem II

Vandaag 19.30 uur:
Scheidsrechter Van de Neut
MVV: (selectie): Van Grinsven, Heffels, Beerens, Verhoeven, Joordens, Thal, Delahaye, Van As, Lanckohr, Libregts, Benneker, Visser, Reijners, Hofman, Derksen, Roelofsen.

Willem II: (opstelling); Jansen, Meijs, Smits, Feskens, Bogers, Van Gastel, Van Geel, Van Hintum, Stewart, Van Arum, Sylla.

vvv - fc twente

Vandaag 19.30 uur:
Scheidsrechter De Graaf
VVV:Opstelling VVV: Roox, Smits, Polman, Derix, Janfada, Verberne, Hanssen, Driessen, Hasselbaink, Bloem, Laros. Wisselspelers: Jos Smits, Spee, Geurtjens, Rouleaux, Van Leenders.

FC Twente: (opstelling); Boschker, Zwijnenberg, Hoogma, Paus, Karnebeek, Boerebach, Van Halst, Lelsrink, Pahlplatz, Polley, Vurens.

sport kort

● HOCKEY – Het Nederlands vrouwen-hockeyteam heeft ook de tweede oefenwedstrijd tegen Argentinië verloren. Oranje ging in Buenos Aires met 2-3 onderuit. Eerder deze week zegevierde Argentinië met 2-0. Morgen sluit het Nederlands team de stage af met de derde en laatste wedstrijd.

● VOETBAL – De Munt-instelling van de Verenigde Staten heeft herdenkingsgeldstukken voor het WK van 1994 onthuld. De instelling hoopt dat de verkoop een kleine twintig miljoen gulden oplevert voor de organisatie van het toernooi.

● ZAALVOETBAL – SB Van der Venne speelt maandag in de stadssporthal te Sittard een oefenwedstrijd tegen Bouwfonds. Aanvang 20.30 uur.

Andrei Tchmile hoopt bij Lotto eindelijk de hoofdprijs te winnen

Over de kwaliteiten van Andrei Tchmile als wielerprof bestaan geen twijfels. Iemand die tweede kan worden in de Italiaanse rittenkoers Tirreno-Adriatico, derde in de Waalse Pijl, vierde in de Vierdaagse van Duinkerken en zesde in het wereldkampioenschap - we beperken ons tot zijn voornaamste verrichtingen in het voorbije seizoen - hééft wat in zijn mars. Allicht, dat ook Lotto, de Belgische merkenploeg waarvoor hij volgend seizoen uitkomt, het een en ander van de dertigjarige renner verwacht. De hoop is wederzijds. Vanzelfsprekend. Misschien pakt Andrei Tchmile eindelijk de hoofdprijs in een klassieker, waarvoor hij sedert zijn overstap naar de profs (1989) tevergeefs heeft gestreden. Tijdens de winterstage van Lotto in Combloux, in de Franse Alpen, hebben wij de renner uit Moldavië opgezocht. Hij steekt zijn verwachtingen niet onder stoelen of banken. Dat gebeurt in het Frans, de taal waarmee hij net zo weinig moeite blijkt te hebben als met de Muur van Geraardsbergen, de hel van het noorden en andere obstakels in de mondiale wielerevenementen. Tegelijkertijd wil hij af van het imago een individualist te zijn, die zijn vroegere ploegmakkers van pure woede vaak sterren heeft laten zien op klaarlichte dag. Zegt men.

● *De winterstage van de Lottoploeg in Combloux is voor Andrei Tchmile uit Moldavië een nieuwe start in zijn loopbaan.* Foto's: MICHEL GOUVERN

door **WIEL VERHEESEN**

COMBLOUX – „Wie weet", aldus Andrei Tchmile, „zou ik niet eens wielrenner zijn geworden als mijn ouders destijds waren blijven wonen waar ik geboren ben, aan de Chinese grens. Echter, op een gegeven moment trokken zij naar een ander deel van de toenmalige Sovjetunie, Moldavië, waar zij overigens familiebanden hadden." Een verhuizing van achtduizend kilometer. Alsof een Westeuropeaan het ergens in Afrika gaat zoeken. Niets abnormaals vindt Tchmile, die nauwelijks begrijpt, dat mensen in kleine landen als België en Nederland het al een hele gebeurtenis vinden indien men van de ene kant van het land naar de andere rijdt. „Achtduizend kilometer?", herhaalt hij de vraag. „Wat maakt het uit. Als je maar gezond bent en werk hebt."

In de Moldavische stad Kisinev, niet ver van de Roemeense grens, groeide Andrei Tchmile op. Als jongen van zeventien werd hij lid van de plaatselijke wielerclub. Een bloeiende vereniging, benadrukt hij. Rjaksinski, die een jaar of drie geleden in Stuttgart wereldkampioen werd bij de amateurs, heeft er óók gereden.

Colombia

„Mijn debuut was niet onaardig," aldus Tchmile. „Het ging steeds beter en reeds na een paar jaar maakte ik deel uit van de nationale selectie. We reden in Europa, maar ook in Colombia, Venezuela en Cuba. In de Ronde van Colombia, waar amateurs én profs van de partij waren, heb ik nog eens een etappe gewonnen, een tijdrit in Bogota. Ik herinner me dat Pablo Wilches de eindzege behaalde."
„Criteriumwerk kenden wij niet of nauwelijks. In de Sovjetunie bedroeg de koersafstand voor de bovenlaag van het amateurkorps vrijwel altijd tweehonderd kilometer. Er werd wél gezorgd, dat je na een zwaar programma een rustperiode kon inlassen. In totaal won ik vóór mijn profperiode ongeveer vijfenveertig wedstrijden."

Andrei Tchmile, die zich met vrouw en driejarig dochtertje in Roubaix gevestigd heeft, na eerder zowel in Italië als Vlaanderen gewoond te hebben, dacht tijdens zijn amateurperiode uiteraard vaak aan een loopbaan als beroepsrenner. Onder de vlag van de Sovjetunie hoefde hij als lid van de nationale selectie weliswaar niet te klagen, maar hij had zijn ogen niet in de zak.
In het vrije westen, waar hij en zijn landgenoten vaak meededen aan open koersen, zag hij een andere wereld. „Ik hoorde ook van de bedragen, die toppers in het peloton verdienden." Glasnost en Perestrojka klonken hem op een gegeven moment dan ook als muziek in de oren.

Op het einde van de jaren tachtig gaven de autoriteiten in zijn land een beperkt aantal renners toestemming om prof te worden. Niet veel later hield de Sovjetunie op te bestaan.
In het spoor van Tchmile, Konychev, Ekimov, Oegroemov, Abdoesjaparov, Zhdanov, Poelnikov, noem maar op, zwermden vanaf toen tientallen renners uit het vroegere rijk van Gorbatsjov uit naar Italiaanse, Franse, Nederlandse en (vooral) Spaanse ploegen. Opeens werd ook duidelijk, dat die wielerelite uit het oosten allesbehalve uit alleen Russen had bestaan, zoals in de loop van vele jaren gemakshalve was verondersteld. Litouwen had méér dan een talent. Oegroemov, een paar maanden geleden nog tweede in de Giro d'Italia, bleek een Let te zijn, Abdoesjaparov een Oezbeek en voorts had de Oekraïne een degelijke proflichting.

Alfa Lum

„Mijn eerste optreden bij de beroepsrenners vond plaats bij Alfa Lum in Italië. Wij kregen allemaal een appartement aan het Gardameer. Het ontbrak ons aan niets. Toch vergde de overstap een geweldige aanpassing. Denk alleen eens aan het taalprobleem."
Niet alleen waren Tchmile en zijn makkers uitsluitend neoprofs, ze waren bovendien allemaal afkomstig uit de Sovjetunie. Op papier leek het geweldig. Zij kenden elkaar en hadden regelmatig tussen de profs gereden in open koersen.

Maar dat bleek toch even iets anders te zijn dan het echte grote werk.

„Geen kwaad woord over Franchini, de Italiaanse ploegleider. Hij kon het ten enenmale niet helpen, dat wij in de wedstrijd de ervaring misten. Dat kwam ons duur te staan. Hard rijden bij de amateurs is nog even iets anders dan koersen bij de profs. De tempowisselingen breken je op. Bij de profs staan ook grote belangen op het spel. Je moet van goede huize komen om in de finale mee te spelen."

Bovendien, maar dat heeft Andrei Tchmile inmiddels ook al begrepen, stond de gevestigde wielertop er niet op te wachten om opeens een stel Oosteuropese „indringers" wegwijs te maken. Het zou de spoeling alleen maar dunner maken.

De organisatoren daarentegen vonden het prachtig als zij een heuse Sovjetploeg, ook al was het onder Italiaanse vlag, op de deelnemerslijst konden zetten. Aan startgelegenheid derhalve geen gebrek, al liet men in het eerste jaar de Tour nog schieten.

Vuelta

„Van de drie grote ronden kreeg ik in mijn eerste profjaar alleen de Vuelta op mijn programma. Ik was blij, dat ik het einde haalde. In een paar eendagskoersen had ik mij niettemin zodanig laten zien, dat ik tot de vier man van onze ploeg behoorde, die na hun eerste profjaar in Italië konden blijven."

Konychev, tweede achter Le Mond in het wereldkampioenschap, was een van de vier. Tchmile, Oegroemov en Poelnikov de anderen. De rest, tien man, kon terug naar huis. Oók Soukhoroutchenkov, ooit 's werelds beste amateur en als paradepaard van de allereerste Sovjetproflichting naar Italië gedirigeerd.

● *Andrei Tchmile: „Na het eerste seizoen bij de profs moesten tien van de veertien renners reeds terug naar de Sovjetunie. Zij hadden niet voldaan aan de verwachtingen. Alleen Konychev, Oegroemov, Poelnikov en ik mochten blijven. Abdoesjaparov en anderen namen de vrijgekomen plaatsen in."*

Abdoesjaparov en een dozijn anderen namen de vrijgekomen plaatsen in. Ekimov behoorde niet daartoe. Hij had gekozen voor een profdebuut bij Panasonic onder leiding van Peter Post. Pas met ingang van het komende seizoen verwisselt Ekimov van werkgever. Hij heeft immers een contract getekend bij WordPerfect, het team van Jan Raas.

België

Andrei Tchmile haalde in diens tweede profjaar zowel de eindstreep in Ronde van Italië als Ronde van Spanje. Desondanks veranderde deelname aan de Ronde van België zijn wielerbestaan.

In de door Frans Maassen gewonnen etappekoers over zes dagen kwam Tchmile in contact met Walter Dalgal, een Belg van Italiaanse afkomst. Hij was na zijn rennersbestaan ploegleider geworden bij SEFB.
„Ik won in de Ronde van België 1990 het bergklassement," zegt Tchmile. „Nu weet ik ook wel, dat een dergelijke rangschikking in zo'n wedstrijden weinig voorstelt, maar winnen is toch altijd winnen. Trouwens, onze ploeg legde in België op alle nevenklassementen beslag. Abdoesjaparov won het puntenklassement, Saitov de rushes."

Om een lang verhaal kort te maken, Tchmile besloot vanaf 1991 onder de hoede van Dalgal te koersen. Tevens verhuisde hij naar België. „Ik maakte zelfs kennis met het fenomeen kermiskoersen. Vorig jaar heb ik nog zo'n wedstrijd gewonnen, in Wingene."

Borinage

Andrei Tchmile, die ook al degelijk werk leverde in Amstel Gold Race, Parijs-Tours (waarin hij vierde werd), Ronde van Ierland, etcetera, behaalde een van zijn weinige profzeges in de Grote Prijs Pino Cerami.
Het parcours hiervan is uitgestippeld op de slecht geplaveide wegen van de Borinage. Weliswaar geen klassieker in de echte betekenis van het woord, desondanks een koers uit de op een na hoogste klasse.

Bij GB/MG, een Italiaans/Belgische ploeg waar men op lires noch francs hoefde te kijken, had men de kwaliteiten van de renner uit Moldavië intussen al goed ingeschat. Met andere woorden: hij vertrok van SEFB naar de eerdergenoemde formatie. De ereplaatsen stapelden zich sedertdien op.

„Als men dan opeens begint te beweren, dat ik mij aan het belang van de ploeg ontrokken heb door alleen mijn eigen gang te gaan moet ik hartelijk lachen."

„Ik deed mijn werk, ongeacht of het nu voor Museeuw en Cipollini of Ballerini danwel Chioccioli is geweest. Weet je wat de dank is geweest? Toen ik een paar maanden geleden naar Oslo ging om deel te nemen aan het wereldkampioenschap, heb ik zélf mijn reis- en verblijfkosten kunnen betalen. Men kan weliswaar stellen, dat het WK een aangelegenheid is van de aangesloten nationale wielerbonden, maar men weet deksels goed, dat ik wat dat betreft ni uit Moldavië heb te verwachten

Kritiek

Patrick Lefèvere, een van ploegleiders, heeft Tchmile's tiek niet in dank afgenomen. beweert trouwens, dat via de It aanse tak van de sponsors degelijk de WK-kosten van Moldaviër zijn betaald.
Tchmile: „Maar dat heeft men het vliegveld en in het hotel blijkbaar niet geweten. In ie geval heeft Lefèvere, met wie vroeger geen problemen ken mij na Oslo nergens meer voor selecteerd. Ik ben nooit vroe aan mijn vakantie begonnen na het voorbije seizoen. Doet verder ook niet toe. Lotto wo een nieuwe start. Ik krijg de heid en hoop deze status met grote overwinning te onders pen. Beide partijen zijn daarm gebaat."

Polarisatie met open gesprekken 'zonder blauwdrukken' afbouwen

In korte tijd is er in het bisschoppelijk paleis aan de Paredisstraat in Roermond een andere wind gaan waaien. De deur staat weer voor iedereen open. Deze week ontving de bisschop de Limburgse pers, onder het pontificaat van mgr. Gijsen uit-en-te-na verketterd. Op zijn eerste persconferentie, op de dag van zijn benoeming, had mgr. Wiertz beloofd na zijn wijding op beleids- en levensvraagstukken te zullen terugkomen. Die belofte wilde hij gestand doenn. Hij ontving ieder medium afzonderlijk; het Limburgs Dagblad als eerste. In ons gesprek maakte de Grote Verzoener front. Niet met blauwdrukken, maar met open gesprekken hoopt hij de polarisatie tussen Gijsianen en niet-Gijsianen af te bouwen. „Er mag best een robbertje worden geredetwist, maar niet zo verbeten als in het verleden het geval is geweest," aldus de bisschop, die op 2 december 51 jaar is geworden.

door

RENE ROOSJEN

en

JAN VAN LIESHOUT

Tot driemaal toe herhaalde bisschop Wiertz dat van zijn hand geen blauwdrukken zijn te verwachten. „Ze wekken tegengestelde verwachtingen en niet ingeloste verwachtingen leiden tot frustraties."

Hij wil toe naar 'een koepel, waarbinnen mensen elkaar onbevangen tegemoet treden; hun vooroordelen nog eens toetsen.' „Niemand is hetzelfde als twintig jaar geleden. Veel vooroordelen zijn archaïsch; kloppen niet meer. Ik hoop daarom dat de onbevangenheid aan de basis nog een tijdje zal worden gecontinueerd. Er mag best een robbertje worden geredetwist, maar niet zo verbeten als in het verleden het geval is geweest. Ik zou daarom een oudtestamentisch vredesjaar willen bepleiten; een heilig jaar, waarin vooroordelen worden afgebroken en iets van die polarisatie wordt afgebouwd. Want tegenstellingèn zijn er. We hoeven dat niet onder de tafel te moffelen."

In dat louteringsproces ziet Wiertz een belangrijke rol voor de media weggelegd. Daarom ontving hij deze week de Limburgse pers; om dieper op beleids- en levensvraagstukken in te gaan, zoals hij op zijn eerste persconferentie, op de dag van zijn benoeming, had beloofd.

In de bestuurskamer, waar de pers onder het pontificaat van mgr. Gijsen uit-en-te-na is verketterd, ontving de bisschop ons. Hij is weer aan de sigaar. Als bouwpastoor in De Heeg was hij met roken gestopt. Eenvoudigweg, omdat hij het een te grote luxe vond. Waren het de zenuwen? De bisschop verheelde niet dat hij gespannen was, omdat van de interviews met de Limburgse pers veel afhangt of beoogde onbevangenheid aan de basis kan worden gecontinueerd. Het bisschopsambt zelf verschaft Frans Wiertz steeds meer vreugde, ofschoon aanmerkelijk méér van hem wordt gevraagd. Ondanks alle drukte is hij geen gram afgevallen; hij weegt nog altijd 'rond de honderd kilo'.

Vicaris Jos Punt was bij het gesprek aanwezig, omdat deze in een aantal kwesties beter thuis is, waardoor een en ander 'allerhelderst' zou overkomen. Bovendien wilde de bisschop ermee zijn collegaliteit met de staf tot uitdrukking brengen. Hij nam de vicarissen van zijn voorganger over, met uitzondering van Pierre Moonen, de vicaris van katechese en onderwijs, die tot pastoor van Limburgs grootste parochie is benoemd.

Perschef Ad Jansen fungeerde als pedel. Na het uur, dat ons was toebedeeld, klonk het 'hora est'. Een aantal vooraf geformuleerde vragen bleef daardoor onbeantwoord.

Levensvraagstukken!

Bisschop Wiertz: „Ten aanzien van levensvraagstukken heeft de kerk heldere en krachtige standpunten. Zij gelden voor priesters en bisschoppen, die trouw willen en moeten zijn aan de kerk en haar leer alsook aan ieder mens in een situatie die gaaf of gebrekkig is, zondig of vol heil. Bij de meesten is het een mengeling. Een priester is ook zo'n mens. Het vergt loyaliteit aan de ene en aan de andere kant. Het is soms een rekoefening. Er wordt aan beide kanten aan je getrokken. Ik zal me echter met felheid verweren, indien men mij zou dwingen om een van de kanten los te laten."

Mgr. Wiertz is tegen een gedwongen geboorteregeling, zoals die in India en China wordt opgelegd. Hij vindt dat een aantasting van de menselijke waardigheid. In ontwikkelingslanden is een groot gezin vaak de enige sociale voorziening.

„Oneindig ingewikkelder ligt het in welvaartslanden. Vanwege die complexiteit is het niet eenvoudig uitspraken te doen."

De bisschop was op dit punt dan ook minder mededeelzaam. Hij was eerder bouwpastoor in De Heeg, 'de kraamkamer van Maastricht', waar duidelijk niet alleen periode onthouding wordt toegepast om het aantal geboorten de regelen. Indien dat gewetensvol gebeurt, kan hij daarmee leven.

Euthanasie?

„Morrelen aan begrenzing, playing God is erg link. Je raakt zo gauw in grauwzones. Door grenzen te verleggen ontstaan nieuwe grauwzones. Ik voel me dan ook heel nauw verbonden met het standpunt van de kerk. Om die reden vind ik het belangrijk dat euthanasie strafbaar blijft. Anderzijds moet niet meteen de beschuldigende vinger worden gewezen."

In hoeverre mogen ziekenhuizen waar euthanasie wordt toegepast zich nog rk noemen?

„Ik denk dat ziekenhuizen die euthanasie in hun vaandel voeren, zichzelf niet rooms-katholiek willen noemen. RK staat voor beveiliging van grenzen. Artsen zijn ook voor die beveiliging. Zij hebben in de kerk een groot bondgenoot."

Waarom hebt u geen bezwaar tegen het weghalen van het predikaat 'rk' door de Bond van Muziekgezelschappen?

„Het verzoek was van de bestuurders zelf. Achteraf hoor ik dat niet allen voor waren. Ik vind het jammer. Anderzijds is mij verzekerd dat het feest van de patrones, de Heilige Caecilia, gehandhaafd zou blijven."

Mogen de plusminus vijfhonderd scholen, die het algemeen reglement voor het rooms-katholiek onderwijs in het bisdom Roermond van mgr. Gijsen weigerden te tekenen zich rk noemen? (Een vraag, die mgr. Wiertz aan vicaris Punt doorspeelde.)

Punt: „Gesprekken met schoolbesturen, gremia en organisaties daarover zijn of worden hervat. Wij schuwen het gesprek niet. Er is openheid van communicatie. Anderzijds wordt het Roermondse standpunt niet in één keer van tafel geveegd. Indien het predikaat rk zijn authenticiteit mist, werkt dat contraproduktief. Het Roermondse reglement wordt daarom niet ingetrokken. We laten de zaak echter even rusten om te zien of gesprekken nieuwe gezichtspunten opleveren. Niets staat voor de eeuwigheid vast."

Evenmin wordt 'de Roermondse eigenheid' met betrekking tot het eigen missiebureau, de week van de missionaris en de vastenactie 'onder tafel geveegd'.

Punt: „Meer dan andere organisaties legt Roermond de klemtoon op de verkondiging van de blijde boodschap. Daarnaast is er het probleem dat landelijk een scheiding is gemaakt tussen pastoraal-kerkelijke projecten enerzijds en sociaal-economische anderzijds, waarbij de inzameling in de vastentijd wordt toebedeeld aan de laatste categorie. Daarmee kunnen wij niet zo goed leven."

De eerlijkheid gebiedt te constateren dat die uitleg er in een later stadium aan is gegeven. Het bisdom Roermond droeg de collectegelden voor de missie vanaf 1977 rechtstreeks aan Rome af, omdat de toenmalige Nederlandse Missieraad contacten bleef onderhouden met het Bureau voor Internationale Solidariteit (BIS), dat pater Piet Nelen had opgericht, nadat hij door mgr. Gijsen was ontslagen als directeur van het Diocesaan Instituut Voor Internationale Solidariteit (DIVIS). De redemptorist had de bisschop in een krante-artikel op één lijn geplaatst met de farizeeërs uit de tijd van Jezus van Nazareth. Farizeeërs waren, volgens Nelen, ook 'mensen die verstrikt zaten in wetten en voorschriften en het systeem belangrijker vonden dan het doel'.

Om diezelfde reden organiseerde mgr. Gijsen een eigen 'week voor de missionaris' en verbrak hij in 1978 de samenwerking met de landelijke Bisschoppelijke Vastenactie.

Maar hoe dan ook: „Roermond staat open voor wie met haar over missie en vastenactie in gesprek wil treden. Zo zijn gesprekken met het Bureau voor Internationale Solidariteit voorzien. En ook op dit punt geldt dat niets voor de eeuwigheid vast staat," aldus Punt.

Een buitenbeentje blijft Roermond vooralsnog ten aanzien van de inzet van pastoraal werkenden. Uit de statistieken van het RK Kerkgenootschap in Nederland blijkt dat in 1992 reeds 596 pastoraal werkenden operationeel waren, 388 mannen en 208 vrouwen. Alleen in het bisdom Roermond werden tot nu toe geen pastoraal werkenden ingezet.

Hoe lang kan het zich die luxe permitteren? Want waren er in 1991, volgens een beleids- en discussienota van vicaris Punt, nog 471 actieve priesters in het bisdom Roermond, in 1992 was hun aantal, volgens de statistieken van het RK Kerkgenootschap in Nederland, tot 439 gedaald. Een vermindering van 32 actieve priesters in één jaar tijd.

Punt: „Grote klassen vallen af; kleine komen erbij. Bovendien duurt het tien jaar voor een nieuwe roeping als pastoor inzetbaar is. Daarom zullen parochies worden geclusterd; taken van priesters worden uitgezuiverd en gedelegeerd aan leken, die daartoe moeten worden toegerust."

● *Bisschop Frans Wiertz: 'Hoeveel mensen zijn er niet met deuken en schrammen?'*

Foto: PAUL KUIT

Om die reden de vraag of er in het bisdom Roermond een taak voor reeds elders toegeruste pastorale werkers en werksters is weggelegd?

Wiertz: „Ik heb de vraag voorgelegd aan de dekensvergadering. Er was niemand die zei dat het nu moet gebeuren. Er was één deken die zei: 'Absoluut niet'. Dergelijke processen moeten breed worden aangezet. Anders schep je nieuwe, grote kloven. Dat voelde iedereen aan. Ik was daarvan zeer onder de indruk. Ik heb daarom geen keuze gemaakt. Je moet niet proberen iets door de strot te duwen."

Hoe denkt u de betrokkenheid van diocesanen te herstellen of te vergroten?

Wiertz: „Door getuigenis; of liever: door aanstekelijkheid. Getuigenis klinkt zo dwingerig. Door het geloof voor te leven en door te geven. Op alle niveaus: ouders, priesters, bisschoppen. Het geloof zo puur mogelijk gestalte geven: dat is de enige weg. Met twaalven zijn ze begonnen."

Wat mogen jongeren van de kerk verwachten?

Wiertz: „Dat het geloof op een aanstekelijke manier wordt doorgegeven; in loyaliteit met de kerk. Ruziën in de hoogste regionen werkt allerminst aanstekelijk. Er mag best verschil van mening zijn. Maar meningsverschillen moeten niet zo verbeten worden uitgevochten als in het verleden het geval is geweest. Met bitterheid valt een gezin uit elkaar."

Punt: „De jeugd hongert naar een antwoord op zingevingsvragen. Wie zijn wij? Waartoe dient het?"

Wiertz: „Het antwoord op die vragen is: 'Wend je tot Christus'. Bij hem zijn we opnieuw beginnen te tellen. Dat op zich is een geloofsgetuigenis. In dit verband zou ik jongeren, die ooit met de gedachte hebben rondgelopen om priester te worden, maar die gedachte niet hebben durven kanaliseren, willen oproepen zich rechtstreeks tot mij te wenden. Het is wezenlijk noodzakelijk dat er nieuwe mensen komen. Het seminarie is het hart van het bisdom. Daarom moeten we mgr. Gijsen dankbaar zijn dat hij Rolduc heeft opgericht. Daarmee gaf hij de priester zijn identiteit terug; maakte hij de identiteit van het ambt weer herkenbaar. Andere bisschoppen volgden zijn voorbeeld."

Is er een samenwerking of fusie van Rolduc en de Universiteit voor Theologie en Pastoraat (UTP) in Heerlen te verwachten?

Wiertz: „Een kloof, die er in twintig jaar is gegroeid, kun je niet zomaar negeren. Dat is absurd; ireëel. Dat zal in ieder contact moeten worden meegenomen. Ik meen daarom de UTP tegemoet te moeten treden als de kleine prins in de parabel van Antoine de Saint-Exupéry. Onbevangen verkent de prins de kosmos. Hij wil een vos aaien. Maar de vos zegt: 'Pas op! Ik ben vals. Je moet me eerst temmen.' Waarop het jongetje vraagt: 'Wat is dat: vals; temmen?' Waarop de vos de kleine prins aanraadt om hem vanuit een hoekje gade te slaan. In die geest zou ik de UTP willen benaderen. Met respect voor de mensen aan beide zijden van de kloof. Overbrugging lijkt mij een lange, niet zo eenvoudige weg."

Worden abituriënten van de UTP door u gewijd of stelt u evenals uw voorganger aanvullende eisen?

Wiertz: „Het is niet zo vanzelfsprekend dat priesterkandidaten die van elders komen, zomaar worden gewijd. Per slot van rekening hebben wij onze eigen opleiding: Rolduc."

In hoeverre kunnen parochies hun kerken nog onderhouden, nu katholiciteit verder afneemt en inkomsten mede daardoor verder teruglopen?

Wiertz: „Dinsdagavond is de diocesane financiële commissie nog bijeen geweest. Uit de cijfers blijkt dat parochies in tien jaar tijd op de gewone exploitatie zeventien miljoen gulden ten behoeve van restauratiewerken hebben opgebracht. Dat is buitengewoon. Dat duidt op verbondenheid. Daaruit blijkt ook de grote behoefte om kerken instand te houden. Toch zullen er kerken moeten worden gesloten. Je kunt de rekening van de kosten niet bij de buren deponeren. Amputaties doen pijn, maar zijn soms noodzakelijk om te voorkomen dat het hele lichaam eraan gaat. Behoedzaamheid is geboden."

Wat te zeggen van de kritiek dat de Limburgse clerus zich de laatste jaren te zeer heeft bezig gehouden met het doorgeven van het geloof, het veilig stellen van de eigen identiteit, waardoor de diaconie, de dienstverlening aan medemensen in nood, is verwaarloosd?

Punt: „Dat is een heel reëel probleem. Door maatschappelijke ontwikkelingen is de diaconie inderdaad verschrompeld. Een aantal taken heeft de staat overgenomen. Vanwege de nieuwe noden is het de hoogste tijd om daarover na te denken. Ik denk daarbij aan de opvang van dak- en thuislozen; aan drugsverslaafden; aan stervensbegeleiding."

Wiertz: „En niet te vergeten de eenzaamheid. Vergis je daarin niet. Tweederde van de flatjes in Heerlen wordt bewoond door alleenstaanden, weduwen, gescheiden vrouwen. En hoeveel mensen zijn er niet met deuken en schrammen; soms verwoeste levens; mensen die veel liefde hebben moeten missen? We zullen daarom moeten proberen om die tekorten aan te vullen. Om in affectie te investeren. Affectie is belangrijker dan geld."

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGID

ARBEIDSVOORZIENING

Het Regionaal Stafbureau Arbeidsvoorziening Maastricht vraagt

Het Regionaal Bureau voor Arbeidsvoorziening (RBA) Zuid-Limburg is een ... organisatie ... Kernwoorden zijn bemiddeling tussen werkzoekenden en werkgevers, scholing en het verstrekken van ... op de regionale arbeidsmarkt.

ADVISEURS EN EEN MEDEWERKER SECRETARIAAT VOOR HET BUREAU OUTPLACEMENT I.O.

Senior-adviseur In deze boeiende baan coördineert u alle outplacement-activiteiten. U bent degene die de voortgang bewaakt en de case-load en werkverdeling beoordeelt. Bij afwezigheid van de manager outplacement vervangt u hem. Daarnaast doet u adviseurswerk. Dit betekent dat u zelfstandig outplacement-opdrachten acquireert en persoonlijke profielanalyses en marketingplannen opstelt. Verder geeft u sollicitatievaardigheidstraining en adviseert u cliënten bij vacature-acquisitie en sollicitatie-activiteiten. Bovendien geeft u bedrijven advies ter ondersteuning van herplaatsingsactiviteiten. Tenslotte levert u ook bijdragen aan voorbereiding en uitvoering van projectactiviteiten.

Coördinatie Voor deze functie zijn leidinggevende ervaring en/of leidinggevende kwaliteiten uiteraard vereist. Verder moet u over een opleiding op HBO-niveau beschikken en hebt u uitstekende sociale vaardigheden. Natuurlijk bent u kenner van de arbeidsmarkt en arbeidsbemiddeling. Ook is het belangrijk dat u commercieel en bedrijfsmatig ... Een psychometrisch onderzoek kan onderdeel zijn van de selectieprocedure.

Uw salaris bedraagt, afhankelijk van opleiding en ervaring, maximaal ƒ 5.977,- bruto per maand (schaal 10).

Twee adviseurs ...

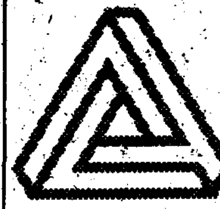
Uw salaris bedraagt, afhankelijk van opleiding en ervaring, maximaal ƒ ...,- bruto per maand (schaal 9).

Medewerker secretariaat Uw werkzaamheden bestaan onder meer uit het behandelen van interne en externe correspondentie en het opbouwen en onderhouden van het archief en de documentatie. Ook neemt u secretariële werkzaamheden en ...-taken voor uw rekening. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan het ontvangen van werkgevers en werknemers. Verder vervult u een belangrijke rol bij het verstrekken van globale informatie over het Bureau Outplacement en verricht u werkzaamheden in het kader van de financiële administratie en ... Vacaturenummer ZL 1993-29/LD.

HAVO/MBO-niveau U hebt goede sociale vaardigheden. Een dienstverlenende en commerciële instelling is een must. Verder verwachten we dat u over een kwaliteits- en servicegerichte ... beschikt. Tekstverwerkingsprogramma's ... geen ... meer voor u.

... functie, die in de ... mogelijk part-time wordt ingevuld. Uw salaris bedraagt afhankelijk van opleiding en ervaring, maximaal ƒ 3.615,- bruto per maand ...

... ZL 1993-29/LD ...

▲ WACHTCHEF

Voor de produktie-afdeling bij een bedrijf in de textielbranche.

Het betreft een project van ca. één jaar. De werkzaamheden bestaan onder meer uit: supervisie over en coördinatie van de eigen produktieploeg, trouble-shooting, het maken van planningen omtrent werkzaamheden en personeel, etc.

U hebt een opleiding op min. MBO-niveau aangevuld met management-cursussen. Leeftijd vanaf ca. 35 jaar.

Ervaring in een soortgelijke functie strekt tot aanbeveling. Technische affiniteit is een pre.

Voor informatie kun je contact opnemen met Lynda Lemmens van onze vestiging in Heerlen, Dr. Poelsstraat 16, 045-713129. Je kunt vanzelfsprekend ook terecht bij de vestiging in Kerkrade, Hoofdstraat 39, 045-463700 of Hoensbroek, Kouvenderstraat 81, 045-231680.

Uiteraard kunnen zowel mannen als vrouwen reageren.

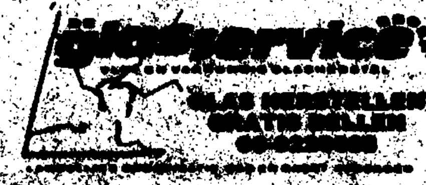

De persoon die plezier heeft in telefoneren, met een MEAO-achtergrond, vindt in ons team een afwisselende positie als

receptioniste / telefoniste m/v

Engelse, Duitse en Franse talenkennis zijn functievereisten. Ervaring met WP 5.1 en spreadsheet-programma's strekt tot aanbeveling (Lotus, QP).

U kunt uw sollicitatie binnen 14 dagen richten aan: Charles Fibres - Berlold Schmidt GmbH & Co KG, t.a.v. de hr. T.M. van der Heff, Eisenbahnweg 24, D - 52068 Aken.

Zoekt zelfstandig werkende

glaszetter

gevestigd voor servicedienst

Glasservice Zuid-Limburg vof
Prinses Irenoweg 8
6241 GE Bunde
tel. 043-649959

HEF & HOOGWERKSYSTEMEN

MILCON

sky systems

is een gespecialiseerde onderneming in verhuur en verkoop van hoogwerksystemen als: hoogwerkers, heftrucks, verreikers e.a. met internationale relaties.
Wij zoeken voor ons kantoor te Sittard

commercieel-administratieve kracht m/v

Hierbij denken wij als profiel aan een enthousiaste, flexibele, commercieel ingestelde jongeman/dame v.a. 20 jaar, die in een klein team gevarieerde werkzaamheden zal verrichten, waaronder telefonische klantenadviezen.
Als opleiding denken wij aan MEAO of gelijkwaardige opleiding met computerkennis, secretaresse-opleiding en talenkennis in woord en geschrift van F-D-E.
Rijbewijs B.
Voor deze verantwoordelijke functie geldt een goede beloning met groeimogelijkheden.
Stuur uw schriftelijke reacties met c.v. aan:

MILCON NEDERLAND B.V.
t.a.v. personeelszaken
Brugstraat 23
6131 AE Sittard

De Stichting Gemeenschapshuis Brunssum-C... zoekt voor haar gemeenschapshuis De Kepper met ingang van 1 april 1994 een energiek

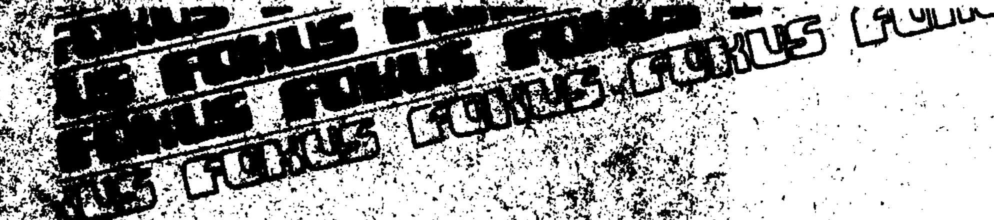
BEHEERDERSECHTPAAR

in het bezit van de benodigde horecapapieren.

Het gezochte beheerderspaar zal het bargedeelte van de stichting huren en voor eigen rekening exploiteren en anderzijds als beheerders van het gebouw optreden en t.b.v. de stichting zalen te verhuren en het gebouw te onderhouden.

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de voorzitter, tel. 045-253795, of de secretaris, tel. 045-253784.

Sollicitaties dienen voor 15 januari 1994 te worden gericht aan de secretaris van het stichtingsbestuur, St.-Gregoriuslaan 70, 6442 AG Brunssum.

Bij Fokus krijgt de bewoner zelf de ... over ... Ook ... verantwoordelijkheid ... kan blijven wonen.

Als dit je aanspreekt en je hebt naast ervaring of opleiding in de maatschappelijke dienstverlening en/of gezondheidszorg verantwoordelijkheidsgevoel, een goede gezondheid, de nodige zelfstandigheid en teamgeest, solliciteer dan bij Fokus.

De Stichting Fokus is een consumentenorganisatie die in het leven is geroepen om de emancipatie van mensen met ernstige bewegingsbeperkingen te bevorderen en mogelijk te maken. Op dit moment zijn er 43 Fokusprojecten: in deze projecten liggen 12 tot 15 woningen verspreid in een stadswijk. De bewoners, die lichamelijk gehandicapt zijn, huren de woning van een woningbouwvereniging.

Vanuit de centraal gelegen ADL-eenheid wordt op afroep van de bewoners assistentie gegeven bij de Algemene ... van het Dagelijks Leven (ADL). ... De assistentie is 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar. Bij Fokus werken ruim 900 ADL-assistenten, voornamelijk part-time. Per project werken ongeveer 11 ADL-assistenten in een vast rooster met wisselende vroege-, late- en nachtdiensten en 10 reserve ADL-assistenten.

Onder leiding van een coördinator proberen deze teams gezamenlijk zo goed mogelijk ADL-assistentie te geven binnen een plezierige werksfeer. Bij Fokus is collegialiteit belangrijk. Als team maak je binnen de Fokusdoelstelling werkafspraken en heb je oog voor goede werkomstandigheden. Tillen is in dit werk niet te vermijden, wel kan voor een goede tiltechniek en zonodig tilapparatuur gezorgd worden.

WERKEN BIJ FOKUS

dat is net even anders werken

Wij zoeken per ... 1994 voor ons nieuwe project in Kerkrade:

I. ADL-ASSISTENTEN V/M

A. een rooster voor 32 uur per week, met vroege en late diensten, waaronder 2 weekenden per 4 we...
B. een rooster voor 24 uur per week, met vroege en late diensten, waaronder 2 weekenden per 4 we...
C. een rooster voor 16 uur per week, met vroege en late diensten, waaronder 2 weekenden per 4 we...
D. een rooster voor nachtdiensten voor 19,8 uur per week. Er wordt gewerkt van 22.45 uur tot 07.15 u...

II. RESERVE ADL-ASSISTENTEN V/M

De reserve ADL-assistent(e) zal in geval van ziekte of vrije dagen van het vaste personeel of bij het ontstaan van piek-uren gevraagd worden tijdelijk in te vallen. De diensten worden, behalve in noodsituaties, meestal ruim van te voren afgesproken. Reserves hebben een contract met garantie-uren voor minimaal 20 uur en maximaal 128 uur per maand.

Functie-eisen:
- een opleiding op MDGO/LBO-niveau;
- gezien het rugbelastende karakter van een aantal taken is een goede gezondheid van belang;
- leeftijd tussen 18 en 45 jaar.

Salaris voor 21-jarigen bedraagt bij 40 uur p/w ƒ 2.416,- bruto per maand of ƒ 13,97 bruto per uur, exclusief onregelmatigheidstoeslag en vakantietoeslag. De overige salarissen worden naar evenredigh... berekend.

III. EEN COÖRDINATOR V/M

Deze zal werkzaam zijn voor 32/36 uur per week, volgens een rooster met vroege en late diensten (zie I.A.)

Taken:
Naast het verlenen van ADL-assistentie (zie I.) behoort onder meer tot de werkzaamheden:
- bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de ADL-assistentie;
- zorgdragen voor een juiste personeelsbezetting;
- administreren van werkroosters, verlof, ziekte etc.;
- signaleren en oplossen van problemen m.b.t. het geven c.q. ontvangen van ADL-assistentie.

Functie-eisen:
- een opleiding op MBO-niveau, alsmede ervaring in de verzorgende sector;
- goede sociale vaardigheden, verantwoordelijkheidsgevoel, incasseringsvermogen;
- goed kunnen organiseren en een grote mate van zelfstandigheid;
- goede gezondheid i.v.m. het rugbelastende karakter van een aantal taken;
- leeftijd tussen 25 en 45 jaar.

Salaris bedraagt voor de functie van coördinator minimaal ƒ 2.880,- bruto per maand bij een werkwe... van 40 uur, exclusief ORT en vakantietoeslag.
Een medische keuring is onderdeel van de selectieprocedure. Voorafgaand aan de indiensttreding zal aan alle personeelsleden een instructieprogramma van enkele dagen worden gegeven.
Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van de functie waarvoor u belangstelling heeft, kunt u vóór 27 december a.s. richten aan: Stichting FOKUS Exploitatie, t.a.v. mevr. Y.E. de Bruin, personeelsfunctionaris, Vredenburg 24-II, 3511 BB Utrecht.

De afdeling Centrale Zaken ... De afdeling is ondergebracht in ... Bij de sektor ... is de ... automatisering.

Nadere inlichtingen over de functie kunt u ... bij ... mevr. M.J. Dollwet, telefoon 046-7...

Voor deze functie worden vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

Een psychotechnisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectie-procedure.

[redacted]

Taken:
- Het fungeren als ... van storingen, problemen en vragen van p.c.- en applicatiebeheerders.
- Het samenstellen van rapportages over de produktie en prestatie van de ondersteuning (helpdesk) van de ...
- Het adviseren over technische aspecten in het gebruik van computerfaciliteiten en standaard programmapakketten.
- Het bedienen van centrale computersystemen, randapparatuur en netwerk.
- Het beheer van centraal aanwezige gegevensdragers en documentatie.
- Zorgt voor het pc-beheer van de eigen afdeling.

Functie-eisen:
- MBO-werk- en denkniveau (bijvoorbeeld MEAO-informatika of Praktijkdiploma Informatika en de AMBI-module IM.0(1)).
- Kennis van p.c.'s (technische aspecten en gangbare software-pakketten waaronder WP, Lotus, DBase IV).
- Enige jaren ervaring met helpdesk-werkzaamheden.
- Goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden.
- Flexibele werkinstelling met aandacht voor teamvorming en een klantgerichte houding.

Wij bieden:
- Een prettige werkomgeving in een moderne, bedrijfsmatige en klantgerichte organisatie.
- Goede secundaire arbeidsvoorwaarden.
- Een salaris van maximaal fl. 3.723,- bruto per maand (schaal 6)

Schriftelijke sollicitaties dient u uiterlijk 3 januari 1994 te richten aan het college van Burgemeester en Wethouders en te zenden aan de personeelsadministratie, Postbus 610, 6160 AP Geleen, onder vermelding van vakaturenummer: FZ 2093 D in de linkerbovenhoek van brief en enveloppe.

Maarschalk Zjoekov won de wedloop. De Witrussen waren eerder in Berlijn dan de Oekraïners onder commando van maarschalk Konjev. Tot de oorlogsbuit van de Sovjets behoorden onder meer de archieven van het Reichssicherheitshauptamt, de centrale inlichtingen- en veiligheidsdienst van het Derde Rijk. Het verzamelde en archiveerde allerlei materiaal van en over politieke en ideologische tegenstanders. Zo ook van Nederlanders. Tot 1990 waren de archieven niet toegankelijk. Inmiddels heeft het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie in Moskou kopieën mogen nemen van ruim 15.000 archiefstukken. Een van de dossiers heeft betrekking op Willy Cammans, de schoenmaker uit Venlo, die in de vroege ochtend van 26 april 1938 op de binnenplaats van de gevangenis Plötzensee nabij Berlijn werd onthoofd.

● *Volstrekt in strijd met het Verdrag van Versailles trokken Duitse troepen, op 7 maart 1936, het gedemilitariseerde Rijnland binnen. Ook in Düsseldorf was de ontvangst allerhartelijkst.*

Foto: RIJKSINSTITUUT VOOR OORLOGS-DOCUMENTATIE, AMSTERDAM.

door

JAN VAN LIESHOUT

Spionage voor Fransen kostte schoenmaker in Venlo het hoofd

Rosalie Cammans was 12, toen haar vader werd onthoofd. Haar gratieverzoek en dat van haar moeder had Hitler naast zich neergelegd. Evenmin was de Rijkskanselier en 'Führer' van de Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei ingegaan op het verzoek van de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken om de doodstraf om te zetten in een vrijheidsstraf.

Willy Cammans had voor de Fransen gespioneerd. Ofschoon de schoenmaker in de registers van de Burgerlijke Stand te Venlo als Nederlander te boek stond, had hij volgens het Volksgerichtshof in Berlijn de Duitse nationaliteit, derhalve landverraad gepleegd. Daarop stond slechts één straf: de doodstraf. In de vroege ochtend van 26 april 1938 viel op de binnenplaats van de gevangenis Plötzensee nabij Berlijn het mes van de guillotine.

Wilhelm Jakob Cammans was op 12 februari 1894 in het Duitse Hüls geboren. Zijn moeder, Maria Agnes Holtmans, kwam er vandaan. Zij was gehuwd met Johannes Cammans, een schoenmaker uit Bergen, Noord-Limburg. Willy was de vierde in de rij van zes kinderen. Alleen zijn jongste zus was in Krefeld geboren. Daar ook beviel zijn oudste zus, in 1906, twintig jaar oud en ongehuwd, van een tweeling.

In 1907 verhuisde het schoenmakersgezin naar Venlo, waar Willy nog twee jaar naar school ging. Evenals zijn oudere broer bekwaamde hij zich in het schoenmakersvak. In 1911 vestigden vader en zoon zich in Triemersheim, nabij Krefeld.

Bij de Oberbürgermeister van Krefeld diende Willy Cammans, op 18 maart 1914, een verzoek tot naturalisatie in. Het staatsburgerschap van het toenmalige koninkrijk Pruisen werd hem op 17 augustus 1914 verleend. De oorkonde werd zijn vader uitgereikt. De zoon had zich inmiddels als oorlogsvrijwilliger gemeld. Hij was ingedeeld bij het 8. *Jägerregiment zu Pferde* in Trier. Hij streed aan het West- en het Oostfront. In mei 1915 raakte hij zodanig gewond, dat hij de dienst voortijdig moest verlaten. Hij kreeg een *Kriegsrente* van 30 Mark en was tot 1922 werkzaam bij een lederfirma in Krefeld.

Als zadelmaker werd Wilhelm Jakob Cammans, op 19 april 1922, in Heerlen ingeschreven. Bovendien vulde de ambtenaar van de Burgerlijke Stand in, dat hij gehuwd was en de Nederlandse nationaliteit had. Cammans trok bij zijn oudere broer aan de Esschenderweg in.

Peter Heinrich Cammans was in 1911 voor zichzelf begonnen. Hij was getrouwd met Suzanna Carolina Weidenkamp uit Tegelen, die hem twee dochters schonk. De oudste was in Düsseldorf geboren; de jongste in Venlo, waar hij zich in 1916 had gevestigd. In de zomer van 1921 verhuisde het schoenmakersgezin naar Lutterade; in de herfst van dat jaar naar Heerlen.

In oktober 1922 gingen de broers uit elkaar. Peter trok naar Krefeld; Willy naar Venlo, waar hij kennis kreeg met een twaalf jaar oudere jodin, Emma Franck.

Hermina Emma Franck was op 30 september 1881 in Venlo geboren. Ze was de jongste uit een slagersgezin van zeven kinderen. Twee broers heeft ze nooit gekend. Emanuel en Herman Franck stierven op jeugdige leeftijd. Haar zus Rosalie was vroeg weduwe. Ze was gehuwd met een handelsreiziger uit Veghel, van wie ze een dochtertje had, dat nog geen drie maanden was, toen het stierf. Emma's vader, Louis Franck, overleed in 1902, kort nadat hij in een Rijks Werkinrichting in Hoorn was geplaatst; haar moeder, Sibilla Franck-Levij, in 1911. Haar oudste zus Jeanette deed sedertdien het huishouden. Mathieu, Henriëtte en Emma gingen naar de fabriek.

Emma was opgeklommen tot fabieksmeesteres, toen ze op 17 september 1923 met Willy Cammans trouwde.

Op 23 november 1923 begon het echtpaar Cammans-Franck aan de Nieuwstraat in Venlo een electrische schoenmakerij en een winkel in lederwaren en fournituren. Daar ook werd, op 23 maart 1926, dochter Rosalie geboren. Ze was nog geen twee, toen haar moeder in een zenuwinrichting moest worden opgenomen. Begin 1929 was Emma Franck in Venlo terug.

Inmiddels had Willy Cammans zich in de Vleeschstraat gevestigd, op nummer 7. Een pand uit het midden van de zestiende eeuw. Laat-gotiek, die aan luister had ingeboet. Lisenen en pinakels waren verdwenen. De schoenmaker had echter voet in Venlo's belangrijkste winkelstraat. Hij had zes knechten in dienst; kon zich een uitje permitteren.

In mei 1935 ontmoette hij in café-restaurant 'Centraal' in Venlo een zekere 'Jansen'. Deze bleek hevig geïnteresseerd in de wederopbouw van het Duitse leger, nadat Hitler op 15 maart 1935 had aangekondigd dat de dienstplicht opnieuw zou worden ingevoerd. Dat was in strijd met het Verdrag van Versailles. Na de Eerste Wereldoorlog had Duitsland de sterkte van zijn leger tot 100.000 beroepsmilitairen moeten terugbrengen.

Aan Cammans de vraag of hij 'Jansen' over de recrutering van nieuwe troepen kon inlichten. Via café Cremer in Roermond zou 'Jansen' telefonisch te bereiken zijn.

● *Het pand Vleeschstraat 7 en 9 in Venlo, waar van 1928 tot 1938 de elektrische schoenmakerij en winkel in lederwaren en fournituren van Willy Cammans waren gevestigd. Het werd eind 1964/begin 1965 in zijn oude luister hersteld. Het is een fraai voorbeeld van de Gelders-Duitse laatgotische baksteenstijl.* Foto: GEMEENTEARCHIEF, VENLO.

De schoenmaker bleef bij zijn leest. Bij een volgende ontmoeting, in café-restaurant 'Germania' in Venlo, kwam hij er rond voor uit dat hij het te gevaarlijk vond.

Toch ging Cammans in op de uitnodiging van 'Jansen' om eens langs te komen, zodra hij in de buurt van Den Bosch moest zijn. In café Möller kreeg Cammans het telefoonnummer van 'Jansen'; van 'Jansen' diens adres: Luybenstraat 7. Eerst toen kwam Cammans er achter dat 'Jansen' Van Leeuwen heette.

Joannes Petrus Quirinus Maria van Leeuwen was op 20 september 1886 in Den Bosch geboren. Hij was de jongste uit een gezin van vier kinderen. Zijn huwelijk met Coleta Maria Johanna Dicker was kinderloos gebleven. De handelsagent was bezig om voor de Franse inlichtingendienst, het zogenoemde Deuxième Bureau, een spionagenet op te zetten. Daartoe plaatste hij advertenties in dagbladen met toespelingen die vaak erg doorzichtig waren. Reacties werden ingewacht op wisselende adressen, waaronder dat van zijn oudste zus Bernardina, die in de ouderlijke woning aan de Hinthamerstraat in Den Bosch een pension exploiteerde.

Bijzondere interesse hadden de Fransen in de sterkten van de Duitse troepen en in de aanleg van bruggen en wegen. Voorts wilden de Fransen weten of in Engers nabij Koblenz een militair vliegveld werd aangelegd en of in fabrieken in Krefeld-Oppun wapens en munitie werden vervaardigd.

Cammans legde de vragen voor aan Heinrich Hendricks, een buizenlegger uit de Schlosserstrasse in Krefeld-Oppun, die hij van school kende.

Omdat Hendricks niet op het aanbod inging, benaderde Cammans zijn zwager Peter Schmitz. Hij was op 4 januari 1882 in Mönchengladbach geboren; was na het overlijden van Rosalie Franck hertrouwd en dreef aan de Süchtelerstrasse in Lobberich een manufacturenwinkel.

Gezamenlijk doorkruisten Cammans en Schmitz het Rijnland. In kroegen nabij kazernes informeerden zij naar de sterkten van de daar gelegerde troepen.

In het brandpunt van de belangstelling belandde Münster, nadat Duitse troepen op 7 maart 1936 het gedemilitariseerde Rijnland waren binnengetrokken. Het commando van het zesde militaire district (Wehrkreiskommando VI) was er gevestigd.

Schmitz attendeerde Cammans op een geschikte informant: de assuradeur Hans Wüsten uit de Altumstrasse in Münster. Vanuit hotel 'New York' nam Schmitz contact met hem op. In café-restaurant 'Zur Kanone' kwam het tot een gesprek met Cammans, dat in café-restaurant 'Zu den Wiedertäufern' werd afgerond. Wüsten zou royaal voor zijn inlichtingen worden beloond.

Wüsten lichtte echter de Gestapo in. Op haar aanwijzing begaf de verzekeraar zich, op 30 november 1936, naar Schmitz in Lobberich. Samen reden ze naar Venlo, waar Cammans hem de volgende dag in 'De Prins' aan Van Leeuwen voorstelde. Deze doorliep de lijst van aandachtspunten: de sterkten en verplaatsingen van troepen; de aanvoer van militair materieel; de aanleg van vliegvelden; de bouw van bruggen en wegen; de plannen en tekeningen van militaire objecten. Met steekpenningen zouden officieren en manschappen, die schulden hadden, toegankelijk kunnen worden gemaakt.

In verzekeringstermen zouden boodschappen worden doorgebriefd.

De Duitse contraspionagedienst speelde het spel mee. Op zijn aanwijzing schreef Wüsten aan Van Leeuwen dat hij een grote verzekering kon afsluiten. Vanuit Dortmund informeerde Schmitz, op 27 januari 1937, hoe het daarmee zat. Wüsten was bereid om de volgende dag naar Dortmund te komen, maar Schmitz en Cammans moesten naar Lobberich, waar ze op 28 januari 1937 werden gearresteerd.

De arrestatie bracht veel pennen en tongen in beweging.

Cammans ging vaak naar Duitsland om er leer in te kopen of om er familie en kennissen te bezoeken, rapporteerde de commissaris van politie in Venlo, Ph. Schnebbelié, de ministers van Buitenlandse Zaken en Justitie. Mogelijk was Cammans opgepakt wegens zijn vriendendiensten aan joden.

De Nederlandse gezant in Berlijn, ridder Van Rappard, berichtte dat Cammans 'wegens spionage voor een derde mogendheid' was gearresteerd.

Commissaris Schnebbelié kon eraan toevoegen dat het om inlichtingen over bewapening, legering en verplaatsing van Duitse troepen ging, die in handen van de Franse inlichtingendienst waren gespeeld.

Uit de pas van Cammans bleek dat hij Duitsland in minder dan een jaar meer dan vijftig keer was ingereisd. Tijdens verhoren maakten leugens plaats voor bekentenissen, die tegenover de rechter-commissaris werden bevestigd.

Omdat het om verraad van staatsgeheimen ging, diende de zaak op 4 en 5 november 1937 voor het Volksgerichtshof in Berlijn. Voorzitter was dr. Springmann. Bijzitters waren: Landgerichtsdirektor dr. Löhmann, SA-Gruppenführer (luitenant-generaal) Ritter von Hörauf, kolonel Reinecke en kapitein ter zee buiten dienst Paul. Als openbare aanklager fungeerde Staatsanwalt Spelthahn.

Cammans werd verdedigd door advocaat-notaris F.C. Peus en advocaat dr. Busso Peus uit Münster; Schmitz door advocaat Holtbecker uit Münster en advocaat Keussen uit Lobberich.

Als getuigen waren Hendricks uit Krefeld-Oppun en Wüsten uit Münster gedagvaard. Zij verklaarden onomwonden door Cammans en Schmitz te zijn benaderd om informatie over de wederopbouw van het Duitse leger en de Duitse oorlogsindustrie in te winnen.

Volgens een getuige-deskundige van het ministerie van Oorlog betrof het staatsgeheimen en was Van Leeuwen, aan wie die staatsgeheimen waren doorgespeeld, een agent van de Franse inlichtingendienst.

Cammans verklaarde Van Leeuwen te hebben willen ontmaskeren en onschadelijk te hebben willen maken. Autotochten naar Duitsland waren geen spionagereizen, maar uitstapjes. Het kwam de rechtbank 'ongeloofwaardig' voor.

Ook waren Cammans' Nederlands nationaliteitsbewijs, de geboorteakte van zijn dochter en het bewijs van stemrecht voor de Tweede-Kamerverkiezingen voor de rechtbank geen bewijs dat hij geen Duits staatsburger was. De naturalisatie, die hem in 1914 was verleend, was nooit opgeheven.

Schmitz verklaarde nimmer door Cammans over diens bedoelingen te zijn ingelicht. Hij had altijd gemeend dat hun inlichtingen voor 'een reporter' waren bestemd. Tijdens de verhoren had Schmitz daarover niet gerept. Wèl had hij verklaard te hebben geweten dat Cammans voor een buitenlandse inlichtingendienst werkte.

De rechtbank achtte bewezen dat beide oudstrijders willens en wetens staatsgeheimen aan een derde mogendheid hadden verraden. Cammans kreeg de doodstraf, Schmitz levenslang.

De verdedigers van Cammans verklaarden tegenover mr. Tonnaer in Venlo, de raadsman van Emma Cammans-Franck, dat het proces met de grootste objectiviteit en grondigheid was gevoerd. Nadere mededelingen konden zij niet verstrekken. Zij adviseerden om echtgenote en dochter van Cammans een gratieverzoek te laten indienen. Aldus geschiedde.

Daarnaast vroeg het Nederlands gezantschap in Berlijn de doodstraf in een vrijheidsstraf om te zetten.

Beide gratieverzoeken werden afgewezen. In de vroege ochtend van 26 april 1938 werd Cammans op de binnenplaats van de gevangenis in Plötzensee nabij Berlijn onthoofd. Alleen diens trouwring werd vrijgegeven. Overige spullen werden verbeurd verklaard.

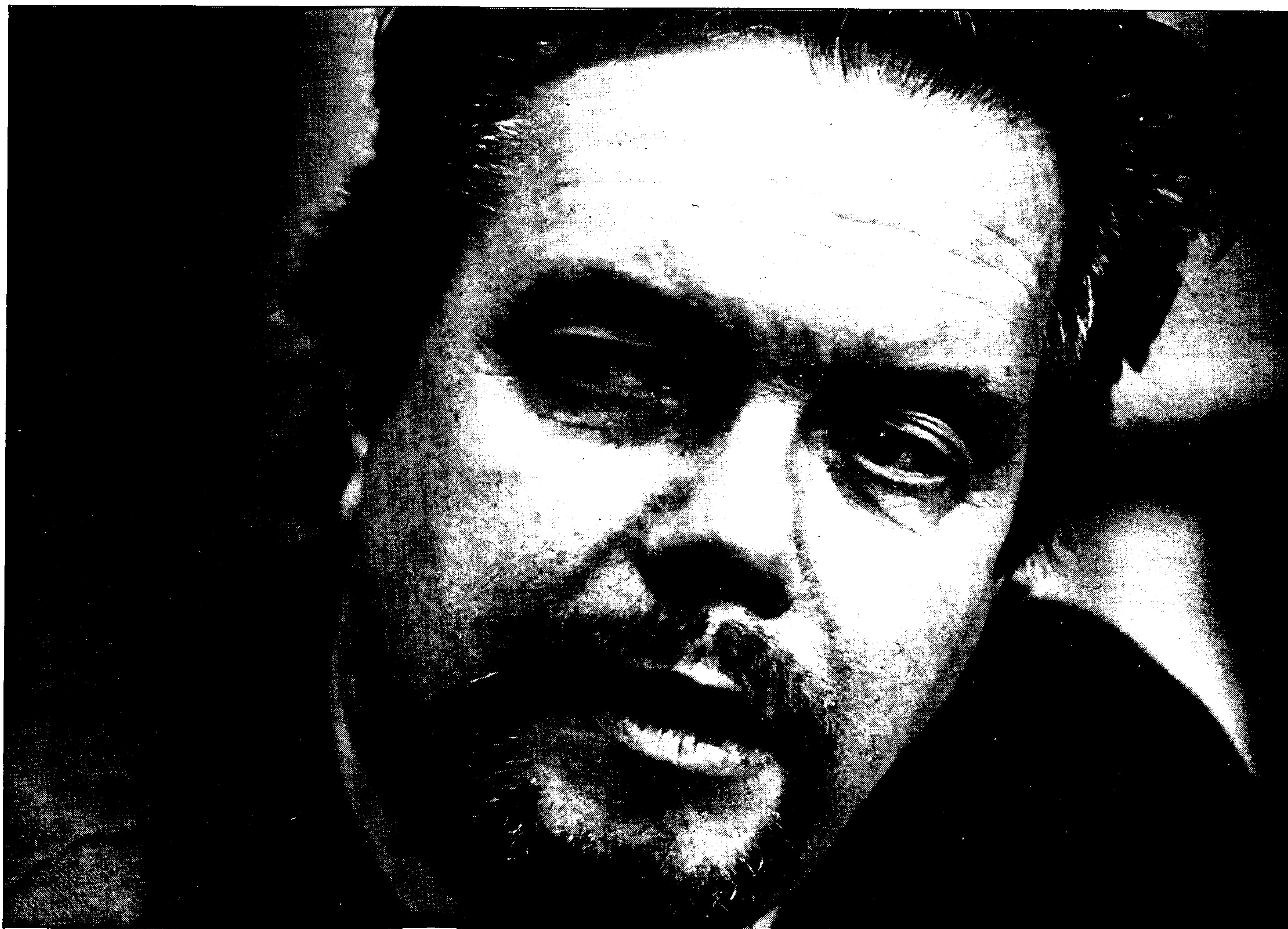
Veel leed bleef Rosalie Cammans bespaard. Reeds vóór de terechtstelling van haar vader was zij in een joods weeshuis ondergebracht. Haar moeder werd andermaal in een zenuwinrichting opgenomen. Eerst na de oorlog vertelde zij haar dochter over de onthoofding van haar man.

Rosalie Cammans, inmiddels 67 en woonachtig in Amsterdam, kan zich haar vader nog goed herinneren.

„Hij was een jonge jongen, toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak. In een vlaag van stomheid wilde hij soldaat worden, waartoe hij zich de Pruisische nationaliteit aanmat. Vrij spoedig doorzag hij alle ellende en deserteerde."

De namen Van Leeuwen, Hendricks en Wüsten zeggen haar niks.

„Een spion was mijn vader zeker niet. Daarvoor was hij veel te onnozel. Hij had niet gestudeerd; was een goed mens, die met hard werken een auto had verdiend. Daardoor was hij in de gelegenheid om joden helpen. Die hulp heeft hij met de dood moeten bekopen."

● „Er heerst zeker geen lamlendige stemming op het instituut." Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

'Het conservatorium was te lang een stuurloos schip'

door JOS FRUSCH

Het Conservatorium van Maastricht lijkt na een bewogen periode in rustiger vaarwater te zijn beland. Sinds 1 september staan voormalig waarnemend directeur Harry Kusters en de nieuwe artistiek directeur en directeur onderwijszaken Jan Stulen aan het roer van het Maastrichtse muziekinstituut. Kusters moet de organisatie draaiende houden, Stulen is de man die het instituut inhoudelijk moet gaan voortstuwen in de vaart der volkeren. „Het kan nog, maar het is wel vijf voor twaalf."

Er is de laatste jaren heel wat gebeurd in de muziektempel aan de Jeker. Hans Besselink gaf vijf jaar geleden voortijdig de pijp aan Maarten toen hem de problemen boven het hoofd waren gegroeid, Harry Kusters kwam tot twee keer toe als interim-directeur niet verder dan de trein op de rails te houden en Leon Schoenmakers moest na zijn kamikaze-actie al na een half jaar voortijdig en onbegrepen het veld ruimen. Met een vette – juridisch afgedwongen – gouden handdruk.

In die periode daalde het aanzien van het eens zo trotse instituut. Wat er bijvoorbeeld in heeft geresulteerd dat Maastricht de slag om de nieuwe tweede-fase-opleidingen (de specialisaties na de vierjarige basisopleiding, alleen bestemd voor de elite-conservatoria) dreigt te gaan verliezen. Maar Jan Stulen moet voor nieuw élan zorgen, voor kwaliteit en continuïteit, voor aanzien en prestige. In Maastricht moet na de Schicksalssymfonie van Kusters en Die Unvollendete van Schoenmakers zo snel mogelijk die Auferstehungssymfonie van Stulen gaan klinken. „Ik ben hier niet om gaten te stoppen," aldus de nieuwe artistiek directeur. „Mijn taak is gericht op de toekomst."

Alleskunner

Jan Stulen, al sinds 1988 docent directie in Maastricht, lijkt in niets op zijn voorganger. Geen onverbiddelijke Rambo met een grote bek, zoals Schoenmakers; eerder een Jumbo, een bedaarde zwaargewicht (qua merites) met natuurlijk overwicht en gezag. Stulen heeft aanzien in het land. Als musicus, meer speciaal als dirigent. Zijn reputatie als alleskunner die de ene dag Mahler uitdiept en de volgende dag met Strauss op de frivole toer gaat, heeft zijn naam ook buiten de landsgrenzen gevestigd.
Hij lijkt de ideale figuur om de kakofonie van dissonanten, die zich de laatste jaren als een alles verwoestende onweersbui over het Maastrichtse muziekinstituut heeft uitgestort, te verdrijven. Zijn beleid, dat uiteindelijk moet uitmonden in het stralende C-majeur van een groot en prestigieus muziekinstituut, kent drie pijlers: kwaliteit, presentatie en (internationale) reputatie. Zijn doelgroep zijn de mensen die in zijn visie de laatste jaren te veel het kind van de rekening zijn geworden: de studenten.

Jan Stulen wil aan de afgelopen jaren in Maastricht weinig woorden vuil maken. Hoewel hij het enige staflid is, dat ook positief over zijn voorganger spreekt ('Hij had goede ideeën, maar hij liep te hard van stapel. Enige tact was hem vreemd, maar hij werd ook onvoldoende begrepen'), wenst Stulen zo min mogelijk achterom te kijken. „Het conservatorium was te lang een stuurloos schip. We moeten nu zo snel mogelijk aan het werk om te laten zien dat Maastricht nationaal én internationaal zijn partijtje meeblaast."

Uitstraling

Het sleutelwoord in dat streven lijkt de tweede-fase-opleiding. Zij geeft het instituut uitstraling, zij trekt goede docenten en studenten aan. Maar Maastricht lijkt de slag verloren te hebben. Waar andere conservatoria al jarenlang bezig waren met beleid om zo veel mogelijk specialismen binnen te halen, kwam men in Maastricht niet verder dan intern gekrakeel en een strijd om de macht. En een zwaktebod in de vorm van samenwerking met het conservatorium van Tilburg.

Dat moeten ook de beide leden van het College van Bestuur van de Rijkshogeschool Maastricht hebben beseft, waaronder het conservatorium resorteert. Zij toverden Stulen uit hun hoge hoed, die moet redden wat er te redden valt. Zij kregen hulp uit een onverwachte hoek. De politieke lobby waarin zij de laatste jaren nou niet bepaald uitblonken, werd namelijk een stuk gemakkelijker toen in Den Haag een zekere Job Cohen ging rondlopen, zoals bekend een goede bekende in Maastricht. „Een geschenk uit de hemel," noemt Stulen de nieuwe staatssecretaris van Onderwijs. „En zijn gekruide uitspraken stemmen hoopvol."

Zwart gat

„Die tweede-fase-opleiding is voor het instituut uitermate belangrijk", vindt Stulen. „Maar dat niet alleen. Wat moet gebeuren is dat in de toekomst vele Maastrichtse muziekstudenten tot de tweede fase worden toegelaten, waar die dan ook gegeven wordt. Die basis moet degelijk zijn, en op de praktijk gericht. De kloof tussen het einde van de opleiding en het begin van het beroepsleven wordt steeds groter. Er gaapt een immens zwart gat. Ik beschouw het als mijn belangrijkste taak die aansluiting tot stand te brengen. Het gaat er om dat we studenten afleveren die in de praktijk muzikaal hun mannetje staan."

Stulen wil zowel de kwaliteit van het onderwijs opschroeven, als ook de studenten de kans geven zich naar buiten te presenteren. „Je mag de student niet opsluiten in een kamertje, maar anderzijds moet je hem niet van het ene ensemble naar het andere laten hollen. In elk geval moet hij de mogelijkheid hebben zich naar buiten te manifesteren."

Inmiddels is Stulen samen met zijn staf bezig het symfonieorkest, de operaklas, de kamerensembles en het harmonie-orkest te reorganiseren en de programmering vast te stellen. Samenwerking met andere, vooral buitenlandse conservatoria vindt hij van essentieel belang. Met Keulen (o.a. lichte muziek) en Karlsruhe (opera) staan belangrijke projecten op stapel. En Tilburg vindt hij alleen al om praktische redenen (de gezamenlijke vorming – met Antwerpen – van een symfonieorkest, het aantrekken van dure gastdocenten, het vacaturebeleid) een belangrijke partner.

Ook de nieuw te vormen musicalafdeling – samen met de Maastrichtse Toneelacademie en de dansafdeling van Tilburg – en participatie in projecten van The European Youth Orchestra, dat mogelijk Rolduc en Maastricht als thuishaven en uitvalsbasis zal gaan kiezen, zijn volgens Stulen voorbeelden van belangrijke ontwikkelingen. „Maar als de kwaliteit van het onderwijs niet deugt, heb je aan deze projecten niets. Vandaar dat ik maatregelen heb genomen om die kwaliteit nog op te schroeven."

Overgangsexamens na het tweede en derde jaar en de verplichting tot voorspelen voor studenten die aan belangrijke projecten willen meedoen, zijn inmiddels al ingevoerd. „En ik zal zelf zo veel mogelijk de vinger aan de pols houden door lessen te volgen en alle belangrijke examencommissies voor te zitten."

De afdelingen directie, slagwerk, blazers en opera, die sinds jaar en dag de paradepaardjes van het Maastrichts Conservatorium zijn, krijgen ook van Jan Stulen alle aandacht. „Maar je mag je niet alleen daarop fixeren, want dan ontneem je andere afdelingen de vitaminespuit. Zo heeft de afdeling strijkers zich de laatste tijd gunstig ontwikkeld. Ik wil dat proces blijven ondersteunen. Er is een gebrek aan goede strijkers, over de hele wereld."

Wespennest

Jan Stulen voelt zich prettig in Maastricht. Hij heeft nooit de indruk gehad in een wespennest terecht te zijn gekomen. „Het was zeker niet die poel van ellende waarvoor men mij gewaarschuwd had. Maar wrok tussen docenten kan ook ik niet oplossen. Ik ben geen troubleshooter." Stulen werd in de afgelopen maanden vaak geconfronteerd met eenvoudige praktische zaken die in principe heel gemakkelijk waren op te lossen. „Wel merkte ik dat door de gigantische onderwijskundige complexiteit de kern van het instituut uit het oog werd verloren: de studenten."

Sinsdien heeft Stulen een overleg met de studenten in het leven geroepen. „Er komt veel zinnigs uit. Studenten zijn volwassen mensen, die bewust voor muziek gekozen hebben. Zij werden te veel als 'quantités négligables' beschouwd, die moesten doen wat de docenten zeiden. Zo werkt dat niet."

Jacques Giezen en John Gijsen, de beide leden van het College van Bestuur van de Rijkshogeschool – Stulen noemt hen 'een markant duo' – wilden iemand die met beide benen in de muziekwereld staat en daarnaast een deel van zijn tijd, van zijn contacten en van zijn uitstraling aan het conservatorium wilde spenderen. In Jan Stulen lijken ze de ideale man gevonden te hebben. De nieuwe artistiek directeur werkt tweeëneenhalve dag per week in Maastricht, wat er in de praktijk op neer komt dat hij in afgebakende perioden – bijvoorbeeld twee weken niet, drie weken wel – in het conservatorium te vinden is.

Grote lijnen

Of dat voldoende is? „Natuurlijk niet, maar het ligt er ook aan wat je op je af laat komen. Ik doe daarom alleen de grote lijnen. En zouden we een tweede-fase-opleiding krijgen, dan ben ik daar niet voor verantwoordelijk. Daarvoor zal iemand anders worden aangetrokken. Ik vind mijn taak al complex genoeg. Maar met een beetje goede wil moet het lukken. De financiële situatie is niet riant, het is passen en meten, maar qua mentaliteit zit het wel goed in Maastricht. Zowel de docenten als de studenten willen er de schouders onder zetten. Er heerst zeker geen lamlendige stemming op het instituut."

Stulen voelt zich prettig in zijn dubbelrol. Na de betrekkelijke ongecompliceerdheid van het dirigentenbestaan is het voor hem extra zinvol zich met de moeilijke materie van het muziekonderwijs bezig te houden. „En na zo'n periode is het weer heerlijk om als dirigent aan het werk te gaan. Ik besef nu meer dan ooit dat ik de muziek nodig heb. De drang naar het podium wordt soms onweerstaanbaar voor me."

Jan Stulen moet Maastrichtse muziekinstituut uit impasse halen

---

ander-zijds

Vernieuwde PvdA

DOOR PETER STIEKEMA

Zou het nog wat worden met die geheel vernieuwde – het lijkt wel een wasmiddel – Partij van de Arbeid? Ik weet het zo net nog niet. Toegegeven, de rijen leken gesloten, vorig weekeinde tijdens het PvdA-congres. De partij-ideologen hadden het in hun ogen rotte fruit tevoren al zonder veel omhaal overboord gekieperd, maar echt zonder slag of stoot is dat niet gegaan. Enkele gepasseerden hebben keihard teruggeslagen, zoals het scheidende Tweede-Kamerlid Jan Achttienribbe – what's in a name, maar ik hoop dat ze goed geteld heeft – die in een interview met Vrij Nederland een ontluisterend beeld schetst van wat er achter de schermen van een partij in staat van ontbinding allemaal gebeurt, hoewel het partijprogramma 'Wat mensen bindt' nog steeds in een geheel andere richting wijst.

Ook voor Bram Stemerdink waren de druiven behoorlijk zuur, getuige zijn deze week verschenen boek 'Tussen dromen, daden en twijfels' met als ondertitel 'De sociaal-democratie in Nederland'. Bram Stemerdink wilde eind 1989 graag minister van Defensie worden in het kabinet Lubbers-Kok. Hij werd het niet. Daarna wierp Stemerdink zich op alles en iedereen binnen de PvdA. Vooral Wim Kok moest het ontgelden. Stemerdink suggereert dat Kok het allemaal niet begrijpt; dat hij iemand is, die geen leiding geeft; die meningen van anderen verkondigt; geen conclusies durft te trekken. Kok laat de dingen op hun beloop en zorgt zo alleen maar voor nog meer problemen, aldus de wild om zich heen meppende Stemerdink, die de overige PvdA-bewindslieden omschrijft als 'hakkenklappende dienaren', Alders een loopjongen noemt en Ter Beek omschrijft als iemand die met alle winden meewaait.

Het partijprogramma 'Wat mensen bindt', zal aan Stemerdink niet meer zo besteed zijn, dacht ik zo. Trouwens, als je het mij vraagt bindt mensen over het algemeen niet zo gek veel, hooguit een gemeenschappelijke jacht op gemakkelijk te verdienen geld. Steeds meer wordt er geleefd volgens het principe 'Ieder voor zich en God zoekt het zelf maar uit', of iets van die strekking. Ik heb trouwens nog een hele tijd gedacht dat 'Wat mensen bindt' de titel was van een Teleac-cursus over bondage, maar dat had ik kennelijk ook al niet zo goed begrepen.
Eén ding wil de PvdA nu iedereen graag duidelijk maken: nieuwe bezems vegen schoon, zelfs de door sociaal-democraten bediende handvegers. De politieke vlieggewichten verdwijnen allemaal uit de dan sterk gekrompen fractie na de verkiezingen van mei 1994 en de man die het allemaal verzonnen heeft is Felix (Meritis) Rottenberg, ofwel Felix veni, vidi, vici (kwam, zag en overwon). De sociaal-democraten moeten trouwens die flapuit-voorzitter ook wel volgen, want er is momenteel geen andere keus.

Vorige week kwam Felix met een ideetje dat hij persoonlijk bij de Britse Labourpartij had opgedaan. Daar spelen (schaduw-)bewindslieden een mooie rol op verkiezingscongressen. 'Winding up' heet dat en het houdt in dat ministers voorafgaand aan de behandeling van een beleidshoofdstuk even de zaak op een rij zetten alvorens de gedelegeerden zich aan discussie en stemmingen wagen. Rottenberg had niets aan het toeval overgelaten. Voor het eerst in de geschiedenis had de PvdA een grimeur – Arjen van der Grijn? – ingehuurd om de PvdA-bewindslieden zo voordelig mogelijk aan hun 'winding up'-speech te laten beginnen. Slechts één van de PvdA-ministers liet zich het gedoe niet aanleunen: Ien Dales. Zij vond zichzelf wel goed zo. Bovendien valt niet uit te sluiten dat zij de eer aan zichzelf wilde houden en de grimeur niet tot absolute wanhoop wilde drijven. Al dat gedoe maakte de toespraken er overigens niet opwindender op.
Voor Rottenberg was de race toen allang gelopen. Als een lief en bescheiden jongetje onderging de zichzelf graag als 'arrogante Amsterdammer' afficherende partij-voorzitter aan het eind van het congres de staande ovatie. Het zoentje waarop hij voor het oog van de camera's zijn mede-voorzitter Ruud Vreeman vergastte, had zelfs Linda de Mol hem niet kunnen verbeteren. Ik hoop wel dat Vreeman daarna zijn lippen nog even heeft nageteld.

Te koop gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S en auto-onderdelen te koop ☎ 046-512924/046-519637.

RAPIE vraagt loop-, sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Te k. gevr. SCHADE-, sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wollers. Telef. 045-411480.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

"Bedrijfswagencentrum Echt"

Keuze uit 100 bestelbussen, personenbussen en Pick-Up's. Inkoop-verkoop-export. Garantie 3 mnd. tot 1 jaar, inruil mogelijk. Ampèreweg 2, Echt. Telef.: 04754-87456 of 87933. "Industrie De Berk"

Iveco Turbostar 190,36 trekker	1988
Iveco 49,10 chassis cabine Daily	1991
Iveco 35,8 chassis cabine Daily	1990
Iveco 35,8 chassis cabine Daily	1990
Iveco 35,10 Bestel lang/hoog Daily	1992
Iveco 30,8 Bestel laag Daily	1991
Mercedes 307 D Bestel lang/hoog	1988
Mercedes 207 D Bestel	1982
Ford Cargo 9.13 gesloten bak	1985
Dodge Pick Up 4x4	
Magirus 90 M 13 FL	1981
Toyota Lite-Ace	1987

LEASING, IN- VERKOOP

SEBREGTS & CO.

Lindenlaufergewande 8, Voerendaal. ☎ 045-752888.

Bankers bedrijfswagens BV

Rijksweg Noord 19, Echt. Tel. 04754-82453.

Mercedes 309 D H+L aannemersuitvoering	1991
Mercedes 207 D kort	1989
Mercedes 207 D dubbel cabine pick-up	1986
Mitsubishi L 300 D kort	'89-'90-'91
Mitsubishi L 300 D H+L geïsoleerd + dagkoeling	1992
Nissan King-cabine D + poly-cabine	1988
Nissan Vanette Diesel	1989
Nissan Urvan Diesel	1989
Toyota Lite-Ace Diesel	1989
Toyota Hi-Ace Diesel 4 wd. bestel	1990
Toyota Hi-Ace Diesel lang	2x 1992
Opel Combo Diesel	1991-1992
VW Bestel 1,9 D nieuw model 63.000 km	1992
VW Pick-up dubbel-cabine D 70.000 km	1990
Mitsubishi Canter met meubelbak nieuw model	1988
Mazda E 2200 Diesel aannemersuitvoering	2x 1990
Mazda E 2200 Diesel voor glasvervoer	1988
Renault Trafic 1100 D bestel aannemersuitv.	1990
Renault Trafic 1100 D bestel	2x 1989
Ford Transit Diesel 43.000 km	1991
Ford Transit Diesel kort semi-hoog	2x 1990
Ford Transit Diesel lang semi-hoog	2x 1989
Renault Express Diesel	2x 1990
Subaru E 10 bestel 7.700 km	okt. 1992
VW LT 40 D pick-up 65.000 km	1991
VW LT 28 D hoog-lang als nieuw	1988

Inruil mogelijk. Onderhoud eigen werkplaats. BOVAG-Lid.

Te k. Fiat DUCATO diesel, gesloten bestel, km.st. 100.000, stuurbekr., trailer-clas., bwj. '92, Lhw.st., vr. pr. ƒ 19.500,-, incl. BTW. Tel. 045-451832.

MITSUBISHI L 300 lang diesel gesloten bestelauto, 95.000 km., bwj. '89. Truck Service Center Sittard, Telef. 046-527000.

MITSUBISHI L 300 chassis-cab. met bloemen-laadbak, bwj. '88, een unieke auto. Truck Service Center Sittard, Telef. 046-527000.

MITSUBISHI Canter FB met open laadbak, zeer goed onderhouden, bwj. '90. Truck Service Center Sittard, Telef. 046-527000.

Te k. MAZDA aannemers-uitvoering, bwj. '84, vr.pr. ƒ 2.300,-. Tel. 045-455763.

TOYOTA Lite-Ace 2.0 Diesel, '86, wit, ƒ 5.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te k. MERCEDES Vrachtwagen 407 D, bwj. '84, open wagen met huif. Dranken-handel Bertrand-Didden, Industrieweg 9, Wylre.

Te k. Merc. 207D bestel; Merc. 307D meubel; Merc. 407D camper; Merc. 508D open; Merc. 813D open; Merc. 814D '89 + '90; Merc. 1217D meubel; VW LT35D meubel en open; Renault Express D '89; Daf 400 open, gesloten en dubb. cabine. W. FEYTS Auto's, Vaesrade 61, Vaesrade. ☎ 045-243317.

MERCEDES 207 D kort chassis, t.z.g.st. 1e eig. bwj. '82, w.pr. ƒ 5.250,-. Telef. 04498-54319.

FORD Fiso XLT 5.0l Pick-Up, 9-'92, airco, ƒ 29.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

LEASING-kontrakt ter overname aangeboden MB 208 D verlengd, verhoogd, wit, zonder reclame, bwj. '93, 25.000 km. tel. 045-754575, dhr. Timmers.

MAKITA
ACCU boor-schroevendraaier

6015 DWKA 7,2V
* L/R draairichting 2-snelheden
* compleet met accu-oplader in stalen koffer
* met 2e accu

NU ƒ 299,- INCL. BTW

KERP

In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951.

In- en verkoop schade-auto's

Autodemontage Deumens

Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekhaken. Heeiland 20 (industrieterrein) Brunssum, 045-254482. Geopend dag. v. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15.00 uur.

Te k. AUTOBANDEN, alle maten en merken tegen lage prijzen, o.a. 195/60/15 Fulda [illegible] ... Bandenspecialist Abel, 045-314027.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Te k. voor MERCEDES 123: 4 deuren z.g.a.n. zonder ... ƒ 160,-; voorbumper ... ƒ 75,-. [illegible] na 18.00 uur.

KAWASAKI LTD 454, bwj. '86, i.z.g.st. Fazantstr. 2 Heerlen. Tel. 045-222088.

SUZUKI Intruder 1400 wit, 0 km, pr. ƒ 18.500,-. Na 13.00 uur: ☎ 04958-91917.

YAMAHA Virago route 66, 1989, 2.500 km, vr.pr. ƒ 5.250,-. Telefoon na 13.00 uur: 04958-91917.

SUZUKI Intruder 1991, zwart, 6.000 km, vr.pr. ƒ 15.500,-. Telef. na 13.00 uur: 04958-91917.

Te k. div. KARTS 100 cc, Techno-Xrötax, i.g.st., va. ƒ 2.250,-. ☎ 046-511428. Overhoven 69, Sittard.

AANBIEDING : Giant ATB voorvering, Terrago's '93 van ƒ 1.245,- voor ƒ 995,-; Giant Chicago van ƒ 595,- voor ƒ 498,-; overjarige rijwielen: Race - ATB stadsrijw. 10-30% korting. Vuurwerk; schaatsen: Bauer, div. andere merken. Tweewielers Jan Rekers, Hoensbroek. Tel. 045-212537.

Dames- en heren FIETS als nieuw, samen ƒ 450,-. Spoordijkstr. 78, Hoensbroek. 045-214984.

Vespa CIAO met sterwielen, als nieuw, ƒ 700,-. Tweewielers Feron, Schimmert. Telefoon: 04404-1384.

Tweedehands FIETSEN dames-, heren- en mountainbikes. Tweewielers Feron, Schimmert. ☎ 04404-1384.

KOGA en Giant fietsen 1994 uit voorraad leverbaar, oude modellen speciale prijs. Bert Rekers, Willemstraat 85, Heerlen. Tel. 045-726849.

CHATEAU HOMECAR

Verkoop, verhuur, reparatie, taxatie van alle merken caravans. De '94 modellen zijn uit voorraad leverbaar. RALON, Brommelen, 58A, GEULLE. Tel. 043-645079.

Caravan Show

Hobby
Knauss
Bürstner
Voordeel prijzen:

Caravan-Import Feijts

Hoofdstraat 84
AMSTENRADE.

DETHLEFFS caravans '94 collectie in onze showhal. Tillemans Recreatie b.v., Haefland 19, Brunssum.

De OLDE Caravan. Uw dealer voor Beyerland-Sprinter-Vitesse-Quartz-Award tourcaravans en Raclet vouwwagens. Tevens gebruikte caravans en vouwwagens. Een uitgebreide onderdelen- en accessoireesshop, verhuur, onderhoud en reparatie. voor service en kwaliteit is uw adres: Dr. Nolenslaan 141, ind.park Nrd., Sittard, telefoon 046-513634.

BEYERLAND Quartz 460 TM, '91, als nieuw, ƒ 16.000,-. Tel. 045-257244.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

HOBBY 400 '91; 420 '91-'92; 430 '93; 460 '91; 470 '90; 495 '88. 04498-54390.

Inkoop, verkoop, verhuur, reparatie en schaderegelingen: BARTELS Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade. Telef. 04492-1870.

KERSTKADO'S, spec. aanb. van caravan tduisje, tv-antenne, 500/600 Watt koffiezetapparaten, porta-potty camp. toilets, pup en iglo bijzet tenten, slaapzakken, raam- dak- schuif en terrasluifels, gas en kolen grills etc. etc. Voor alle camping en kampeerbenodigheden is Uw adres: De Olde Caravan, Dr. Nolenslaan 141, ind.park nrd. Sittard. Telefoon 046-513634.

ATLAS Stacaravans, Europa's meest verkochte. Bezoek onze nwe. mod. '94. Import/verkoop Camping High Chapparel, Hagerweg 20, Oirsbeek. Ook open op zondag. 04492-2044.

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Te koop HOBBY Caravan 370 '88; 400 '89; 420 '89; 450 '88; 460 '91; 470 nieuw '94. R.v. Geleestraat 45, Nieuwstadt. 04498-54864.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Van 12.00 tot 17.00 uur

Morgen, zondag, OPEN!

Miele Keuken-Centrum "Heerlen"

Beersdalweg 95 B
6412 PE Heerlen
Telefoon 045-729098
Telefax 045-728613

Miele
Keukens en inbouwapparatuur

SPORTHUIS DIANA

Emmastraat 11
6411 KB Heerlen
Telefoon 045-713495

Kerstaanbieding Poolkeu!

merk Pool League ƒ 72,50 + krijt ƒ 0,65
koffer ƒ 26,95 + Pommerans vormer ƒ 5,50

Nú samen ƒ 75,-. Op = Op

KOOPZONDAG. 19 december '93 van 11.00-17.00 uur. Speciale kerstacties o.a. 2-pers. dubbeldaks tent voor ƒ 75,-; 2-pers. met erker ƒ 125,-. 20% voordeel op campingtoilets, slaapzakken, koelboxen, voortenten etc. etc. De Olde Caravan, Dr. Nolenslaan 141, Ind.park Nrd. Sittard. 046-513634.

WINTEROPRUIMING caravan voortenten 60 modellen op show o.a. restant showmodellen sterk afgeprijsd. Tevens bij Theo Stet b.v. voortenten centrum De 1994 modellen. Bel 040-482945.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Caravans/tenten

Hobby en Bürstner caravans

Koop nu voordelig 1994 modellen, Nog enkele 1993. Henk Cortie b.v. Pannenweg 7, Nederweert, 04951-31914.

Zondag 19 dec. van 11.00 tot 17.00 uur

Korting-Zondag Bij Beckers!

"Survivor Hiker" bergwandelschoenen in zwart of beige van ƒ 169,- voor ƒ 99,-; Porta Potti 145, chem. toilet nu ƒ 99,-; Basketballring met net van ƒ 39,95 nu ƒ 24,95; "Truck-fridge" Coleman electr. koelbox, 12 en 24 volt, voor vrachtauto, jeep, boot en auto van ƒ 499,- nu slecht ƒ 189,-. Overjarige modellen voortenten, bungalow- en kampeertenten: nu 20 tot 50 korting!

Caravanshow

Kip-Wilk-Caravelair-Predom.
Conway Vouwwagens
Grote kollektie Bovag occasions

Stunt

Alleen op zondag 19 december 1993;
OP ALLE NIEUWE CARAVELAIR CARAVANS
modeljaar 1994!
10% KORTING
Kom zondag een dagje "Beckers doen", want zoveel voordeel mag u niet laten lopen!

Beckers Sittard

Handelsstraat 22-24-31 (Handelscentrum "Bergerweg") Sittard. VOLOP PARKEERRUIMTE!

België

Te huur STUDIO 2 tot 5 pers. La Gileppe, België, tussen Kerst en Nieuwjaar, 14 dgn.; ƒ 500,-; 10 dgn. ƒ 400,-; 7 dgn. ƒ 350,-. Tel. weekend 09-32.87630383.

ARDENNEN. Volledig ingerichte vakantiewoning, nog vrij tot 26-12 en na 30-12. Tel. 04406-1631.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Luxemburg

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071.

Vandaag

grote vogelmarkt

in Makado-Beek (toegang gratis)

Reptielen

Dierenspeciaalzaak Cobbenhagen, Grasbroekerweg 42, Heerlen, ☎ 045-725260.

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 80 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

BOEMERS, Maltezers, Yorks.-terr., Schotse-terr., Westies wit, ruwh. teckel. Walem 11 A, Schin op Geul, op afspr.: 04459-1237/3097.

Te koop diverse soorten PAPEGAAIEN. Telefoon: 043-650563.

Te koop AIREDALE-terriër pups, stamboom, ingeënt, ontwormd van Ned. fokker. Erk. door de raad van beheer. ☎ 09-32.8985.2285.

Te koop Duitse HERDER-PUPS met stamboom. Tev. teefje van 8 mnd. Telefoon: 045-224787.

Te koop nest MECHELSE herders, ontwormd en ingeënt. Tel. 04754-81269.

Te koop nest West-Highland White TERRIËRS. Telefoon: 046-370646.

Te k. prachtige LABRADOR-PUPS met prima stamb. en schrift. gar. ☎ 04138-73284.

Te k. 4-jarige VOSMERRIE, 1.65m. hoog, ingereden en ingespannen. 045-330426.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Te k. ROTTWEILERPUPS ingeënt, ontwormd, met paspoort. Tel. 04130-65750.

Te koop 2 prachtige NEW-FOUNDLANDERPUPS met stamboom, ingeënt en ontwormd. 1 Zwart reutje en 1 bruin teefje. Gespreide betaling mogelijk. Te bevragen: 045-217723.

Zwarte POEDELTJES en Boomerhondjes te koop. Thull 30 A, Schinnen.

Te koop Mech. HERDER teefje, vader PH1, PH2, moeder uitst. bloedlijn, tev. 3 vaks hondewagentje. Pr. Hendrikstr. 22, Kerkrade. Tel. 045-451064.

Te k. BOEREN-FOXJES en Yorkshire Terriër-puppies. Dierenspeciaalzaak Cobbenhagen, Grasbroekerweg 42, Heerlen. ☎ 045-725260.

Welk baasje kan mij, een BEARDED-COLLIE van 4 mnd. met huidproblemen, een thuis geven, waar ik veel buiten kan zijn? (liefst boerderij). Telef. 046-757935.

Te koop LABRADORPUPS met stamboom, ingeënt en ontwormd. ☎ 04998-72728.

Te k. Afghaanse WIND-HONDENPUPS, geënt, ontw. en stamb. 045-451897.

Goed tehuis gezocht voor Duitse HERDER met stamb. (teef), 13 mnd. oud, lief voor kind. Info: 046-743829.

Te koop 1 HERTENBOK ƒ 150,-. Te bevragen: privé 045-311333 en tijdens kantooruren 045-720020 tst 23.

Te koop kruis. MALTHESER Yorkshire terriërpups, 8 wkn., wit, ingeënt en ontw., pr. ƒ 440,- p.st. 045-464892, Gulperplein 10, Kerkrade.

Te koop PUPS van Dwergpinscher, Maltezers, Boxers, Dobermannpinschers en leuke bastaardhondjes. Telefoon 04958-91851, ook op zondag.

Te koop PERZISCHE kittens met stamboom. Telefoon 04492-3408.

Te k. 2 GOLDEN RETRIEVERS, 2 jaar oud met stamboom. Tel. 04498-57944.

Te k. Australische CATTLE-DOGS pups, ook bekend als Queensland Blue Heeler's. Gezien op t.v. bij Natte Neuzen. Telef. 045-252973.

Te koop Duitse HERDER met stamboom, pr. ƒ 500,-. Telefoon: 045-326821.

Te koop zwarte DWERG-POEDELS, klein soort. Inl. 04750-16590.

Duitse DOGGEN, 3 maanden, wit/zwart gevlekt (harlekijn). Kampioen afstamming, redelijke prijs. Tel. 04451-1798 of 046-528290

Te k. Engelse COCKER-SPANIELPUPS met stamboom. Honigmannstraat 48, Landgraaf. 045-325447.

Te k. NEWFOUNDLANDER-PUPS, kleur zwart, teefjes, met stamboom, ingeënt, ontwormd. Tel. 04752-5712.

DWERGPOEDELPUPS met stamb. en ingeënt, lid van RAS-vereniging, kennel van Klein Nulland, ☎ 045-421767.

Te koop AKITA Inu pups van zeer goede afstamming. Telef. 09-32.89471025.

Schoonheidsspecialist(e)
Pedicure **** Visagie e.a.

Opleidingen en Behandelingen.
Opl. Inst. Jenny Smeets
Meerssenerweg 216, Maastricht 043-623643.
Erkend: Min. O & W (WSF) Anbos.

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's. Start cursus chauffeursdiploma 08-01-'94. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Gezocht student(e) die mij ENGELS wil leren spreken en schrijven. 045-445443.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

IJSK. [illegible] ƒ 95,-; wasaut. ƒ 175,-; diepvr. ƒ 175,-; wasdr. ƒ 175,- [illegible]

Kunst en Antiek

Komt U eens vrijblijvend kijken naar onze enorme collectie ANTIEK o.a.: kasten, tafels, stoelen, klokken, brons, koper, tin enz. Wim Scheepers, Panheelderweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

In- en verkoop antieke grammofoons en SPEEL-DOZEN. Tel. 043-649494.

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-wonen en Ariadne vindt u bij INTER-ART antiek Simpelveld, Irmstraat 64. 045-443161 eigen restauratie en logerij. Ma. gesl./do. koopav.

ROMANTISCH-WONEN speciaalzaak in "antiek en nieuw" geloogd grenen meubelen, voor 'n sfeervol interieur! Rijksweg Noord 4, Geleen. Telef. 046-753008.

Te k. ant. boeren KLEER-KAST, plusm. 130 jr. oud. Tel. 045-228370.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

WIJSHOFF Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. Het adres voor mooie antieke eethoeken, vitrinekasten, strakke en bewerkte kasten, hal en boekenkasten, secretaires, klokken en kachels etc. op 2.000 m2. Geopend: dond., vrijd., zaterd. en zond. 12 en 19 dec. Tel. 045-211976.

SCHILDERIJ Geo Poggenbeek 1853 - 1903, 16.5 x 42 cm. Telef. 043-650331.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen, lampen, klokken enz. Dorpstraat 45A, Nuth (in het centrum t.o. kerk). ☎ 045-243437. Een begrip voor de regio! Zondag open van 11-17 uur.

Foto/Film

Te koop HASSELBLAD 500 ELM Body zwart incl. 120 cassette, acute matglas, laadapp., draadontsp., draagriem en tas, in splinternieuwe staat. Pr. ƒ 4.000,-. Telefoon 04406-13447.

Muziek

Kersttijd = keyboardtijd

Ieder keyboard v.a. ƒ 675,- is inclusief adaptor, keyboardstatief, hoofdtelefoon, studieboek en ..... 5 jaar vertrouwde Stalmeiergarantie!
(Yamaha keyboard reeds v.a. ƒ 330,-)
Koop bij de man die het ook bedienen kan!!

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist

Kerstkoopavonden van ma. 20 dec. t/m do. 23 dec.

De muziekzaak van de jaren '90

GRATIS SHOW

Op zaterdag 18 december van 11.00 tot 17.00 uur demonstreert Henny van Wakeren de nieuwste FARFISA KEYBOARDS:

F 1
ALL-IN-ONE
F 5
A KEYBOARD AND MUCH, MUCH MORE

Diverse overige modellen 10-50% korting.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein.
☎ 046-333227
Ma. t/m za. open
donderdag koopavond.

Te koop 2 JUKEBOXEN 1 x Rock Ola Starlet bwj. '63 i.z.g.st. en 1 x Serenade, pr.n.o. t.k. Tel. 045-424981.

Nieuw adres: Nu nog grotere keus in showverlichting voor disco dancing en orkest. Binnenkort grandioze openingsaanbiedingen!! Bezoek onze showroom. HIGHLITE International, Kissel [illegible], Heerlen. Tel. 045-728500.

DWARSFLUITEN grote voorraad. Gebruikt en nieuw v.a. ƒ 800,-. Ook huurmogelijkheden. Adams Thorn, 04756-1324.

SAXOFOONS grote voorraad, gebruikt en nieuw, v.a. ƒ 700,-. Ook huur mogelijk. Adams Thorn, 04756-1324.

Te k. YAMAHA module TG-77, z.g.a.n.; Yamaha orgel Electone D-65, ☎ 046-370877.

Uit erfenis te koop Duitse PIANO. Telefoon 046-524960.

Te koop DRUMSTEL merk Pearl, prijs ƒ 1.750,-. ☎ 045-311684, na 10.00 uur.

FENDER Jazz Plus V + SKBcase ƒ 2.750,-; Basscollection SB505 ƒ 1.999,-; SWR Henry 8x8 ƒ 2.895,-; Trace Elliot AH200 ƒ 1.695,-. Bij basgitaarspeciaalzaak Bassics, Sch. v.d. Portenstr. 20, Roermond 04750-22997.

Te koop ventiel-TROMBONE incl. koffer, i.z.g.st., ƒ 400,-. Telef. 045-232051.

Te koop gevraagd: contra BAS, defekt geen bezwaar. Telefoon 09-49.24181445.

Te koop oude bruine PIANO, ƒ 1.200,-. ☎ 045-224532.

Diversen

Stoppen met roken

door laserbehandeling.
Info.: Schoonheidssalon FRANCINE, telefoon 045-719101.

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout v. nwe. gebit prothese en reparaties. Akerstr. Nrd. 328, Hoensbroek. ☎ 045-228211.

Te koop BRIKETTEN en Futurex. Dorpstraat 28, N'hagen. 045-311200.

MASSAGE. Lichaamsgerichte therapeut (Rebalancing) verhelpt licham. en emotion. klachten. Informeer, aarzel niet: 043-617249.

Te k. 2x JUKEBOX, prijs ƒ 1.200,- en ƒ 1.500,-. Telefoon 045-243417.

NOVEEN St. Clara. Belangrijk. Vraag alleen positieve dingen. Bid 9 dagen het Wees Gegroet bij een brandende kaars, ook als u er geen zin in heeft. Vraag 2 dingen die vast onmogelijk lijken om verhoord te worden en iets wat u ter harte ligt. Laat de negende dag de kaars geheel opbranden en publiceer dit bericht. U krijgt wat u vroeg. F.V.

Inb.gaskookplaat ƒ 50,-; inb. afzuigkap AEG ƒ 50,-; electr. groepenkast 5-groeps 2x aardlek ƒ 150,-; kolomtafel MDF wit vierkant ƒ 100,-; Braun scheerapp. duurste uitv. type Flex Control 4550 3 mnd. oud, nieuw ƒ 325,- nu ƒ 175,-. Tel. 045-724542.

Te koop KIENKAARTEN met toebehoren. Tel. 045-423576.

HOMETRAINER (Kettler) te koop z.g.a.n. Tel. 045-710699.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Te koop weg. omst. HUMMELS beeldjes, Makkum borden, gr. Maandag, dinsdag, donderdag telef. 046-745069 of postbus 128, 6160 AC Geleen.

Te k. voor de echte WIJN-KENNERS; 2 fl. Chateau Margau, 24 fl. Chat. Vernous '78, 12 fl. Chat. La Gravette '81, 10 fl. Chat. Buzet '81 en nog versch. andere wijnen. Tel. 045-444294.

Koopje: JUKE-BOX Rock-Ola 443 en 20 lamps zonnebank Alisun. Beide i.z.g.st. Telefoon: 04492-1520.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Archiefvernietiging!

Definitieve vernietiging door VERBRANDING
Vraag vrijbl. info: B.V. Raimetaal, Maastricht, 043-252677.

Stichting Zonnevlecht, organiseert: op zondag 19 dec.

Para-info dag

met tal van aktiviteiten op helderziend vlak en meerdere alternatieve geneeswijze & technieken, plm. 50 stands. M.m.v. de bekende helderziende Theo Vertommen uit Maastricht
Alle consulten en div. lezingen en bloemenseance gratis. In Motel "Van der Valk" Urmond/Stein. Aanvang 11.00 t/m 18.00 uur. Entree ƒ 10,- per persoon. Info. 045-212256.

Huwelijksbureaus

Woont u in Limburg

en zoekt U een partner? Nederlands grootste relatieburo geeft natuurlijk een grote kans van slagen.
Wilt U meer weten over de unieke werkwijze?
U kunt geheel vrijblijvend bellen met onze medewerksters.
EYS: mevrouw Spierdijk, 04451-2065.
ROERMOND: mevrouw Cremer, 04750-10554.

Stichting Date

Erkend door de Stichting Consumentenbelangen.

Samen het nieuwe jaar in....

Bij Mens en Relatie staat een deskundig team met psychologe klaar om voor u een levenspartner te vinden. Al 10 jaar vindt ruim 70% een levenspartner via onze snelle persoonlijke bemiddeling.
Betaalbaar. Erkend AVR. Bel vrijblijvend:
Heerlen e.o.: 045-726539 mevr. Luchtman.
Maastricht e.o.: 043-210126 mevr. Tuin.

GRATIS BROCHURE VOOR PARTNER-ZOEKENDEN
Dhr./Mevr.........................
Adres.........................
Woonplaats.........................
Telefoon.........................
Stuur deze bon naar: Postbus 5050, 6401 GB Heerlen

Mens en Relatie

"Wintersport 14 jan. ƒ 595,- all in"
"8 jan. Nieuwjaarsbal"

Rijles

Gezien op TV!
ANWB Autorijleskampen

De ANWB organiseert een unieke rij-opleiding. Afhankelijk van de test, duurt de opleiding tussen de 8 en 14 dagen inclusief het CBR-examen. Meer weten bel nu de ANWB: 06-8991161.

Rijbewijs

op het eerste rijexamen halen? Neem dan een rij-opleiding met garantie van slagen! of voor een vaste prijs je rijbewijs.
Bel voor informatie:
045-440994.
Autorijschool Meijntz.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Huwelijk/Kennismaking

Chalet Treebeek

Iedere zat. en zond. gezellige dans- en contactavond in de kelderbar La Chalet. Donderdag alleenstaandenbal in de bovenzaal, dj. Richard. Aanvang 21.00 uur. Toegang boven 30 jaar. Zaal open vanaf 20.00 uur.
Vrijdag 31 dec.

Silvesterpartie

Warm en koudbuffet en drinken naar hartewens. DJ Ed en diverse artiesten. Kaarten in voorverkoop à ƒ 45,- p.p. all-in. Aanvang 21.00 uur. Komeetstr. 25a, Treebeek. Telef. 045-211375. Met 1ste en 2de Kerstdag zijn wij gesloten!

Zoek(t) u/jij een ... Word(t) lid van de ... TELIJKE ... Klub. Voor info: Postbus ... 2130 AJ Hoofddorp.

Eenz. alleenst. VROUW ... jr., 1,65 mtr., ... geen familie, ... alleenst. heer, ... om samen de eenzaamheid te lossen. Houd van dieren, huiselijk, ... Br.o.nr.B-4959, L... Postb. 2610, 6401 DC ...

Ik, vrouw die er nog ... looft om jou te vinden ... stap. Ben jij die man ... een RELATIE ... die spontaan, trouw, ... tijds, veelzijdig en ... pliceerd is en begin ... ook jij de stap naar ... lteit. Br.o.nr. B-4968 ... burgs Dagblad, 2610, 6401 DC Heerlen.

Gehuwde jongeman ... MEISJE of jonge vrouw ... mod. relatie. Br. met ... erew. ret. Br.o.nr. ... Limburgs Dagblad, ... 2610, 6401 DC Heerlen.

Buro BIENNE, nieuw ... burg. Wij bemiddelen ... de serieuze relatie- ... de leeftijden en ... Deze week voor ... een heel jaar gratis ... Voor info: Postbus ... 6401 KA Heerlen.

Nette weduwn. 57 jr. ... zkt. kennism. met ... tot 57 jr. Voor vaste ... Br.o.nr. B-4966, ... Dagblad, Postbus ... 6401 DC Heerlen.

Wed. 52 jr. wil graag ... ze adv. in contact ... met een nette MAN ... vaste relatie. Leeft. ... en niet ... dan 1,75 ... gr. B-4972, Limb. ... Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

R.K. heer, n.-roker ... ker 55+, zkt. lang ... onsymp. weg kennis ... DAME ongeh. of ... werkz. in de med. ... o.nr. B-4973, ... Dagblad, Postbus ... 6401 DC Heerlen.

Laat zijn toekomst u een zorg zijn

Ook u kunt een kind ... toekomst helpen. Duizenden kinderen in Sri Lanka ... letterlijk niets, zelfs geen ... waar ze wel kunnen ... Sama Niwasa vangt kinderen op en geeft ze een liefdevol thuis, medische zorg en ... opleiding voor later. ... een toekomst.
Ook u kunt een kind ... bouwen aan die toekomst. ... Sama Niwasa te steunen.

GIRO 47 88 ...
Sama Niwasa
Postbus 43538, 2504 AM ...

ARCHITECTUUR PRIJS LIMBURG 19|94

Stichting tot Bevordering van Architectuur en Stedebouw in Limburg
Ailbertusstichting Maastricht

Het ligt in de bedoeling dat in de tweede helft van 1994 voor de tweede keer de Architectuurprijs Limburg wordt uitgereikt.

Het initiatief daartoe wordt genomen door de Ailbertusstichting Maastricht die als doel heeft het bevorderen van architectuur en stedebouw in Limburg, mede in relatie met de Euregio Maas-Rijn.

Met het toekennen van deze prijs wil het bestuur van de Stichting de aandacht vestigen op een architect, stedebouwkundige of ruimtelijk vormgever die door projecten of publikaties een aantoonbare bijdrage heeft geleverd aan wezenlijke vernieuwing van het vakgebied in Limburg en/of Euregio Maas-Rijn.

Een jury bestaande uit de heren Bekaert, Röling, Speidel, Tummers en Van de Zanden zal de kandidaat voordragen.
De prijs bestaat uit het aanbieden van een publikatie over het werk en een tentoonstelling in oktober 1994.

Indien u meent aan de omschrijving van de Architectuurprijs Limburg te voldoen of indien u iemand wil voordragen, wordt u verzocht dit aan de Ailbertusstichting, Capucijnenstraat 98, 6211 RT Maastricht (Tel. 043 - 46 65 35) bekend te maken, [illegible]

Inzendingen voor 24 januari 1994 per [illegible] ... de postzending aan bovenstaand adres.
Inzendingen worden geretourneerd.

limburgs dagblad

Binnen de muren van kasteel Vaeshartelt heeft zich in de loop der eeuwen heel wat afgespeeld. Als buitenhuis van koning Willem II, prestige-object van de Petrus Regout, als jeugdherberg, als feestzaal voor studenten en middelpunt voor houseparty's is het ooit zo majestueuze pand niets bespaard gebleven. Zelfs van diefstal en een dodelijk ongeval is het kasteel de stille getuige. Al dat twintigste-eeuwse geweld heeft zijn ontluisterende sporen achtergelaten. Ingezakte daken, verwaarloosd stucwerk, onttakelde zalen en een verwilderde Engelse tuin. Even zag de toekomst er somber uit. Totdat het oog van de directeur van het opleidings–, advies– en conferentiecentrum Driekant op het landgoed viel. Hij laat Vaeshartelt nu voor bijna 16 miljoen gulden in de oude glorie herstellen. Over een jaar zal het kasteel zijn nieuwe gasten in koninklijke stijl ontvangen.

door
CATHARIEN ROMIJN

● *In het trappenhuis dat naar de oostvleugel leidt is dit medaillon met twee putti of engeltjes aangebracht, dat waarschijnlijk stamt uit de 19de eeuw.*

Het spanningsveld tussen monument en nieuwbouw

Koninklijke allure van Vaeshartelt in ere hersteld

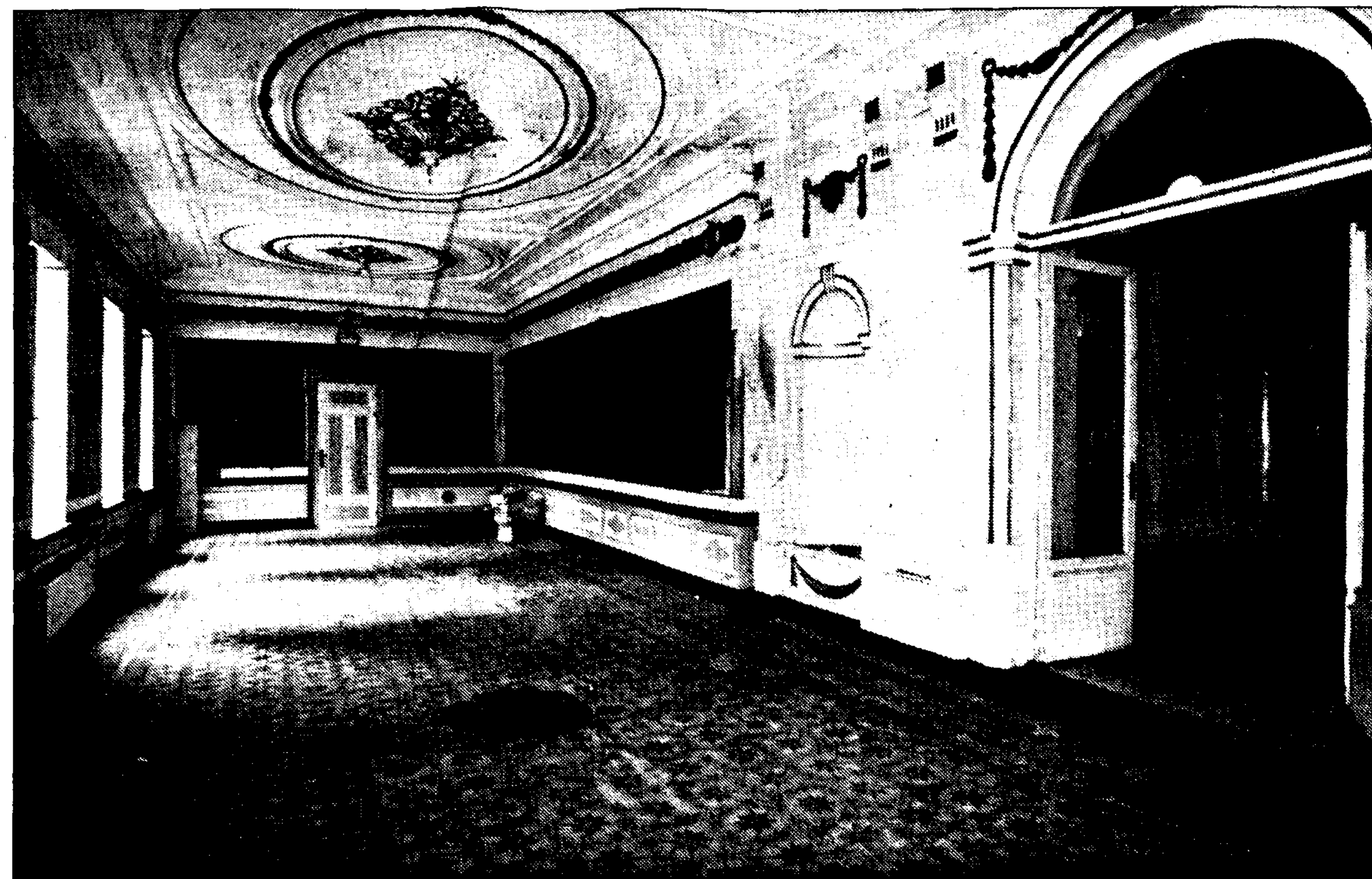
● *De ingangspartij van Vaeshartelt werd in 1841 volledig vernieuwd voor de koninklijke bewoner Willem II.*

Foto's FRITS WIDDERSHOVEN

Ooit strekte het bos Hartelt van Servaes zich uit over het gehele gebied tussen de Canjel, Geul en Maas. Maar dat was in 1381, toen het gebied eigendom was van Servaes van Mulcken. Inmiddels heeft de oprukkende industrie haar tol geëist en is van het immense bosgebied slechts veertien hectare over. De helft daarvan wordt verpacht en de andere helft siert het kasteel, gelegen in de landgoederenzone rondom de stad Maastricht. Ondanks deze inkrimping en het grote verval straalt Vaeshartelt nog steeds zijn vroegere allure uit over de omgeving. Die uitstraling is de reden dat Driekant-directeur Frank Wormer zijn zinnen op het landgoed heeft gezet. Nu het gigantische project loopt, twee jaar na de opzet van het haalbaarheidsonderzoek, is hij nog steeds even enthousiast. Als restauratie en nieuwbouw zijn afgerond, voldoet het kasteel aan alle verwachtingen van Driekant. Bovendien past het landgoed dan uitstekend bij de bedrijfscultuur. Want volgens Wormer kijkt het instituut met respect terug naar het verleden maar richt de blik op de toekomst.

Het duurde even voordat de bulldozers, graafmachines en werklieden het terrein ten zuiden van het dorp Meerssen konden betreden. Eerst werden de plannen door tientallen deskundige ogen bekeken. De afgelopen twee jaar zijn de ontwerpschetsen van Jan Voorvelt van het Heerlense architectenbureau Mertens gewikt en gewogen door de Stichting Limburgse Kastelen, Monumentenzorg en de welstandcommissie voor monumenten van de gemeente Maastricht. Met een grondige restauratie van interieur en exterieur konden zij zich vrijwel direct verenigen, maar de geplande nieuwbouw aan de noordzijde van het kasteel werd met argusogen bekeken. Voor Driekant was de nieuwe vleugel, verbonden met het oude huis door een glazen overgangspoort, echter een voorwaarde. Daar moesten de congresgangers logeren. Zonder toestemming voor zo'n hotelaccommodatie was de hele aankoop op losse schroeven komen te staan. Het feit dat de nieuwe vleugel de oorspronkelijke hoofdstructuur van het gebouw, de carré, weer in ere herstelt, gaf uiteindelijk de doorslag. De geldkranen van de gemeente (bijdrage 1,5 miljoen gulden) en van de provincie (800.000 gulden) gingen open. Het werk kon beginnen.

In de druilerige regen lijkt het kasteel ondanks het optimisme van architect en opdrachtgever nauwelijks meer te redden. Het mansardedak met leien is ingezakt, de eens zo trotse ingangspoort waar koning Willem II onderdoor reed maakt een troosteloze indruk. De buitenmuren zijn ontluisterd, de Engelse landschapstuin een schaduw van wat eens was. Voor architect Jan Voorvelt is deze aanblik echter een feest. Hoe desolater hoe beter, luidt zijn devies. Het kasteel is in deze staat de ideale voedingsbodem voor zijn bouwkundige talenten, rijp voor een grondige restauratie. Alles is nog mogelijk, niets is onherstelbaar verpest. De grootste uitdaging vormt voor hem juist dat element waar de welstandcommissie mvoor monumenten moeite mee had: het spanningsveld tussen het monument Vaeshartelt en de nieuwbouw die straks aan de noordzijde zal verrijzen. Vroeger lag op deze plek een oude schuur die de carré-structuur van Vaeshartelt complementeerde. De resten van deze schuur worden nu opgenomen in de nieuwe vleugel die 85 hotelkamers zal herbergen. Zo wil Voorvelt tot een 'gesamtkunstwerk' komen. Een harmonische samensmelting van oud, nieuw, interieur en exterieur.

● *De fumoire of rookzaal in Empire-stijl werd in 1865 door Petrus Regout aangebouwd en is samen met de rotonde de fraaiste zaal van het kasteel.*

● *Boven de grote inrijpoort werd een sluitsteen aangebracht waarin een kroon en de inscriptie 'W II, 1841'*

Frank Wormer kan zich daar als opdrachtgever volledig in vinden. Natuurlijk is het schitterend een monument in ere te herstellen, maar hij laat zich niet uitsluitend leiden door nostalgische gevoelens. Een gebouw moet ook functioneel zijn. Voor Driekant betekent dat geschikte ruimtes om kantoor te houden, conferentiezalen met een goede akoustiek, een moderne keuken en vooral comfort voor de gasten. Daarom was de nieuwe vleugel met hotelkamers voor Wormer een 'must'. Hij ziet de nieuwbouw absoluut niet als een aantasting van het kasteel maar juist als een aanvulling. Met deze hedendaagse architectuur drukt Driekant volgens de directeur net zoals iedere voorgaande eigenaar een eigentijds stempel op Vaeshartelt. Hij haalt een aantal voorbeelden aan. Rudolf Sturler, een kolonel van het regiment Zwitserse gardes, die als nieuwe heer van Vaeshartelt de oostvleugel in 1739 liet renoveren en de grachten dempen; Jaques Pierre Nolens, die in 1805 de noordvleugel in Empirestijl bouwde en het dak bedekte met mansardekap met leien. Maar de meest ingrijpende veranderingen werden aangebracht door de Maastrichtse groot-industrieel Petrus Regout. Hij verwierf het landgoed in 1841 eerst voor koning Willem II. Bij deze gelegenheid werd de ingangspartij vernieuwd. Uitgevoerd in hardsteen en bekroond met een fronton werd daarop een sluitsteen aangebracht waarvan de inscriptie WII 1841 blijvend herinnert aan deze koninklijke bewoner. Willem II heeft slechts twee keer twee weken in het kasteel gelogeerd. Na zijn dood in 1849 was dat voor Regout genoeg om het landgoed zelf te kopen, vertelt Wormer. De Maastrichtenaar, die lange tijd door adellijke kringen met de nek werd aangekeken, maakte van Vaeshartelt een statussymbool voor zijn macht en aanzien. In deze periode werd de Engelse landschapstuin aangelegd. In de vijver liet Regout een badhuis bouwen. Daarbovenop kwam een leeskamer omringd door zeven leeuwen die aangedreven door een stoommachine water in de vijver spoten.

Ook op het interieur drukte Regout een belangrijk stempel. Hij liet rond 1865 ten zuiden van de noordvleugel een extra zaal aanbouwen: de fumoire. Deze rooksalon met stucwerk en schouw in Empire-stijl is samen met de rotonde, een ronde zaal met halfronde nissen, het paradepaardje van het kasteel. Beide ruimten zijn inmiddels grondig onderzocht door een werkgroep onder leiding van Anne van Grevenstein van het Restauratie-atelier Limburg. Zij heeft de wandschilderingen met arcadische voorstellingen en de gipsen beelden onder haar hoede genomen, zodat de kunstwerken na de restauratie van de zalen weer kunnen sieren. Ook ontdekte Van Grevenstein dat de muren van de rotonde oorspronkelijk niet wit geschilderd waren, maar gemarmerd. Wormer is er echter nog niet uit of hij die schilderingen terug zal laten brengen.

De trap, die uit de achttiende eeuw stamt, voert naar de charmante kamers op de eerste verdieping. Ook hier zijn stucversieringen in Empire-stijl en fraaie schouwen. Deze ruimten op de begane grond en eerste verdieping zijn bestemd voor conferenties. Ze worden van alle gemakken voorzien, maar voorop staat dat ze in de oude, oorspronkelijke stijl worden hersteld. Helaas zijn, volgens Wormer na 1956 toen het kasteel als jeugdherberg door de familie Moens werd geëxploiteerd, veel beelden en ornamenten uit Vaeshartelt verdwenen. Ook de afgelopen periode zijn onverlaten het gebouw binnengedrongen die koperbeslag hebben gestolen en schouwen hebben vernield. Tijdens een van zijn bezoeken aan het kasteel kon Wormer nog net op tijd de eeuwenoude torenklok uit handen van dieven redden. Hij is dan ook blij dat de restauratie nu start. Niet alleen om verdere ontmanteling te voorkomen, maar ook omdat Driekant na de feestelijke opening in december 1994 fase twee, de renovatie van de pachtboerderij, kan aanvangen. Want pas dan is de koninklijke allure van Vaeshartelt in de ogen van Wormer weer volledig in ere hersteld.

door rob peters

De beginners

De réunie is in de hal van de rechtbank.

Drie vagebonden ontmoeten elkaar weer.

Maanden geleden werden zij samen van bed gelicht.

Brutale inbraken waren toen goed voor een onmiddellijk verblijf in de cel.

Dank zij het cellentekort stonden zij weer snel op straat.

De ontmoeting in het gerechtsgebouw verloopt wat stug en onwennig.

Ze mochten van thuis niet meer met elkaar omgaan.

Er wordt zenuwachtig gelachen.

Nog nooit eerder zagen zij een rechter.

Nu zijn het er direct drie.

Die buigen zich bezorgd over de toekomst van dit aanstormend talent.

De stoerheid in de hal wijkt voor het hekje voor een timide lachje.

Een van de drie durft niet eens te gaan zitten als de rechters al weer verdwenen zijn.

Omdat een van de advocaten om uitstel heeft gevraagd, moeten zij overleggen.

Bennie (19) mag voorlopig naar huis.

Hij slaakt een zucht van verlichting.

In januari moet hij terugkomen.

Wie dan leeft, wie dan zorgt.

Zij twee kompanen worden direct geknipt en geschoren.

Een half jaar cel, eist officier van justitie Pommer.

De twee mogen daarvoor ook 240 uur de handjes laten wapperen.

De drie gingen als struikrovers te keer in heel Zuid-Limburg.

Door verveling, gebrek aan scholing en geld, zeggen tegen de reclassering.

En... thuis was het ook niet erg gezellig.

In een hoekje van de speeltuin werden de plannen gesmeed.

De een schepte nog harder op dan de ander.

Als er op pad gegaan wordt, durfde niemand meer terug.

Een autootje her, een winkeltje der.

In een mum van tijd is er dan een lijst die er zijn mag.

Geen profi's nog.

Ze staan wel op een tweesprong in hun leven.

Maar geen van drieën is zich bewust van het cruciale moment.

Alle aandacht is gericht op de hoogte of beter, de laagte van de straf.

Een straf waarin ruimte blijft voor de toekomst.

„Dan zou ik u nu willen vragen één van beide lucifertjes te trekken om de naam van uw kind te bepalen." Wanneer het huidige voorstel tot wijziging van het naamrecht wordt aangenomen, is een dergelijk verzoek tijdens de huwelijksceremonie in de toekomst niet ondenkbaar. Gelijkheid van man en vrouw, ook in het naamrecht. Dat ligt ten grondslag aan de wetswijziging die binnenkort door de Tweede Kamer moet worden bekrachtigd. De wet 'rammelt', vindt prof. mr. G.R. de Groot. Naamkeuze moet volgens hem volledig vrij zijn en niet door onnodige wetgeving worden belemmerd.

Achternaam voor het kiezen

door CINDY JASPERS

● *Prof. mr. G.R. de Groot.*

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

...e kinderen wilt of niet, wan...er je gaat trouwen moet je ook ...ngeven hoe dat ongeboren ...oost gaat heten. Zelfs al is de ...uid 85 en de bruidegom 70. Leef... of fysieke gesteldheid van de ...nstaanden speelt bij het geven ...n het ja-woord voor de wet geen ...l. Blijkbaar ook niet wat de ...amgeving van nakomelingen be...ft. Gekozen moet worden tussen ...naam van de vader en die van ...moeder. Worden de echtelieden ...niet eens, dan zal de ambtenaar ...n de burgelijke stand door loting ...naam bepalen. Een lucifertje ...ken om de naam van je kind te ...alen?

...lijk en op zijn minst bijzonder ...end. Het voorstel tot wijziging ...de wet op de naamgeving ...melt'. De wetgever wil hier ...regelen waar hij geen enkel ...ng bij heeft, meent G. R. de ...ot, hoogleraar rechtsvergelij... en internationaal privaatrecht ...de Rijksuniversiteit Limburg.

...voorstel is niet goed doordacht. De wetgever heeft zich niet gerealiseerd wat het voor oudere of zieke mensen, die bij de huwelijksvoltrekking al weten dat zij geen kinderen zullen krijgen, betekent de naam van nakomelingen die nooit geboren zullen worden, vast te moeten leggen. Stel je voor dat de bruidegom net een operatie achter de rug heeft waardoor hij onvruchtbaar is geworden. Dat is toch bijzonder pijnlijk."

Het vastleggen van de naam van toekomstige kinderen 'ter gelegenheid van de huwelijksvoltrekking', zoals het letterlijk in de wet staat, is een van de wijzigingen in het Burgerlijk Wetboek die gaan over de achternaam. Uitgangspunt van de wijziging is de gelijke behandeling van man en vrouw. Ook in het naamrecht. De huidige wetgeving hierover is discriminerend. Niet alleen omdat de (wettige) kinderen automatisch de naam van de vader krijgen. Ook de bepaling die het onmogelijk maakt voor de man om de naam van de vrouw aan te nemen benadeelt de vrouw. Een echtpaar kan er nu immers niet voor kiezen om na het huwelijk gezamenlijk met de naam van de vrouw door het leven te gaan.

De wijziging stelt voor, de ouders voortaan zelf te laten bepalen of hun kinderen de naam van de vader of van de moeder krijgen. Ook wordt het voor de man mogelijk om de naam van zijn echtgenote aan te nemen.
Al bijna twintig jaar lang wordt door juristen een gelijke behandeling op het terrein van de achternaam bepleit. In 1975 – het door de Verenigde Naties uitgeroepen 'jaar van de vrouw' – schreef De Groot al een pleidooi met als boodschap de keuze van achternaam vrij te laten aan de echtelieden. Samen met zijn collega W. Elzinga schreef hij daarna nog diverse artikelen over dit onderwerp.

In 1984 werd een voorontwerp van wet gepubliceerd. Nu ligt het voorstel tot wijziging bij de Tweede Kamer, die hoogstwaarschijnlijk begin volgend jaar de voorgestelde wetsveranderingen zal behandelen. Nu het eindelijk zover is, dreigen de veranderingen hun doel voorbij te schieten. Ook de nieuwe bepalingen zijn discriminerend voor de vrouw, meent De Groot. En helemaal wanneer de vader ook nog van adel is. Want dan gelden weer andere regels.

Wanneer de ouders niet zijn getrouwd, krijgt het kind nu automatisch de naam van de moeder. Wordt het kind door de vader erkend, krijgt het de naam van de vader. In de nieuwe situatie kan het ook de naam van de moeder krijgen. Door het beding van de loting kan het gebeuren, wanneer de ouders het niet eens zijn over de naam, dat het kind – tegen de wil van de moeder – de naam van de vader krijgt.

Is de vader van adel, dan is de moeder nog slechter af. Voor de adel wil de wet in het naamrecht namelijk een uitzondering maken. Is de vader van adel, dan krijgt het kind automatisch de naam van de vader. Een niet-adellijke moeder met een adellijke partner kan haar naam niet doorgeven, terwijl adellijke moeders met een niet-adellijke partner dat weer wel kunnen. Het kind kan dan weliswaar haar mooie 'Van Hier tot Daar'-naam krijgen, maar de bijbehorende titel krijgt het niet.

De nieuwe wet op de adeldom, die onlangs de Tweede Kamer is gepasseerd en nu bij de Eerste Kamer ligt, maakt een en ander er niet veel beter op.
Daarin staat namelijk dat ook onwettige kinderen van een adellijk persoon de naam en titel van de ouder kunnen krijgen. Erkent een adellijke vader zijn buitenechtelijk kind, dan krijgt dat zijn titel en zijn achternaam. De naam van de moeder is hier uit den boze. Of dit ook geldt voor kinderen die al jaren mét de naam van de moeder en zónder de titel van papa leven, daar is de wet niet duidelijk in. Onduidelijk is ook of een onwettige dochter van een freule zich nu wel of niet freule mag noemen.
De wet op de adeldom 'rammelt' dus volgens de Maastrichtse hoogleraar nog meer dan het voorstel tot wijziging van het naamrecht. Bij de eerste schriftelijke behandeling van de wet stelde desondanks alleen GroenLinks vragen. Volgens GroenLinks wordt de keuze om de adeldom in Nederland niet af te schaffen nauwelijks gemotiveerd. Waarom is er een wet op dit gebied nodig? vraagt GroenLinks zich af. En wat kost dat de overheid jaarlijks? Het antwoord van minister Dales van Binnenlandse Zaken: 'Een afzonderlijke wet op de adeldom is nodig, omdat de Grondwet van 1983 daarom vraagt. Respect voor het verleden is een legitiem argument om de adeldom te handhaven.' Kosten: 283.000 gulden per jaar exclusief huisvestingskosten die zijn verbonden aan het in stand houden van de Hoge Raad van Adel, een adviescollege van de regering.

„Die wet op de adeldom moet helemaal worden verworpen. Je kunt je afvragen of zoiets nog past in deze tijd, maar als de wetgever vindt dat zo'n wet er moet komen, moet hij op zijn minst duidelijk zijn. Zo kan die wet gewoon niet," vindt De Groot.

Van adel of niet, ouders moeten zelf een naam aan hun kroost kunnen geven. Daar heb je de overheid niet bij nodig. En over de keuze van de achternaam van het kind moet je ouders niet lastig vallen tot het moment waarop het kind is geboren. Kunnen de ouders het niet eens worden of zijn de ouders niet getrouwd, dan krijgt het kind – in ieder geval voorlopig, tot het moment waarop het zelf kan kiezen – de naam van de moeder. „Die is tot het moment dat het kind wordt geboren het meest bij het kind betrokken." Het past bovendien meer in deze tijd dat het kind de naam van de moeder krijgt, vindt De Groot.

Niet de wetgever, maar de ouders moeten kunnen bepalen hoe het kind gaat heten. Daar heeft de wetgever absoluut geen belang bij, meent de hoogleraar.

Er moet een wet komen waarmee iedereen die zich aan tradities wil houden uit de voeten kan. Maar het moet anderen niet belemmeren in hun keuzen en de gelijkheid van man en vrouw hoog in het vaandel hebben, meent De Groot. „Ik hoop dat er nog een paar pittige amendementen worden ingediend, dan is de wet nog wel te redden."

denkwijzer

Een groep studenten zit aandachtig te luisteren naar de professor die college aan het geven is. Op een bepaald moment onderbreekt hij de les en haalt, mompelend dat hij even iets moet eten, een in wit papier verpakte rol koekjes uit zijn tas. Hij breekt de rol open, neemt er een koekje uit, steekt die in zijn mond en al kauwend zegt hij uitnodigend tegen de studenten op de voorste rij: 'Als iemand van jullie er ook een wil...?' Vereerd door de hooggeleerde vriendelijkheid nemen een paar studenten een koekje uit de rol. 'Lekker niet?' zegt de professor, terwijl hij vergenoegd aan een tweede koekje begint. De studenten wagen het niet hem met volle mond tegen te spreken en kauwen mee.

door RENÉ DIEKSTRA

PERSOONSKAART

Dan scheurt de professor het witte papier van de rol. Daaronder komt de originele verpakking te voorschijn, waarop een hondekop afgedrukt staat en de woorden 'dog cookies' (hondekoekjes). De ogen van de verbijsterde studenten worden groot als schoteltjes. Twee van hen beginnen te kokhalzen, slaan van schrik de hand voor de mond en rennen de collegezaal uit naar het toilet.

„Kijk, dames en heren," zegt de professor fijntjes. „Zojuist heb ik u aangetoond dat mensen niet alleen voedsel maar ook woorden eten en dat de smaak van het eerste vaak wordt overheerst door die van het tweede."

Over dezelfde professor gaat ook het volgende verhaal. Op een dag zat hij in de universiteitskantine een puddinkje te eten, toen een collega hem vroeg: „Hoe smaakt het?" Hij reageerde daarop met een lepel te pakken, een stuk van de pudding af te scheppen en dat pardoes tussen de lippen van de collega te proppen, die daarop geschrokken-geïrriteerd uitriep: „Waarom doe je dat nou?" Het stoïcijnse antwoord luidde: „Nou, je wilde toch weten hoe het smaakt?"

Zo op het eerste gezicht lijken we hier te maken hebben met een van die bekende professorale mafkikkers, bij wie intellectuele knapheid gepaard gaat aan sociale imbeciliteit. Maar die vlieger gaat in dit geval niet op. De professor in kwestie was een poolse edelman en wiskundige, Alfred Korzybski genaamd, die na de eerste wereldoorlog een tijdlang als diplomaat zijn land vertegenwoordigde bij de Volkerenbond, de voorloper van de huidige Verenigde Naties. Zoals zovelen in de eerste jaren na die ontzettend gruwelijke oorlog, werd hij sterk beziggehouden door vragen als 'hoe is dit alles toch mogelijk geweest?' 'hoe had het voorkomen kunnen worden?' 'wat maakt mensen eigenlijk menselijk?' In de volgende 30 jaar zou hij zijn worsteling met deze vragen neerleggen in twee boeken, het eerste getiteld De menselijkheid van de Mensheid (1921) en het tweede met als titel Wetenschap en Gezondheid (1933), die beide grote bewondering zouden oogsten. Hij werd lange tijd, althans in de Verenigde Staten, qua genialiteit zelfs op een lijn gesteld met mensen als Albert Einstein en Sigmund Freud.

Toen Korzybski ooit werd gevraagd, waaraan men een geestelijke gezond mens kon herkennen, gaf hij het volgende merkwaardige antwoord: „Een mens is gezonder naarmate hij zich meer bewust is van wat de woorden die hij gebruikt om zichzelf of de wereld buiten hem te beschrijven niet betekenen." Gevraagd om dat uit te leggen, gaf Korzybski het voorbeeld van een beroemd man die tegen zijn vrouw schreeuwde: „Je weet verdomd goed dat ik mijn kalmte nooit verlies!"

Het voorbeeld illustreert wat er met heel veel van ons aan de hand is. We hebben een bepaald innerlijk beeld van onszelf maar ondanks het feit dat dit beeld ons werkelijke gedrag of ervaring absoluut niet hoeft te dekken, houden we er toch hardnekkig aan vast. We zijn ons niet bewust van, of we sluiten opzettelijk buiten ons bewustzijn, dat deel van onze persoonlijkheid dat niet in het beeld past.

Korzybski stelt dat ieder mens een bepaalde plattegrond of een bepaalde kaart van zichzelf heeft, en dat net als met een stadskaart het geval is, die 'persoons'kaart bepaalt welke gebied we van onszelf kennen en welk niet. Het probleem is dat de meeste mensen geneigd zijn om kaart en gebied aan elkaar gelijk te stellen op de manier van: 'ik ben wat ik denk over mezelf'. We komen dat tegen in allerlei reacties van onszelf of van anderen als: 'je hoeft me heus niet te vertellen wat er met mij aan de hand is, dat weet ik zelf wel heel precies', of 'denk je dat ik zelf niet weet waarom ik dat gedaan heb?'

Maar net zoals een stadskaart altijd maar een hele grove en zeer onvolledige afbeelding is van alles wat er in de stad te vinden is en dikwijls de meest recente veranderingen in de stad niet weergeeft, zo is onze innerlijke kaart van onszelf ook altijd uiterst onvolledig. Een geestelijk gezond mens richt zich daarom niet in eerste instantie op zijn innerlijke plattegrond maar op zijn ervaringen, niet op de facade maar op de realiteit. Het voorbeeld van de hondekoekjes illustreert treffend hoe de kokhalzende studenten precies het omgekeerde deden. Zij zaten in eerste instantie smakelijk op een koekje te kauwen (feitelijke ervaring), maar toen ze met de kaart of de facade werden gekonfronteerd (de verpakking met 'dog cookies') sloten ze zich om zo te zeggen voor het reële koekje af en reageerden alleen nog maar op het symbolische koekje. Het was daardoor en door niets anders dat ze misselijk werden.

Als we heel krampachtig vasthouden aan een bepaald innerlijke kaart van onszelf (bijvoorbeeld als lief, aardig, zorgzaam, beheerst, niet-egocentrisch, niet agressief) dan maken we andere eigenschappen of reacties van onszelf ontoegankelijk voor ons bewustzijn en daarmee ook ontoegankelijk voor communicatie met anderen en voor verbetering: 'wie zichzelf niet wil kennen, wil zich niet laten kennen en wil niet bekennen'.

Een belangrijk kenmerk volgens Korzybski is dat bij een geestelijk gezond mens zijn gevoelens en emoties, zijn rancunes en spanningen, zijn voor- en afkeuren, tot op grote hoogte 'toegankelijk voor zijn bewustzijn' zijn. Korzybski vertelt over een van zijn vrienden, die hij via een aantal gesprekken tot het weggooien van zijn oude 'persoons'kaart wist te bewegen: 'Vroeger was hij nauwelijks in staat om pijn of ziekte te ervaren, omdat ziek-zijn voor hen neerkwam op onaanvaardbaar zwak zijn. Al evenmin kon hij openlijk liefde en tederheid opbrengen voor de mensen om hem heen, omdat zulke gevoelens op softheid duiden en hij een façade van krachtdadigheid moest handhaven. Maar later ging hij openstaan voor zijn ervaringen van binnenuit: hij kan nu kwetsbaar zijn, als hij zich kwetsbaar voelt, verdrietig als hij zich verdrietig voelt, teder als hij tederheid voelt, geërgerd als hij ergernis voelt. Hij kan in alle opzichten leven met de ervaringen die voortvloeien uit zijn hele persoon in plaats van met een krakkemikkige kaart zijn bewustzijn ervoor af te sluiten.'

Vlak voor zijn dood in 1950 zei Korzybski ten slotte: 'De werkelijkheid waarover wij in onze woorden spreken, is geen werkelijkheid, omdat de werkelijkheid boven elk woord uitstijgt. Al onze kaarten zijn onjuist omdat ze onze kaarten zijn en niet de werkelijkheid zelf. De wereld op het zwijgende niveau is, gelukkig, vrij van onze beperkende begrippen. Wat we ook zeggen dat we zijn, dat zijn we niet.'

Morgen, 19 december KOOPZONDAG GELEEN

De meest ingrijpende massa-extinctie vond 250 miljoen jaar geleden plaats. Het moet een woeliger tijd zijn geweest dan die waarin de dinosauriërs uitstierven. Maar was de oorzaak dezelfde: het neerstorten van een enorme meteoriet? Had het soms te maken met het uiteenvallen van een oercontinent, met een langdurige periode van gigantische vulkaanerupties of met een serie oprispingen van onze zon? Of was het een combinatie van al deze factoren?

Was de gigantische oerramp 'n optelsom van catastrofes?

Geleerden zoeken naar oorzaken van dramatische massa-extincties

● *Enorme uitbarstingen op de zon kunnen, zo vermoeden astronomen, ook verantwoordelijk zijn geweest voor ingrijpende klimaatveranderingen op aarde.* Foto GPD

DOOR BEN APELDOORN

Sedert de geruchtmakende, knap getruqueerde Spielberg-film Jurassic Park staan maar weinig dieren zo in de belangstelling, met name bij kinderen, als de dinosaurussen. De aanzet tot die interesse ontstond al een kleine vijftien jaar geleden toen in de 66 miljoen jaar oude grenslagen tussen het Krijt- en het Tertiaire tijdperk de sporen werden gevonden van één of meerdere gigantische inslagen van reuzenmeteorieten op aarde.

In die tijd stierven ook de 'draken van het paradijs' uit, zoals astronoom Carl Sagan deze legendarische dieren in zijn gelijknamige boek noemt. Maar in onze verbeelding leven ze voort als nooit tevoren en nooit eerder werd een verjaardag van Sint Nicolaas zó gedomineerd door cadeautjes in de vorm van dino-beeldjes.
Ook om die reden markeert de grenslaag tussen het Krijt en het Tertiair ('K/T-laag') de bekendste, algehele en definitieve teloorgang van belangrijke diersoorten ('massa-extinctie') die de aarde ooit hebben beheerst.
Maar wat voor ramp of rampen zich toen ook afspeelden, ze zinken in het niet bij wat er nog veel eerder gebeurde: viermaal ouder dan de K/T-extinctie is de catastrofe die zich voltrok tijdens de overgang tussen het Perm en het Trias: 250 miljoen jaar geleden. Een catastrofe die alle records van oeroude tijden op het gebied van massavernietiging brak.

Sedert enkele jaren is ook de P/T-laag (Perm/Trias-) onderwerp van grondige studie door geologen en paleontologen. Eén van de opmerkelijkste conclusies tot dusverre is dat men in die oeroude sedimentslaag, in tegenstelling tot de K/T-laag, geen sporen heeft gevonden van één of meerdere vernietigende inslagen van kilometers grote planetoïden of komeetkernen. Die sporen kunnen, op wat voor manier dan ook, zijn uitgewist gedurende die enorm lange periode; het kan ook zijn dat aan de massa-extincties inderdaad een andere oorzaak, of oorzaken, ten grondslag lagen.

Als we onze ogen sluiten, en ons wanen in een langzaam door de aardatmosfeer afdalende tijdcapsule tijdens het laatste deel van het Perm, doemt een planeet op die uit één alomvattende oceaan lijkt te bestaan. Maar nee, over de gezichtseinder glijdt een reusachtig omvangrijk land naderbij: het oercontinent Pangea.

Alle continenten van nu waren toen aaneengeklonken tot een geheel dat bestond uit talloze ondiepe kreken en binnenzeeën waarin zich ontelbare, vreemde levensvormen hadden ontwikkeld. Het toneel op het land werd beheerst door soms geweldig grote insekten en donzig wuivende, zegelachtige, metershoge 'pluizebollen' en andere soorten flora.

Maar de stromingen in de aardmantel begonnen, 250 miljoen jaar geleden, grote delen van Pangea uit elkaar te duwen en ergens in wat nu Noord-Siberië is, barstte de aarde over een groot gebied open in een inferno van vulkaanerupties dat meer dan 100.000 jaar aanhield. Verder vond men enkele jaren geleden duidelijke aanwijzingen dat het zeeniveau toen betrekkelijk snel liefst 150 meter daalde, wat ingrijpende, klimatologische veranderingen tot gevolg had.
Bovendien vielen daardoor de ondiepe kusten en binnenkreken en -zeeën, waarin zich het leeuwedeel van de maritieme levensvormen bevond, droog.

Over de periode waarin de massa-extinctie zich voltrok lopen de meningen van de paleontologen uiteen. De aan de universiteit van Birmingham verbonden Anthony Hallam houdt het op 'hoogstens enkele duizenden jaren' wat geologisch uiterst kort is. Zijn collega's John Sepkoski en Conrad Labandeira hebben soortgelijke aanwijzingen gevonden en vestigen er bovendien de aandacht op dat niet alleen meer dan 90 procent van het maritieme leven tijdens de overgang van het Perm naar het Trias verdween, maar dat zulks ook voor de land-insekten gold.
Gerry Czamanske van de Amerikaanse Geologische Dienst maakte speciaal studie van het gigantische lavaveld in Noord-Siberië. Er liggen daar kilometers dikke, versteende lagen magma, verspreid over een oppervlak dat twintig keer zo groot is als Nederland.

„Het is heel goed mogelijk dat bij de langdurige erupties voldoende stof in de dampkring terechtkwam om het zonlicht te blokkeren en een ijstijd in te luiden," zegt Czamanske. „Daarmee zouden we in ieder geval de verlaging van het zeeniveau en ook de teloorgang van de insekten kunnen verklaren."
Czamanske acht het verder niet onwaarschijnlijk dat door de bij de erupties geproduceerde, miljarden tonnen zwaveldioxide met name de ondiepe wateren sterk verzuurden. „In dat geval mogen we gerust van algehele verstikking spreken," aldus Hallam. „Dat past in het beeld dat we nu hebben van de P/T-massa-extinctie: geweldig ingrijpend, massaal en betrekkelijk plotseling. Opmerkelijk is verder het enorme verschil tussen de nieuwe dieren die in het Trias de kop opstaken en de oude van het Perm. Dat is op zich heel mysterieus. Het Trias was al veel meer een wereld van jagers en prooien."

Een andere, mogelijke oorzaak van massa-extincties, of in ieder geval van sterke klimaatveranderingen, moet wellicht verder weg van de aarde worden gezocht: op onze zon. De astronoom Sallie Baliunas van het Harvard-Smithsonian Centrum voor Astrofysica meent aanwijzingen te hebben gevonden voor een bestaande relatie tussen klimaatschommelingen en de elfjarige vlekkencyclus van de zon. Zij denkt dat deze cyclus de helderheid van de zon beïnvloedt en dus de hoeveelheid energie en licht die de aarde van de zon ontvangt. Die energie-hoeveelheid is van doorslaggevend belang voor ons klimaat; reeds kleine schommelingen kunnen geweldige consequenties voor ons klimaat hebben.

Om haar theorie verder te onderbouwen is Baliunas al jaren bezig met het in de gaten houden van sterren van hetzelfde type als onze zon en dan vooral hun magnetische patroon. Bij onze zon hangen de zonnevlekken nauw samen met sterke magnetische velden en markeren ze gebieden van heftige en explosieve activiteiten.
Omdat van sterren vanaf de aarde zelfs in de grootste telescopen nooit meer dan een puntje wordt gezien, laat staan dat het zien van 'sterrevlekken' mogelijk is, heeft Baliunas haar toevlucht genomen tot hun magnetische patroon dat, net als bij onze zon, een maat is voor de activiteit.

Veel heeft Baliunas' onderzoek tot dusverre nog niet opgeleverd maar zij kreeg afgelopen zomer plotseling onverwachte 'support' van astronoom Thomas Ayres van de universiteit van Colorado.
Ayres had de om de aarde draaiende 'Hubble Space Telescope' (HST) gericht op een aantal jonge sterren in de bekende sterrenhoop 'Plejaden'. Een van de sterren werd bij een zekere golflengte plotseling driemaal helderder. Men verklaarde dat met het optreden van een zogeheten 'flare': het plotselinge, explosieve wegstoten van een grote hoeveelheid heet gas. Op onze zon gebeurt dat geregeld, maar daar zijn de flares niet zo kolossaal zoals recent op dat jonge sterretje gebeurde.
„Gelukkig maar," zegt Ayres. „Zou zoiets op de zon gebeuren, dan zouden we het hier niet overleven. Het hele aardoppervlak zou zijn gesteriliseerd en maritiem leven zou worden gedecimeerd."
Het is onwaarschijnlijk dat een dergelijke flare op onze zon zou kunnen optreden. Met zijn leeftijd van ruim vijf miljard jaar heeft de zon een stabiel evenwicht zonder al te grote uitschieters, terwijl op dat piepjonge, 'pas' zeventig miljoen jaar oude Plejaden-sterretje nog allesbehalve van evenwicht sprake is.
Toch geldt ook hier dat veel nog onbekend is en dat het best kan zijn dat onze zon zo eens in de tien of vijftig miljoen jaar de hik krijgt. Ook dat kan, 250 miljoen jaar geleden, het vrijwel geheel uitsterven van flora en fauna hebben veroorzaakt.

Goedkoopste vorm van transport in het dierenrijk

Zwemmen van vissen kwestie van spieren

Van onze redactie wetenschap

Het vliegen van vogels en het zwemmen van vissen, het zijn superieure technieken, waar op de mens niet raakt uitgestudeerd.

Vissen zijn omgeven door water, hun drijfvermogen heft de zwaartekracht op zodat zij gewichtloos zijn. Natuurkundige wetten (Archimedes, Newton, Bernouilli) blijven uiteraard gelden. Maar zolang de aard van de verstoring die een zwemmende vis in het water teweegbrengt, niet precies in kaart is gebracht, kan de voortbeweging van de vis niet worden begrepen. Het patroon dat de zwemmende vis in het water achterlaat, is een afspiegeling van de stuwkracht die vanuit het water op de vis inwerkt, plus de verliezen aan energie.

Vissen hebben een miljard jaar de tijd gehad zich te evolueren tot de snelste, de meest efficiënte en meest wendbare waterdieren. Ze bestaan vrijwel geheel uit spieren: voornamelijk witte, die pas in nood in actie komen, en rode voor het gewone zwemmen. De spieren leveren niet alleen kracht, maar veranderen ook van vorm en daarmee van eigenschappen (buig- en trekweerstand). Daardoor bereiken vissen buitengewone prestaties. Zo brengt de snoek een versnelling op van 25 maal de zwaartekracht (25 g); astronauten en straaljagerpiloten worden geoefend voor maximale versnellingen van tienmaal de zwaartekracht (10 g).

De staartbeweging levert de grootste bijdrage aan de stuwkracht van de vis. Toch is dat gedeelte het smalst en bevat het de minste spieren. De werkelijke stuwkracht wordt dan ook geleverd door spieren vooraan in de romp. De achterste spieren geven tegendruk en maken van dit smalle rompgedeelte een sterke, dynamische hefboom om de kracht van de voorste spieren over te brengen op de staartvin.

Het zwemmen van vissen is de goedkoopste wijze van transport in het dierenrijk. Bij optimale snelheid gebruiken ze maar eenvijfde van de energie die andere zwemmers van vergelijkbare grootte nodig hebben. Bij het zwemmen met constante snelheid komen vissen gemiddeld per staartslag 0,7 keer hun lichaamslengte vooruit. De grootste snelheden worden dan ook bereikt door de grootste vissen.
Zo haalt de zwaardvis met gemak snelheden van honderd kilometer per uur. Zijn zwaard (de verlengde bovenkaak) staat vermoedelijk ten dienste van het zwemmen. Ook andere zeer snelle zwemmers als zeilvis en speervis hebben een verlengde snuit. De zwaarden hebben een ruw oppervlak, vooral aan de voorkant. Vermoedelijk veroorzaakt dat microturbulentie in het water: een soort extra stroomlijning die het energieverlies door turbulentie vermindert.

Dr. John Videler van het Biologisch Centrum in Haren van de Groninger Universiteit is een erkend expert op het gebied van het zwemmen van vissen. Hij bracht alle beschikbare kennis daarover samen in zijn boek 'Fish swimming' (Fish and Fisheries Series 10, Chapman and Hall, London 1993), dat Dick Visser, ook werkzaam op het Biologisch Centrum, illustreerde.

● *De haai is veroordeeld tot levenslang zwemmen. Zodra hij een ogenblik rust neemt, zakt hij als een baksteen naar beneden.*

wetenschap kort

Mens loopt nog maar sinds kort

De eerste mensachtigen liepen [illegible] wel staan afgebeeld. Waarschijnlijk [illegible] dag in de bomen door. Dat blijkt uit [illegible] evenwichtsorgaan bij levende en [illegible] ontwikkeling van het evenwichtsorgaan [illegible] een indicatie van de manier waarop [illegible] wogen. Tot nu toe was dat alleen [illegible] van de botten van ledematen. [illegible] evenwichtsorgaan van de huidige mens [illegible] ge kanalen. Dat verschil houdt waarschijnlijk [illegible] het lichaam in opgerichte stand te houden [illegible] nen. Spoor ontdekte ook dat [illegible] andere vorm heeft dan dat van apen [illegible] drukking is gekomen bij het [illegible] deert al met al dat het lopen op twee benen [illegible] kwam dan algemeen wordt aangenomen.

Dierenpark in Emmen koopt dino

Het Noorderdierenpark in Emmen heeft een zeer bijzonder skelet aangekocht van een 75 miljoen jaar [illegible] dinosaurus van het geslacht Hypa[illegible]saurus. Het ongeveer negen meter lange en vrijwel complete skelet werd in 1991 opgegraven door Zwartvoet-indianen in Montana (VS). Het zal deze maand vanaf 21 december in Emmen worden tentoongesteld. Het exacte aankoopbedrag wil het dierenpark niet meedelen, maar volgens een woordvoerder gaat het om [illegible] honderdduizenden guldens. Het skelet is in Canada geprepareerd en gemonteerd. Voor zover bekend is er alleen een vergelijkbaar exemplaar in een museum [illegible] Het [illegible] raamte is bedoeld voor een permanente expositie [illegible] 1995 in het park te zien zal zijn. Daarvoor [illegible] geopende deel van het dierenpark dat de geschiedenis [illegible] het leven daarop laat zien [illegible] een Canadese expert bezig met de [illegible]

Beter zwanger vóór de dertig

Vanuit strikt medisch oogpunt [illegible] dertigste levensjaar zwanger worden. Daarna [illegible] zond kind, en daalt de kans op zwangerschap. [illegible] steeds meer vrouwen pas na hun dertigste [illegible] gezien dus ongunstig is, moeten [illegible] krijgen kind en werk te combineren. Dat [illegible] schrift waarop ze 22 december [illegible] Rotterdam. Volgens Zaadstra is [illegible] bepalende factor met betrekking tot [illegible] de kans om een gezonde baby te krijgen. [illegible] vrouw heeft een tien jaar oudere [illegible] een gezond kind. Vetverdeling [illegible] baarheid: vrouwen met vetopslag [illegible] doen er veel langer over om zwanger te [illegible] vet vooral rond de dijen zit. De [illegible] zondheid van de baby, maar alcohol [illegible]

Ruimtestation op papier al rond

Het plan voor het internationaal ruimtestation R-Alpha, dat voor 2002 klaar moet zijn, is rond. Rusland doet mee aan het project samen met de Verenigde Staten, Canada, het Europese Ruimtevaartbureau ESA en Japan. Bij gebrek aan geld van alle deelnemers wordt het station wel een soort 'internationale bouwdoos in de ruimte', gemaakt van modules en ander materieel dat de deelnemers al hebben. R-Alpha wordt gebouwd om twee 'kernen': een moduul afgeleid van de Russische Mir-2 en een ander moduul afgeleid van het Amerikaanse ontwerp [illegible] Het ruimtestation gaat 250 ton wegen. [illegible] komt er een voorziening, waaraan [illegible] Europese en Japanse modules [illegible] sche ruimtestation Mir wordt tot 1997 [illegible] tingen met Amerikaanse ruimteveren [illegible] en procedures te beproeven en [illegible] De komende vier jaar wordt de [illegible] onder meer tien bezoeken van Amerikaanse [illegible] toe.

Crematorium uit ijzertijd ontdekt

Bij archeologisch bodemonderzoek in [illegible] waar de komende jaren een nieuwbouwwijk [illegible] vels blootgelegd. De graven dateren uit [illegible] 300 voor Christus). De betrokken archeoloog [illegible] van „onschatbare wetenschappelijke waarde" [illegible] stoffelijke resten van zestien gedeeltelijk [illegible] fen. Het gaat om de resten van zowel mannen [illegible] de lijken niet compleet tot as zijn vergaan [illegible] van het onderzoek, de Amsterdamse archeoloog [illegible] mens in de ijzertijd niet in staat was een [illegible] peratuur te brengen. Voor een totale [illegible] ten minste 1.200 graden nodig. In de ijzertijd kwam [illegible] der dan 600 tot 800 graden.

Geleerden bijten zich vast in kaak

Amerikaanse geleerden – zo meldt het wetenschappelijk vakblad Nature – hebben in Maka, in Ethiopië, de onderkaak (op de foto links) opgegraven van de Australopithecus afarensis, een voorouder van de mens die meer dan drie miljoen jaar geleden op aarde rondliep. De assemblage van de onderkaak heeft de wetenschappers nogal wat hoofdbrekens [illegible] kaak was uiteengevallen in liefst 109 fragmenten. [illegible] de kenners een van de best geconserveerde kaken [illegible] per van de mens. Rechts op de foto een andere onderkaak [illegible] lopithecus, die eveneens in 1974 in Hadar [illegible] gevonden. De kaak hoort bij het skelet van een vrouw [illegible] logen de naam Lucy heeft gekregen.

VS onthullen kernfusietechniek

De Amerikaanse regering heeft een [illegible] onderzoek naar kernfusie aan de [illegible] matie moet bijdragen tot het ontwikkelen [illegible] van energie voor de 21ste eeuw. Als [illegible] het declassificeren van geheimen [illegible] de Koude Oorlog, zal het ministerie van Energie [illegible] procent van zijn gegevens over fusie [illegible] maken. Bij deze methode wordt een laserstraal [illegible] isotopen zo samen te persen dat [illegible] zoals in het hart van de zon. Minister van [illegible] dat zij „zoveel mogelijk gegevens vrijgeeft [illegible] ontstaat voor de verspreiding van kernwapens [illegible] maken van een kernbom ligt namelijk dicht [illegible] heidsopsluiting.

Het is hem niet aan te zien. Maar Mickey Mouse is 65 jaar oud geworden. En die verjaardag moest gevierd worden. The Walt Disney Company, geestelijk 'vader' van de stripheld der striphelden, nodigde 6500 'minder bedeelde kinderen' uit West-Europa en Canada uit op Mickey's kostbare verjaardagsfeestje. En waar kon dat beter worden gehouden dan waar Mickey zich in dit werelddeel het beste thuis voelt: Euro Disneyland bij Parijs. Nergens zijn de attracties zo geraffineerd, de popcorn zo zoet en gasten zo zorgeloos als daar. Maar nergens ook zijn de hot dogs zo duur, het personeelsbestand én de ontslagen zo omvangrijk en ... de financiële tekorten zo hoog als net daar. Het sprookje is ten einde, de droom is uit, klinken de kwinkslagen van de pessimisten. Maar bij Euro Disney blijven ze vertrouwen op betere tijden. En ze glimlachen de hele dag door. Zoals ze dat geleerd hebben. „We win together."

Wie dol is op korting moet naar Euro Disney

Belle werd er die dag heus niet mooier op en Goofy bond zijn flaporen vast, uit vrees zijn uitdossing te verliezen. Oftewel: Euro Disneyland vorige week donderdag bij windkracht zeven à acht. Een slechtere dag had The Walt Disney Company achteraf bezien niet kunnen prikken om de bijna tweehonderd journalisten uit West-Europa te laten arriveren voor de mediashow en het kinderfeestje daags daarna. Het was tegelijkertijd het beste bewijs voor de stelling dat Parijs niet bepaald een streek is waar men verzekerd is van een goed klimaat; nummertje zoveel op de lijst van oorzaken waarom het in financieel opzicht niet zo best gaat met Euro Disneyland. Maar er zijn veel belangrijkere punten te noemen.

Eerst even de feiten. Themapark Euro Disneyland en de daarbij behorende zes reusachtige hotels in het zogenoemde *resort* werd op 12 april vorig jaar op pompeuze wijze geopend. Van begin af aan hebben het park en

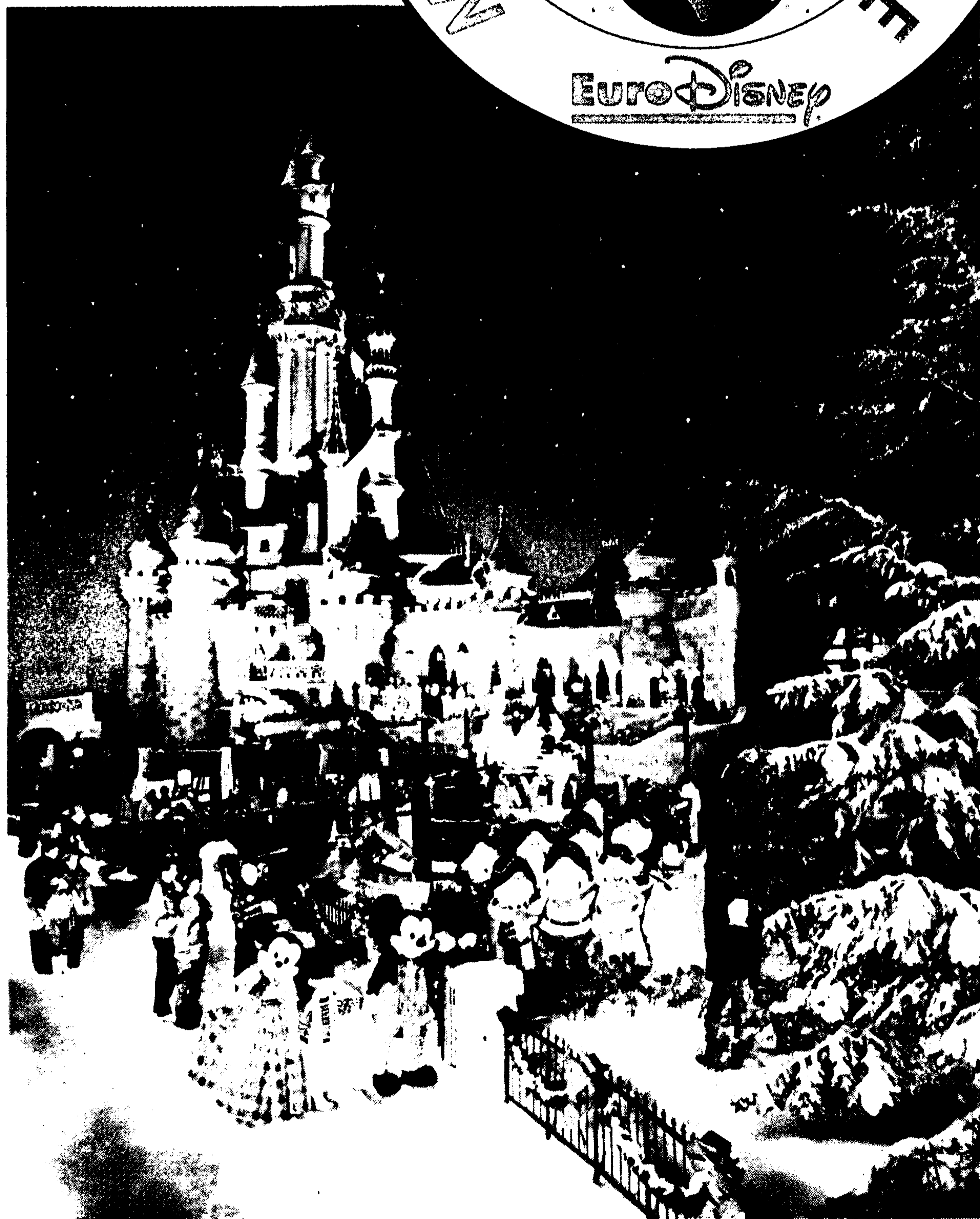
door

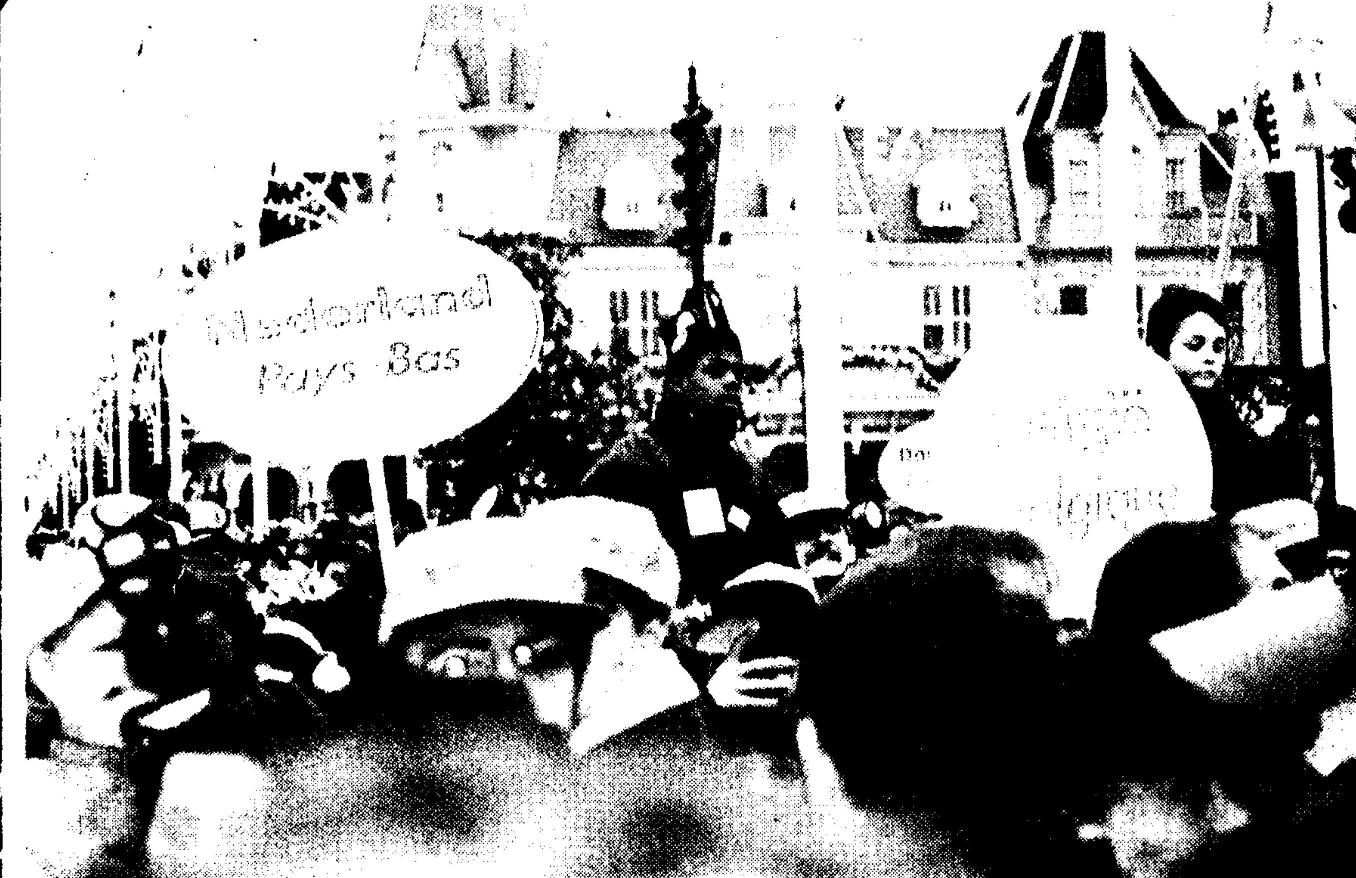
JOS VAN DEN CAMP

het resort met verlies gedraaid. 1992 werd afgesloten met een honderden miljoenen guldens tellend verlies. Zomer dit jaar maakte de Euro Disneygroep bekend dat er zelfs in de topmaanden niets te verdienen viel. Integendeel. Volgens de laatste becijferingen is het verlies inmiddels opgelopen tot het Dagobert Duck-achtige bedrag van 1.700.000.000 gulden. 1,7 miljard dus, voor die lezers wier ogen van zoveel nullen gaan tollen.

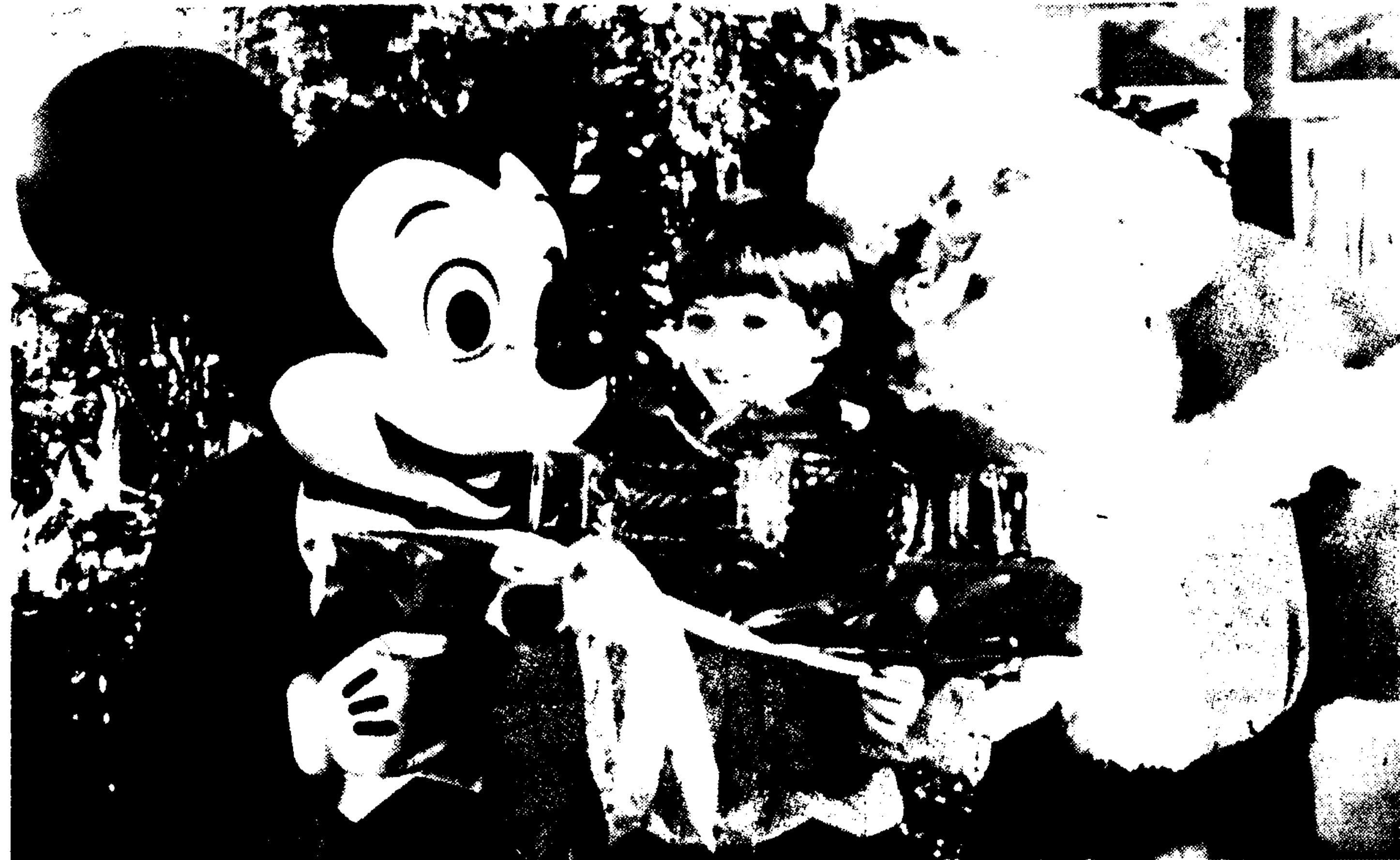
Directeur Philippe Bourguignon vertelde vorige week dat deze grootste toeristische investering van Europa inmiddels achttien miljoen mensen op bezoek heeft gehad. Dat zijn er een paar miljoen minder dan gepland. 'Soit', klinkt het bij Euro Disney schouderophalend. Daarin schuilt het probleem namelijk niet alleen.

Overigens: aan de Nederlanders heeft het niet gelegen. 1,2 miljoen landgenoten passeerden tot nu toe de tourniquets. Mede dankzij een goede coördinatie van Nederlandse reisorganisaties waren er dat meer dan verwacht. Daarentegen viel de belangstelling van Britten en Italianen afgelopen zomer tegen. Ook de Parijzenaars bleven in eerste instantie weg. Té Amerikaans! Fransman Bourguignon, die de leiding van het park vorig jaar herfst van de minder succesvolle Amerikaan Patrick Fitzpatrick overnam, lokte de chauvinistische streek- en landgenoten vervolgens met succes naar het park in Marne la Vallée. Toverwoord: korting. In dit geval op entreeprijzen.

Maar de huidige economische recessie is ook elders in Euro Disney voelbaar. De zes kapitale hotels, alle bij elkaar goed voor 5.700 hotelkamers, noteerden het eerste jaar veel minder overnachtingen dan de prognoses voorspelden. Meerdaagse bezoekers meden in eerste instantie de peperdure hotels. Volgens cijfers van The Walt Disney Company is de gemiddelde bezettingsgraad inmiddels gestegen tot 68,5 procent. Hetgeen volgens ingewijden te danken is aan alweer kortingen van twintig tot 33 procent op de normale prijzen voor overnachtingen. Nu betaalt een gezin voor eén overnachting in een vierpersoonskamer 'slechts' tussen de 160 (Hotel Santa Fe) en 290 gulden (Disneyland Hotel) per persoon. De allerduurste overnachting in het allerduurste hotel op de allerduurste dag van het winterseizoen bedraagt 1015 gulden voor eén persoon op een vierpersoonskamer (kleiner kan niet) in het Disneyland Hotel.

Maar reisbureaus bieden tegenwoordig aanmerkelijk goedkopere arrangementen aan dan enkele maanden geleden. Voor 160 gulden per persoon (minimaal vier deelnemers) reist een gast er met een bus naartoe (en terug), krijgt hij gratis entree in het park en een overnachting in een hotel.

„En de prijzen gaan binnenkort weer omlaag," voorspelden ze de afgelopen dagen bij de reisbureaus.

The Walt Disney Company had enkele hotels in de aanloopperiode willen verkopen. Maar gezien de slechte situatie op de onroerend-goedmarkt is dat tot nu toe niet gebeurd. Een flinke hap uit de 1,7 miljard gulden verlies is verder het gevolg van de hoge renteschulden over een geleend bedrag van meer dan zeven miljard gulden.

Meer tot de verbeelding spreekt het tegenvallende bestedingspatroon van de gasten. Europeanen zijn geen Amerikanen, luidt de voor de hand liggende stelling die steeds weer opduikt. En dat had iedereen al geroepen terwijl het droomkasteel nog gebouwd moest worden. Behalve Disney. Het pretconcern kwam daar pas enkele maanden geleden achter.

De gemiddelde Europeaan die het pretpark bezoekt, geeft maar de helft uit van de ruim zeventig gulden die Euro Disney verwacht had. Amerikanen hebben meer geld over voor een enkele dagen durend bezoek aan een Disneypark. Dat heeft ook te maken met het feit dat Amerikanen minder vakantie hebben, maar tijdens die waardevolle dagen de bloemetjes ook echt buiten willen zetten. En op die ervaring was de Franse poot te veel blindgevaren. Met de Europese, of zo men wil Hollandse, zuinigheid als het picknicken buiten het park of het stiekem happen in een meegebracht broodje in het park, had het concern onvoldoende rekening gehouden.

De prijzen van artikelen zijn onlangs weer verlaagd. Hotelbewoners kunnen... jawel... kortingen krijgen tot twintig procent op Baseball-caps Euro Disney (normale prijs ruim 31 gulden), het 54 gulden kostende theeserviesje van Belle en het Beest, Mickey-oren van 13,20 gulden, een Mickey T-shirt van bijna zestig gulden en pantoffeltjes van 64 gulden. In het park zijn de hamburgers (zes gulden), zakjes popcorn (4,60 gulden), à la carte maaltijden in restaurants (tussen de 47 en 85 gulden), kleine pizza's van dertien gulden en bekers cola (4 gulden) onlangs in prijs verlaagd. Een hot dog kost er 'nog maar' 8,25 gulden.

Het park verkeert dus in nood. En de leiding probeert er alles aan te doen de schade zo veel mogelijk te beperken. Voor 950 van de ruim 11.100 vaste personeelsleden in de winterperiode is inmiddels ontslag aangevraagd.

Afgelopen zomer werkten er maximaal 16.000 personeelsleden. Maar dat zullen er komend seizoen niet meer zo veel zijn. In totaal zijn er zevenhonderd Nederlandse werknemers te vinden in 'de betere baantjes'. Het verwijderen van uitgetrapte peuken, platgetrapte popcorn-restjes en weggewaaide plattegrondjes wordt overgelaten aan met name zwarte Parijzenaars. Nederlanders zitten in 'de food and beverage', zijn bijvoorbeeld ook verantwoordelijk voor organisaties van dagelijkse parades en het regelen en bewaken van een vliegverbod boven het park. Andere, vooral jonge, landgenoten hullen zich in Mickey-Mouse-kledij of spelen voor het Beest van Belle.

De Nederlandse PR-afdeling meldde desgevraagd vorige week ter plekke geen Limburgse personeelsleden te hebben ontdekt. „Best mogelijk dat er Limburgers werken, maar we hebben niemand kunnen vinden." Nicolle Sinkiewicz, oud-studente aan de Middelbare Horecaschool in Heerlen, werkte er van maart 1992 tot ruim een maand geleden.

Na een 'Disney-training' in de Verenigde Staten en een korte opleiding aan de zogenoemde 'Disney-universiteit' bij Parijs, werkte ze in een speciaal vip-restaurant in Euro Disney. Ze zag Michael Jackson in gelukkiger dagen, ontmoette top-sponsoren van Philips, Coca Cola en Kodak en verzorgde bijvoorbeeld een bruiloft van een 'hoge Disney-piet'. Ze is er nu weg. Omdat ze een betere baan kon krijgen. Bij een bank in Heerlen. Werd ze er onderbetaald? En vertrok ze daarom? „Over salarissen mochten we nooit iets zeggen. Dat doe ik nu dus ook niet," aldus Nicolle die vorige week zaterdag nog 'even lekker terug is geweest'. Maar dan om te kijken.

Evenals dus 6.500 kinderen uit kindertehuizen, instituten of gewoon uit minder bedeelde gezinnen in met name Frankrijk, maar ook uit andere Europese landen en Canada. Ze waren de tiende december te gast op de 65e verjaardag van Mickey Mouse. De stripheld die zowat heilig verklaard is in Disney-parken. Het werd een prachtig feest. Uit Nederland waren via de Stichting Europa Kinderhulp 25 kinderen uit Vlijmen en vijftig kinderen van het Maria Magdalena Brose Instituut uit Sittard daarbij. Ze hadden vrijdag, net als al die anderen, de dag van hun leven in het 'Magic Kingdom'. Ze genoten van de kleurrijke parades door de prachtige Main Street USA, ervoeren bloedstollende minuten in razende en op 'hol geslagen' treintjes, renden van het ene sprookjeshuis naar het andere en konden Michael Jackson dankzij de driedimensionale futuristische clip die in Discoveryland getoond werd bijna een hand geven. Het waren de laatste handen die naar hem werden uitgestoken. Daags erna werd de film, gezien de geruchtmakende affaire rondom de vermeende ontucht met een tiener, uit de roulatie genomen.

Maar Mickey overleeft Michael. Die blijft. Die viert over vijf jaar gewoon zijn zeventigste verjaardag, beweert Euro Disney dat alleen maar verklaart: 'we wachten op betere tijden'. *Smile, you are on stage now*, waarschuwen borden de personeelsleden die er *castmembers* genoemd worden en de hele dag vriendelijk lachen en het publiek van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in een heerlijke kinderdroom proberen te houden. *We are a team. We win together.*

Personeel 'Magic Kingdom' blijft zelfs bij windkracht zeven glimlachen

imburgs WOONBLAD

Cadeaubos

Zaterdag 18 december 1993 ● Pagina 37

oepele hypotheekvoorwaarden drijven prijs woningen verder op

Bouwers vrezen instorten overspannen huizenmarkt

nog steeds dalende rente en een ongekende gulheid van de t van de hypotheekverstrekkers hebben de prijzen van pwoningen dit jaar tot recordhoogten opgestuwd. Dit na- noteerde de Nederlandse Vereniging van Bouwonderne-s een prijsstijging van 11 procent ten opzichte van vorig . De NVB vreest in haar halfjaarlijkse 'thermometer' van de kt na de extreme prijsstijgingen echter een abrupte daling, allel met de situatie van vijftien jaar geleden.

de euforie op de huizenmarkt op te termijn zal omslaan in malai- zal vooral afhangen van de rente, us de NVB, die de situatie van moment omschrijft als 'een emde markt'. Alle economische ten staan immers op rood: de omens zullen de komende jaren welijks meer stijgen en de werk- heid neemt toe. Maar de koper van een huis kan er blijkbaar nog geen genoeg van krijgen; het 'nu of nooit'-gevoel heerst nog steeds als het om het kopen van een huis gaat. Dat is niet in de laatste plaats te wijten aan het feit dat het nog nooit zo gemakkelijk is geweest om een (hoge) hypotheek te krijgen als nu. Volgens de banken komt dat door de toegenomen concurrentie. De enorme vraag naar hypotheken wordt blijkbaar nog overtroffen door het aanbod van banken, verzekeraars en bouw- en pensioenfondsen.

Soepeler

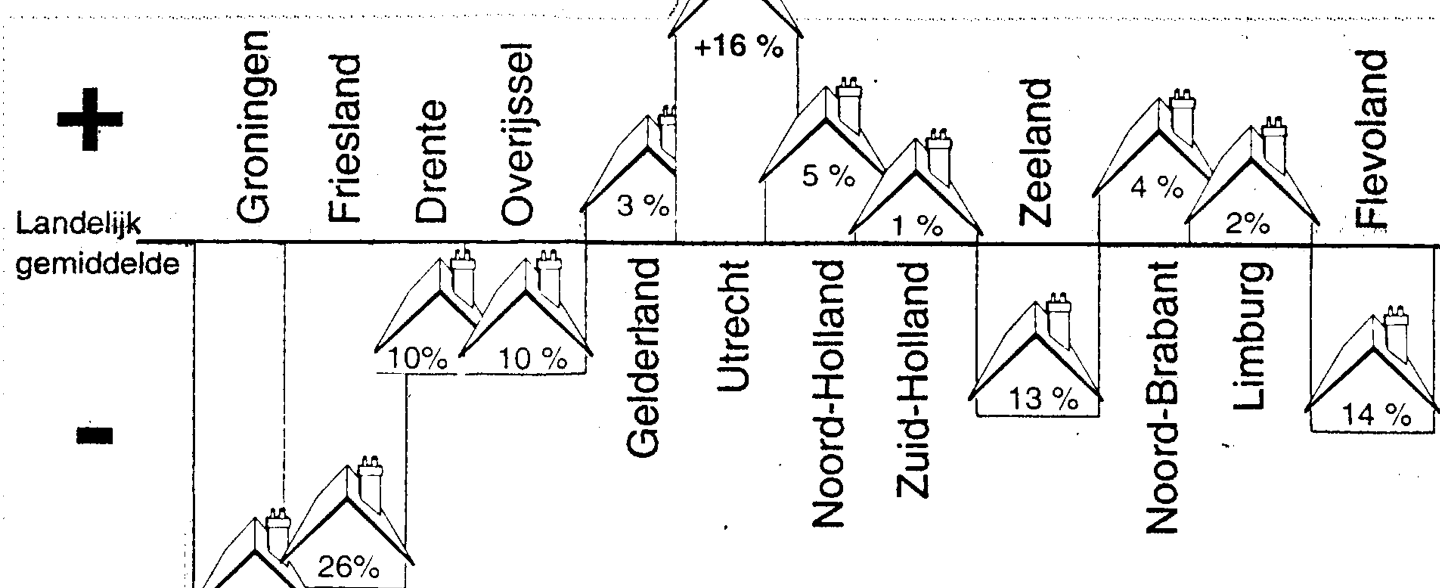
„Op de kapitaalmarkt worden al een paar jaar lang steeds meer leningen met een lange looptijd aangeboden. Het is voor ons makkelijk daarbij aan te sluiten met het verstrekken van hypotheken," legt de woordvoerster van de Rabobank, 's lands grootste hypotheeknemer, uit.

Dat geldt echter voor alle marktpartijen, reden waarom men het concurrentievoordeel zoekt in soepeler voorwaarden. Lagere afsluitprovisies en hypotheekbedragen tot 90 procent van de executiewaarde bijvoorbeeld. Men heeft dus steeds minder eigen geld nodig om een huis te kunnen kopen. Daarnaast telt voor tweeverdieners vanaf april dit jaar het tweede inkomen mee als men in aanmerking wil komen voor een gemeentegarantie.

Een en ander leidde in 1993 tot een explosie van het aantal nieuw ingeschreven hypotheken. Sommige banken boekten 35 procent meer leningen dan vorig jaar. Van de steeds grotere inkomensonzekerheid zeggen de hypotheekverstrekkers zich niets aan te trekken. „Het hebben van een vaste baan is voldoende voor een hypotheek. We gaan niet bij het bedrijf informeren of de betreffende man of vrouw misschien op de nominatie staat om ontslagen te worden," aldus de Rabo.

Top bereikt

De NVB voorziet, ondanks de soepele hypotheekvoorwaarden en bijvoorbeeld de alsmaar stijgende huren, volgend jaar toch een verslechtering van het investeringsklimaat voor bouwers. Een daling van de prijs van koopwoningen, met andere woorden. De mate waarin het 'slechter' gaat, zal afhangen van de rente, maar gezien de verdere economische vooruitzichten meent men dat de huizenmarkt in ieder geval zijn top heeft bereikt. De thermometer staat nu op 113 (het ijkpunt is in 1990 op 100 gesteld). Op grond van het onderzoek, waaraan ook de Nederlandse Vereniging van Makelaars meewerkte, meent men dat de temperatuur volgend jaar zal dalen tot 108. Tenminste, als de hypotheekrente op het huidige lage niveau blijft hangen. Zal de rente stijgen, dan daalt de temperatuur tot onder de 100.

Gemiddelde prijs per provincie

Groningen	152.390	Overijssel	195.930	Noord-Holland	228.585	Noord-Brabant	226.408
Friesland	161.098	Gelderland	224.231	Zuid-Holland	219.877	Limburg	222.054
Drente	195.930	Utrecht	252.532	Zeeland	189.399	Flevoland	187.222

Cijfers najaar 1993/Bron: NVB

GPD-Infographics/Reinoud Sijtsma

omen cadeau bij aankoop parketvloer

Deense parketfabrikant Junc- heeft 10.000 bomen van het ld Tree Fund aangekocht in het isch regenwoud in Brazilië. De iek geeft de bomen via de tus- handelaren cadeau aan kopers de zogeheten Biolinevloeren. r elke aangekochte 15 vierkante er vloer ontvangt de klant een mcertificaat voor een boom ter rde van 25 gulden. De boom is eigendom van de certificaat- der en mag niet gekapt worden. rop wordt toezicht gehouden r de plaatselijke bevolking die r het World Tree Fund van bo- nkapper is omgeschoold tot bos- hter. Junckers, fabrikant van sieve vloeren van Europees dhout, wil met deze actie aange- dat de fabriek het grote belang goed bosbeheer onderkent.

parketfabrikant heeft de Bioli- loeren uitgekozen voor de actie dat die vloeren volgens Junc- puur natuur zijn. Het vers ge- te hout voor de vloeren wordt speciale manier gedroogd zon- behandeling met chemische ddelen. Ook wordt een lijm op erbasis gebruikt en zijn de on- houdsprodukten milieuvriende-

Limburgse deelname aan de line-actie blijft beperkt tot Ger emen Parketvloeren bv, met toren in Landgraaf en Roer- ond.

● *In een interieur zijn het vaak de kleine dingen die het 'm doen. Een keur van kussentjes op de bank, een karakteristiek karpet onder de salontafel, staande lampen, een bloemstuk op een bijzettafeltje, een beeldje, een kristallen vaas in een opvallende vormgeving, een schilderij boven de bank. In deze tijd waarin het individualisme hoogtij viert zijn woonaccessoires heel belangrijk. Daarmee juist kun je je onderscheiden van anderen. Ze zijn bij uitstek geschikt om een inrichting levendig te houden. In winkels en showrooms vind je compleet aangeklede interieurs. Maar juist voor die persoonlijke noot is het leuker om zelf op zoek te gaan naar accessoires. Een zorgvuldig bij elkaar gezochte verzameling gekleurd glas bijvoorbeeld. Ook een beeldje meegebracht uit een ver land, een karaf van je (groot)moeder of een spiegel van de rommelmarkt hebben vaak meerwaarde.*

Tweeverdieners verhuizen minder

Als de groep tweeverdieners in Nederland groeit, leidt dat tot een daling van het aantal verhuizingen. Tweeverdieners blijken aanzienlijk minder geneigd om te verhuizen over langere afstanden dan alleenverdieners. Dat komt vermoedelijk doordat er met verschillende woon-werkafstanden rekening moet worden gehouden. Die conclusie trekt onderzoekster C. Mulder in het proefschrift „Migration Dynamics: A life course approach" waarop zij op maandag 13 december promoveerde aan de Universiteit van Amsterdam.

Mulder bestudeerde de invloed van maatschappelijke veranderingen op het verhuisgedrag. Daarvoor analyseerde zij gegevens van het Centraal Bureau voor Statistiek over de woningbehoefte van vooral de 18- tot 39-jarigen in de loop van de jaren zeventig en tachtig.

Behalve de minder grote neiging tot verhuizen, ontdekte Mulder ook dat tweeverdieners ondanks hun dubbele inkomen minder snel een huis kopen. Vermoedelijk, aldus de promovenda, omdat het tweede inkomen als minder permanent wordt gezien. In hun gedrag op het gebied van migratie en de aanschaf van een huis lijken de ongetrouwde samenwoners meer op alleenstaanden dan op gehuwden.

Vooral samenwonen of trouwen is een belangrijke reden om te verhuizen. In de jongste leeftijdsgroep (18-21 jaar) vertoont de migratie om deze reden een dalende lijn, bij de leeftijdsgroep boven de 30 een stijging.

Economische ontwikkelingen hebben een duidelijke invloed op het verhuisgedrag. Zo maakte de hoge jeugdwerkloosheid halverwege de jaren tachtig het jongeren moeilijker om zelfstandig te gaan wonen. Het leidt echter vooral tot uitstel van samenwonen, niet tot uitstel van zelfstandig wonen.

Speelse entree in twee vierkanten

DOOR JO REIJNDERS

Als twee bouwkundigen besluiten om te gaan trouwen en samen een huis te bouwen, zal het bij het ontwerp van de woning niet aan deskundigheid ontbreken. Cor van Sint Fiet en Elis Sluijsmans besloten om hun optrekje aan de Hovenweide in het Geleense Janskamperpark neer te zetten. En over alle details van het ontwerp werd breed en diep nagedacht. Het paar bedacht een speels huis, dat vooral modern en breed moest zijn, om zo aan de achterkant op het zuiden volop van de zon te kunnen genieten.

Twee vierkanten, die elkaar op de punten hadden kunnen raken, maar net daar in elkaar zijn geschoven, vormen de basis van het ontwerp. In het ene vierkant bevinden zich in twee woonlagen de belangrijkste ruimtes zoals woonkamer, keuken, bad en slaapkamers. Het lage gedeelte bevat de bijruimtes zoals berging en dubbele garage.

Passen

Het tweetal wilde precies weten of het concept werkte en heeft daarom eerst een maquette van mini-legosteentjes gebouwd. Het huis is namelijk helemaal berekend op de maat van mbi-betonblokjes. Toen eenmaal duidelijk was dat alles klopte kon het ontwerp tot in de finesses worden uitgewerkt. Alles moet passen, want zagen of kappen doe je niet met betonblokjes.

Om hun doel te kunnen realiseren zijn Cor en Elis lang op zoek geweest naar een kavel, die vooral breed moest zijn. Aan de Hovenweide vonden ze er een die aan de eisen voldeed. Achttien meter was genoeg om een twaalf meter breed huis te bouwen. Dan bleef ook nog aan elke kant de in het bouwplan verplichte drie meter afstand van de erfgrens over.

Het andere voordeel van de kavel was dat de achterkant pal op het zuiden ligt. Om zo zuinig mogelijk met energie om te gaan wil het echtpaar namelijk per se veel licht in de ruimte, waar men het meest verblijft. De woonkamer dus. Door garages, hal en berging op het noorden te maken is een buffer ontstaan voor de 'warme' ruimtes op het zuiden. En dat bespaart energie. In de winter is de temperatuur in de woonkamer 17 graden zonder dat de verwarming brandt.

De twee vierkanten zijn elk negen bij negen meter. Om te laten zien dat er een verschil in functie is, hebben ze allebei een ander kleurtje gekregen. Het hoge vierkant rechts is wit. Het linker blok met de bijruimtes is van gestreept metselwerk, alles in zwarte en witte mbi-betonblokjes.

Geel

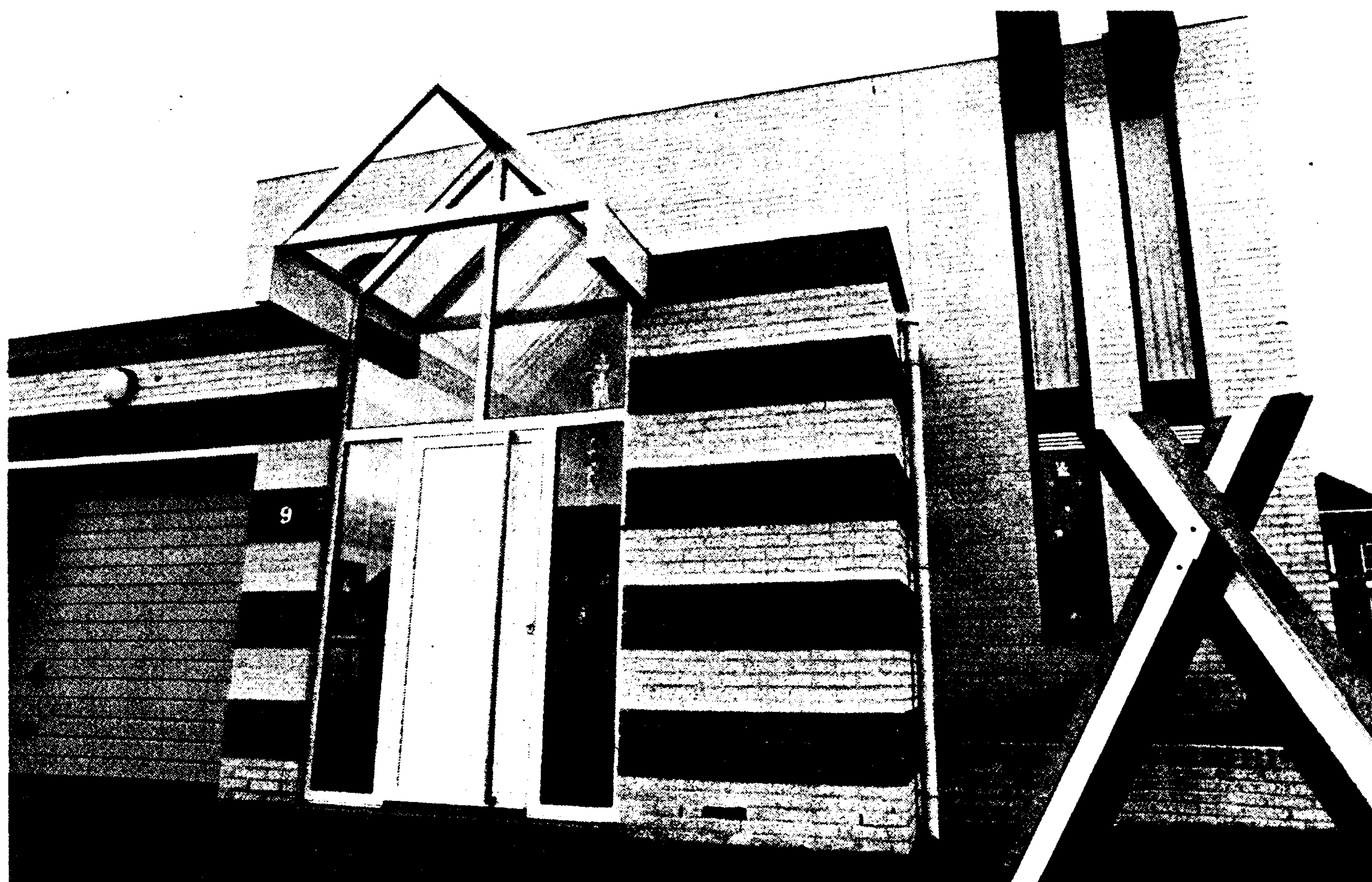
De verbinding tussen de twee vierkanten wordt gevormd door een knalgele entreepartij. Die heldere, open glazen overkapping is de 'eyecatcher' van het huis. Niemand kan zo ontgaan dat hier een bijzonder huis staat. En het is duidelijk waar je naar binnen gaat. Maar waarover misschien wel het langst is nagedacht is de kleur van die entree. Geen modekleurtje, dat nu toevallig 'in' is. De keuze viel op geel. De kleur is niet alleen in de entree, maar ook in de buitendeuren en in de hemelwaterafvoer terug te vinden. En geeft de moderne en zakelijke hoofdkleuren zwart en wit een speels, maar warm accent.

Ook de ramen zijn speels. Er is veel met dezelfde vormen en maten gewerkt. Zowel achter als voor zijn smalle ramen boven en naast elkaar geprojecteerd. Die lijn loopt zelfs door tot bovendaks door middel van opgebouwde zwarte kubussen. In berging, badkamer en garage zijn ronde ramen toegepast.

Binnenshuis is zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt van het vloeroppervlak. Niets is door dode of hellende hoeken verloren gegaan. Door de in elkaar geschoven vierkanten is er een grote L-vormige ruimte ontstaan, waarin gewoond word. Achter is dat de woonkamer in een leefkuil, die enkele treden lager ligt dan de eetkamer en de open keuken. In de keuken zit een schuine wand, die terug te voeren is naar de driehoekige meterkast. Die zit verscholen achter een deur in een driehoekige nis in de hal. Beide driehoeken hakken een stuk van de keuken af. De nis is vooral bedoeld om periodiek iets tentoon te stellen. Nu staat er de kerstboom, straks een aardige plant of wat dan ook.

Ook binnen is speelsheid troef. In elke ruimte is gezocht naar rustige kleuren, die worden afgewisseld met leuke accenten. Evenwichtig, modern en tijdloos. Of het nu de tegeltjes in de keuken of de muren in de woonkamer zijn. Alle motieven zijn zelf bedacht en ontstaan door lang met kleuren te spelen en experimenteren.

Het toegepaste materiaal in huize Van Sint Fiet is onderhoudsvrij. De zwarte kozijnen en de gele entree zijn van aluminium. De kleuren zijn er in gemoffeld. Daar komt dus nooit meer een kwast aan te pas. En ook aan het kunstwerk voor het huis zal de tand des tijds niet knagen. Het rood-wit-blauwe huwelijkscadeau van studievrienden is gemaakt van aluminium strippen. 't Is ongewild onderdeel van het geheel geworden.

● *De gele entreepartij is de 'eyecatcher' van de speelse woning in Geleen* Foto: PETER ROOZEN

Professor met echtgenote zoekt 2-3 kamer APPARTEMENT regio Heerlen. Voor info.: 045-319808/272768.

Gezocht GARAGEBOX omg. Grasbroekerweg, Heerlen. Tel. 045-724687 na 18.00 u.

Echtpaar vraagt te huur tot plm. ƒ 800,- WOONHUISJE met min. 2 slpks, liefst landelijk, per 1-3, 1-4 of 1-5-'94. Telef. 04925-2024.

Met spoed gezocht APPARTEMENT omgev. Brunssum. ☎ 045-271557 na 18.00 uur.

Te huur gevr. STALLINGSRUIMTE voor ca. 10 oldtimers, omg. Gulpen-Kerkrade. Tel. 045-443642/444268.

J. vrouw zkt. APPARTEMENT, omg. Gronsveld-Eysden. Br.o.nr. B-04971, L.D., P.B. 2610, 6401 DC Hrl.

Voor HUUR en VERHUUR van
Gemeubileerde woonhuizen en appartementen
rent service og
043 254771

Voor HUUR en VERHUUR in de hogere prijsklasse van
Woonhuizen Appartementen Zakenpanden
in Zuid-Limburg en grensgebied.
rent service og
043 254771

Te huur tijdelijke WOONRUIMTE, volledig gemeubileerd. Tel. 045-241588.

Te huur op Oud Limburgse Boerderij APPARTEMENT nabij C-Heerlen. Tel. 045-721976.

Te huur in VALKENBURG appartement. Inlichtingen telef. 04406-13178.

Te huur BOVENWONING 2e verdieping en dakterras m.i.v. 1 febr. 1994. Excl. ƒ 600,- p.mnd. Kouvenderstraat 177, Hoensbroek. Inl. telef. 045-212537, na 18.00 uur 04492-5716.

Te huur eengezinswoning omg. BRUNSSUM. Br.o.nr. B-04969, Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

2-Kamer app. te huur per 1-1-'94 in centrum HEERLEN. Aparte keuken. Huurprijs ƒ 625,- p.mnd. Br.o.nr. B-04974, Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur zomerappartement per 1 febr. t/m 30 juni te VALKENBURG. Telefoon: 04459-2208.

SCHAESBERG, Heerlenseweg 1-3, geh. gerenoveerd horecapand met 9 kamers, huurpr. ƒ 5.000,-. Rijcks Vastgoed, 04405-2108.

PUTH, Eindercoolhof 43: eengezinswoning. Beg. grond: hal, toilet, woonk., keuken en aangebouwde berging. Verd.: 3 slaapk., badk. met bad en wastafel, vaste trap naar zolder. Voor en achter tuin. Huurprijs ƒ 920,- per maand. Inl. ma. t/m vrijd. Woningvereniging Schinnen, ☎ 04493-4742.

Open huis heden 18 december van 14.00 tot 16.00 uur te Heerlen in het appartementencomplex "Spoorsingel"
(boven woninginrichting John Wetzels)
Adres: Spoorsingel 18
Centraal gelegen gezellige 1 of 2 slaapkamer-appartementen met ruime woonkamer.
Prijzen vanaf ƒ 88.000,- k.k.
Bij volledige financiering ca. ƒ 460,- netto per maand.
Inl. Stienstra Makelaardij B.V.
Telefoon 045-712255.

****** Leuk huis gezien ??******
Eerst laten taxeren, dan pas kopen!!
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616
NVM
Van de Pas. de makelaar van de koper!

Einziehen im Dezember!
2 Luxuslandhäuser
Doppelhaus
Selfkant, Nahe Heinsberg, je Wohneinheit: Garten, Garage, Wfl 131 m2, 500 m2 Grundstück, Kachelofen, versetzte Wohnebenen, Marmorboden, Fussbodenheizung, Ausbau in Superqualität! inck. zusätzl. Kellerausbau, Kaufpreis Verhandlungssache. J. Corsten, Sebastianusstr. 7, 52538 Tüddern, Dld. 09-49.24561569. Fax 09-49.24562619.

Dusterwald
Immobilien Baufinanzierungen
Wegens grote vraag en snelle verkoop zijn wij voor onze klanten dringend op zoek naar alle soorten woonhuizen in het grensgebied, Kerkrade, Haanrade, Landgraaf, Vaals, Becholtz, Simpelveld.
Wij geven advies bij de reële prijsstelling en snelle verkoop van uw huis.
Belt u ons: 09-49.2406.93306
☎ 045-351254.
geen verkoop - geen kosten.
In sommige gevallen kopen wij Uw object aan.

Langs deze weg willen wij al onze klanten hartelijk bedanken en maken wij tevens de winnaars van onze jaarlijkse loterij bekend:
1e prijs: 2 dagen Euro-Disney, Parijs, voor 4 personen: Fam. Nölligen, Heerlen
2e prijs: 1 dag Euro-Disney, Parijs, voor 4 personen: Fam. van Goch, Kerkrade
3e prijs: 4 entreekaarten voor Phantasialand, Köln-Brühl: Fam. Vencken, Heerlen
4e t/m 10e prijs: Dinerbonnen ter waarde van elk ƒ 50,-: Fam. Snijders/Leinster, Kerkrade; Fam. Bemelen, Kerkrade; Fam. Kempen, Kerkrade; Fam. Scharfe, Landgraaf; Fam. Moes, Heerlen; Fam. van den Beemd, Heerlen.

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH
☎ 09-49.24073017 / 045-451291

Stein, Maasband
Maasbanderkerkweg 19
Heden open huis 12.30-13.30 uur
Perf. gerenoveerd nagenoeg vrijst. woonh. (groen/wit) gelegen in dorp (landelijk) met mooie voortuin met mogel. tot garage, 3 slpkmrs., grote woonk. Knus woonhuis. Zien is kopen. Kom vandaag kijken, ƒ 169.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms o.g. Geleen.

Wilt u uw huis verkopen in de regio Zuid-Oost Limburg?
Dan vindt Makelaardij HONINGS het volgende voor u belangrijk:
* Uit sociaal en financieel oogpunt dienen huizenzoekers aan beide zijden van de grens benaderd te worden.
Uit sociaal oogpunt omdat iedere huizenzoeker een eerlijke kans dient te krijgen.
Uit financieel oogpunt omdat een groter marktgebied meer kandidaten voor uw huis oplevert en dus een grotere kans geeft op een hogere opbrengst.
* Aangezien het huizenbestand van Makelaardij HONINGS wegens de snelle verkopen eenvoudigweg niet kan groeien betekent dit voor u altijd optimale inzet bij de verkoop van uw huis.
* De verkoop wordt PERSOONLIJK verricht door een ECHTE makelaar.
Vindt u dit ook belangrijk? BEL ONS EVEN! 045-460444.

Kerkrade, Akerstr. 183
Groot vrijst. woonhuis van uitmuntende kwaliteit, met praktijkruimte en ruime parkeergelegenheid, bouwjr. '90.
Vraagprijs ƒ 380.000,- k.k.

Schinnen
Bungalow, geheel onderkelderd met o.a. 3 slaapkamers en inpandige garage, voor- en achterzijde uitzicht op natuurgebied. Bel voor nadere informatie.
Vraagprijs ƒ 420.000,- k.k.

Hoensbroek, Oranjestr. 40
Rustig gelegen appartement op 2e verdieping Z-vormige living, 2 slaapkamers, garage, bouwjr. '84. Prijs nader overeen te komen. Spoedig te aanvaarden.

Landgraaf, Mensheggerweg 36
Nabij natuurgebied gelegen landhuis met o.a. dubbele garage, 4 slpk. en huisweide. In 1980 geheel gerenoveerd, perceel ca. 3.500 m2. Te aanvaarden per 1 mei.
Vraagprijs ƒ 440.000,-

Landgraaf, Ubach o. Worms
Geschakelde bungalow met o.a. 2 slaapk. en garage, geh. gelijkvl. dus uitermate geschikt voor senioren. Nadere informatie ontvangt u bij de bezichtiging. Bel voor afspraak.

Brunssum, Steenbergstr. 6
Gemoderniseerd ruim halfvrijst. woonhuis met o.a. 4 slaapkrs. en garage, geschikt voor 2 auto's, perc.opp. 405 m2. Inhoud 550 m3. Vraagprijs ƒ 195.000,- k.k.

Brunssum, Het Ambacht 72
Op uitst. lokatie, perf. onderhouden halfvrijst. herenhuis met gar. en tuin. Ind.: o.a. woonkamer met open haard en parketvloer, 3 slpkmrs., badk. met douche, ligbad 2e toilet en dubb. wastafel, vaste trap naar 2e verd. en o.a. hobbykamer. Vraagpr. ƒ 268.000,- k.k. Spoedig te aanvaarden.

Brunssum, Diepenbrockstraat 9
Op zeer goede stand gelegen vrijstaand woonhuis, geheel onderkelderd, dubb. garage en carpoort. Perc.opp. 746 m2.
Vraagprijs ƒ 395.000,- k.k.

Is uw huis voor u een te zware last?
Dat kan aan uw hypotheek liggen.
Bel ons even voor advies.
Ook voor een nieuwe hypotheek of een verhoging van uw huidige hypotheek.
☎ 045-460444.
MAKELAARDIJ HONINGS

IMMO-TREND
Der Immobilien Partner
Voor onze klanten zoeken wij dringend huizen. Wilt u uw huis verkopen, of weet u iemand die voornemens is het huis te verkopen.
Belt u ons:
09-49.24072037 of 045-316070.
Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het passeren van de koopakte ƒ 250,- en een presentje.

***** Hypotheekrente v.a. 6,5%!! *****
Met tienduizenden guldens voordeel;
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616
NVM
Van de Pas. de makelaar van de koper!

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Woonhuizen gezocht???
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Direkt en zeker uw huis verkocht!!!
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan.
100% Zekerheid en geen makelaarskosten.
Denis Vastgoed. ☎ 040-518428.

Fort-woningen: een klasse apart!
Je eigen huis in houtskeletbouw; flexibel bouwen in: sleutelklaar, ruwbouw of casco.
Voor meer informatie:
BOUWKUNDIG ADVIESBURO PREVOO
Boschweg 1, Bunde, Postbus 35, 6240 AA Bunde.
Telefoon: 043-646563 Fax: 043-640036.

NU LAGE HYPOTHEEKRENTE !!
2 jaar bedenktijd 6,6%, 15 jaar 7%, 20 jaar 7,2% en 25 en 30 jaar 7,3%.
Voor alle hypotheekvormen en combinaties.
Ook voor belastingvrij bouwsparen! Gewoon sparen 6%!
Parmentierstr. 35, Heerlen-Zd. ☎ 045-428500.

Kisters VOF Assurantiën
verzekeringen
leningen-hypotheken
spaarrekeningen etc.
fax-service

Wonen of bouwen in België?
Bel dan met ons voor een afspraak. Maaslanden Makelaars 09-32.12.392080.

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten

Sittard,
Lisztstraat 5A
op zeer goede stand: halfvrijstaand woonhuis met inpandige garage. Hal/entree, toilet, grote L-vormige woonkamer (42 m2), dichte keuken, wasruimte, 3 slaapkamers, grote badkamer met ligbad en 2e toilet. Grote zolder. Voortuin en achtertuin met terras.
Prijs ƒ 189.000,- k.k.
Telef. 046-521572.

Geef aan niemand opdracht!
Praat eerst eens met Mr. Cornelis Brorens, makelaar O.G., over de verkoop van Uw huis. ☎ 046-750318.

Geef aan niemand opdracht!
Praat eerst eens met Mr. Cornelis Brorens, makelaar O.G., over de verkoop van Uw huis. ☎ 046-750318.

Te k. halfvrijst. woonhuis te
Heerlen
geh. gerenov., grote tuin, mog. voor garage. Perc. opp. 285 m2. Pr. ƒ 192.000,- k.k.
Telefoon: 045-724871.

Oirsbeek
Te koop type vrijst. woonh., uitst. ligging, ƒ 269.000,- k.k. Tel. 04492-5481.

Amstenrade
Ruime halfvrijst. 4 slp.k.-woning, mooi gelegen en goed onderh.; woonk., keuken met app., badk. met ligb. en 2e toilet, garage, hobbyruimte en tuin. Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k. Tel. 046-375757 b.g.g. 046-374169.

Te koop Hoensbroek
Mgr. Lebouillestr. In centr. gel. halfvrijst. woonh. Ind.: kelder, hal, mk., woonk., keuken, toilet, badk., 3 slpks, zolder v. mogelijkheden, 4e slpks. Pand voorz.v. kunst. koz., rolluiken en c.v. Vraagprijs ƒ 159.000,- k.k.
DE BRUIJN
Assurantiën Geleen.
Tel. 046-740955. Open.tijd ma. t/m vr. 8.30 - 12.30 uur/ 13.30 - 17.30 uur.

Brunssum, Schubertstraat, zeer exclusief
bouwkavel
in boerijke omgeving.
Opp. 3.700m2!
GROUWELS-DAELMANS.
043-254565.

HOENSBROEK, Pr. Willemstraat 60. Eengezinswoning in rustige woonbuurt, 2 slpk. ƒ 139.000,- k.k. Bij 100% fin. netto maandlast ca. ƒ 650,-. Wijman & Partners. 045-728671.

KERKRADE-WEST. Carboonstraat 8. Vrijst. huis met 5 slpk. nabij winkelcentrum. Pand is zeer degelijk gebouwd. Pr.n.o.t.k. Inruil huidige woning mog. Wijman & Partners. 045-728671.

HEERLEN, Huyn v. Rodenbroeckstraat 15, op 1e stand gelegen halfvrijst. huis met garage en tuin. Pand is luxe afgewerkt, ƒ 289.000,- k.k. Inruil huidige woning bespreekbaar. Wijman & Partners. 045-728671.

KERKRADE, Dorotheagracht 63, kl. woning, bungalow-type, geschikt voor 1- of 2 persoons huishouden, ƒ 99.000,- k.k. Wijman & Partners. 045-728671.

Te koop gevr. door particulier LANDHUIS/bungalow regio Sittard/Geleen. Br.o.nr. B-04970, Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

BRUNSSUM op mooie lokatie bungalow voor ƒ 235.000,- k.k. Telefoon: 045-273633.

LANDGRAAF, Brikkebekker 31. Halfvrijst. woonhuis met gar. Uitst. onderh., geh. geïsoleerd. Inhoud 497 m3. Woonkmr., luxe eiken keuk., 3 slpks. Vr.prijs ƒ 239.000,- k.k. Mr. Cornelis Brorens Makelaar O.G., Oranjelaan 211, Geleen. 046-750318.

SITTARD, Pepijnstraat 23, mooie woning bouwjaar 1984 met grote woonkamer half open keuken, 3 slpk., badk. met ligbad, grote zolder, carpoort, berging en grote fraai aangel. tuin met achterom en optimale privacy. Direkt te aanv. Vr. pr. ƒ 157.500,- k.k. Telefoon 046-332425.

SUSTEREN. Bungalow op ruim perceel. Ind.: woonk., keuken, serre, 3 slpks., badkamer, kantoor, studio, hobby-kelder, vrije ligging, pr. ƒ 390.000,- k.k. Seegers o.g. ☎ 046-525318.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Te koop gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobiliën tel. 045-414015

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Huis met spoed te koop GEVRAAGD tot max. ƒ 150.000,-. Opknappen geen bezwaar. ☎ 040-128897.

ARDENNEN, Gemmenich-Vaals. Parc 3F te koop: sfeervolle vrijst. 8 pers. bungalows, 307/484 m2 eigen grond, ƒ 80.000,-k.k. incl. inr. Info: 04409-2058.

Te k. EENGEZINSWONING met garage, omg. centrum-Heerlen, in goede staat, pr. ƒ 155.000,- k.k. Telefoon 045-718239.

BRUNSSUM, Eglantier 58, 2/1 kap met 3 slpk., mog. voor garage, mooie ligging, ƒ 179.000,- k.k. Wijman & Partners. 045-728671.

HEERLEN, Pr. Irenestr. 11: te koop app. op loopafst. centrum, in goede staat. Vr. pr. ƒ 108.000,- k.k. Rijcks Vastgoed, 04405-2108.

Kamers

Te huur 3 kamers in HOENSBROEK, Akerstraat 216.

Gemeub. appartement te huur te HEERLEN. Telef. 045-413568.

Gemeubileerde KAMER te huur te Nuth per 1-12-93. Telef. 04492-2587.

Te huur in HEERLEN-CENTRUM studentenkamer, ƒ 350,- all-in. Tel. 046-375889 / 373850.

Te huur STUDENTENKAMERS in centrum Heerlen, alleen voor meisjes. Telef. 045-725143.

Gedeelt. gemeubileerde KAMER te huur centrum Heerlen voor studerend of werkend persoon. ☎ 045-713717 of 046-512326.

MAASTRICHT, Te huur in studentenhuis grote kamer met eigen badkamer, voor rustig meisje, ƒ 495,- excl. Tel. 043-645213.

Te huur gemeubileerde KAMERS met gebruik van, keuken, douche en cv te Kerkrade. Tel. 045-354720 / 443380.

Te huur KAMERS 100 m. v. a. station Heerlen. Tel. 045-721976.

KAMER te huur in net studentenhuis, per 1-2-'94 te Heerlen. Tel. 045-411754.

KACHELSPECIAALZAAK Reker. Kluis 28, Geleen. Telef. 046-740785.

Te koop luxe KACHEL met pijp en dakdoorvoer, 2 jaar, nieuw ƒ 3.000,- voor ƒ 900,-. Tel. 045-719871.

Gaskachels / houtkachels. KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638. De beste en goedkoopste.

Tijdelijk op Valliant en Nefit VERWARMINGEN 10% korting. Tel. 045-354667.

Te koop GASHAARD huisjesmodel merk Faber en kolenhoutkachel met kolen. Telef. 046-757430.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, ƒ 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

BLONDÉ
Uw huis verkopen
Wij kopen direkt
045-743490

Bouwmaterialen & Machines

AANBIEDING t/m 31-12. Dakleer 10 mtr. lang, 4 mm. dik, ƒ 55,-. Laminaatparket 32,50 p. m2. Waspoeder 12 kg. ƒ 40,-. Houten schroten, 10 cm. br., ƒ 1,- p. mtr. Rennemigerveldweg 72, Heerlen, ☎ 045-727742/723076.

Te huur STEIGER en bouwlift. Telefoon 04492-4534

ORFA biedt aan: alle soorten isolaties en dakmaterialen. Tel. 04950-45939.

Te koop van afbraak: grote partij MERGELBLOKKEN, brandhout, balken, planken, kepers, stenen bestratingsmateriaal. Tel. 043-632433.

Grote partij VERWARMINGSRADIATORS en diverse andere bouwmaterialen. Verkoop elke zaterdag van 8.00-12.00 uur. Einderstr. 105, Kerkrade.

Te koop BETONMOLENS en hete luchtkanonnen. Fa. L. Collé, Susteren. Telef. 04499-3030.

SYSTEEMWANDEN /-plafonds voor garages of loodsen, spotprijs. Telefoon 045-727742 of 256486.

Te k. benz. HEFTRUCK, 1700 kg., side-shift, tot 3, 20 mtr. hoog, vr.pr. ƒ 3.500,-. Telef. 045-727088.

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen
30% goedkoper dan elders
Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446.
Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Lampekappen
klassiek en modern, groot assortiment voorradig.
Eigen atelier, 10 tot 30% korting op gehele collectie.
Iedere dag open ook 's zaterdags. Anita verlichting, Rötscherweg 52, Ubach over Worms. Tel. 045-312873.

Nog enkele mooie luxe showroomkeukens met zeer
Hoge korting bij Vossen Keukens
Modern: Glaspaleis, Kerkplein 45. Klassiek: Eikenderweg 77, Hrln. ☎ 045-717555.

INBOUW-APPARATUUR: grote keus in topmerken, scherpe prijzen en vakkundig advies. Vossen-Keukens: Glaspaleis, Kerkplein 45, Heerlen en Eikenderweg 77. Telef.: 045-717555.

KEUKEN-RENOVATIE: Workbladen, spoelbakken, inb.app. en montage met gar. Vossen-Keukens, Eikenderweg 77 en Glaspaleis, Kerkplein, Heerlen. Telef.: 045-717555.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

Te k. eiken U-KEUKEN, 1,40 x 3,50 x 1,65 mtr., incl. app. plus eiken eethoek, ƒ 1.000,-. Tel. 045-419465.

Te koop 2 eiken 2-ZITTERS, zeer mooi, niet duur. Telef. 045-327105.

Te k. Chinese handgeknoopte goed te onderh. TAPIJT 2x3.00m., ƒ 550,-; Grzimeks Dieren-encyclopedie, 13 banden, ƒ 450,-. Tel. 045-217356.

Te koop houten BANKSTEL met leren kussens 2-3 zits, evt. ook alleen 3-zits, t.e.a.b. Telefoon 04450-2190.

Te koop div. INBOEDELSPULLEN. Te bevragen 045-723208.

Pracht eiken BANKSTEL met rundleren kussens, als nieuw ƒ 875,-. 045-322111.

Te koop 2 bruine leren DRAAIFAUTEUILS met chroom onderstel, samen ƒ 300,-. Tel. 04493-2390.

Onze INRUILMEUBELEN rechtstreeks aan particulier. Kasten, bankstellen, eethoeken, slaapkamers enz. Bel 045-252670 voor een bezoek aan ons magazijn. Woninginrichting Stevens, Brunssummerstraat 23, Schinveld.

Te koop complete inboedel. Tel. 045-453018 / 458850.

Zkt. u 2e hands MEUBELS? Veel keus, ook antiek. Kouvenderstr. 208 H'broek.

Piccolo's in het L[...] Dagblad zijn groot [...] SULTAAT! Bel: 045-7[...]

Bedrijfsruimte

Ter overname aangeboden
café-restaurant
de varenbeuk V.O.F.
HEI-CARISBORGWEG 19, HEERLEN-NOORD
Tel. 045-214132 of 230586
Goedlopend horeca-bedrijf met veel verenigingen
Geen probleem met Milieu- en Hinderwet
Zonder contanten onnodig te reflecteren.

Te huur te Valkenburg,
kelderbar
op A1 lokatie. Aangepast aan de nieuwste hinderweteisen, ook geschikt voor Bistro. Huurpr. ƒ 2.750,- per maand. Br.o.nr. B-04960, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur te Sittard:
Bedrijfsruimte
gelegen op industrieterrein "Bergerweg", op goede lokatie. Omvat: werkplaats, showroom en kantoor. Vloeropp.: plm. 655 m2. STIMO BV Susteren Telefoon: 04499-2653.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Bedrijfsruim[te]
te huur te Suster[en]
Gel. op industriete[rrein]
Op goede lokati[e]
Afm.: vanaf 156 [...]
Voor vele doel. ge[...]
STIMO BV Suste[ren]
Telefoon: 04499-2[...]

SCHAESBERG-Streep, [...] huur gestoffeerde kantoorruimte, [...] Telefoon 043-634962.

GELEEN, te huur aa[n] kantorenbuurt: re[...] tieve kantoor-/prakt[...] 1 x 55 m2, 1 x [...] ƒ 170,- per m2. 046-74[...]

Piccolo's in het L[...] Dagblad zijn groot [...] SULTAAT! Bel: 045-7[...]

Beek
tussen centrum en villawijk 'Molenberg'
Stijlvolle vrije sector woningen

Beek is één goed geoutilleerde, aantrekkelijke woonlokatie. Uitstekend gelegen, goed bereikbaar, een opvallend hoog voorzieningenniveau en een prima wooncomfort. Beek biedt een woonomgeving met een geheel eigen karakter en unieke tradities. Op een plaats waar stad en natuur, nieuwe en oude elementen bij elkaar komen, worden direct bij de oude kern en villawijk 'Molenberg' -voortreffelijk gelegen- 26 vrije sector woningen met garage gebouwd.

De woningen hebben, vooral door de eigenzinnige architectuur een unieke uitstraling. Een stijl, die ook in het interieur wordt doorgezet: de woningen zijn licht, ruimtelijk [...] erg praktisch ingedeeld. De began[e] grond heeft o.m. een royale woon[-] eetkamer, incl. een open keuken: ca. 42 m². Op de verdieping zijn 3 slaapkamers, een ruime badkam[er] met tweede toilet, ligbad en douc[he]. De zolder is te bereiken via een vaste trap. Achter de woning is e[en] ruime tuin met terras.

De woningen worden degelijk gebouwd en goed afgewerkt met o.m. isolerende beglazing en vlo[er-], dak- en spouwmuurisolatie.

Koopprijzen vanaf ƒ 233.500,- v.o[.n.]

RUIJTERS

N.V. WATERLEIDING MAATSCHAPPIJ LIMBURG

tariefwijziging drinkwater

Ingaande 1 januari 1994 worden onze tarieven voor drinkwater verhoogd. Vanaf die datum geldt een eenheidstarief van f 1,70 per m³.

TARIEVEN 1994 VOOR HUISHOUDELIJK- EN KLEINVERBRUIK

betreft	excl. BTW	incl. 6% BTW
water per m³	f 1,70	f 1,80
vastrecht per jaar	f 35,04	f 37,14

TARIEVEN 1994 VOOR GROOTVERBRUIK

betreft	excl. BTW	incl. 6% BTW
water per m³	f 1,70	f 1,80
afnamecapaciteit boven 5 m³/uur:		
• vastrecht per jaar, boven 5 m³, per m³	f 400,-	f 424,-
• huur per jaar voor meet- en regelapparatuur, per m³	f 6,-	f 6,36

De voorschotten die vanaf 1-1-1994 worden berekend zullen worden [...]st op basis van deze tarieven.

[...]tarief voor het maken van een huisaansluitin[g] [...]erhoogd van f 700,- naar f 1.000,-.

[...]oedgekeurd door de Alge[...] Aande[...]

Bij de Staten-[...]effing op grondwater. Zod[...]t voortvloeiende [...]g door middel [...] van 34 cent p[...] [...]oorberekend.
[...]nt zullen wij u [...]ertentie nader inf[...]

[...]orwaarden Drinkwater 1990 en [...] [...]iggen ter inzage bij de Kamer van [...]eken te Maa[...] [...]ermond en Venlo [...]ntoren.
Op aanvraa[g] [...]antoor, Postbus 1060, [...]

Maastricht, 17 decem[ber 1993]
De Directie

Halogeen zonder transformator

alogeenverlichting heeft in de gelopen jaren geleidelijk meer rrein gewonnen. Het helder itte licht van halogeenlampen oet het heel goed bij het gericht n de kijker zetten' van wandderaties, beeldjes en miniaturen een vitrine.

en drempel bij de toepassing n halogeenlampen was tot oor kort de noodzaak om ze oor middel van een transformar te voeden met zwakstroom, 2 Volt. Intussen hebben techeuten in lichttechniek daar iets p gevonden: halogeenlampen e rechtstreeks, zonder trafo, op e netspanning van 220 Volt unnen worden aangesloten, et een lampvoet die in een norale fitting past.

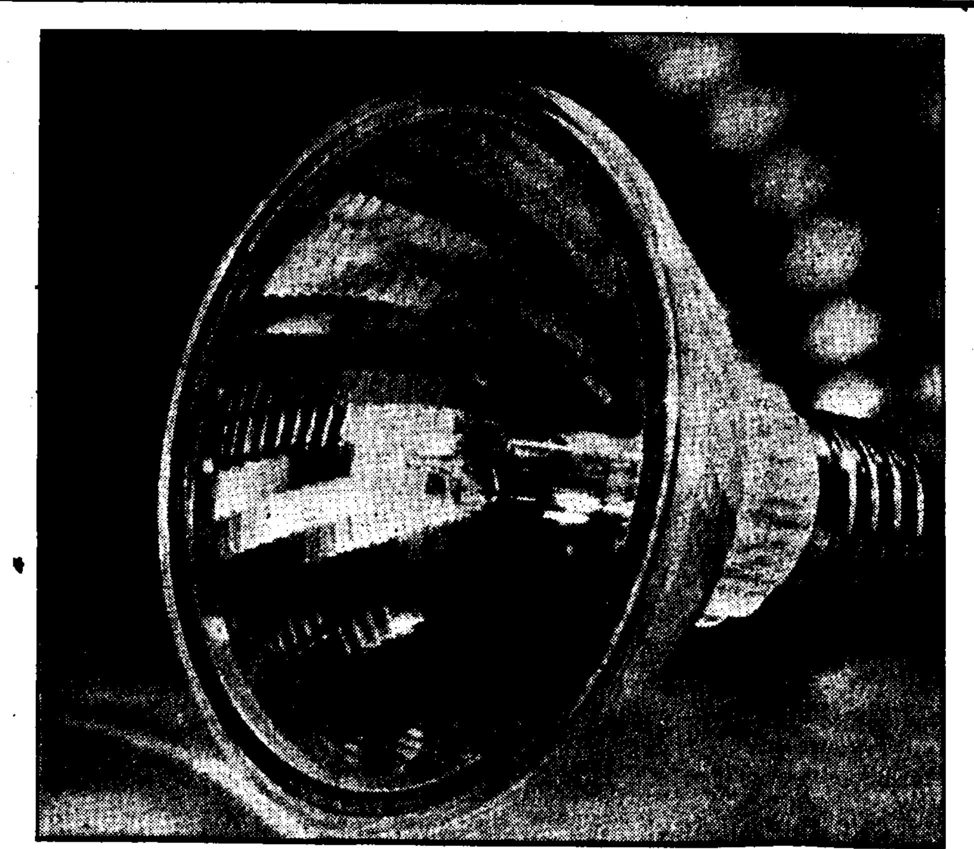
ylvania was de eerste fabrikant e dit halogeensysteem op netpanning introduceerde. Daarbij eef het uiterlijk van de traditionele gloeilampen (ooit als 'persglaslampen' betiteld) bewaard. Met het axiaal geplaatst halogeenlampje, in een centrum van een inwendige reflector die uit spiraalvormig geplaatste facetten bestaat, ontspringt een intens schitterende lichtbundel. Zelfs als de lamp niet schijnt is hij het aanzien waard, wat je van een gewone gloeilamp zeker niet kunt zeggen.

Ten opzichte van de PAR-gloeilampen van Sylvania geven de PAR-de-Luxe halogeenlampen tien tot twintig procent meer licht, bij een geringer energieverbruik. De halogeenlampen zijn weliswaar duurder in aanschaf dan conventionele gloeilampen, maar ze gaan langer mee en blijven tot het einde van hun leven (zo'n 2500 branduren) hun oorspronkelijke helderheid bewaren. Op een lampleven geven ze gemiddeld zo'n tien gulden besparing.

Er zijn diverse types: De Luxe PAR 30 en De Luxe PAR 38, in 75 en 100 Watt met een aluminium reflector (adviesprijs resp. ca 34 en 27 gulden) en de 75 Watt dichroische 'Cool Beam' die rond de 47 gulden kost.

Alle types zijn zowel in spot-uitvoering, dus met een sterk gerichte lichtbundel, als in 'flood' (met een breder stralingshoek) verkrijgbaar. De Cool Beams mogen uitsluitend in open lamparmaturen, of behuizingen met goede warmte-afvoer worden geplaatst. In het algemeen kunnen alle halogeenlampen op netspanning trouwens het best in open armaturen worden gemonteerd.

In de horeca en in musea wordt al veel gebruik gemaakt van dit geavanceerde lichtsysteem, hetzij voor algemene verlichting, of voor gerichte 'spotting' van objecten. In de woonkamer kunnen de 220 Volt halogeenlampen dezelfde functie hebben. Een kwestie van de gewone gloeipeer vervangen door een halogeenlamp met een voet die in elke normaalfitting past.

● *Halogeenverlichting die zonder transformator op de netspanning aangesloten kan worden.* Foto: GPD

Het sprankelende licht geeft extra levendigheid aan voorwerpen of andere huiselijke decoratieven. En meer licht, langere levensduur zowel als energiebesparing tellen uiteraard ook mee.

Steeds meer ontwerpers aan de slag met recycling

Afval wordt kunst

DOOR THEA WAMELINK

uurlijke produkten en afvalmaterialen die opnieuw nen worden gebruikt genieten de voorkeur in het ineur van milieubewuste mensen. We gunnen niet aln onze meubelen een tweede leven, door banken en teuils niet bij het groot vuil op de stoep te zetten, ar ze opnieuw te (laten) bekleden. Ook in de toegepaskunst gaat recyling een steeds belangrijker plaats innen.

t leek een nogal simpel idee de Jaarbeurs om via galeries s te informeren naar produkvan uit afvalprodukten ontstakunstvoorwerpen. Enkele van kunstwerken zouden de ongs gehouden gehouden Eco-Europe (de Internationale beurs voor afvalverwijdering, yeling en milieubeheer) misen een speelse noot kunnen enen. De oproep daartoe leidechter niet slechts tot een aanvan uit enkele afvalspullen vaardigde kunstwerken, maar tot de complete tentoonstel- 'Eco-Art', met een keur van ken, ingezonden door meer veertig kunstenaars.

meteen bij de entree, in de cen- hal, werden de beursbezoe- gecontronfeerd met een dan levensgroot maskerd, ingeklemd tussen twee pi- van oud roest, een creatie de beeldend kunstenaar René der Wiel. Even verderop in de naar de Margriethal hingen sale collages als opvallende kleurige reliëfschilderingen op onder meer lege flesjes, en flacons waren gelijmd, omlijsting van kleurige fotogeten. In 1992 werden deze ecoderijen van Ernst Bosch op loriade geëxposeerd. Te groot indringend om in huis te ha-

de expositie was echter even- veel te zien dat niet zou mism in de inrichting van milieuuste huisbewoners. Sommige alleen als kunstwerk, dus de sier, maar tevens geschikt gebruiksvoorwerp. We kwaer onder meer de kasten tevan Piet Hein van Eek, ladeen, hang- en legkasten, aakt van sloophouten vloern of dakbeschot.

d hout

een van deze meubelen won ntwerper op de Meubelbeurs eptember de Prijs voor het erlandse klassieke meubel. dit ontwerp studeerde hij in af aan de Academie Induse vormgeving in Eindhoven. eeft de kast inmiddels zelf in uktie genomen en liet hem op de Eco-Art expositie in hillende uitvoeringen.

andere kunstenaar, Eibert ma, had het gezocht in obn bestaande uit een composin afgedankte huishoudelijke elen. Het van onderdelen van ezetters en aanverwante artin gemaakte object (prijs: 2500 en) was uitsluitend bedoeld siervoorwerp, maar de van cakevormen vervaardigde een tafellamp (voor voet èn was zo'n ouderwetse ronde vorm gebruikt) was meteen hikt voor (her)gebruik.

atborden

was een stoel van papier ma-, een uitvouwbare boekenkast n papier en hout, maar ook een ppige serie 2-CV meubelen: autostoel omlijst door twee tborden van een Lelijke Eend, een complete achterbank, geatst in het achterdeel van de carrosserie. Van vier deuren, twee aan twee tegenover elkaar geplaatst met een verbindingsstuk dat de deurvormen volgde, was een doorkijkkast gemaakt. Deze 2-CV meubelen zijn bedacht en gemaakt door Bjorn Hamelink, afgestudeerd in de richting architectuur aan de Akademie AKI in Enschede.

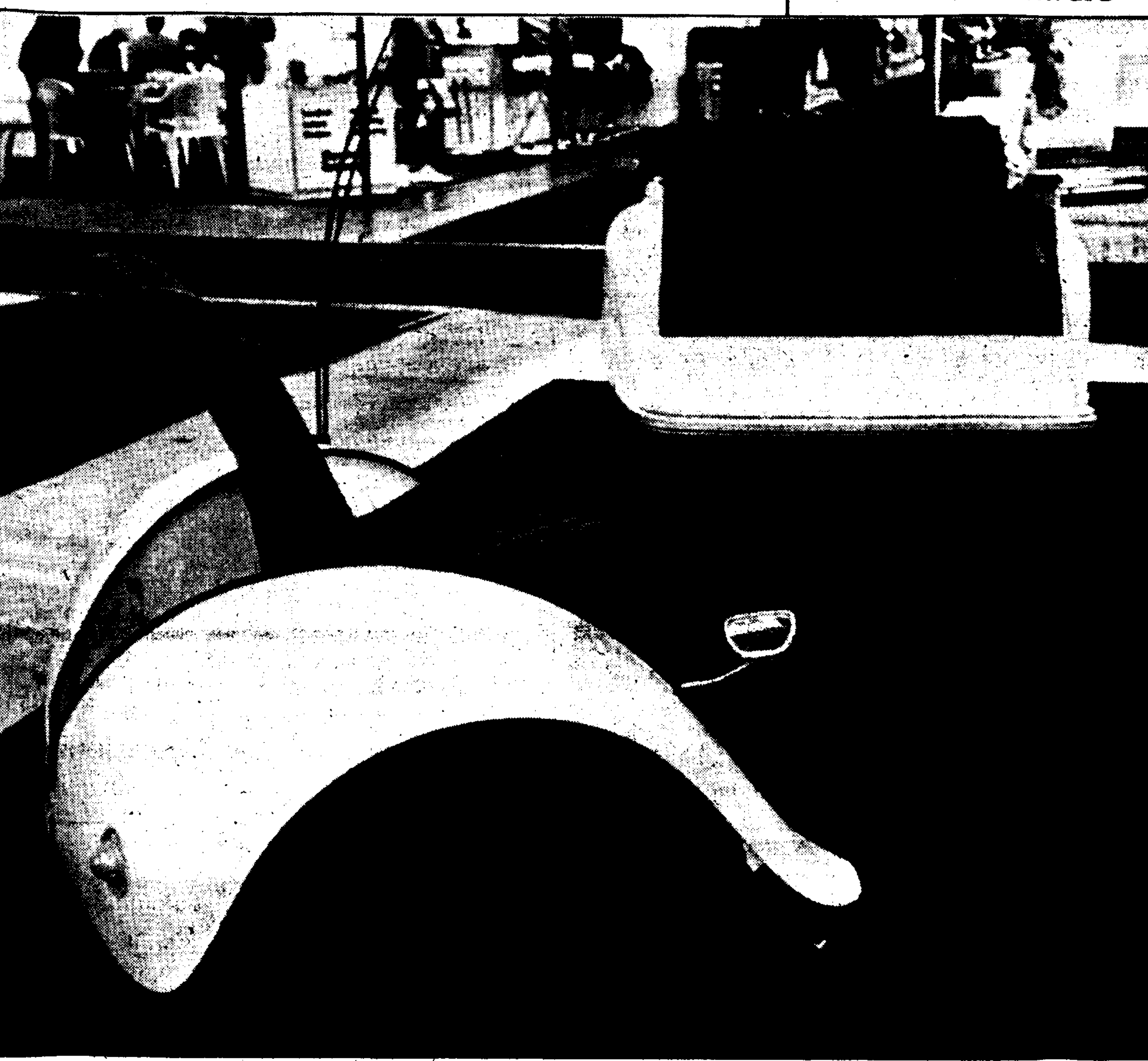
Zelf doen

Het kan je ook aan het denken zetten: wat kun je zèlf nog doen met dingen die we vaak zonder na te denken weggooiën. De afgedankte kast hoeft niet in de kraakwagen. Van de planken kun je op zolder of in de schuur nog veel praktisch nut hebben. Een sierlijke fles, wordt omgetoverd tot een schemerlamp.

Zo zijn er talloze mogelijkheden te bedenken. Met een beetje creativiteit is er van veel 'oude rommel' dikwijls nog iets leuks te maken.

● *Twee meubelen gemaakt van een 'Lelijke Eend', ontworpen door Bjorn Hamelink.*

Foto: GPD

Amaryllis biedt zes weken na het oppotten al kleur

DOOR FRANS WEGMAN

Een amaryllis (in een doos) is, vooral in deze tijd van het jaar, een leuke potplant om jezelf of iemand anders cadeau te doen. Let er bij aankoop wel op dat de bol goed in zijn wortels zit. En houd die dan bij het oppotten heel. Kies een pot die een centimer wijder is dan de de bovenkant van de bol. Leg over het gat in de potbodem een scherf, breng daarop een 2 à 3 cm hoge drainagelaag aan van bijvoorbeeld kleikorrels. Gewone potgrond is goed genoeg; breng die voorzichtig tussen de wortels aan. De bol moet voor ruim de helft boven de grond blijven uitsteken.

Zet de amaryllisbol op een lichte, warme plek. Overdag rond de 25 graden en 's nachts niet koeler dan 15 graden. In de meeste huiskamers komt dat neer op een plekje op de vensterbank, boven de c.v.-radiator. Houd de aarde vochtig. Geef meer water zodra de steel met bloemknop rond de 5 cm boven de bol uisteekt.
Ongeveer 6 tot 8 weken na het oppotten en warm zetten kunnen de eerste bloemen worden verwacht. Hoeveel het er worden hangt af van de grootte van de bol. Als de omtrek ruim 30 cm is zal hij meer bloemknoppen bevatten dan een exemplaar met een omtrek van 20 centimeter. Meestal verschijnen dan ook de bladeren, hoewel die soms wel lang op zich laten wachten.

De bloemstelen kunnen wel een halve meter lang worden, met aan vangen door nieuwe potgrond, liefst met wat oude stalmest er doorheen.

Verpotten doet u om de drie jaar, want de plant ontwikkelt zich het best als ze zo veel mogelijk met rust wordt gelaten. De verdere behandeling is dan gelijk aan die bij het begin: vochtig houden, een lichte en warme plek, meer water geven als de bloemknop 5 cm boven de bol uitsteekt.

Bij de bloemist en in tuincentra zijn amaryllissen ook als snijbloem te koop. U kunt daar zo'n twee weken plezier aan beleven. Snijd voordat u ze in de vaas zet de steel aan de onderkant heel schuin af. Voeg snijbloemenvoedsel aan het vaaswater toe.

De bloemen zijn indrukwekkend van vorm en kleur. Hun stamouders zijn inheems in Peru en Brazilië. Dus van de ridderster, die de wetenschappelijke naam Hippeastrum draagt, maar die nog altijd met het sierlijker klinkende 'Amaryllis' wordt benoemd. Misschien wordt dat zelfs wel zijn officiële naam.

Overigens: er zijn duidelijke verschillen. Hippeastrumsoorten komen voornamelijk voor in Zuid- en Midden-Amerika, maar de echte Amaryllis is inheems in Zuid Afrika. Het is een tuinplant die pas in de nazomer bloeit.
De ridderster kan alleen in de subtropen (buiten) bloeien. Haar kenmerk is de ronde, holle bloemsteel. Die van de Amaryllis is massief, en niet geschikt als kamerplant. Wel in de warme kas, waar ze het uitstekend doet. In een kuip gekweekt kan de Amaryllis 's zomers in de tuin staan en daarna in de kas overwinteren.
elke steel drie of vier bloemen, in de tinten rood, rose, zalm, lilapaars, wit of tweekleurig.
Er worden nog steeds nieuwe amaryllisrassen gekweekt. Zo zijn er met dubbele bloemen en er is ook een soort (Hippeastrum x papilio) waarvan de bloemen op die van een orchidee lijken. Ook zijn er miniatuurrassen waarvan de bloemsteel zo'n 25 cm lang worden, met vier tot zes bloemen aan elke steel. Die zijn minder gauw topzwaar.

Wanneer de bloemen verschijnen doet u er goed aan de plant iets koeler te plaatsen. Dan blijven de bloemen langer goed. De plant mag dan ook niet door de middagzon worden beschenen. Verwijder uitgebloeide bloemen, maar laat de bloemsteel staan tot die helemaal is verdroogd. De bol heeft zich dan intussen met bouwstoffen gevoed.

Als u de bol wilt overhouden om hem in de komende herfst tot nieuw leven te wekken, laat dan de bladeren verwelken. Stop in oktober '94 met het toedienen van water, en geef ook geen plantenmest meer, zoals u gedurende de bloeitijd en in de zomer wèl eens per twee weken hebt gedaan.
De bol staat dan nog steeds in dezelfde pot. De rustperiode duurt zo'n week of tien, op een luchtige plek bij een temperatuur rond de 15 graden. Na die rusttijd zet u de bol wat warmer, nadat het bovenste laagje aarde is los gekrabd, en ver-

● *Een amaryllisbol met een omtrek van 20 cm en goed voorzien van wortels.* Foto: GPD

Stooktabel week: van maandag: 6 december t/m zondag: 12 december 1993

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 1 nov. 1992 (meterkaart kolom 5)
1000	30	ƒ 15,00	215
1200	36	ƒ 18,00	259
1400	42	ƒ 21,00	300
1600	48	ƒ 24,00	345
1800	54	ƒ 27,00	388
2000	60	ƒ 30,00	431
2200	66	ƒ 33,00	473
2400	72	ƒ 36,00	515
2600	78	ƒ 39,00	559
2800	83	ƒ 41,50	602
3000	89	ƒ 44,50	646
3200	95	ƒ 47,50	687
3400	101	ƒ 50,50	730
3600	107	ƒ 53,50	774
3800	113	ƒ 56,50	817
4000	119	ƒ 59,50	860
4500	134	ƒ 67,00	967
5000	149	ƒ 74,50	1075
5500	164	ƒ 82,00	1183
6000	179	ƒ 89,50	1290

Tip: Oude ketel? Uw energiebedrijf rekent u uit wat een nieuwe bespaart.

Brede doucheruimte voor rolstoel

Voor rolstoelgebruikers is zelfstandig douchen vaak een probleem: wachten tot een familielid of helper komt. Speciaal voor hen komt Artweger met de extra brede doucheruimte Mobil. Je kunt er met een rolstoel gemakkelijk inrijden.
De geleiding van de deuren loopt aan de bovenzijde via een kogelgelagerd rolsysteem en aan de onder kant via een telescoopprofiel. Hierdoor is een drempelloze entree mogelijk. In de deuropening is tussen de onderkant van de deur en de vloer een ruimte van ongeveer 1 cm.

Om te voorkomen dat er via deze kier water buiten de douche kan weglekken heeft de vloer een afschot naar een afvoerrooster toe. De deuren zijn traploos verstelbaar, hebben zeer degelijke en fraai afgewerkte aluminium profielen, doorlopende grepen, en panelen van 3 mm kunststof. Het geheel kan dus tegen een stootje.
De cabinemaat kan in de breedte variëren van 100 tot 200 cm. De douchewand is zowel met twee- als driedelige schuifdeur leverbaar, bestaande uit een vast deel en een of twee bewegende delen.
De douche Mobil is verkrijgbaar voor prijzen vanaf 1300 gulden. Informatie Burgmans Agenturen, 010-4508451.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 14 december 1993.

Ondanks de dalende rente op de kapitaalmarkt zijn er maar drie geldverstrekkers, die hun hypotheekrente hebben verlaagd.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	opgave bank (rentepercentages)	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1%	50%
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7.00	3,70	2,40
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,20	3,83	2,50
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	7,50	4,02	2,66
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	7,20	4,72	3,83
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,60	3,47	2,23
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	6,90	3,66	2,37
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	7,20	3,85	2,53
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,40	4,20	3,41
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	6,70	4,39	3,57
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	7,00	3,75	2,46
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	7,50	4,06	2,71
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	5 jaar	1,00	6,50	3,42	2,20
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	10 jaar	1,00	6,80	3,62	2,35
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	15 jaar	1,00	7,20	3,87	2,55
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,30	4,14	3,36
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	6,60	4,33	3,52
GWK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,68	2,40
GWK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,30	3,94	2,61
GWK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,60	4,33	3,52
GWK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,39	3,57
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,60	4,33	3,52
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	7,20	3,87	2,55
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,00	7,00	3,75	2,45
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,00	7,50	4,07	2,71
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,64	2,35
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,20	3,83	2,51
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,67	2,39
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	7,20	3,86	2,54
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	7,50	4,06	2,70
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	6,60	4,24	3,43
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,30	3,49
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	6,80	3,58	2,31
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	7,20	3,84	2,51
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	7,60	4,10	2,72
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	variabel	1,00	7,20	4,72	3,83
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,59	2,28
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	7,30	3,79	2,43
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,90	4,52	3,67
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	6,90	3,60	2,41
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	6,70	3,51	2,26
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	7,00	3,71	2,41
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,59	2,28
Bouwf. Hoevelaken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	6,70	3,55	2,30
Bouwf. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,50	4,27	3,46

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

HERINRICHTING "MERGELLAND-OOST"

LANDINRICHTINGSWET

Kennisgeving ingevolge artikel 77, tweede lid

BEKENDMAKING VOORONTWERP-LANDINRICHTINGSPLAN

De Landinrichtingscommissie voor de herinrichting "Mergelland-Oost" deelt u mede, dat voor genoemde herinrichting het voorontwerp-landinrichtingsplan met ingang van 28 december 1993 voor een ieder kosteloos verkrijgbaar is bij het secretariaat van de Landinrichtingscommissie (adres: Van Wachtendonckplein 1A, 6321 BE Wijlre, tel. 04450-2626 v.m.).
Inlichtingen over het voorontwerp-landinrichtingsplan kunnen worden verkregen op bovengenoemd adres.

Het voorontwerp-landinrichtingsplan is tevens gratis te verkrijgen op de volgende adressen:
- gemeentehuis van Gulpen
- gemeentehuis van Heerlen
- gemeentehuis van Simpelveld
- gemeentehuis van Vaals
- gemeentehuis van Voerendaal
- gemeentehuis van Wittem
- bibliotheek te Gulpen, Kiebeukel 21
- bibliotheek te Simpelveld, Dr. Ottenstraat 58
- bibliotheek te Bocholtz, Wilhelminastraat 19
- bibliotheek te Epen, Wilhelminastraat 39
- bibliotheek te Voerendaal, Hogeweg 2

In het gebied van het landinrichtingsproject worden binnenkort een zestal openbare voorlichtings- en inspraakbijeenkomsten gehouden, waar het voorontwerp-landinrichtingsplan nader zal worden toegelicht en waar gelegenheid bestaat om hierover met vertegenwoordigers van de Landinrichtingscommissie van gedachten te wisselen.

Het betreft de volgende bijeenkomsten:

Algemene voorlichtingsbijeenkomsten
- 18 januari 1994 Mechelen : "de Mechel", Hoofdstraat 40, 20.00 uur
- 25 januari 1994 Baneheide : "Baneheide", Nijswillerweg 5, 20.00 uur

Inspraakbijeenkomsten
- 8 februari 1994 Baneheide : "Baneheide", Nijswillerweg 5, 20.00 uur, speciaal voor agrariërs
- 22 februari 1994 Baneheide : "Baneheide", Nijswillerweg 5, 20.00 uur, voor iedereen
- 23 februari 1994 Mechelen : "de Mechel", Hoofdstraat 40, 20.00 uur, speciaal voor agrariërs
- 24 februari 1994 Mechelen : "de Mechel", Hoofdstraat 40, 20.00 uur, voor iedereen

Verder zullen er zitdagen worden gehouden op:
1, 2 en 3 maart 1994 op het Districtsbureau van Uitvoering, Van Wachtendonckplein 1A, 6321 BE Wijlre, tel. 04450-2626 (v.m.) voor meer individuele zaken. Gelieve voor deze dagen telefonisch contact op te nemen met genoemd Bureau voor het maken van een afspraak.

Schriftelijke reacties in het kader van de inspraak kunnen tot 28 maart 1994 worden ingediend bij het secretariaat van de Landinrichtingscommissie.

De Landinrichtingscommissie
voornoemd,

P.G.G. Hilhorst, voorzitter

ir. H.L.J. Thijssen, secretaris

HERINRICHTING "CENTRAAL PLATEAU"

LANDINRICHTINGSWET

Kennisgeving ingevolge artikel 77, tweede lid

BEKENDMAKING VOORONTWERP-LANDINRICHTINGSPLAN

De Landinrichtingscommissie voor de herinrichting "Centraal Plateau" deelt u mede, dat voor voornoemde herinrichting het voorontwerp-landinrichtingsplan met ingang van 28 december 1993 voor een ieder kosteloos verkrijgbaar is bij het secretariaat van de Landinrichtingscommissie (adres: Van Wachtendonckplein 1A, 6321 BE Wijlre, tel. 04450-2626 v.m.).
Inlichtingen over het voorontwerp-landinrichtingsplan kunnen worden verkregen op bovengenoemd adres.

Het voorontwerp-landinrichtingsplan is tevens gratis te verkrijgen op de volgende adressen:
- gemeentehuis van Beek
- gemeentehuis van Meerssen
- gemeentehuis van Nuth
- gemeentehuis van Schinnen
- gemeentehuis van Valkenburg aan de Geul
- gemeentehuis van Voerendaal
- bibliotheek te Beek, Prins Mauritslaan 25
- bibliotheek te Valkenburg aan de Geul, Burg. Henssingel 99
- bibliotheek te Schinnen, Burg. Pijlsstraat 1
- bibliotheek te Meerssen, Markt 29
- bibliotheek te Ulestraten, St Catharinastraat 18
- bibliotheek te Nuth, Burg. Beckersstraat 10
- bibliotheek te Voerendaal, Hogeweg 2

In het gebied van het landinrichtingsproject worden binnenkort een zestal openbare voorlichtings- en inspraakbijeenkomsten gehouden, waar het voorontwerp-landinrichtingsplan nader zal worden toegelicht en waar gelegenheid bestaat om hierover met vertegenwoordigers van de Landinrichtingscommissie van gedachten te wisselen.

Het betreft de volgende bijeenkomsten:

Algemene voorlichtingsbijeenkomsten
- 17 januari 1994 Wijnandsrade : gemeenschapshuis, Oudenboschstraat 50, om 20.00 uur
- 26 januari 1994 Schimmert : "Mareveld", Mareweg 23, om 20.00 uur

Inspraakbijeenkomsten
- 31 januari 1994 Wijnandsrade : gemeenschapshuis, Oudenboschstraat 50, om 20.00 uur, speciaal voor agrariërs
- 2 februari 1994 Wijnandsrade : gemeenschapshuis, Oudenboschstraat 50, om 20.00 uur, voor iedereen
- 7 februari 1994 Schimmert : "Mareveld", Mareweg 23, om 20.00 uur, speciaal voor agrariërs
- 9 februari 1994 Schimmert : "Mareveld", Mareweg 23, om 20.00 uur, voor iedereen

Verder zullen er zitdagen worden gehouden op:
8, 9, en 10 maart 1994 op het Districtsbureau van Uitvoering, Van Wachtendonckplein 1A, 6321 BE Wijlre, tel. 04450-2626 (v.m.) voor meer individuele zaken. Gelieve voor deze dagen telefonisch contact op te nemen met genoemd Bureau voor het maken van een afspraak.

Schriftelijke reacties in het kader van de inspraak kunnen tot 28 maart 1994 worden ingediend bij het secretariaat van de Landinrichtingscommissie.

De Landinrichtingscommissie
voornoemd,

Ir. T.L.M. Thomaes, voorzitter

ir. H.L.J. Thijssen, secretaris

HOENSBROEK

Vraagprijs ƒ 180.000,- k.k.

Halfvrijstaand woonhuis met ruime berging en tuin in een goede buurt van Hoensbroek.

INDELING:
Beg. gr.: hal/entree, toilet, ruime woonkamer met parket en mog. voor open haard, ½-open keuken met aanbouw, terras, leuke tuin, ruime berging. **1e verd.:** overloop, 3 slaapkamers, badkamer v.v. ligbad, vaste wastafel en 2e toilet. **2e verd.:** d.m.v. vaste trap bereikbare zolder waar een 4e slaapkamer realiseerbaar is, gescheiden c.v.-ruimte. **Algemeen:** goede staat, uitstekende buurt (veel groen), loopafstand van het centrum.

GELEEN

Vraagprijs ƒ 149.000,- k.k.

Halfvrijstaand woonhuis met mogelijkheden (o.a. garage) op 825 m² eigen grond.

Pand dient gerenoveerd te worden.
INDELING:
Sout.: provisieruimte. **Beg. gr.:** entr./hal, voorkamer, woonkamer, keuken, toilet, douche, bijkeuken, zeer grote tuin. **1e verd.:** overloop, 3 slaapk. **2e verd.:** d.m.v. een vaste trap bereikbare bergzolder evt. 4e slaapkamer. **Algemeen:** matige/slechte staat, bouwjaar circa 1905.

BRUNSSUM

Vraagprijs ƒ 159.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis, bijzondere architectuur, met tuin in een goede kindervriendelijke buurt.
INDELING:
Beg. gr.: entr., bergk., ½-bet. toil., wasmachiner., hobbyruimte (30 m²) berging. **1e verd./parterre:** entr., ruime woonk. met schuifpui naar groot terras, ruime keuken. **2e verd.:** c.v.-ruimte, complete badkamer, 2 slaapkamers. **Algemeen:** goede ligging, bouwjr. '77, goed geïsoleerd, kindervriendelijke buurt, fietsafstand van het centrum. **Een pand dat beslist van binnen gezien moet worden**

delijke, goed aangeschreven buurt, gas-c.v., dakisolatie, dubbel glas, aanv. i.o.

HOENSBROEK

Vraagprijs ƒ 149.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden, modern (van binnen) woonhuis met achteringang, tuin/terras, gelegen in een uitstekende buurt (Mariarade).
INDELING:
Sout.: geheel onderkelderd. **Beg. gr.:** entr./hal, toilet, woonkamer met lamett, luxe keuken (modern, licht eiken), tuin/terras, achteringang. **1e verd.:** overloop, 3 slaapk., badkamer. **2e verd.:** d.m.v. een vliezotrap bereikbare bergzolder. **Algemeen:** pand v.v. kunststof kozijnen. **Een pand dat beslist van binnen gezien moet worden.**

NUTH

Vraagprijs ƒ 179.000,- k.k.

Drive-in-woning met garage en tuin in een kindervriendelijke goede buurt.
INDELING:
Beg. gr.: hal/entree, toilet, garage met aansl. wasm., bergkast. **1e verd.:** overloop, L-vorm. woonkamer met plankenvloer, gesloten keuken, tuin. **2e verd.:** overloop, 3 ruime slaapk., ½-bet. badkamer met ligbad en vaste wastafel, gescheiden 2e toilet. **Algemeen:** gas-c.v., goede omgeving, ged. geïsoleerd.

HOENSBROEK

Vraagprijs ƒ 199.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met garage en tuin in een zeer goede, rustige buurt.
INDELING:
Beg. gr.: ruime entr., ½-bet. toilet, c.v.-ruimte ('92), ruime woonk., fraaie keuken met app., aangelegde tuin, garage met zolder en wasm.aansl. **1e verd.:** overloop, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, 2e toilet en vaste wastafel. **2e verd.:** d.m.v. een vlieringtrap bereikbare ruime bergzolder. **Algemeen:** goede ligging, bouwjr. '76, perc.oppervl. 266 m². Aanvaarding in overleg (gepland okt. '94). PAND MOET BESLIST VAN BINNEN GEZIEN WORDEN.

HEERLEN

Vraagprijs ƒ 109.000,- k.k.

Fraai appartement met berging, balkon aan de voor- en achterzijde en gereserveerde parkeerplaats.
INDELING:
Sout.: berging. **Parterre (2e verd.):** entree, 2 slaapkamers (1 met balkon), 3/4-bet. badkamer met douche, vaste wastafel en aansluiting wasmachine, berging, toilet, woonkamer met balkon, fraaie luxe keuken (wit). **Algemeen:** rustige lokatie, aanv. in overleg, servicek. ƒ 100,- incl. water, zeer goed onderhouden.

Wij wensen een ieder prettige feestdagen en een voorspoedig 1994

BRUNSSUM

Vraagprijs ƒ 339.000,- k.k.

Goed onderhouden sfeervol vrijstaand woonhuis met garage/hobbyruimte, ruime tuin, gelegen aan de rand van een bos.
INDELING:
Beg. gr.: royale entree, bet. toilet, voorraadkast, woonkamer met niveauverschil, eetkamer, keuken met apparatuur, bijkeuken, hobbyruimte/garage (2e douche en 2e toilet), tuin (zuiden) met tuinhuis. **1e verd.:** overloop, 4 slaapkamers, bergzolder, hobbyruimte incl. keukenblok, complete badkamer. **2e verd.:** d.m.v. een vliezotrap bereikbare ruime bergzolder. **Algemeen:** uitstekende staat van onderhoud, Gas-c.v., dak-/spouwisolaties, dubbel glas, perc.oppervl. 443 m². **HUIS MET DIVERSE EXTRA'S.**

ELSLOO

Vraagprijs ƒ 289.000,- k.k.

Kwalitatief uitstekend vrijstaand woonhuis met carport (garage) en tuin in een goede woonwijk (Catsop).
INDELING:
Sout.: provisiekelder. **Beg. gr.:** hal/entree, garderobenis, ½-bet. toilet, keuken met app., woonk. met parketvloer, eetkamer met schuifpui naar tuin, terras, carport, kantoor (mog. voor garage) tuin met vrij uitzicht. **1e verd.:** overloop, 3 slaapkamers, badkamer met vaste wastafel, douche, ligbad, bidet en 2e toilet. **2e verd.:** d.m.v. een vaste trap bereikbare ruime zolder, ingericht als hobbyruimte. **Algemeen:** uitstekende staat van onderhoud, Gas-c.v., dakisolatie, dubbel glas (nieuwe meranti kozijnen), aanv. i.o., perc.oppervl. 439 m². **Tevens informatie verkrijgbaar bij ass.kant. Maaij Knipsael, Dorine Verschureplein 22, 6181 AS ELSLOO, tel.nr. 046-370645.**

HEERLEN

Vraagprijs ƒ 249.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met overdekt terras, garage, berging en **zeer fraaie tuin**, liefhebbersobject, perceeloppervl. **755 m²**, grenzend aan de Brunssummerheide.
INDELING:
Beg. gr.: ruime hal/entree, toil., woonkamer, woonkeuken, overdekt terras, zeer fraaie tuin met berging en kas, garage. **1e verd.:** overl., 3 slaapk., badkamer met ligbad, 2e toilet en vaste wastafel. **2e verd.:** d.m.v. een vliezotrap bereikbaar grote bergzolder. **Algemeen:** goede lokatie, HR-ketel '85, dakisolatie, ged. dubbel glas, aanv. circa aug./sept. '94. Een pand voor de tuinliefhebber.

HOENSBROEK

Vraagprijs ƒ 182.500,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met carport, berging en tuin in een kindervriendelijke, goede buurt.
INDELING:
Beg. gr.: carport, berging, hal/entree, toil., ruime woonkamer met parketvloer, ruime keuken, tuin/terras. **1e verd.:** overloop, 3 slaapk., badk. v.v. douche, 2e toilet, vaste wastafel en aansl. wasmachine. **2e verd.:** d.m.v. een vliezotrap bereikbare ruime zolder (evt. 4e slaapk.). **Algemeen:** zeer goede staat, pand is geh. v.v. rolluiken, HR-combi-c.v.-installatie '91, **een pand dat beslist gezien moet worden.**

HOENSBROEK

Vraagprijs ƒ 175.000,- k.k.

Goed onderhouden, groot, halfvrijstaand woonhuis, op een goede lokatie, met garage en tuin.

PAND IS VERHUURD TOT DEC. 1996, HUUROPBRENGST ƒ 1400,- PER MAAND.
INDELING:
Sout.: provisieruimte. **Beg. gr.:** hal/entree, toil., woonkamer, keuken, tuin, garage. **1e verd.:** overl., 4 slaapk., badkamer met ligbad, 2e toilet en vaste wastafel. **2e verd.:** d.m.v. een vaste trap bereikbare grote zolder, ingericht als hobbyruimte. **Algemeen:** kindervrien-

HOENSBROEK

Vraagprijs ƒ 189.000,- k.k.

Goed onderhouden halfvrijstaand woonhuis met garage, berging en tuin.
INDELING:
Sout.: provisieruimte, berging, wasmach. ruimte. **Beg. gr.:** entr./hal, toilet, L-vorm. woonk., woonkeuken, tuin, garage. **1e verd.:** overloop, 3 slaapk., badk. met ligbad en vaste wastafel. **2e verd.:** d.m.v. een vliezotrap bereikbare zolder. **Algemeen:** dubbel glas (woonniveau), aanv. direct, aardig woonhuis met mogelijkheden, goede buurt.

● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ●

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag dan gratis ons huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

KERKRADE H
Bleijerheide. Rustig gel. villa met fraai aangelegde voortuin. Kelder. Overdekte entree. L-vorm. living ca. 50 m². Keuken. Bijkeuken. Serre. 4 slaapk. Badk. met ligb., 2e toilet en bidet. Sep. doucheruimte. Ged. dubb. begl.

Prijs ƒ 395.000,-- k.k. 7694

BRUNSSUM H
Rustig gel. woonhuis met klassieke afwerking. Gar. Tuin. Div. kelderruimtes, geschikt voor meerdere doeleinden. Living en open keuken met luxe install. incl. app., tot. ca. 58 m². Bijkeuken. 3 grote slaapk. Hobbyk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Bwjr. 1980.

Prijs ƒ 349.000,-- k.k. 7742

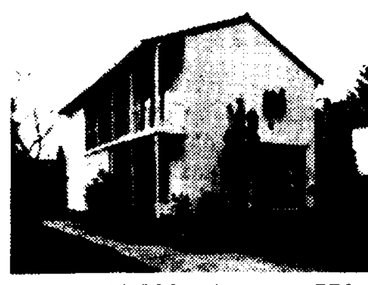
BERG AAN DE MAAS H
Halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. L-vorm. woonk. Gesl. keuken. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar 2e verd. met bergzolder.
Prijs ƒ 193.000,-- k.k. 7760

BRUNSSUM H
Groot, geh. gerenoveerd en gemoderniseerd, halfvrijst. woonhuis met dubb. carport en patio. Woonk. ca. 35 m² met plav. vl. Eetkeuken met compl., kunststof. install. 1e verd.: 3 ruime slaapk. Luxe badk. 2e verd.: 2 ruimten in sout. Woonk. met open haard. Eetk. Luxe keuken. 4 slaapk. Badk. met ligb. en douche. 1e verd.: 3 slaapk. 2e toilet. Zolder. Royale zolderberging, evt. 6e slaapk. Geh. kunststof. koz., dubb. begl., roll. en vloerverwarming.
Prijs ƒ 249.000,-- k.k. 6935

BRUNSSUM H
Treebeek. Halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. L-vorm. woonk. Luxe, witte keuken met app. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met 4e slaapk. Ged. roll. Opt. isol.
Prijs ƒ 185.000,-- k.k. 7664

HEERLEN H
Residentie Herle. Centraal gel. appartement op 2e verd. met 2 bergingen in sout. Ruime woonk. ca. 32 m² met uitzicht richting schouwburgplein. Semi-open keuken met compl. aanbouwcomb. 2 slaapk. Hobbyk. Berging. Badk. met douche. 2 balkons. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 179.500,-- k.k. 7188

HEERLEN H
In villapark "Molenberg" gel. sfeervolle villa. Goed aangelegde tuin met vijverpartij. Sout.: 4 ruimtes. Part.: Gezellige woonk. met balkon/terras. Moderne keuken met app. 1e verd.: 3 slaapk. Badk. met ligb. Bergzolder.

Prijs ƒ 469.000,-- k.k. 7721

HEERLEN H
Centrum. Centraal, in Oranje-Residentie gel. luxe appartement op 3e verd. Kelderberging. Woonk. met balkon. Semi-open keuken met luxe install. 2 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Sep. doucheruimte. Stille omgeving. Uitst. onderhouden. Bwjr. 1990.
Prijs ƒ 195.000,-- k.k. 7531

HEERLEN H
Welten. Winkel/woonhuis met div. gebruiksmogelijkh. Part.: Winkelruimte. Bergruimtes. Kelderruimte. 1e verd.: Woonk. Luxe keuken. Dakterras. 2e verd.: 3 slaapk. Luxe badk. Vliering. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 229.000,-- k.k. 7551

HEERLEN H
Douve Weien. Op aantrekkelijke locatie gel. moderne halfvrijst. split-level woning met veel leefruimte. Inpand. gar./berging. 2 ruimten in sout. Woonk. met open haard. Eetk. Luxe keuken. 4 slaapk. Badk. met ligb. en douche.
Prijs ƒ 325.000,-- k.k. 7588

HEERLEN H
Musschemig. Halfvrijst. woonhuis met grote tuin. 3 carports. Buitenberging. Provisiekelder. Grote L-vorm. woonk. met allesbrander. Gesl. keuken. Bijkeuken. Badk. met ligb. en douche. 1e verd.: 3 slaapk. 2e toilet. 2e verd.: Bergzolder.
Prijs ƒ 149.000,-- k.k. 7774

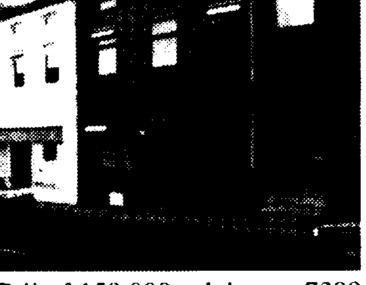
HEERLEN H
Ganzeweide. Ruime drive-in woning met gar. Tuin. Berging. Ruime hal. Werk-/hobbyk. L-vorm. woonk. met balkon en plav. vl. Keuken met luxe install. 3 slaapk. Moderne badk.

Prijs ƒ 162.500,-- k.k. 7628

HEERLEN H
Rennemig. Leuk woonhuis met tuin. Berging. Woonk. met tuincontact. Ged. open keuken. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Bwjr. 1982.
Prijs ƒ 145.000,-- k.k. 7772

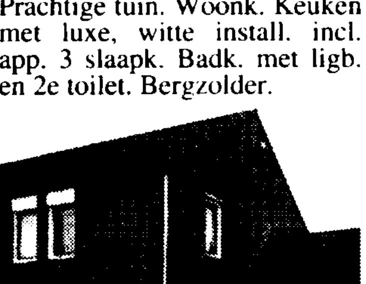
HOENSBROEK H
Woonhuis met tuin. Berging. L-vorm. woonk. en half open keuken met witte plav. vl., tot. ca. 35 m². 3 slaapk. Badk. met douche en mogelijkh. voor 2e toilet. Vaste trap naar royale zolder. Spouw-, dak- en vloerisol. Ged. roll.

Prijs ƒ 159.000,-- k.k. 7776

HEERLEN H
Modern appartement gel. op 2e verd. met berging. Ruime woonk. Balkon. Half open keuken. 2 slaapk. Luxe badk.
Prijs ƒ 119.000,-- k.k. 7699

HEERLEN H
Rennemig. Woonhuis met gar. Prachtige tuin. Woonk. Keuken met luxe, witte install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Bergzolder.

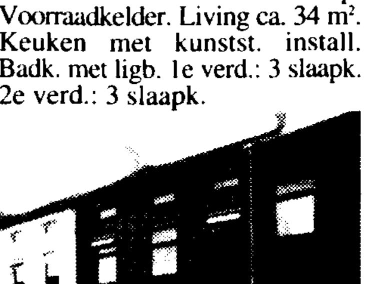

Prijs ƒ 179.000,-- k.k. 7626

HULSBERG M
Uitst., aan mooi plantsoen gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin met opt. privacy. Doorzonwoonk. met parketvl. en open keuken met luxe moderne aanbouwcomb., tot. ca. 40 m². 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Ruime zolder. Goed onderhouden. Opp. ca. 333 m². Bwjr. 1973.
Prijs ƒ 239.000,-- k.k. 7754

KERKRADE H
West. Uitst. onderhouden appartement gel. op part. met privé-parkeerpl. Terras. Berging. Living ca. 29 m². Keuken met kunstst. install. 2 slaapk. Luxe badk. met ligb.
Prijs ƒ 119.000,-- k.k. 7688

KERKRADE H
Centrum. Centraal gel. woonhuis met tuin ca. 38 m. diep. Voorraadkelder. Living ca. 34 m². Keuken met kunstst. install. Badk. met ligb. 1e verd.: 3 slaapk. 2e verd.: 3 slaapk.

Prijs ƒ 159.000,-- k.k. 7399

KERKRADE H
Haanrade. Uitst. onderhouden vrijst. woonhuis met tuin. Gar. Living ca. 48 m². Keuken met compl., luxe install. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Kunstst. koz. en dubb. begl. Ged. roll.
Prijs ƒ 219.000,-- k.k. 7322

KERKRADE H
Terwinselen. Uitst. onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Living ca. 35 m² met luxe parketvl. Gesl. keuken met luxe install. incl. app. Bijkeuken. 3 slaapk. Luxe badk. met ligb. en 2e toilet. Sep. bergruimte. Vaste trap naar 2e verd. met 4e slaapk. Bergzolder. Grotendeels roll. Bwjr. 1977.
Prijs ƒ 229.500,-- k.k. 7579

KERKRADE H
Terwinselen. Uitst. onderhouden herenhuis met gar. Tuin ca. 31 m. diep. Dubb. voorraadkelder. Living ca. 48 m² met erker en open haard. Gesl. keuken met witte install. 1e verd.: 4 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en 2e toilet. 2e verd.: 5e slaapk. Royale hobby- c.q. ateliersruimte. Bwjr. 1934.

Prijs ƒ 395.000,-- k.k. 7279

KERKRADE H
Terwinselen. Uitst. onderhouden woonhuis met privé-parkeerpl. Royale tuin. Voorraadkelder. Living ca. 34 m². Keuken met luxe, eiken install. incl. app. Tuink. Badk. met douche. 1e verd.: 2 slaapk. 2e badk. met ligb. Vaste trap naar zolder. Ged. kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 179.500,-- k.k. 7762

LEMIERS H
Nabij Vaals gel. halfvrijst., karakteristiek woonhuis. Kelder. L-vorm. woonk. ca. 32 m². Gesl. keuken met witte aanbouwcomb. incl. app. Bijkeuken. 1e verd.: 3 slaapk. Badk. met ligb. en sep. toilet. Badk. met douche en 2e toilet. Zolderterras. Vaste trap naar 2e verd. met 2 slaapk.
Prijs ƒ 212.800,-- k.k. 7767

LEMIERS H
Nabij Vaals gel. halfvrijst. woonhuis met tuin. Slaapk. Sep. ingang aanbouw. 3 grote ruimtes. Keuken met aanbouwcomb. incl. app. Hobbyruimte, bijgebouwd in 1987. Sauna voor 4/6 personen. 3 douches. 3 sep. toiletten. Verd.: Keuken. Badk. met douche en toilet. Slaapk. 2e verd. met zolder.
Prijs ƒ 222.900,-- k.k. 7773

OIRSBEEK H
Woonhuis met carport. Tuin. Royale buitenberging. Royale woonk. met schuifpui en open keuken met luxe install., tot. ca. 48 m². Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Bergzolder.
Prijs ƒ 199.000,-- k.k. 7636

OIRSBEEK H
In kindervriendelijke omgeving aan woonerf gel. woonhuis met gar. Royaal overdekt terras. Grote tuin. Royale woonk. en open keuken met witte comb., tot. ca. 38 m². 1e verd.: 3 slaapk. Badk. met douche. 2e verd.: 4e slaapk.

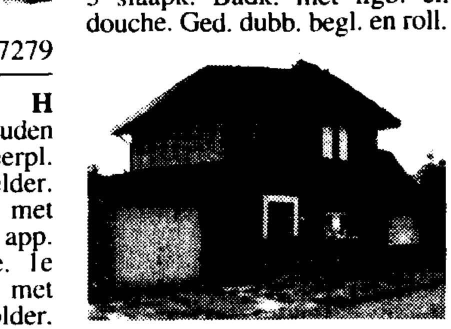

Prijs ƒ 219.000,-- k.k. 7653

SCHAESBERG H
Centraal gel., modern appartement op 2e verd. met balkon. Berging op part. Gezellige woonk. ca. 26 m². Keuken met moderne kunstst. install. 1 slaapk. Luxe badk. met douche en 2e toilet. Goed onderhouden.
Prijs ƒ 95.000,-- k.k. 7697

SCHINVELD H
Rustig en fraai gel. vrijst. landhuis met grote, inpand. gar. Tuin met zwembad en gemeubileerd tuinhuis. Overdekt terras. Sout.: Hobby- en wasruimte. Part.: Living en half open keuken tot. ca. 55 m². 1e verd.: 4 slaapk. Balkon. Moderne badk. met douche en 2e toilet. Hoog afwerkingsniveau. Uitst. isol. Opp. ca. 2.300 m². Bwjr. 1988.
Prijs ƒ 495.000,-- k.k. 7515

SCHAESBERG H
Nabij centrum gel. woonhuis met gar. Tuin. Kelder. Woonk. ca. 33 m² met parketvl., study c.q. hobbyruimte tot. ca. 42 m². Half open keuken met install. 3 slaapk. Badk. met ligb. en douche. Ged. dubb. begl. en roll.

Prijs ƒ 239.000,-- k.k. 7426

UBACH OVER WORMS H
Centraal gel., royaal vrijst. vooroorlogs herenhuis met grote tuin. Dubb. gar. Kelder. Stijlvolle woonk. Hal. Living ca. 40 m² met parketvl. en open haardpartij. Gesl. keuken met install. incl. app. Bijkeuken. 4 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Vaste trap naar grote zolder. Hobbyk. Ged. dubb. begl. Opp. ca. 1.285 m².
Prijs ƒ 365.000,-- k.k. 7770

UBACHSBERG H
Goed gel., schitterend gerenoveerd landhuis, deel van voormalige carré-boerderij. Het object is geschikt voor meerdere doeleinden. Goed aangelegde tuin. Apart gel. dubb. gar. met berging. Kantoorged., tot. ca. 65 m². Woonged.: Living en moderne, open keuken, tot. ca. 75 m². 1e verd.: Entresol. 3 slaapk. Badk.

Prijs ƒ 449.000,-- k.k. 7683

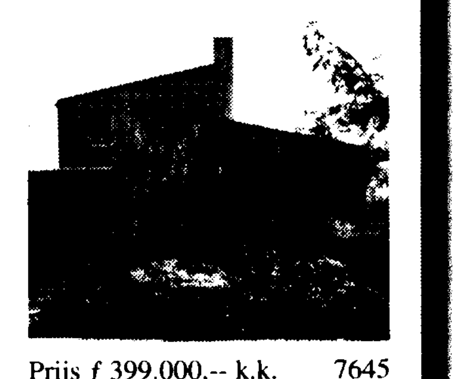
UBACH OVER WORMS H
Vrij gel., royaal, statig vrijst. herenhuis met prachtig uitzicht. Gar. Grote aangelegde tuin. Grote halpartij. Living met open haard, serre, eet- en werk., tot. ca. 100 m². Keuken met eenvoudige install. Bijkeuken. 1e verd.: 4 slaapk. Badk. 2e verd.: 3 slaapk. Grote zolder. Opp. ca. 1.625 m².
Prijs ƒ 389.000,-- k.k. 7771

VALKENBURG M
Uitst. gel. royaal woonhuis met tuin ca. 16 m. diep. Ruime tuinberging. Woonk. met parketvl. en open keuken, tot. ca. 46 m². 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Sep. douche en 2e toilet zolderk. met mogelijkh. voor 4e slaapk. Opp. ca. 189 m². Bwjr. 1972.
Prijs ƒ 189.000,-- k.k. 7727

VOERENDAAL H
Gesch. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. ca. 33 m². Ged. open keuken. 3 slaapk. Ruime badk. met douche en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met mogelijkh. voor 4e slaapk. Opt. isol. Bwjr. 1984.
Prijs ƒ 239.000,-- k.k. 7332

WIJNANDSRADE H
Halfvrijst. bungalow met inpand. gar. Ruime tuin. Waskelder. Sfeervolle woonk. met allesbrander, plav. vl. en oud hollands plafond. Open keuken met eiken install. incl. app. 3 slaapk. Geh. bet. badk. met douche.
Prijs ƒ 249.000,-- k.k. 7750

VALKENBURG M
Nabij centrum, uitst. gel. luxe semi-bungalow met mooie tuin. Royale woonk. met prachtig tuincontact en half open keuken met luxe aanbouwcomb. incl. app., tot. ca. 56 m². Ruime slaapk. Luxe moderne badk. met ligb., douche, dubb. v.w. en 2e toilet. 1e verd.: 2 slaapk. Opp. ca. 515 m². Bwjr. 1990.

Prijs ƒ 399.000,-- k.k. 7645

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-16.00 uur.
Aken: maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur.
Zaterdag van 9.00-14.00 uur.

Voor inlichtingen

H: kantoor Heerlen, Tel.: 045-712255*
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.

M: kantoor Maastricht, Tel.: 043-616263*
Aubeldomein 17, 6229 EB Maastricht.

Kantoor Aken, Tel.: 0949-241-407540*
Jesuitenstraße 2, 52062 Aken.

BON
Gaarne vrijblijvend informatie over woning
nr.:
Naam:
Straat:
Postcode/plaats:
Telefoon:
☐ **Stuur mij gratis het huizenmagazine nr. 204**
In ongefrankeerde enveloppe zenden aan: Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

LD 1812 93

Verzekeringen Aktueel

VEILIG OP DE LATTEN

Sneeuwgek Nederland staat weer met draaiende motor klaar om voor een korte of langere tijd af te reizen naar de Europese ski-oorden. De LLTB wenst hen alvast een goede reis en een fantastische wintersportvakantie toe.

Maar laat uw vakantie beginnen met een bezoekje aan uw verzekeringsadviseur. Hij regelt voor u snel een degelijke, praktisch allesomvattende reisverzekering. De Interpolis Reisverzekering is een zeer compleet pakket. Ongevallen, geneeskundige kosten, hulpverlening, vervangende huurauto, bagage, .. voor al deze risico's is er gehele of gedeeltelijke dekking voorzien, geldig in heel Europa. U kunt deze polis bovendien aanvullen met een Automobilistenhulpverzekering.

Deze verzekering geeft dekking voor onder andere : ongeval of ziekte van verzekerde, uitvallen van de bestuurder van het motorrijtuig, uitvallen van het motorrijtuig.

Indien u tijdens uw verblijf in deze ski-oorden ook daadwerkelijk de wintersport gaat beoefenen, dan moet u dit, bij het sluiten van de reisverzekering, uitdrukkelijk vermelden. Voor het risico van langlaufen en skiën is een opslag op de basispremie van toepassing. Dus toch voor uw vertrek even een bezoekje brengen aan uw LLTB assurantieadviseur om een goede reisverzekering te regelen ...

Bekendmaking

Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg

Regionale stortplaats te Ubach over Worms, gem. Landgraaf. Wijziging der storttarieven ingaande 1 januari 1994.

STORTTARIEVEN 1994

Het algemeen bestuur van het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg heeft, hierbij rekening houdend met de gewenste uniformering van de storttarieven in Limburg, in zijn openbare vergadering van 13 december 1993 besloten de storttarieven 1994 als volgt vast te stellen.

1. Storttarieven 1994

a. Huishoudelijk afval en grof huisvuil	ƒ 116,- per ton	(vrij van BTW) [1]
b. Niet-reinigbare verontreinigde grond	ƒ 87,50 per ton	(excl. BTW)
c. Asbesthoudend afval	ƒ 266,- per ton	(excl. BTW) [1]
d. Overige afvalstoffen	ƒ 116,- per ton	(excl. BTW) [1]

[1]) Incl. ƒ 28,50 afvalstoffenbelasting.

2. Afvalstoffen van particulieren, aangeboden door middel van:

a. personenauto's	ƒ 5,-	(incl. BTW)
b. 1-assige aanhangwagen	ƒ 10,-	(incl. BTW)
c. 2-assige aanhangwagen	ƒ 15,-	(incl. BTW)

busjes

d. bij een capaciteit van < 5 m³	ƒ 15,-	(incl. BTW)
e. bij een capaciteit van > 5 m³	via weegbrug	

De afvalstoffen vermeld onder 2a tot en met 2d worden niet via de weegbrug verwerkt. Op het stortemplacement is een aparte rijbaan aangelegd voor voertuigen van particuliere aanbieders.

Volgens de wet op de Omzetbelasting is het algemeen tarief van toepassing, thans 17,5%.

3. Minimumtarief
In alle gevallen waarin via de weegbrug afvalstoffen worden aangeboden, wordt een minimumtarief van ƒ 15,- excl. BTW in rekening gebracht.

4. Afvalstoffenbelasting
Waarschijnlijk treedt op 1 januari 1994 het wetsvoorstel Wet op de verbruiksbelastingen op milieugrondslag in werking. Dit wetsvoorstel introduceert onder meer een afvalstoffenbelasting voor het storten van afval van ƒ 28,50 per ton. Het doel van de afvalstoffenbelasting is tweeledig: Vermindering van de hoeveelheid afval en bevordering van de preventie of het hergebruik van het afval. De afvalstoffenbelasting wordt daarom alleen geheven ter zake van het afval (huishoudelijk en bedrijfsafval) dat definitief wordt gestort. Het storten van niet-reinigbare verontreinigde grond en baggerspecie is vrijgesteld.

Betalingen stortgelden:

De mogelijkheid bestaat de verschuldigde stortrechten op factuur te betalen. Voor afvalstoffen die door particulieren worden aangeboden, blijven contante betalingen van kracht.

Stortreglement:

Het stortreglement is verkrijgbaar op het stortemplacement (telefonisch bereikbaar onder nummer 045-311048) of op het secretariaat van het Streekgewest O.Z.L., Schinkelstraat 11b te Heerlen (telefonisch bereikbaar onder nummer 045-718820).

Openingstijden stortplaats:

De regionale stortplaats te Landgraaf is geopend:

maandag t/m vrijdag	8.00 tot 17.00 uur,
zaterdag	8.00 tot 13.00 uur.

Op zon- en feestdagen is de stortplaats gesloten.

Op 24 december 1993 en 31 december 1993 is de regionale stortplaats op de normale tijden geopend.

Heerlen, december 1993

Het dagelijks bestuur,

mr. J.J.G.M. Geukers, secretaris.
drs. J.B.V.N. Pleumeekers, voorzitter.

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

ONROERENDE ZAKEN

BEEK

Hoolstr. 83. Grotendeels gerenoveerd vrijstaand boerenwoonhuis op totaal 1830 m² grond met 3 paardestallen, hooizolder, 5 slaapk., woon/eetk., ligging op z/w.
Vr.pr. ƒ 339.000,- k.k.

BRUNSSUM

J. Haydnstr. 1. Halfvrijst. woonhuis, garage en tuin. Ind.: kelder, woonk. 55 m², geel. keuken, 12 m², 3 slk., 10/15 en 15 m², badk., ligbad, zolder 40², vlizotrap. Vr.pr. ƒ 179.000,- k.k.
Passage 46. Royaal luxe appartement in centrum van Brunssum. Twee ruime balkons. Woonk. 40 m², eiken open keuken, twee ruime slk., badk. met ligbad. Dubbel glas, slaapk., rolluiken.
Vr.pr. ƒ 223.000,- k.k.
Vogelzikke 21. Ruim tussengel. woonhuis met grote garage en tuin. Bj. '76. Ind.: woonk. 35 m², geel. eiken aanb.keuken, 4 slk., badk. met ligbad.
Vr.pr. ƒ 178.000,- k.k.

EPEN

Wilhelminastraat 55. Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin. Perceelopp. 347 m². Ind.: kelder 10 m², L-woonk. 40 m² met vloerverw. en open haard. Geel. kunststof aanb.keuken, 4 slk., badkamer met ligbad, zolder 30 m², vlizotrap. Voorzien van kunststof kozijnen en gedeelt. dubbele beglazing. Nieuw dak.
Vr.pr. ƒ 259.000,- k.k.

EYGELSHOVEN

Torenstr. 62. Halfvrijst. woonhuis met garage. Tuin met veel privacy. Perceelopp. 355 m². Ind.: kelder, woonk. 30 m² met voorzetheard en plavuizenvloer. Geel. eiken aanb.keuken met keramische kookplaat en afwasmachine. 3 slpk. 12, 14 en 15 m². Badk. met ligbad, apart 2e toilet. Zolder met vaste trap, 2 slpk. 6 en 15 m2. Geheel voorzien van rolluiken.
Vr.pr. ƒ 282.000,- k.k.

GELEEN

Sterrebulllstr. 36. Schitterend halfvrijst. woonhuis, garage en tuin, bj. '20. Ind.: kelder, L-woonk. 36 m², halfopen eiken aanb.keuken, 4 slk., 2 badk., serre, vaste trap zolder. Parketvloeren, rolluiken, gedeelt. dub. glas, nieuw dak.
Vr.pr. ƒ 249.000,- k.k.
Spaubeeklaan 36. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin op z/w. Bwj. ± '60, perceelopp. 520 m². Ind.: kelder, L-woonk., 34 m2, keuken, 4 slk., badk. met ligbad. Nieuw dak.
Vr.pr. ƒ 310.000,- k.k.

GULPEN

Dr. Schaepkensstraat 4. Goed onderh. tussengel. woonhuis met grote garage en tuin. Ind.: L-woonk. 38 m², half open keuken, 3 slk. 10/10 en 13 m², badk. met ligb. en 2e toilet. Incl. nieuwe stoffering.
Vr.pr. ƒ 214.000,- k.k.

HEERLEN

Geleenstraat 98. Appartement in perfecte staat met uitzicht op promenade en schouwburgplein. Woonk. 33 m², 3 slk., geel. keuken, 2 bergingen, balkon, parkeerpl. mogelijk.
Vr.pr. ƒ 179.000,- k.k.
Heerenweg 287+289. Vrijstaand dubbel woonhuis met loods en dubbele garage. Perceelopp. 2032 m², bwj. '32. Ind.: souterrain 16 m². Parterre: woonk. 32 m², geel. keuken 16 m², kantoortje 16 m², 3 slk., badk. met ligbad, tuin op z/w. Gedeeltelijk rolluiken. Geschikt voor vele doeleinden, naastliggende grond geschikt voor bouw woonhuis. Vr.pr. ƒ 479.000,- k.k.
Pernstr. 7. Tussengel. woonhuis, leuke tuin en garage, berging. Woonk. 30 m², parket, 3 slk. 7,5/12 en 12 m², badk., ligbad, zolder, vaste trap. Vr.pr. ƒ 159.000,- k.k.
V.W. Peelmanstr. 219. Patiobungalow nabij winkelcentrum geleg. Bj. '77. Perc.opp. 290 + 30 m². Ind.: woonk. 11,10x4,50, open haard, schuifpui, open keuken, 2 slk., ouderslk., badk. met ligbad, leuk aangel. patiotuin, vijver, garage, Aluminium kozijnen en dub. glas. Vr.pr. ƒ 394.000,- k.k.

KERKRADE

Drievogelstr. 151A. Vrijst. woonhuis met ruime garage (65 m²) met zolder, woonk., 3 slk., vaste trap zolder 40 m², perceelopp. 1325 m2. Pand met veel mogelijkheden.
Vr.pr. ƒ 295.000,- k.k.
Pr. Hendrikstr. 2. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin op z/w. Woonk. 53 m², eetkamer, eiken aanb.keuken, badk. met ligbad, 3 slk. met parketvloer, 2e badk. met ligbad en toilet, zolder met 4 slk. Vr.pr. ƒ 369.000,- k.k.

OBBICHT

Past. Sdonestraat 2. Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin op z/w. Bwj. '78, perceelopp. 332 m². Ind.: L-woonk. met parket, geel. lichtgrijze aanb.keuken, 3 slk., badkamer met ligbad, zolder met 2 slk. te ber. via vaste trap.
Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.

PUTH-SCHINNEN

Woonboerderij op 4585 m² grond, bwj. ± 1900. Ind.: gewelfde kelder 10 m², woonk. 35 m², eetk. 20 m², keuken 10 m², waskeuken, binnenpl. met mog. garage en schuur, douche en toilet. 1e verd.: 5 slk.: 8, 10, 10, 12 en 14 m², badk. met ligbad, 2 v.w., en toilet. Vr.pr. ƒ 389.000,- k.k.

Uw huis verkopen? Vijgen vragen!!!
't Loont zich!!!

045-711617

SIBBE

Riant stijlvol royaal herenhuis met 2 appartementen op 545 m² grond. Woonhuis: woonk. 40 m², geel. luxe aanb.keuken, 4 slk., prachtige tuin. App. 1: woonk., keuken, 2 slk. App. 2: woonk., keuken, 2 slk. Het geheel is voorzien van kunststof kozijnen, dub. glas en verkeert in perfecte toestand. Huur rendement. Vr.pr. ƒ 409.000,- k.k.

SITTARD

Wielderslaan 2. Vrijstaande semibungalow met garage en tuin. Bwj. '71, perceelopp. 840 m². Ind.: kelder, woonk. 45 m² met open haard, halfopen eiken aanb.keuken, praktijkruimte 20 m2, 3 slpk., badk. met ligbad, zolder 50 m2
Vr.pr. ƒ 510.000,- k.k.

VALKENBURG

Hotel/pension. Rustig gelegen. Geheel onderkelderd, 12 logeerkamers, conversatiezaal, eetzaal (32 pers.), grote garage. Terras. Parkeerplaats (12 auto's). Even buiten centrum. Compl. inventaris blijft. Vr.pr. ƒ 379.000,- k.k.
Hekerbeekweg 2. Geschakelde semi-bungalow aan rand van centrum gelegen. Ind.: L-woonk. 24 m², eetk. 13 m², halfopen witte aanb.keuken met app., 3 slk. van 14 m², badk. met douche, garage, tuin op z/w. Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.

VOERENDAAL

Tenelenweg 28. Goed onderh. halfvrijst. hoekpand (slagerij). Winkel 24 m², woonk., keuken, 3 slk., zolder met vaste trap. Slagerij is zeer gunstig over te nemen. Inl. op aanvraag.

WAHLWILLER

Kruisweg 1. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin. Perceelopp. 236 m². Ind.: kelder, woonk. 27 m² met parketvloer, halfopen keuken, 4 slk., badk. met douche. Zolder ingericht als woonruimte. Vr.pr. ƒ 259.000,- k.k.

Wij zoeken voor diverse relaties woonhuizen in de prijsklasse van ƒ 300.000 tot ƒ 600.000 k.k.

Te koop of te huur gevraagd in Kerkrade Centrum ruim appartement

Uw huis verkopen? Vijgen vragen!!!
't Loont zich!!!

Wij zoeken in Brunssum meerdere woonhuizen voor potentiële klanten die binnen 6 maanden een huis zoeken

Wonen in België? Wij kunnen u meerdere appartementen/woonhuizen/landhuizen zowel bestaand als nieuwbouw in België aanbieden

VERKOCHT!! VERKOCHT!! VERKO

Hoebierstr.	Simpelveld
Uterweg	Heerlen
Koempel	Landgraaf
Bovenste Puth	Puth-Schinnen
Geleenstraat	Heerlen
Geleenstraat	Heerlen
Tarwehof	Heerlen
Romeinenstraat	Simpelveld
Schuttersveld	Gulpen
Tiehel	Ubach over Worms

VERKOCHT!! VERKOCHT!! VERKO

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN

TE HUUR
HEERLEN

Perfect luxe kantoorpand in Heerlen. Oppervlakte 1... 600 m². Inl. op a...
In centrum van Heerlen beleggingspand te huur ƒ ... p.j. Vr.pr. ƒ 275....
Wij kunnen u meerdere beleggingspanden aanbi...

KERKRADE

Akerstr. 8. Winkel te huur. Winkelruimte 35 m2. Huurprijs ƒ 9...
Klarenanstelerweg. Luxe kantoren van 200 tot 1000 ... slechts ƒ 137,- m² gestoffeerd. Inl. op a...
Klarenanstelerweg. Hal 600 m², geheel geïsoleerd, ... hoog. Huurprijs op a...

Ons kantoor in Aken
Roermonderstraße 21
0949-241873066

HYPOTHEEK?? VIJGEN VRAGEN!!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

Pickée, van huis uit aktief !

BRUNSSUM: Ruime, geheel gemodern. hoekw. m c.v.-gas, grote gar., (2 auto's) of hobbyruimte, tuin. Ind.: o.a.prov.kelder, woon-eetk., keuken, bijkeuken, 2 slaapkamers, badkamer, grote zolder (vaste trap - 3e slaapk.) Prijs: ƒ 179.000,- k.k.

HEERLEN: Ruim vooroorlogs herenhuis gel. aan rand centr. (Akerstraat) m c.v.-gas, gar. en tuin. Goed onderh. Ind. o.a.: div. kelderruimten, royale hal, woonk. ensuite (ca. 63 m²) met parket, eetkeuken m install. en app., bijkeuken. 1e Verd.: 3 grote slpks., 2 badks. 2e Verd.: 4 kamers en berging.
Prijs: ƒ 425.000,- k.k.

HEERLEN CENTRUM: Ruime woning m c.v.-gas en tuin. Ged. dub. beglaz. Ind. o.a.: prov. kelder, ruime woonk. m parket en open haard, keuken, bijkeuken, 3 slpks., badk., grote zolder (vaste trap) zolderkamer.
Prijs: ƒ 178.000,- k.k.

HEERLEN NABIJ CENTRUM Woonh. met kantoor-praktijkruimte (ca. 40 m²); c.v.-gas, 3 gar., berging. Ind. o.a.: Sout. geh. onderk. Part.: Woonk., keuken, bijkeuken. 1e Verd.: 3 slpks., badk. 2e Verd.: Vaste trap. Zolderberging.
Prijs: ƒ 185.000,- k.k.

HEERLEN - AARVELD: Ruime woning met c.v.-gas, inp. gar. en tuin gel. in een rustige goed gesitueerde woonomg. aan de rand van het centrum. Goed onderh.; dak geïsol., ged. dub. begl. Ind.: o.a. L-vormige woonk. (ca 50 m², met schuifpui naar terras en tuin, dichte keuken met moderne keukeninstal., 4 slpk., moderne badk. Was- en provisieruimte, werkk.. Een woning die u beslist van binnen moet zien.
Prijs: ƒ 295.000,- k.k.

HEERLEN: Tussengelegen woonh. met c.v.-gas, berging en voortuin. Muren en dak geïsol., dubbele beglazing. Ind.: Woonk. open keuken, 2 slaapks., betegelde badk.
Prijs: ƒ 118.000,- k.k.

HEERLEN: Vrijst. woonh. met c.v.-gas, gar. en tuin. Rustig en blijvend goed gel. Ged. geïsol. Ind.: o.a.: Ruime L-vormige woonk. ca. 45 m² met niveauverschil, open haard. Keuken met app. Bijkeuken. 3 Slpks. Badk. met o.a. ligbad en douche. Gesch. toilet-ruimte.
Prijs: ƒ 315.000,- k.k.

HOENSBROEK: Goed onderh. hoekwoning met c.v.-gas, berging en tuin. Muren en dak geïsol. Ged. dubb. begl. Ind.: o.a. L-Vorm. woonk., keuken. 1e Verd.: 3 slpks., bet. badk. m douche en v.w. 2e Verd.: Vaste trap. Hobby-/zolderruimte.
Prijs: ƒ 159.500,- k.k.

HEERLEN: Ruime geh. gerenov. en uitst. onderh. woning met c.v.-gas, berging en tuin. Mogelijkh. voor gar. Muren en dak geïsol., dub. begl. Ind.: o.a. ruime woonk., eetkeuken met moderne keukeninr. met app. 3 Royale slpks., studeer-werkkamer. Badk. met o.a. ligb. en douche. Een woning die U beslist van binnen moet zien.
Prijs: ƒ 169.500,- k.k.

KERKRADE - CENTRUM: Hoekwoning met c.v.-gas en tuin. Grotendeels gerenov. Dak geïsol. Ged. dub. begl., rolluiken. Ind. o.a.: prov. kelder, woonk. met parketvl., keuken, bijkeuken, berging, 2 slpks, badk. Vaste trap naar zolder. Grote slpk. of hobbykamer.
Prijs: ƒ 179.000,- k.k.

KERKRADE - WEST: Tussenwoning met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. rolluiken. Ind.: sout.: Prov.kelder. Part.: Ruime L-vorm. woonk., open keuken m app. Bet. badk. met douche, ligbad en 2e toilet. 1e Verd.: 2 Slaapks. Zolderberging.
Prijs: ƒ. 162.500,- k.k.

SCHAESBERG: Halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, tuin, berging en bijkeuken (voormalige gar.) Rustig gel. in een jonge woonwijk (nabij Eikske) en natuurgeb. Uitst. onderh. Geh. geïsol. Ged. dub. begl. Ged. roll. Ind.: o.a. woon-eetk. (ca. 40 m²) m plav. vloer, keuken m app., badk. m o.a. ligb. en douche, 3 slpks.
Een pand dat u beslist van binnen moet zien.
Vraagprijs: ƒ 205.000,- k.k.

U WILT TOCH DE MAXIMALE PRIJS VOOR UW WONING?

SIMPELVELD: Vrijst. bungalow met c.v.-gas, inp. gar. (2 auto's) en rondom tuin. Rustig en blijvend goed gelegen. Ind. o.a.: Prov.- en bergruimten; grote hobbyruimte. Part.: royale hal, woonk. met parket en open haard, ruime eetkeuken, studeerk., 4 slaapks, badk.
Prijs: ƒ 475.000,- k.k.

SCHAESBERG: Bouwterrein. Uitstekend gelegen. Opp. ca. 535 m². Inclusief bouwtekening en vergunning.
Koopprijs: ƒ 119.500,- k.k.

NVM

Taxaties, makelaardij o.g., NVM Hypotheekshop
Heerlenseweg 22, 6371 HS Landgraaf
045 - 326767
Maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur, 's Zaterdags van 9.00 tot 15.00 uur. (Verder volgens afspraak)

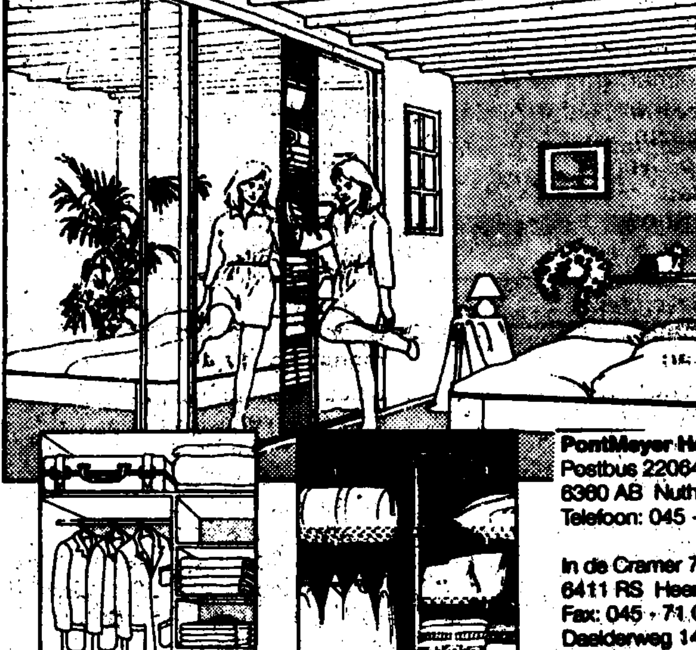
Pickée makelaardij bv

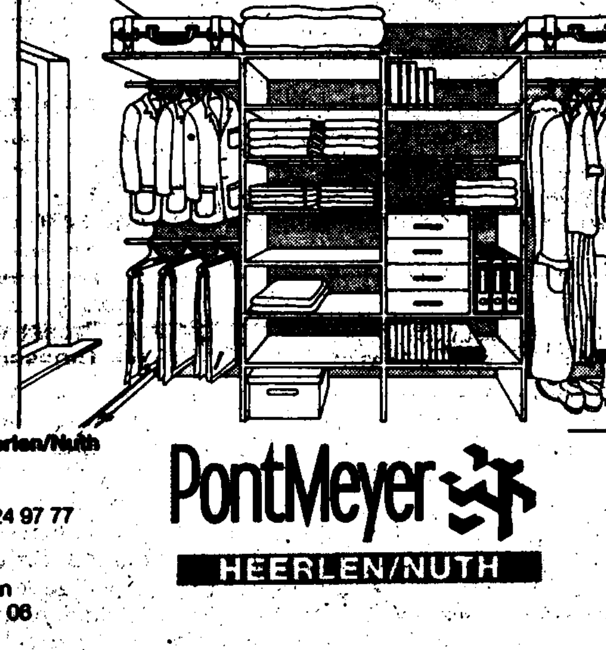

ONDERWIJS GEEFT WERK
VOOR MEER INFORMATIE:
terre des hommes
TEL. 070-363 79 40
Doe ook mee!
GIRO 646900

OPBERGPROBLEMEN... MOOI OPGELOST

Zedka vouw- en schuifwanden scheppen niet alleen stijlvolle bergruimte, maar geven ook rust en ruimte aan elk interieur. Zedka biedt u kastwandsystemen met een uitgebreid scala aan vormen, kleuren en strukturen, van klassiek tot design. Degelijk van constructie, gemaakt van hoogwaardige materialen tegen een alleszins redelijke prijs.

zedka *kastsystemen op maat*

PontMeyer Heerlen/Nuth
Postbus 22064, 6360 AB Nuth
Telefoon: 045 - 24 97 77
In de Cramer 7
6411 RS Heerlen
Fax: 045 - 71 01 06
Daelderweg 14,
6361 HK Nuth
Fax: 045 - 24 37 58

PontMeyer HEERLEN/NUTH

Von Privat - ohne Makler Provision
1 A Lage in Aachen:
Büro- oder Praxisräume
160 m²
Sofort beziehbar.
Tel.: 08803/60303

ZUID-LIMBURG vanaf ƒ 250.000,- k.k.
Panden, waarmee i.v.m. privacy niet geadverteerd wordt. Geef ons uw wensen te kennen; misschien kunnen wij u van dienst zijn.

SPAUBEEK ƒ 330.000,- k.k.
Karakteristieke dorpswoning met garage en tuin (2.862 m²). Ruime woonkamer, keuken, kelder, badkamer en 4 slaapkamers.

KLIMMEN ƒ 435.000,- k.k.
Vrijstaand, onder moderne architectuur gebouwd landhuis met garage en tuin (1.100 m²). Woonkamer (45 m²), keuken, studeerkamer, 4 slaapkamers, badkamer en bergzolder.

LANDGRAAF (SCHAESBERG) ƒ 475.000,- k.k.
Vrijstaande semi-bungalow met 2 garages en tuin (2.600 m²). Bouwjaar 1955. Zeer royale indeling: woonkamer (70 m²), studeerkamer en 5 slaapkamers.

AMSTENRADE ƒ 550.000,- k.k.
Representatief woon/bedrijfsobject op goede zichtlocatie aan doorgaande weg. Perceel 2.100 m², goed onderhouden.

GEVRAAGD
Voor serieuze gegadigden zoeken wij in bemiddeling:

Heerlen:
* Welten, (semi-)bungalow tot ± ƒ 325.000,-
* ruim ouder woonhuis ± ƒ 500.000,-

Geleen/Sittard:
villa met ruime indeling ± ƒ 500.000,-

Simpelveld:
vrijstaande (semi-)bungalow ± ƒ 375.000,-

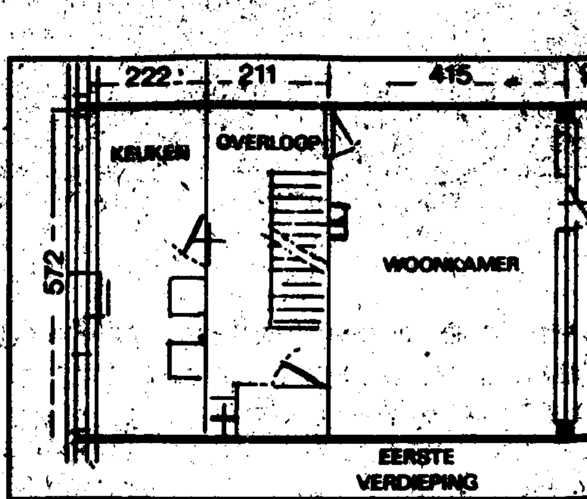
Zuid-Limburg:
* landhuis hogere prijsklasse
* diverse panden in prijsklassen van ƒ 250.000,- en (véél) hoger.

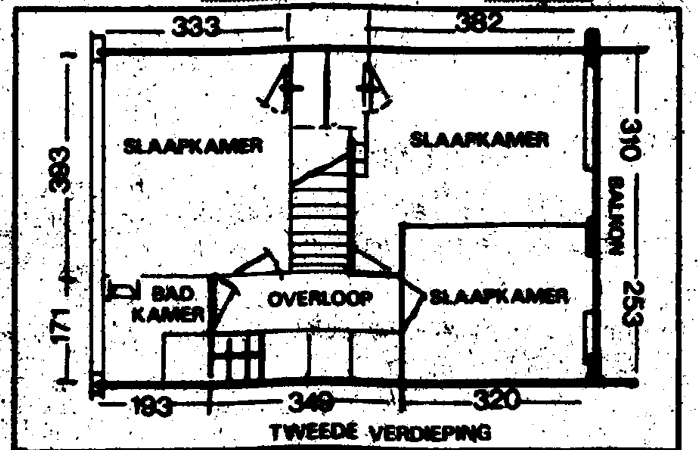
Maak met ons kantoor eens één afspraak om geheel kosteloos, vrijblijvend én vertrouwelijk de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken.

Troost Onroerend Goed Heerlen
TELEFOON 045-717976

Buitenkans op royale binnenruimte

Vri... vrij en n... alle voorzienin... buurt. E... nabij de ...de. Want ...derne en ...delijke v...nst aan de Bru...rheid... uniek natuur- ...ar u ech... komt. Ervaar... en proef ... nt. ...eer het u n... nt. ...gen of in h... d. Wij make... or u.

3 Verdiepingen eigen woonruimte. Op de begane grond een hal, berging en een ruime werkkamer. Fijne woonkamer, flinke keuken, 3 slaapkamers en badkamer. Deels geïsoleerd en voorzien van dubbele beglazing. En óók nog een behoorlijke tuin en 2 balkons.

Voor maar ƒ 775,00 per maand!
(exclusief servicekosten)

U wrijft uw ogen uit als u onze compleet ingerichte modelwoning ziet. In Vrieheide-de Stack, gemeente Heerlen. Vul de bon vandaag nog in of bel voor een afspraak.

ABC Vastgoedbeheer
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

Nederland 1

KRO
Alles kits. Gev. kinderprogram.
Peter. (herh.).
50 kamers. (herh.).
Het elfde uur. (herh.).
Overal en nergens: Terug naar kruis in de asfaltjungle. (herh.).
(TT) Journaal.
(TT) In voor en tegenspoed.
Twee voor twaalf. (herh.).
Museumschatten. (herh.).
(TT) Lingo. (herh.).
(TT) Midas. (herh.).
Kindermenu. Gev. programma.
(TT) Journaal.
The christmas stallion. Engelse tv-film. Het 16-jarige weesmeisje Gwen erft paardenfokkerij van haar opa in Wales. Een oom die ze twintig jaar gezien heeft wordt aangewezen zaakwaarnemer. Deze voelt er voor alles te verkopen aan een projectontwikkelaar.
Boggle. Woordspel.
Sesamstraat. Afl.: Weer.
(TT) Jeugdjournaal.
Ko de boswachter. Jeugdprogramma. Afl.: Ko en de rattenvanger.
Thunderbirds. Engelse poppenserie. Afl.: The mighty atom.
Tv-Film. Magazine over speelfilms, tv-drama's en film-/tv-sterren.
(TT) Journaal.
Stanley and Iris. Amerikaanse speelfilm uit 1990 van Martin Ritt.
Sportman/vrouw/ploeg van het jaar 1993. Galaprogr. waarin de sportman/-vrouw/-ploeg van het jaar bekend worden gemaakt.
Karel. Talkshow. Wegens ziekte van een actrice heeft Freek de vorige week in Breda voor een voorstelling gezorgd door Shakespeare's King Lear improviserend in zijn eentje te spelen. Beelden daarvan in 'Karel' en een gesprek over de nar, zijn aanvaring met Vera Redgrave en over zijn op handen zijnde wereldreis.
Love and death. Amerikaanse speelfilm uit 1975 van Woody Allen. Met: Woody Allen, Diane Keaton e.a.
-01.36 Journaal.

Nederland 2

EO/Tros/Veronica
13.00-13.07 en 15.48 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.55 Ceddie (Little prince Cedric) Tekenfilmserie. Afl.16 : Onder moeders paraplu. (herh.).
16.21 (TT) Het zevende venster. Kindermagazine.
16.49 Danger Bay. Canadese jeugdserie. Afl.: Valkeëieren. (herh.).
17.21 Ik weet het beter. Quiz.
17.46 Peter. Korte sketch op straat.
17.58 2 vandaag.
18.00 Journaal.
18.15 2 vandaag. Actualiteiten.
18.38 Sportjournaal.
18.48 De wekelijkse lottotrekking, gevolgd door het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.
19.00 Het kleine huis (Little house on the prairie) Amerikaanse serie. Afl.: Tijden veranderen. Charles Ingalls neemt voorgoed afscheid van Walnut Grove. Laura krijgt bezoek van Almanzo's broer en diens dochter Jenny. Dit bezoek zal verstrekkende gevolgen hebben.
19.48 Overal en nergens: De wegwerpbaby's van China. Documentaire over gezinsplanning in China en de problemen die daaruit voortvloeien.
20.18 (TT) Jachtluipaarden in een land van leeuwen. Natuurfilm over jachtluipaarde en leeuwen in de Serengeti-woestijn.
21.09 Het kinderziekenhuis. 16-delige documentaireserie over het Sophia Kinderziekenhuis in Rotterdam. Afl.10 : Oncologie.
21.39 I'll fly away. Amer. serie. Afl.15. Forrest heeft steeds meer moeite met de blijvende spanning tussen blank en zwart.
22.24 (TT) Wereld van verschil. 13-delige bijbelstudieprogramma. Afl.7 : Een dubbelportret van Ruth en Naomi; omgaan met verdriet.
22.49 Multiple choice. Quiz waarin de kijkers via de telefoon meespelen.
23.14 Gaig en rad. 12-delige serie over opvoeden. Afl.8 : Sfeer.
23.54 Slotlied.
23.59-00.04 Journaal.

Nederland 3

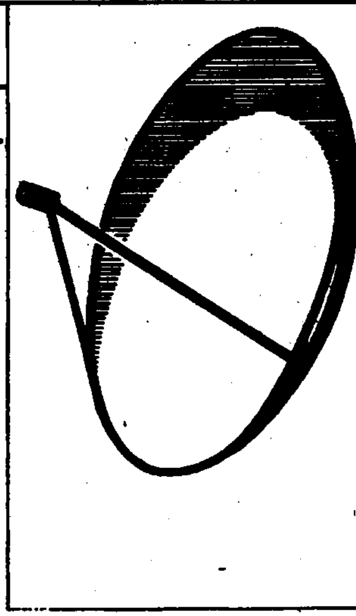
Vara
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
10.30 Praktijkdiploma informatica MG1. Afl.8.
11.00 Logistiek. Afl.4.
11.30-12.00 Effectief vergaderen.
16.30 Mitsubishimasters. Rechtstreeks verslag van de Nederlandse Kampioenschappen indoor tennis.
17.30 De avonturen van Kuifje. Tekenfilmserie. Afl.: De krab met de gulden scharen
18.00 Journaal.
18.16 Kassa! Consumentenmagazine.
18.50 (TT) Lingo. Spelprogramma.
19.16 (TT) Oppassen!!! Nederlandse comedyserie. Afl.: Goeie handel. Opa Henry gaat in de slag met de belastinginspecteur. Anna komt thuis van een liefdadigheidsverkoop die niet zo best verlopen is.
19.45 (TT) Twaalf steden, 13 ongelukken. Serie gedramatiseerde verkeerszaken. Afl.11 : Carmen (Rucphen). John en Robin wonen samen, en hebben een heel verschillend karakter. Maar ze houden allebei van spelletjes.
20.15 De schreeuw van De Leeuw. Show met Paul de Leeuw.
21.05 Sonja op zaterdag. Praatprogramma.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Studio sport.
22.50 Nova. Actualiteitenprogramma.
23.20 Trekking dagelijkse lotto.
23.25 Spijkertijd. Jack Spijkerman gaat op eigen wijze op zoek naar diverse types in de samenleving. Bijvoorbeeld de yup, de hippie etc. Bekende, maar ook onbekende Nederlanders worden daarbij niet gespaard. In het Werktheater in Amsterdam laat Jack Spijkerman de resultaten van zijn onderzoek zien.
00.08 Museumschatten. Prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea. Afl.: Het eenvoudige vissersleven volgens Israëls en Artz. (herh.).
00.17-00.22 Nieuws voor doven.

RTL4

06.00 Hei elei kuck elei. Luxemburgs programma.
06.30 RTL4 text.
07.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 Cartoon.
12.05 Miniplaybackshow. Kinderen imiteren hun favoriete artiest. (herh.).
13.10 Ron's honeymoon quiz.
14.40 Life goes on. Amerikaanse serie. (herh.).
15.35 Fun and fancy free. Amer. Disney-classic uit 1947. In het eerste verhaal proberen Mickey, Donald en Goofy een zingende harp te redden van een kwaadaardige reus. Het andere verhaal gaat over een kleine circusbeer die ervan droomt ooit vrij te zijn. Tekenfilms en speelfilmfragmenten wisselen elkaar af.
17.00 Eigen huis & tuin. Informatief.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.10 Disney Festival.
19.00 Full house. Comedyserie.
19.30 Avondnieuws.
20.00 Jong geluk show. Spelprogramma met twee koppels die net hun eerste kind hebben gekregen. Vaste onderdelen zijn onder andere het spelletje Meester Ron, het zuigflessenspel en de minisoap Herrie in huis.
22.00 Showtime. Programma met de laatste nieuwtjes, interviews en reportages.
22.35 Family business. Amerikaanse speelfilm uit 1989. Met: Sean Connery, Dustin Höffman e.a. Jessie, een Schotse emigrant en beroepscrimineel, heeft een zoon, Vito, uit zijn huwelijk met een Siciliaanse. Vito wordt al op jonge leeftijd bij zijn vaders criminele praktijken betrokken, maar na een langdurig verblijf in de gevangenis heeft Vito de misdaad voorgoed afgezworen.
00.35 Monkey shines. Amerikaanse thriller uit 1988. Allan Manns perfecte leven verandert op slag wanneer hij verlamd raakt. Hij moet toezien hoe zijn mooie vriendin ervandoor gaat met de chirurg die hem opereerde.
02.30 Nachtprogramma.

RTL5

16.00 FilmNet info.
16.10 Film 5. (herh.).
16.40 Music scene. (herh.).
17.10 Rabo Top 40. Overzicht van de veertig best verkochte singles, gebaseerd op de gegevens van de Stichting Nederlandse Top 40.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.10 RTL Sport: Bundesliga. Aandacht voor de wedstrijden uit de Duitse voetbalcompetitie.
18.40 The streets of San Francisco. Amerikaanse politieserie.
19.35 Herman's head. Comedyserie.
20.00 Glory! Glory! 4-delige Amerikaanse miniserie.
21.50 Sylvania Waters. Australische reality-soap.
22.20 Twin Peaks. Amerikaanse soap-noir. (herh.).
23.15 Twilight zone. Amerikaanse dramaserie.
23.30 RTL Nieuws.
23.45 Twilight zone. Vervolg van de uitzending van 23.15 uur.
00.00 M.A.S.H., Comedyserie. (herh.).
00.30 Hei elei, kuck elei aktuell.
01.00 RTL text.
02.00 Quantum thuiswinkel.
05.00 RTL text.

● *Sean Connery en Dustin Hoffman in de Amerikaanse speelfilm 'Family Business'. (RTL4 - 22.35 uur).*

RTBF/La Une

10.40 en 11.10 Cursus Engels en Frans. 11.40 Interwallonie: Hasret. 12.10 Culinaire tips. 12.25 Objectif Europe. 13.00 Nieuws. 13.20 The sandpiper. Amer. speelfilm. 15.15 Videomagazine. 15.25 Le meilleur de La Une: Inedits. 15.55 Le meilleur de La Une: Autant savoir. 16.25 Filmrubriek. 16.35 Dynam'hit. 17.25 Luna park. 17.55 Beverly Hills, 90210. 18.45 Génies en herbe. 19.30 Nieuws. 20.10 Le jardin extraordinaire. 20.50 L'affaire Kamel Benami. Tv-film. 22.25 Verkeerstips. 22.35 Match 1. 23.35 Laatste nieuws. 23.50-00.05 Sortie en boîte.

Sports 21

16.00 Tafeltennis. Europa cup. 19.30 Nieuws. 20.05 Week-end sportief. 20.55 Voetbal. Verslag van de loting WK 94 met reacties van het Belgische team en de voetbalbond. 23.00-23.35 Journaal en beursberichten.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Montagne. 12.40 Nieuws. 13.05 Magazine économique. 13.30 Horizon 93. 13.50 Reflets: Images d'ailleurs. 15.00 Jamais sans mon livre. 15.50 Correspondance. 16.00 Nieuws. 16.10 Cursus Frans. 16.35 Génies en herbes. 17.05 Wetenschappelijk magazine. 17.35 Clip postal. 18.05 Questions pour un champion. 18.30 Nieuws. 19.00 Le magazine olympique. 19.30 Nieuws. 20.00 Geopolis. 20.45 7 jours en Afrique. 21.00 Nieuws en intern. weerbericht. 21.40 Richelieu. 22.40 Reportage over de opening van l'Aile Richelieu in het Louvre. 23.30 Nieuws. 23.55 Scoubidou. 00.50 L'oeil ecoute. 01.50 Vivaldi. 02.25 Jamais sans mon livre. 03.20 Horizon 93. 03.50 Le club de l'enjeu. 04.20 Un bon entendeur. 04.35 Question d'argent. 05.05 Objectif Europe. 05.35 Autant savoir.

Rai Uno

06.00 Ochtendprogr. 13.30 Nieuws. 13.55 TG 1 Tre minuti di.... 14.00 Cose dell'altro mondo. 14.45 TGS Sabato sport. 16.20 Sette giorni Parlamento. 16.50 Il Più Comico Stettacolo del Mondo. Film, 1953. 18.00 Nieuws. 18.10 Lottotrekking. 18.15 Più sani più belli. 19.25 Parola e vita: Il vangelo della domenica. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 20.00 Nieuws. 20.30 TG 1 Sport. 20.40 Dal Teatro delle Vittorie in Roma. 23.05 Nieuws. 23.10 Speciale TG1. 00.05 Laatste nieuws. 00.35 Appuntamento al cinema. 00.40 Borsalino. Film, 1969. 02.40 Nachtprogram.

BBC 1

06.00 Lassie. 06.25 nws. 06.30 Mythical magical creatures. 06.40 Felix the cat. 06.55 Peter Pan and the pirates. 09.20 Marlene Marlowe investigates. 09.40 Tom and Jerry's greatest hits. 10.00 Gev. ochtendmagazine. 13.15 Sportprogr. Met om 13.20 Football focus; 13.45 Paardenkoersen; 14.00 nws; 14.05 Skiën: Afdaling heren; 14.15 Paardenkoersen; 14.30 Golf: WK; 14.50 Paardenkoersen; 15.05 Paardesport: Grand Prix-concours hippique; 15.55 Rugby League; 16.45 Voetbal, ruststanden; 16.55 Rugby League; 17.35 Final score, voetbaluitslagen. 18.15 nws. 18.25 Regionaal nws. 18.30 Dad's army. 19.30 Big break. 20.00 Noel's house party. 21.00 Casualty. 21.50 nws. 22.10 Planes, trains and automobiles. Amer. komedie uit 1987. 23.40 Match of the day. Voetbalmagazine. 00.40 Golf. WK. 02.10-02.15 Weerbericht.

BBC 2

08.00 ■ Boom in the moon. Amer. speelfilm uit 1946. 09.10 ■ The damned don't cry. Amer. speelfilm uit 1950. 10.55 Away in the manger. 11.25 Look for the silver lining. Amer. speelfilm uit 1949. 13.05 Culinaire tips. 13.15 Young at heart. Amer. musical uit 1954. 15.10 Civilisation. 16.00 Solomon and Sheba. Amer. speelfilm uit 1959. 18.20 Delia Smith's Christmas. 18.50 Scrutiny. 19.20 nws en sport. 19.35 Documentaireserie over de gevolgen van de Beurskrach in 1929. 20.30 Nwsquiz. 21.00 Arena Radio Night. 21.10 The seven ages of radio. Zie ook 21.50, 22.25, 22.50, 23.15, 23.55 en 0.20. 21.20 TV Talk, radio rabbit. 21.50 Seven ages. 22.00 Alistair Cooke - Behind the microphone. 22.05 Back to square one. 22.25 Seven ages. 22.35 Sunday dinner. 22.50 Seven ages. 23.00 Pirates. 23.15 Seven ages. 23.25 TV Theft, radio rip-off. 23.55 Seven ages. 00.00 The spot FX man. Korte film. 00.20 Seven ages. 00.30 It's life, Jim...00.50 The time signal.

Eurosport

08.00 Aerobics. 08.30 Wekelijks skimagazine. 09.30 Zaterdag live. Met: Skiën. Wereldbeker voor dames. Cross-country 10km. Live. 11.30 Skiën. Wereldbeker voor dames. Afdaling. Live. 12.40 Skiën. Wereldbeker voor heren. Afdaling. Live. 14.15 Skiën. Wereldbeker voor heren. Cross-country 15 km. Live. 15.30 Dansen. Standard Prijs vanuit Noorwegen. 16.30 Motorsport. 1993 Motorcycling Awards. 17.00 Skiën. Wereldbeker freestyle. 18.00 Skiën. Wereldbeker voor dames. Hoogtepunten. 19.00 Skiën. Wereldbeker voor heren. 20.00 Golf. WK. 22.00 Boksen. 23.00 Karting. Indoor-wedstrijden. 00.30 Intern. autosportverslag. 01.30-02.00 American football.

Super Channel

05.30 Business forum. Interviews met industriëlen. 06.00 Business insiders. Economisch nieuws. 06.30 NBC network news. 07.00 Super shop. 07.30 CNBC Business tonight. 08.00 NBC network news. 08.30 Videofashion. 09.00 Super shop. 11.00 On the air. Talkshow met phone-in. 13.00 Today. Actualiteitenrubriek. 14.00 Super sports. 18.00 Today. Actualiteitenrubriek. 19.00 ITN World news. Europees nieuws. 19.30 Lifestyles. 20.00 Dateline. Actueel magazine. 21.00 Miniserie. 22.00 ITN World news. 22.30 Talkin' jazz. 23.30 Saturday thriller: Captive. Speelfilm. 01.30 Media tv. 02.00 China news Europe. Zakenmagazine in het Mandarijn, Chinees en Engels. 04.00-05.30 Classic movie: Dead man walk. Speelfilm.

MTV

08.00 MTV's 1993 Video Music Awards. 11.00 The big picture. 11.30 Yo! Raps. 13.30 First look. 14.00 Festival coverage 1993. 16.30 Dance. 18.00 The big picture. 18.30 News - weekend edition. 19.00 European top 20. 21.00 Saturday night live vintage. Gast: Kinks. 21.30 Unplugged with Denis Leary. 22.00 The soul of MTV. 23.00 First look. 23.30 Inaugural ball. 02.00 Beevis & Butthead. Tekenfilm. 02.30 Marijne van der Vlugt. 03.00-08.00 Night videos.

CNN

06.30 Style. 07.00 Science and Technology. 07.30 Moneyline. 08.30 Earth matters. 09.00 World business this week. 09.30 Diplomatic licence. 10.00 Inside business. 11.00 Larry King. 12.30 International correspondents. 13.00 Travel guide. 14.00 The big story. 14.30 Read news for kids. 15.00 Healthworks. 15.30 Moneyweek. 16.00 Science and technology. 16.30 Style. 17.00 Showbiz this week. 17.30 Diplomatic licence. 18.00 Earth matters. 19.00 World business this week. 19.30 Newsmaker saturday. 20.00 Healthworks. 20.30 Style. 21.00 Your money. 21.30 International correspondents. 22.30 Futurewatch. 23.30 Both sides... with Jesse Jackson. 00.30 Managing with Lou Dobbs. 01.00 Pinnacle. 01.30 On the menu. 02.00 The big story. 02.30 Showbiz this week. 03.30 Larry King Weekend. 05.00 Capital Gang.

Duitsland 1

Tagesschau.
Käpt'n Blaubär Club. Kinderprogramma. Afl.12 : Der Zwieback.
Die Trickfilmschau.
Tagesschau.
Ping Pong. Spelprogramma.
Tagesschau.
Menschen mit Herz. Programma waarin mensen die iets bijzonders gedaan hebben in het zonnetje gezet worden. (herh.).
ARD-Sport Extra. Met Skiën: Wereldbeker-afdaling dames vanuit St. Anton. Om 12.40 Wereldbeker-afdaling heren vanuit Gröden.
Tagesschau.
Europamagazin.
Die Goldene 1 - extra.
Winnie the pooh and Christmas too. Amer. tekenfilm uit 1992.
Weltreisen. Reportage. Afl.: Die Calapo - die anderen Indianer. De VN hebben het jaar 1993 uitgeroepen tot 'Het jaar van de inheemse volkeren'. Getracht wordt unieke culturen te redden van een dreigende ondergang. Zo ook die van de Braziliaanse Caiapo-indianen, een trots volk, dat echter niet zit te wachten op medelijden van de westerse wereld.
Tagesschau.
Disney Club. Kindermagazine.
Sportschau. Sportprogramma.
Tagesschau-Telegramm.
●● ARD-Wetterschau.
Danielle Steel, serie.
Tagesschau-Telegramm.
Sportschau.
Ziehung der Lottozahlen.
(TT) Tagesschau.
●● Geld oder Liebe. Spelshow. Muzikale gasten: Bläck Fööss e.a.
Tagesthemen.
(TT) Das Wort zum Sonntag.
Verkondiging door Heidrun Dörken.
(TT) Erbitterte Jagd (Fugitive among us) Amerikaanse speelfilm uit 1992 van Michael Toshiyuki Uno.
Tagesschau.
Im Zeichen des schwarzen Pfeils (Black arrow) Engelse speelfilm uit 1984. Met: Oliver Reed e.a.
Tagesschau.
-01.40 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.
Adventskalender. Afl.: Der Münzschrein.

Duitsland 2

06.00 Nachbarn in Europa.
09.00 Tageschau.
09.03 Die Flucht des Fürsten Rakoczi. Tv-film van Karoly Makk.
10.00 Tageschau.
10.03 Globus. Vandaag over o.a. de ziekte van Alzheimer. (herh.).
10.40 ARD Ratgeber Unterwegs - Das Reisemagazin. Vandaag o.a.: Overwinteren op Cyprus.
11.00 Tageschau.
11.03 Wake-Up Show.
11.30 ●● Anna. Afl.6. (Slot).
12.20 Dr. Mag. Jongerenmagazine. Vandaag: Cool zijn is in.
12.55 Presseschau.
13.00 Tageschau.
13.05 Diese Woche. Weekoverzicht.
13.30 Das langsame Sterben des Sumatra-Nashorns. Documentaire over de met uitsterven bedreigde neushoorn.
14.15 Sportspiegel: Fröhliche, arme Oksana Bajul! Portret van de net zestienjarige wereldkampioene kunstrijden op de schaats van 1993.
14.45 Wer lacht schon über Rosemann. Tv-spel. (herh.).
16.15 Die Pyramide. Spelprogram.
17.00 Anders fernsehen 3sat.
17.00 Heute.
17.05 Länderspiegel.
17.55 Die grosse Hilfe. Balans.
18.05 The flying doctors. Afl.: Der Täter kehrt zurück.
Aansl.: Guten Abend.
19.00 Heute.
19.20 Wetterbericht.
19.25 W. P. Anders, Jugendgerichtshelfer. 4-delige serie. Afl.2 : Ich bin's gewesen.
20.15 Schuld sind nur die Frauen. Tv-film. (herh.).
21.40 Heute-journal.
21.55 Das aktuelle Sport-Studio. Met o.a. Live loting WK 94 voetbal vanuit Las Vegas, Voetbal USA -Duitsland vanuit San Francisco, Duitse Kampioenschappen kunstrijden op de schaats en skiën. Aansl.: Gewinnzahlen vom Wochenende.
23.15 ■ Der Kommissar. Afl.: Ein Mädchen nachts auf der Strasse.
00.15 Heute.
00.20-02.05 Einst ein Held (Tunes of glory) Engelse speelfilm uit 1960.

Duitsland 3 West

09.00 Die Festtage in Jimichel. Documentaire. 09.30 Documentaire over psychoanalyse. Theorie, methode en praktijk. 10.00 Cursus Frans. 10.30 Cursus Engels. 11.00 Wie man Dornröschen wachküsst (Jak se budi princesny) Tsjechoslowaakse jeugdfilm uit 1974. Aansl.: Der Virtuose. 12.30 Fotos, Mode, Jazz und Sex. Documentaire over het tijdschrift Twen. 13.15 Cursus informatica. 13.45 Cursus wiskunde. 14.15 Es grünt so grün. 14.30 Möja. Reisreportage. 15.00 Sport 3 extra. Kunstrijden op de schaats: Duitse kampioenschappen voor dames. 17.00 Sport im Westen. 17.30 Markt: Econ. magazine. 17.45 Hier und heute unterwegs. Actualiteiten. 18.15 (TT) Gott und die Welt Diskuthek. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.20 Das war's - diese Woche. 19.45 Tiere suchen ein Zuhause. 20.15 Lichtjahre. Franse speelfilm. 22.00 West 3 aktuell. 22.10 Die Habsburger. Documentaireserie. 22.55 Mitternachtsspitzen. Talkshow. 23.55 Zur Erinnerung an Willy Brandt. Interview met deze Duitse staatsman die vandaag 80 jaar oud geworden zou zijn. 00.10 Monty Python's Flying Circus. Afl.36. Met Duitse ondertiteling. 00.40 Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

12.30 Cursus Engels. 13.00 Türkei: Land, Leute und Sprache. Afl.13 : Konya und die tanzenden Derwische. 13.30 Cursus automatisering. 14.00 Cursus wiskunde. 14.30 Cursus Engels. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Alles Alltag. Afl.13. 17.30 Beim wort genommen. 18.00 Samstag um 6. Alternatief cultuurmagazine. 18.30 Nur Mut Finale. Talentenjacht voor amateur-artiesten, finale. 20.00 Tagesschau. 20.15 Planet Erde - Der Wüstenantroposoph. Reportage over een antroposofische boerderij in Egypte die bio-dynamisch verantwoord werkt. 21.00 Nachrichten. 21.15 L'incoronazione di Poppea. Opera van Monteverdi, uitgevoerd door Concerto Köln en solisten. 23.45 Hüsch & Co. Cabaretprogr. 00.45 Schlussnachrichten. 01.00 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00-07.55 Tekenfilmseries. 07.55 Comix. Kindermagazine. 08.25 Der HAIsse Stuhl. 08.45-11.45 Tekenfilmseries. 11.45 Katts & Dog. Amer. misdaadserie. 12.15 Harry and the Hendersons. 12.40 Full House. 13.10 The fresh prince of Bel-Air. 13.40 Major dad. 14.10 Ottifanten. Tekenfilmserie. 14.45 Knight Rider. 15.45 The A-Team. 16.45 21, Jump Street. 17.45 The Heights. 18.45 RTL aktuell. Nieuws, sport. 19.15 Beverly Hills, 90210. 20.15 Peter Steiners Sketchparade. 21.00 Anpfiff Extra: USA - Duitsland. Rechtstreeks verslag van deze interland in San Francisco. 23.00 RTL Samstag Nacht. Humor en muziek. 00.00 Cyborg. Amer. thriller uit 1989. 01.15 Boxen Extra: Axel Schulz - Gary Winmon. Rechtstreeks verslag vanuit Lake Tahoe. 02.20 Come perdere una moglie e trovare un'amante. Italiaanse komedie uit 1978. 04.00 Männermagazin 'M'. (Slot). 04.55 The A-Team. 05.45 Tekenfilm.

SAT 1

5.45 Mein kleines Pony. 06.15 Silverhawks. 06.45 Zorro. Afl.: Ein Wolf im Schafspelz. 07.15 Superboy. 07.45 Die Astro-Dinos. 08.15 DROPS! Actiequiz. 08.45 The making of Die Muppets Weihnachts Geschichte. Special. 09.10 Glücksrad. 09.50 Wirtschaftsforum. 10.20 The honey pot, misdaadkomedie uit 1966. 12.35 Weihnachten in Europa. Muziekprogr. 12.45 Ein Tag, der nie zu Ende geht. Duitse speelfilm uit 1959. 14.30 Goodbye, Mr. Chips. Engelse speelfilm uit 1968. 16.45 Punkt, Punkt, Punkt. 17.20 Geh aufs Ganze. 18.00 ran. 18.25 Wunder Wildnis. 19.20 Newsmagazin. 19.30 Glücksrad-Gala. Met o.a. Johnny Logan. 21.10 Schlagerfestival 1993 uit Kerkrade. Muziekprogr. 22.10 Jux & Dallerlei. Aansl.: TopNEWS. 23.10 Schulmädchen-Report, Teil 9. Duitse erotische speelfilm uit 1975. 00.40 Das Wirtshaus der sündigen Töchter. Duitse erotische speelfilm uit 1978. 02.05 Schulmädchen-Report, Teil 7. Erotische speelfilm. 03.35 Schreinemakers live. 05.15 Schlagerfestival Kerkrade 1993.

België/TV 1

10.00 Het slimme kanaal. Afl.11.
10.30 Luister met je ogen (spraakafzien). Cursus liplezen. Afl.16.
10.45 Angst. Afl.: Fobieën.
11.30 Nasi goreng. Afl.3.
12.00 Affiche. Cultureel magazine.
12.20-12.50 Regionale TV.
15.10 Lasse avonturiers. Franse avonturenfilm uit '66. Met: Alain Delon e.a.
16.55 Première film & video.
17.25 System 93. Int. spelprogram.
17.50 Musti. Tekenfilmserie.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.352.
18.00 Journaal.
18.10 1000 seconden. Vandaag: Vlaanderen.
18.35 Vlaanderen vakantieland. Vandaag: Binnenland: Schilders en de Leie; Buitenland: Saint Emilion.
19.20 Joker- en lottotrekking.
19.30 Journaal en sport.
20.00 FC De Kampioenen. Belgische comedyserie. Afl.51 : Here we come!
20.35 Tartufo. Spelprogramma voor bruids- en echtparen. Muzikale gasten: Rob de Nijs, Sam Brown e.a.
21.55 Flodder. Nederlandse comedyserie. Afl.10 : Goed gedrag.
22.20 Vandaag.
22.40 Sport op zaterdag.
23.20-01.10 No way out. Amerikaanse speelfilm. Met: Kevin Costner e.a.

België/TV 2

20.30 Tijd voor Koen. Licht klassiek programma. Met werken van Fall, Borodin, Krommer, Abraham/Grünwald, Thielemans, Friml en Mendelssohn. Uitgevoerd door het BRTN Filharmonisch Orkest.
21.00 Vuurvogel. Muziekmagazine. Met: Ballet Winter Dreams. Muziek van Tsjaikovsky.
21.50 Adrian Marthaler. 6-delige serie. Vandaag: Le Boeuf sur le toit van Milhaud. Uitgevoerd door de Berliner Symphoniker.
22.10-23.30 Negende symfonie van Ludwig van Beethoven. Klassieke muziek uitgevoerd door het BRTN-Filharmonisch Orkest, het Philharmonisch Toonkunstkoor Rotterdam en diverse solisten.

België/TV1
20.10 uur - Les Aventuriers - (1966-F) Avonturenfilm van Robert Enrico waarin een sportvlieger en een autocoureur (Alain Delon en Lino Ventura) elkaar vinden in hun hang naar avontuur en stunts. Jonge beeldhouwster Joanna Shimkus is moedigt hen aan.

RTL4
15.35 - Fun and Fancy Tree - (1947-USA) Leuke Disneyfilm voor de jeugd van Ben Sharpsteen waarin tekenfilm en speelfilm afgewisseld worden.
Met: William Morgan en Jack Kinney.

Duitsland West 3
20.15 - Les Années Lumière - (1981-CH/F) Engels gesproken fabel van Alain Tanner over een jongen die in de leer komt bij een oude zonderling die wil vliegen.
Met: Trevor Howard en Mick Ford.

Nederland 1
20.26 - Stanley and Iris - (1990-USA) Romantisch drama waarin Jane Fonda een arbeiders-weduwe speelt die Robert DeNiro inwijdt in de geheimen van de spelling en grammatica. Regie: Martin Ritt.

● *Jane Fonda en Robert DeNiro in het romantische Amerikaanse drama 'Stanley and Iris'. (Nederland 1 - 20.26 uur).*

BBC 1
22.10 - Planes, Trains and Automobiles - (1987-USA) Bitterzoete klucht van John Hughes met Steve Martin en John Candy. Op weg naar huis op Thanksgiving Day komt een zakenman allerlei ellende tegen.

België/TV1
23.20 - No Way Out - (1987-USA) Spannende politieke thriller van Roger Donaldson over het verhullen van een moord in sjieke kringen. Sean Young heeft een verhouding met CIA-agent Kevin Costner en minister van defensie Gene Hackman.

RTL Television
24.00 - Cyborg - (1989-USA) Jean Claude Van Damme neemt het na de grote kernverwoesting in zijn eentje op tegen de vreespiraten die onder leiding van Vincent Klyne opereren. Ontmoedigde Science Fiction van Albert Puyn.

Nederland 1
00.03 - Love and Death - (1975-USA) Satire van Woody Allen waarin een lafaard zich staande tracht te houden tijdens de Napoleontische oorlogen. Verder met: Diane Keaton en Harold Gould.

Duitsland 2
00.20 - Tunes of Glory - (1960-GB) Schitterend gespeeld drama van Ronald Neame met Alec Guinness en John Mills. Harde kolonel komt in aanvaring met zijn opvolger. Film speelt in Schotland.

RTL4
22.35 - Family Business - (1989-USA) Kleinzoon Matthew Broderick roept de hulp in van opa Sean Connery om meesterkraak te zetten. Vader Dustin Hoffmann is daar niet gelukkig mee.

RTL4
00.35 - Monkey Shines - (1988-USA) Totaal ongeloofwaardige film van George A. Romero over een verlamde man die verzorgd wordt door een getrainde aap. Met: Jason Beghe, John Pankow en Melanie Parker.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 en 18.30 nieuws.
7.07 Tros Nieuwsshow. 11.05 Tros Kamerbreed. 12.07 Tros Aktua. 14.05 Langs de lijn, sport en recreatie. 17.07 Tijdsein. 18.10 Echo. 19.04 Het geding. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 Avro Nachtradio. 6.02-7.00 Van nacht naar morgen.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Terug naar de toekomst. 17.04 Ophef en vertier. 19.04 Voor wie het kijken wil. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 The bands.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.02 Ook goedemorgen. 8.04 Goud van oud. 10.04 Top 100 1993. 18.04 De Avondspits. 19.04 Rave radio. 20.04 Leidse rock. 22.04 Twee maal de avond in. 0.04 Shock radio. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Welter worden... 8.04 Fiori musicali. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert. Prisma Octet. 12.00 Pleinzaak. 14.00 Het Middagconcert. La Vestale, opera van Spontini. Koor en Orkest van de Scala te Milaan o.l.v. Riccardo Muti met sol. Aansl.: De Nederlandse Musici. Amsterdam Piano Kwartet. 17.02 Het witte doek. Nieuws. 18.02 Leo Boudewijns' langspeelplaats. 19.00 Follo/1. 20.02 Nederlandse Muziekdagen 1993. Radio Symfonie Orkest met sol. Ca. 22.30 Follo 2. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 nieuws.
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Opdoen. 8.06 Zeggus. 8.30 Rondult magazine. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrouw-zijn. 10.02 De muzikale fruitmand. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een liedje alleen. 12.44 EO-Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.11 De verandering. 13.56 EO-Metterdaad hulpverlening. 14.02 Start. 14.30 NOS Taal. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Faros. 17.10 Radio UIT. 17.45 Postbus 51 op 5. 18.02 De wereld zingt Gods lof. 18.54 Tekst en uitleg. 19.00 Homonos. 19.30 Nieuws in het Turks. 19.40 Nieuws in het Marokkaans. 19.50 Nieuws in het Chinees. 20.00 Nieuws. 20.02 Jubilate. 20.30 Laat one de rustdag wijden. 21.00 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.30 Deze week. 22.00 Een ontmoeting. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
09.00 Postbus 94, verzoekplaten. Met Ria van Grinsven. 10.00 Het Ei van St. Joost, dialect en volkscultuur met Lei Meisen. 11.00 De Onderstroom, kunstprogramma. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (Inter)nationale actualiteiten. 13.30 Musica Sacra. 14.00 Limburg Express, jongerenprogramma. 14.30 De Agenda. 14.30 Wekelijkse Talkie met Tom Doesborg. 15.40 Concert: Ivel 16.00 Hubert en de Air. 17.05 Regionaal nieuws 17.00-18.00 Limburgs popmagazine Vrij Spel.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Vroege vogels (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendlicoren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radio-show met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Radio twee top derbig met Guy de Vynck (om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.05 De loting, telefoonspel met Martin de Jonghe (18.00 nieuws). 20.00 Hertelijk. Bart Peters ontvangt gasten en draait verzoekjes (22.00 nieuws en lotto). 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws t/m 17.00 op elk heel uur (behalve om 13.00) en om 6.30, 12.30, 18.30 en 20.00.
6.05 Radiofrühstück (6.15 Wort in den Tag; 7.15 Veranstaltungstips).
9.05 Oldie-Show. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.05 Internationale Hitparade. 15.05 Musikexpress. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Podium - Forum der Musik. 20.05 Freie Tribüne. 20.15-20.30 Philosophie und Ethik.

Happy RTL Radio
Nieuws op elk heel uur.
5.00 Dauwtrappen. 7.00 De start met Luc van Rooij. 9.00 Koffieklonigen met Jan van de Putte. 11.00 Mart van de Stadt. 13.00 De Nederlandse Top 40 met Bart van Leeuwen. 16.00 Vrijheid Blijheid, Luc van Rooij. 19.00 De Zeven Uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00-05.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 8.05 Morgenmelodie. 9.00 Nieuws. 9.05 Zum Tage. 9.07 In unserem Alter. 9.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop Report met een overzicht van de Duitse hitparade (om 14.00 Nieuws en economisch praatje). 15.00 Bonbon, aansl. Caféconcert (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag im Fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 19.00 Auf ein Wort, aansl. Abendmelodie (19.30 Zum Sonntag). 21.00 Nieuws. 21.05 Sensationelle Schlager, aansl. Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 42 Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-196484

WADDENEILANDEN

Stille nacht...? is nog plaats in de hotels en appartementen /, tel. 05621-1111, fax 1361. **VLIELAND HEEFT 'T**

TERSCHELLING: 5-persoons Chalets vrij met kerst en Oud/Nieuw. YBEMA: 05620-2746.

WEST-TERSCHELLING, 'Panorama West' bungalows en app. te huur in de duinen van West-Terschelling vrij voor 23-07-1994. Info G. Bergsma tel 05620-3040

Kerst op Texel
Verwen u zelf eens... in het romantisch gelegen en sfeervolle Hotel/Appartementen De Pelikaan.
Gezellige hotelkamers en mooie appartementen.
HOTEL/APPARTEMENTEN De Pelikaan
Info en res. 02220-17202 ● fax 17687
Inpakken... en wegwezen

GRONINGEN

WELKOM IN GRONINGEN Romantisch tafelen in een eeuwenoud landhuis 2x ... o 2x 4-gangen-diner. ƒ 225,- LANDGOED EKENSTEIN Appingedam. 05960-28528

FRIESLAND

Een Ballonvaart
Boven mooi Friesland!
LOFTSILER - Joure
Boekingen: 05138-13097

DRENTHE

"HUNZEDAL BORGER"

EEN HOOGTEPUNT OP DE DRENTSE HONDSRUG.

In 1994 aantrekkelijke midweekarr. voor ƒ 175,- p.p van 3/1-7/1, 24/1-18/2, 14/3-25/3 en 31/10-23/12
* verblijf in 5* bung. * onbep. gebruik subtr. zwembad
* 1x sauna en 2x zonnebank * 2x diner * bij aankomst en vertrek koffie met gebak * fles wijn in bungalow. Geen bijkomende kosten. Min. 2 bet. pers., kind. t/m 3 jr. gratis. Res. en Info: 05998-34698 of Pb 77, 9530 AB Borger.

EEN VAKANTIEPARADIJS VOOR EEN SCHAPPELIJKE PRIJS!!

Te midden van de uitgestrekte bossen van Schoonoord staan onze luxe 4- en 5-sterren bungalows
4-8 pers., v.z.v. cv, moderne keuken, radio, ktv, barbecue, speeltuin, etc. Wao'ers en 60+ 10% korting.
Prijzen per week v.a. ƒ 250,-.
HUISDIEREN TOEGESTAAN
●● SPECIALE AANBIEDING ●●
Tot 1-4-'94 ƒ 285,- all-in, plus gratis bezoek Noorderdierenpark met diner in restaurant
Voor inl. Fam. Tabak tel. 05918-2480

"HOOR DE STILTE" Op bungalowpark Lanka Ruinen-rust-Ruimte Info/folder: 05281-1321.

RDP Vakantie & Recreatie biedt u een goede landelijke spreiding.

OVERIJSSEL

Hotel-Restaurant „'T WAPEN VAN OOTMARSUM" Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer Tel: 05419-91500. Spec. nov. en dec. arr. folder

OMMEN, bosbung.'s kort.: 2p,10p.55+, zwemb. midw/week(end), 05291-5 926.

GELDERLAND

RECR. CENTR. "HET EIBERNEST" (ACHTERHOEK) Verhuur van 2-11 pers. Bungalows, stacaravans en Kampeerplaatsen. Inl. + gratis kleuren folder Kerkdijk 1 7152 DB Eibergen. Kerst nog vrij. Tel. 05454-71268/71269

Luxe APPARTEMENTEN met bubbelbad, openhaard, overd. verw. zwembad etc. Veluwe Vaasen 05788-71343.

NOORD-HOLLAND

Terug naar de kust? 3***-camping met vele fac., dicht bij bos, zee, duinen, surf- en viswater heeft nog enkele plaatsen vrij voor uw sta- of tourcaravan. 02260-12785.

ZEELAND

NOORDZEEPARK

OUDDORP AAN ZEE T.h. 5***** Bung's ± 500 m van zee Boekingen Kerst en Oud en Nieuw nog mogelijk Info. + folder: 01878-3099 of 3211

KERSTVAKANTIE IN ZEELAND

Direkt aan strand en zee. Te huur met last-minute korting luxe bungalows, chalets en stacaravans
Prijsvoorbeeld: kerstweekend, 3 à 4 pers geschakelde bungalow met privé sauna, nu voor ƒ 425,- all-in.
Tevens te reserveren 'subtropische' kampeerplaatsen
Gratis toegang tot subtropisch zwemparadijs.
Roompot Recreatie Tel. 01107-4200 / fax 01107-1095

VLISSINGEN kerstarr. aan zee. Sfeervol hotel d'Orangerie. Info. 01184-19289.

NOORD-BRABANT

Hotel Rosita, Ossendrecht. Gezell. fam. hotel in natuurgeb., uitst. recr. en uitgaansmog. en cult.steden (Antw.) Luxe kamers en app., trop. wintertuin. KERST- EN NIEUWJAARSARR. v.a. ƒ 225,- H.P. p.p. Info 01647-2788

LIMBURG

SCHIN OP GEUL. Hotel De Kroon. KERSTARR. 5-8 daags va. ƒ 500,- pp. Nog enkele kmrs vrij. Boek nu! 04459-1518

LANDGRAAF, Camping en bungalowpark "De Bousberg" Vrijstaande bungalows in de heuvels. W'kend v.a. ƒ 144,- en ƒ 234,- per week. Tel. 045-311213

MEER DAN ALLEEN MAAR KAMPEREN
Op uitstekende gezinscamping aan de rand van het heuvelland. Veel faciliteiten en gunstige tarieven. Verwarmd sanitair. Chalets en stacaravans te huur
Bel voor gratis folder 04499-2900. RECREATIEPARK HOMMELHEIDE, HOMMELWEG 2, SUSTEREN

FRANKRIJK

EEN VAKANTIEBUNGALOW TUSSEN OLIJFBOMEN?
Ruim 400 vak. woningen en gîtes.
Gratis gids: 085-257800. Vraag ook naar speciale gratis gids voor bung.parken en mobil homes op campings.
Sèjour en France. Lid SGR.

OOSTENRIJK

De meest complete en goedkope wintersportreizen all-in 10 dgs busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn skiuitrusting v.a. ƒ 805,-. Dolomite Skisafari, 10 dgse busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skibegeleiding, 7 dgn skiuitrusting v.a. ƒ 920,-. Langlaufsafari, 10 dgse busreis, HP, 3 x 1/2 dag L.L.-les, 7 dgse L.L.-uitrusting, 3 L.L. excursies v.a. ƒ 635,-. Groeps-korting v.a. 10 pers. Alle reizen ook per eigen auto mogelijk. Bel voor gratis gids! Reisburo Joy Tours 070-3633939 lid SGR/ANVR.

* * LAST-MINUTE-BOEKING * *
Axams (bij Innsbruck) 17-21 jan. ƒ 245,- incl. reis per luxe bus en verblijf HP, Krokusvakantie ook nog enkele plaatsen. Euronoord Winteractiviteiten i.z.m. Gado touring Reizen lijn 050-127512 (ook s'avonds). fax 05905-95354

REKRO REIZEN voordelige SNEEUWVAKANTIES! 10 dg. incl. luxe bus, hotel en HP, prijs v.a. (evt. met eigen auto ƒ 120 korting per pers.) Auffach ƒ 543, Dollach ƒ 504, Ellmau ƒ 562, Fugen ƒ 567, Gerlos ƒ 606, Itter ƒ 696, Kirchberg ƒ 686, Niederau ƒ 471, Ramsau am D. ƒ 563, Thumersbach ƒ 576, Uderns ƒ 567, Westendorf ƒ 629 en nog veel meer! Bel tot 22.00 uur. REKRO REIZEN 010-4142233. lid SGR.

Voor uw WINTER EN ZOMERVAK. schitterende vakantie woningen 2-10 pers. voor vriendenprijs. Inl. 05910-22293

DUITSLAND

SKIEN en LANGLAUFEN!! NU!! VOLOP SNEEUW IN: Winterberg/Hochsauerland, prijs v.a. LO ƒ 35,- Hotel Waldesruh, Hallenberg. Boekingen: 04492-1452.

BOPPARD. Gezell. Holl. fam. ANWB-hotel dir. a.d. Rijn. Alle kamers met do./wc/telef./ktv met RTL-4.
Kompleet KERSTARRANGEMENT met levende muziek DM350,- p.p.
Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder:
HOTEL L'EUROPE***
Mainzerstr. 4, D-56154 Boppard.
Tel. 09-496742-8020 Fax. 802802. Fam. A. Potharst.
Wij wensen onze gasten en toekomstige gasten PRETTIGE KERSTDAGEN en 'N VOORSPOEDIG 1994.

NEDERLANDS HOTEL In het mooie Sauerland ZUM HESBORNER KUCKUCK (18 km van Winterberg) Het best geoutilleerde hotel ter plekke (nu nog kmrs vrij) Comf. inger., ANWB AA-erk. hotel beschikt over: 53 k., lift, gr. verw. zwembad, sauna, sol., kegelb., bilj. Uniek gel. a.d. voet v.d. Bollerberg (758), midden i. d. bergen en bossen van HOCH-SAUERLAND. Nodigen wij ook u uit een plezierige ontspannende WINTERTVAKANTIE bij ons door te brengen! V.a. 7 dgn v.a. DM 420,- HP incl.keuzemenu, ontb. saladebuffet. Hoge kinder-korting. Oeltestr. 22, D59969 Hallenberg/Hesborn. Tel.: 09-49.2984 475. Ned. gespr. Fax 573. (Vraag naar Kerstarr.)

Water, bergen en bossen! Ned. pension, Hochsauerland. Tel. 09-49.2991.200.

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje nèt over de grens
Het gezellige familiehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, mini-bar en telefoon. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.
Luxe 4-daags arrangement (3 n.) DM 225.- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.
Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaags arrangementen.
Hotel Grossfeld, Schloßstraße 6,48443 Bad Bentheim, Duitsland.
Fax 09-4959224349.
Bel 053-353246 (NL) of 09-495922828 (D) voor prospectus.

WINTERSPORT

SKIEN Frankrijk, Oostenrijk, Tsjechië en v.a. ƒ 349,- incl. bus, app., skipas. GoGo Tours: 010-4142599 ANVR/SGR.

8 Dgse wintersportreis in Mayrhofen voor ALLEENSTAANDEN. Info Samen Uit, Duiven 08367-67028/67870

+ + DE SNEEUWSPECIALIST + +
Razendvoordelig skiën in O'rijk, Italië en F'rijk; bus, HP/app., skipas al v.a. ƒ 339,-. Vr. de gratis brochure aan
BIZZ TRAVEL 050-144255 (lid SGR).

REKRO REIZEN voordelige SNEEUWVAKANTIES! 10 dg. incl. luxe bus, hotel en HP, prijs v.a. (evt. met eigen auto ƒ 120 korting per pers.) Auffach ƒ 543, Dollach ƒ 504, Ellmau ƒ 562, Fugen ƒ 567, Gerlos ƒ 606, Itter ƒ 696, Kirchberg ƒ 686, Niederau ƒ 471, Ramsau am D. ƒ 563, Thumersbach ƒ 576, Uderns ƒ 567, Westendorf ƒ 629 ... en nog veel meer! Bel tot 22.00 uur. REKRO REIZEN 010-4142233. lid SGR.

SKIEN Filzmoos: 320 km. piste, 120 liften HP en skipas (Sportwelt Amadé) v.a. ƒ 595,- p.p. Zuid Tirol, super-sneeuwzeker bus + HP + skipas vertr. 7/1 ƒ 495,- p.p. LANGLAUFEN Mauterndorf, 225 km. loipes bus + HP va. ƒ 495,- p.p. Bel TELETRAVEL 01650-55855 SGR/ANVR.

ƒ 395! LAST-MINUTE: Niederau/Wildschonau, nieuw pension naast lift incl. HP en luxe bus, vertr. 7-14 jan ƒ 495,-, eigen auto ƒ 395,-. REKRO REIZEN 010-4142233 tot 22.00 uur. SGR.

SKIEN IN POLEN 10 dgn, incl. hotel VP, skiles, skilift en vervoer v.a. ƒ 390,- p.p. Inl. Euro 90 Tel: 077-548884.

SPANJE

TOPVOORDEELREIZEN: Met Kerst ma. 20 dec. 10/17 d. of Oud en Nieuw ma. 27 dec. naar dat zonnige Benidorm. Dat doe je natuurlijk met Freeline (die prachtige blauwe superbus). Daarna v.a. 7 jan. elke vrijd. met aanbiedingen waar je U tegen zegt. Vraag onze gratis zeer uitv. brochure. Freeline (ANVR/SGR). 04970-16461 of 65.

ƒ 299 VP BENIDORM winterzon, incl. GRATIS ontb. & diner in zeer luxe bus. Div. hotels in centr. vlak aan zee, vertrek iedere vrijd. t/m 29 apr. 10/17 dg. VP (!) al v.a. ƒ 329/499 vertrek 1 jan. 94 = ƒ 299. REKRO REIZEN 010-4142233 tot 22.00 uur. SGR.

SIROCO Benidorm
Gezellig en verzorgd
OVERWINTEREN
vertr. jan., febr. maart
31 DAGEN ƒ 685,- p.p.
juli en aug. 1994
10 DAGEN v.a. ƒ 365,- p.p.
17 DAGEN v.a. ƒ 545,- p.p.
24 DAGEN v.a. ƒ 625,- p.p.
App. incl. luxe busreis.
Ook vliegreizen mogelijk
01820-84555
Bel voor 'n folder. Lid SGR.

BELGIË / LUXEMBURG

T.h.: Z-België. Voll. inger. appartementen 09.32.86211692 (Ned.spr.)

GR. BRITTANNIË / IERLAND

LONDEN vliegreis va 395 AEROTRAVEL 043-640440

MALTA

ZONNIG Malta 1 wk ƒ 695,- AEROTRAVEL 043-640440.

ITALIË

ITALSOL-GARDAMEER: een fijne vakantie aan het meer in één van onze vak.huisjes (vanaf ƒ 395,- p.w. in hoogseiz.), appartementen of villa's. Strand, zwembaden, tennis, golf en recratieprogr. Brochure: ITALSOL Bakenbergseweg 176, 6814 MR Arnhem. Tel. 085-420774.

DENEMARKEN

VOORDELIG - RECHTSTREEKS RESERVEREN BIJ D.F.B. ONBETWIST DE DENEMARKEN SPECIALIST

VRAAG NU HET INFOPAKKET

SGR

* **Keuze uit 25.000 VAKANTIEWONINGEN**
* **Meer dan 100 HOTELS**
* **Boek nu. Er is nu nog volop keus!**

Wij reserveren gratis - Zonder administratiekosten

D.F.B.
DANSK FERIEHUS BOOKINGBURO
Hoofdweg 99 - 9681 AC MIDWOLDA
Telefoon 05975-1416

TSJECHIË / SLOWAKIJE

SUPERSKIGEBIED
Krokus 10 dgn HP *** hotel auto/bus/vliegt. v.a. ƒ 354,-. And per v.a. ƒ 299,-. Balaton Travel, lid SGR 073-425738.

PRAAG 8 dgn. bus, prima hotel LO ƒ 350,-. Buspendel ƒ 200,-. Vliegretour ƒ 450,-. 10 Dgn. wintersport v.a. ƒ 450,-. MEVO REIZEN Holten 05725-1547.

PRAAG-C., pension, km./badk. + bew. parking l/o ƒ 38,-. Vak.huizen hele land. BoB Travel: 02290-39762.

Goedkoop skiën in de mooiste gebieden van Tsjechië en Slowakije. 10 Dagen halfpension v.a. ƒ 195,- p.p. Incl. busreis v.a. ƒ 300,- p.p. Info: GEBO REIZEN 038-544968 of 05280-67000 lid ANVR/SGR.

HONGARIJE

Poesta Reizen DE ENIGE HONGARIJE SPECIALIST biedt vak.huizen, campings, hotels en pensions aan. 15-Daagse pension rondreis met eigen auto ƒ 405,- p.p. 7-daagse fietsvak. ƒ 198,- p.p. Buspendels, vliegtickets, georg. busreizen. Info en gratis folder: tel. 055-412114.

GRIEKENLAND

CORFU en SAMOS: vak. woningen en pensions 2-8 pers. alle vlak bij zee v.a. ƒ 135,- p.w. Evt. ook vlucht v.a. ƒ 499,- p.p. Vraag gratis brochure: ROSS HOLIDAYS Tel. 08894-24848 (lid SGR)

TURKIJE

Aktieve rondreis WEST-TURKIJE 22 dgn. ƒ 1695,-; Oost-Turkije 22 dgn. ƒ 1795,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata v.a. 22-4. Folder? DJOSER 071-126400 Lid SGR.

INDONESIË

Rondreis Sumatra /Java / Bali 25 dagen ƒ 3.295,- DELTA REIZEN: 071-146649 (lid SGR)

Avontuurlijke RONDREIZEN Sumatra, Java, Bali, Sunda eilanden en Sulawesi 22-34 dgn. v.a. ƒ 2.895,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? DJOSER 071-126400 Lid SGR.

RONDREIZEN: Sulawesi - kl. Sundaeil 31 dgn ƒ 3495,- Java-Bali 30 dgn ƒ 3095,-, Sumatra-Nias 22 dgn. ƒ 2995,-. Prachtige routes, rustig tempo, veel vrijheid. U vliegt met Sing. Airl. Info ARCADIA 072-200872 SGR.

24 dagen Java-Bali ƒ 2.775,-/31 dag. Sumatra-Java-Bali ƒ 3.390,- incl. tickets/vol pension/verv./hotels/excursies Inl. STICHTING AHA TOURS 05980-95830.

INDONESIE & HET VERRE OOSTEN 94/95

De brochure 94/95 van de Indonesië & Verre Oosten Specialisten bij uitstek ligt voor u klaar! 180 Pagina's kleurige informatie over volledig verzorgde rondreizen, avontuurlijke rondreizen, individuele arrangementen en strandvakanties naar Indonesië, Thailand, Sri Lanka, Maleisië, China en Australië!

Bezoek onze gratis informatieve diapresentaties.

Indonesië:

Eindhoven	01/01	en Den Haag	02/01
Leiden	06/01	en Rotterdam	07/01
Breda	08/01	en Den Bosch	09/01
Alkmaar	11/01	en Tilburg	13/01
Amsterdam	14/01	en Venlo	15/01

China/Sri Lanka/Maleisië/Thailand:
Breda.............08/01

Tevens het gehele jaar wekelijkse presentaties over Indonesië en Azië in Heemstede. Komt u ook? Wel vooraf reserveren. Vraag onze brochure 94/95 bij uw ANVR Reisagent of bel ons even!

De Boer & Wendel B.V.
Voor kwaliteit en betrouwbaarheid.
Raadhuisstraat 53, 2101 HD Heemstede.
ANVR/SGR/IATA. Tel. 023-33.91.51.

GEEF UW DIERBAREN HET MOOISTE LEVENSKADO met Stichting "Het Schone Streven" naar Indonesië 23 Dgn Java/Bali ƒ 2800,- of 30 dgn Sumatra/Java/Bali ƒ 3300,- + V.P. + exc. + ret.ticket KLM-Garuda. 058-137706;05220-55026;078-174654;077-517133; 072-335316

CARIBISCH GEBIED

ISLA MARGARITA, de parel in de Caribbean, 30 km voor de kust van Venezuela. Een klein budget ter plaatse is voldoende, het is daar SPOTGOEDKOOP. Uw vlucht incl. hotel heeft u al voor ƒ 1199,-. GoGo Tours 010-4331751 ANVR/SGR

EGYPTE

Avontuurlijke rondreis EGYPTE 15-22 dgn. v.a. ƒ 1495,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? DJOSER 071-126400 SGR.

Faraonisch en koptisch EGYPTE: 17-daagse reis ƒ 1.995,-. Delta Reizen: 071-146649 (lid SGR)

MIDDEN-OOSTEN

Meden en Perzen in Iran: 20-dgse rondreis ƒ 4.295,- Brochure: DELTA REIZEN 071-146649 (lid SGR)

NOORD-AFRIKA

Aktieve rondreis MAROKKO 22 dgn. ƒ 1895,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126300 Lid SGR.

AFRIKA

Avontuurlijke rondreis KENIA 24 dgn. ƒ 3095,- incl. vliegreis, safari etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

CRUISES

EVEN NAAR DE ZON !!!

EUROCRUISES

*** DROOMCRUISES v.a. ƒ 888,- ***
CAN.EILANDEN-MAROKKO-MADEIRA
8 superdagen met MS. ASTRA, inkl. volpens. en vlucht. Vertrek elke zat. van 8 jan. t/m 16 april. Bel voor info en folder (ook za/zo) naar de rederij
EUROCRUISES 043-250808
varen is ons vak!

Provincie Limburg
Bureau Bibliothe...
Postbus 5700
6202 MA Maastri...
tel. 043-897386

mededeling
M 365/50-93

Gedeputeerde Staten van Limburg del... het volgende mede met betrekking tot ... besluitvormingsprocedure i.v.m. de vo... genomen bouw van een afvalverbrand... installatie te Maasbracht (AVI-ZON).

Inspraak
Van 13 september t/m 13 november 199... inspraak mogelijk geweest m.b.t. het ont... Besluit en het beleids-MER AVI-ZON. Ge... rende deze periode zijn meer dan 40.000 ... spraakreacties ontvangen, mondeling da... schriftelijk. Gelet op het grote aantal insp... reacties zullen Gedeputeerde Staten de ... sprekers niet persoonlijk informeren over ... vangst en verder verwerking van de door ... ingebrachte reacties, maar is ervoor gek... via advertenties de dagbladen nadere inf... tie te verstrekken.

Verlenging inspraaktermijn
Een aantal insprekers heeft verzocht om ... lenging van de inspraaktermijn. Gedeput... Staten hebben besloten hieraan geen ge... te geven, omdat dit tot aanzienlijke vertra... in de besluitvorming zou leiden. Gelet op ... taakstelling voor volumereductie is dat ni... verantwoord.

Verwerking inspraakreacties en geheimhouding
Systematisch worden de bezwaarpunten ... inspraakreacties geïnventariseerd, beoor... en van commentaar voorzien. Het resulta... vormt een inspraaknota. Een aantal sprek... heeft verzocht hun persoonlijke gegevens ... heim te houden. Aan deze verzoeken wo... voldaan.

Besluitvorming
De inspraaknota zal, tezamen met het de... tieve voorstel aan Provinciale Staten, in d... Vaste Commissies voor Milieu, Verkeer e... Waterstaat en voor Ruimtelijke Ordening ... den behandeld. Naar verwachting zal dat ... januari en/of februari het geval zijn. Voor ... dere gegevens hieromtrent verwijzen wij ... naar de gebruikelijke bekendmakingen di... hierover te zijner tijd in de dagbladen zull... verschijnen. Op basis hiervan zal, naar ve... wachting in februari 1994, behandeling in ... Provinciale Staten plaatsvinden. Het besl... AVI-ZON zal vervolgens tezamen met de ... spraaknota bekend gemaakt worden. Gel... het grote aantal inspraakreacties, met toe... sing van het bepaalde in de Wet Milieube... zullen deze documenten niet aan alle insp... kers persoonlijk toegezonden worden. In ... bekendmaking te zijner tijd zullen verdere ... dedelingen gedaan worden over de moge... heden om Besluit en inspraaknota in te zi... en over de verkrijgbaarheid van deze doc... menten.

EXECUTIEVERKOOP

Op maandag 20 december 1993, om 11 uur, vin... een openbare verkoop plaats.
De verkoop komt voor rekening van H.M.R. Vre... te Echt.
Te koop worden aangeboden:

twee CO_2-lasapparaten, diverse metaalzage... verse metaalbewerkingsmachines, een autotelefo... Philips PR 50, een kleine vrachtwagen Opel Blitz m... kenteken VS-08-48, een personenauto Mitsubishi ... lant met kenteken LP-52-VP, een heftruck Desta 2 ... diesel, diverse kantoorbenodigdheden.

De plaats van verkoop is Aasterbergerweg 2 te Echt. De goederen zijn een uur voor de verkoop te bez... tigen. Alleen contante betaling. Geen opgeld.
De verkoop vindt plaats in opdracht van de ontva... ger van de Belastingdienst Hoofd Ondernemingen Ro... mond te Roermond, Godsweerdersingel 10, telefoon 045-738220.

De belastingdeurwaarder belast met executie.

BELASTINGDIENST

...derland 1

Avro/KRO
...-11.25 **Eucharistieviering.** ...uit de St. Antonius Abt te Mook.
...-12.30 **Tussen droom en werkelijkheid.** Portret van de 56-jarige ...im Mukheimer Ayyoub.
... **Nieuws voor doven.**
... **(TT) Journaal.**
... **De NCRV op zondag.** Met om:
... **Gospelrock.** Moderne religieuze muziek. Vandaag met 'Relite'.
... **Rondje van het huis.** Praatprogramma rond maatschappelijke en levensbeschouwelijke onderwerpen.
... **Nota bene.** Overzicht concerten, tentoonstellingen en evenementen in kerk en samenleving.
... **Kerst in Rome.** Advents- en ...muziek.
... **Yoga voor jou.** Magazine.
... **Koekgek.** Culinair magazine.
... **Sesamstraat.** Kinderprogramma. Afl.: Vormen/kleur.
... **Gentleman Jim Reeves.** Documentaire over deze countryzanger.
... **(TT) Waku waku.** Dierenspelprogramma.
... **(TT) Journaal**
... **Revanche.** Amusementsprogramma waarin de Duitse scheidsrechter Karl-Josef Assenmacher zijn ...sing krijgt.
... **Brandpunt.** Deze extra lange ...iteitenrubriek is vandaag gewijd aan de situatie in Bosnië ...nderstreunt darmee de nationale ... van de Samenwerkende Hulporganisaties.
... **(TT) Vreemde praktijken.** Comedyserie. Afl.: Blessuretijd. ...moet optreden als zangeres in bejaardentehuis. Bertus gaat ...zijn rug bij het sjouwen van te ...dozen.
... **Kruispunt.** Actuele achtergronden over kerk en samenleving.
... **Prime suspect,** 4-delige Engelse politieserie. Afl.4.
... **Adventsoverweging,** 4-delige ...wegingen n.a.v. het dagboek van overleden Joodse schrijfster Etty ...sum. Afl.4.
... **Journaal.**
...-00.07 **Nieuws voor doven.**

Nederland 2

Vpro/Tros
11.23 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
11.30 **TV Sport.** Sportprogramma.
12.00 **Journaal.**
12.10 **TV Sport.** Vervolg.
13.00 **Fryslan Boppe 4.** Met Nederlandse ondertiteling.
13.30 **Kinderen van dichtbij,** 12-delige documentaireserie over kinderen van 0 tot 4 jaar. Afl.3 : Spiegelbeeld.
14.30 **Meer op zondag.** Actueel familiemagazine voor oude en nieuwe Nederlanders.
16.00 **(TT) Journaal.**
16.05 **Spaans voor beginners, como dice?** Afl.6.
16.35 **Samson.** Kinderprogramma.
17.15 **Veronica sunday music presents: Tina Turner.** Muziekspecial.
17.44 **(TT) Knoop in je zakdoek.** Thema: Zelf televisie maken.
17.59 **Tv dokter.**
18.00 **Journaal**
18.05 **Informatie voorjaar programma 1994.**
18.20 **Antiek.** Afl.7.
18.50 **Informatie programma voorjaar 1994.**
19.05 **Weer wat geleerd! Ouderen en educatie.** Afl.1.
19.35 **Het Mongoolse keizerrijk.** Informatie.
19.40 **(TT) Postcode bingo.** Spelshow rond de postcode-loterij.
20.10 **(TT) Studio sport.** Rechtstreeks verslag van de loting voor het WK voetbal 1993 vanuit het Convention Centre in Las Vegas. Het Wereldkampioenschap voetbal vindt van 17 juni tot en met 17 juli a.s. plaats in de Verenigde Staten. Deze loting, verricht door FIFA-voorzitter Havelange, is onderdeel van een groots opgezet showprogramma met o.a. Eros Ramazzotti, Elton John, Julio Iglesias en Rod Stewart.
22.35 **(TT) Studio sport.** Met Italiaans en Spaans voetbal.
23.05 **Studio sport.** Met reacties op de loting voor het WK voetbal 1993.
23.15 **Architectuur in Nederland.**
23.45 **(TT) Consument en milieu.**
00.00-00.05 **Journaal.**

Nederland 3

Vara/RVU/Vpro
08.53 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
09.00 **Villa achterwerk.** Kinderprogramma met De wereld van Pieter Konijn en zijn vrienden, Dag meneer de Koekepeer, De man van 't MOZ en De man met de Hoed.
11.00 **Reiziger in muziek.** Muziekprogramma.
12.00 **Journaal.**
12.10 **Het Capitool.** Actueel discussieprogramma.
13.00 **De Vara matinee.** Het NDR Symfonie Orkest o.l.v. Günter Wand speelt symfonie nr. 8 van Bruckner.
14.30 **Nederlands Kampioenschap Tennis.** Rechtstreeks verslag van de finale bij de dames en de heren (indoor).
17.03 **RVU buitenland:** Kings of the jungle.
Engelse documentaire over twee broers, die in het Amazonegebied opkomen voor de Indianen.
18.00 **Journaal.**
18.05 **Jong vangen en tam maken.** Werken-aan-werk special over het horeca-concern Van der Valk. Herh.
18.35 **Socutera.** Film van het Foster Parents Plan.
18.45 **(TT) Studio sport.** Sportmagazine.
20.15 **Hoffman's honger,** 4-delige serie. Afl.2.
Felix Hoffman wordt voor diplomatieke consultaties naar Den Haag geroepen, maar beleeft daar een allesbehalve rustige tijd. Hij stuit op een pornofilm waar zijn overleden dochter de hoofdrol in speelt, en de vroegere minnaar van zijn vrouw brengt nieuw geschut in stelling.
21.11 **Mr. Bean.** Engelse comedy met Rowan Atkinson. Afl.: Merry Christmas Mr. Bean.
Mr. Bean helpt een heilsoldaat en bemoeit zich met de inrichting van een kerststal.
21.42 **Hotel atonaal,** 3-delige documentaire over de Vijftigers. Afl.2 : St. Helena komt later.
22.52-23.53 **Diogenes.** VPRO's venster op de wereld.

RTL4

06.00 **Hei elei kuck elei.** Luxemburgs programma.
06.45 **RTL4 text.**
07.00 **Telekids presenteert de Cartoon express.** Kinderprogramma.
10.00 **Teleteens.** Jeugdprogramma.
12.00 **The water of life.** Tv-film van Ivan Balada.
De koning, een dynamische en robuste man, wordt door een tovenaar vervloekt en hij verandert in een zieke oude man. Het enige dat hem kan redden is een speciaal levenswater en de koning stuurt zijn drie zonen erop uit om dit water te vinden. Bron:- gebaseerd op een sprookje van de gebroeders Grimm.
13.35 **Never so few.** Amerikaanse speelfilm uit 1960. Met: Frank Sinatra, Gina Lollobrigida e.a.
15.40 **Special:** The Bee Gees.
16.30 **Ouders van nu.** Magazine over de opvoeding van kinderen.
17.00 **Gezondheid.** Magazine over de meest uiteenlopende onderwerpen die met gezondheid te maken hebben.
17.30 **Koken met sterren.**
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **Jacques Cousteau.** Franse natuurdocumentaire.
19.00 **Blossom.** Amerikaanse comedyserie.
19.30 **Avondnieuws.**
20.00 **Now or never.**
21.00 **Special:** André van Duin, the medley.
21.30 **Fast forward.** Amerikaanse dansmusical uit 1985 van Sidney Poitier.
Acht tieners uit een provinciestadje gaan naar New York. Ze willen het gaan maken in de showbusiness. Zware repetities, audities, teleurstellingen en overwinningen: ze maken het allemaal mee. De film bevat grootse dansscènes, variërend van streetdancing tot jazz en klassiek ballet.
23.30 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow. Herh.
00.15 **As the world turns.** Herh.
01.00 **General Hospital.** Herh.
01.45 **Nachtprogramma.**

RTL5

11.00 **Lumen 2000.** Internationaal magazine met reportages over inspirerende initiatieven en personen in de wereldwijde katholieke kerk.
Onderwerp: Dr. Saunders Hospice beweging voor stervende.
11.30 **RTL text.**
16.55 **Felix the cat.** Tekenfilmserie rond de zwarte kat Felix.
17.05 **WK Voetbal '94.**
17.30 **RTL Sport.** Samenvatting Duitsland - Verenigde-Staten.
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **RTL Sport: Voetbal.**
18.40 **The streets of San Francisco.** Amerikaanse politieserie.
19.35 **Studs.** Amer. datingshow.
20.00 **I witness video.**
20.50 **Up the academy.** Amerikaanse comedy uit 1980 van Robert Downey. Met: Wendell Brown, Tom Citera, J. Hutchison, Ralph Macchio e.a.
Chooch Bombalazzi is het zwarte schaap van een vooraanstaande maffiafamilie. Ike heeft een verhouding met zijn stiefmoeder en Hash zal in de toekomst een groot sheikdom van zijn vader, en een belangrijke rol in de OPEC, over kunnen nemen. Oliver is een zoon van een burgemeesterskandidaat, die zijn verkiezing kan vergeten nadat een familieschandaal bekend wordt. De vier jongens hebben slechts één ding met elkaar gemeen: ze zijn allen door hun ouders naar de militaire academie Sheldon R. Wienberg gestuurd. Deze academie staat bekend als de meest beruchte in zijn soort in de Verenigde Staten. Chooch, Ike, Hash en Olvier leren daar wat discipline is. Het kwartet gaat er naar toe als groentje, maar zal na een jaar thuiskomen als kerel.
22.35 **Week 50/51.** Nieuws- en sportprogramma.
23.30 **RTL Nieuws.**
23.45 **Twilight zone.** Amerikaanse dramaserie.
00.15 **M.A.S.H..** Amerikaanse comedyserie. Herh.
00.45 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.
01.15 **Quantum thuiswinkel.**
04.15 **RTL text.**

RTBF/La Une

10.30 Terre et soleil. Agrarisch magazine. **11.00** Eucharistieviering. **12.00** Mise au point. Politiek magazine. **12.55** Weerbericht. **13.00** Nieuws **13.15** L'hebdo. Actueel magazine. **14.00** Renegade. Amer. serie. **14.45** Brannigan. Engelse politiefilm uit 1975. **16.30** Dessin animé. **17.05** Ces années-la. Nostalgisch muziekprogr. Vandaag: 1967. **18.00** Automagazine. **18.30** Week-end sportif. **19.30** Nieuws. **20.10** Tour de chance. Amusementsprogr. **21.10** Black rainbow. Engelse politiefilm uit 1989. **23.00** Cultureel magazine. **23.35-23.55** Laatste nieuws.

SPORTS 21

18.30 Zie RTBF/La Une. **19.30** Nieuws (tevens in gebarentaal) en weerbericht. **20.10** Zie RTBF/La Une 18.30. (herh.). **21.00** Voetbal. Loting voor het WK 1993 vanuit Las Vegas. **22.30-23.05** Nieuws en beursberichten.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** Référence. Interview. **12.30** Carrefours. **12.40** Zwitsers nieuws. **13.05** L'école des fans. Amusementsprogr. **13.55** Le jardin des betes. **14.50** Faut pas rever. Gev. magazine. **15.45** Correspondance. **16.00** Nieuws. **16.10** Le monde est à vous. Amusementsprogr. **17.45** Autovision. **18.00** Bon-weekend. Amusementsprogr. **18.30** Nieuws en weerbericht. **19.00** Trente millions d'amis. **19.30** Nieuws. **20.00** Sept sur sept. Actualiteitenmagazine. **21.00** Nieuws en intern. weerbericht. **21.40** Tiroir secret, Afl.3 en 4. **23.30** Nieuws. **23.44** Divan. **00.25** L'heure de vérité. Politiek magazine. **01.25** Face à la presse. Magazine. **02.05** Le jardin des betes. (herh.). **03.00** Envoyé spécial. (herh.). **04.30** L'Oeil ecoute. (herh.). **05.30** Werken van Beethoven. (herh.).

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. **13.30** Nieuws. **14.00** Toto tv radio corriere. **14.15** Domenica in ... **15.20** Ruststanden voetbal. **15.30** Domenica in ... Vervolg. **16.20** Eindstanden voetbal. **16.30** Domenica in ... Vervolg. **18.00** Nieuws. **18.10** 90. minuto. Voetbaluitslagen. **19.10** Domenica in ... Vervolg. **19.50** Weerbericht. **20.00** Nieuws. **20.30** TG1 sport. **20.40** Las Vegas. Verslag van de loting WK'94 voetbal. **23.00** La domenica sportiva. **00.00** Laatste nieuws. **00.30** La morte avrà i suoi occhi. Speelfilm. Aansl.: Nachtprogram.

BBC 1

08.25 The high chaparral. **09.15** Breakfast with Frost. Met om 9.15 en 10.00 nws. **10.15** Christmas is coming. **11.00** See hear! **11.30** Bellamy rides again. Vandaag aandacht voor de toenemende milieuproblemen ontstaan door de enorme bevolkingsgroei. **12.00** CountryFile. **12.25** Tekenfilm. **12.30** The flying leathernecks. Amer. speelfilm uit 1951. **14.10** nws. **14.15** Week. **14.20** Stay tooned! **15.00** EastEnders. **16.00** The yellow Rolls Royce. Engelse speelfilm uit 1964. **17.55** Tekenfilm. **18.05** The clothes show. **18.40** The borrowers. **19.10** nws. **19.25** Songs of praise. **20.00** Last of the summer wine. **20.30** Bernard and the Genie. Komisch kerstverhaal. **21.40** nws. **21.55** Batman. Amer. speelfilm uit 1989. **00.00** Legendary trails. Serie. **00.50** Golf. WK. **02.20-02.25** Weerbericht.

BBC 2

08.20 Poddington peas. **08.20** Playdays. **08.40** Wishing. Afl.: Up and down. **08.50** Telling tales. Serie verhalen. **09.05** Blue Peter omnibus. **10.05** Albert the 5th musketeer. **10.15** Simon and the witch. Serie. **10.35** TimeBusters. Sf-spelprogr. **11.05** Grimmy. **11.25** Grange Hill. **11.50** The all new Popeye show. **12.15** The boot street band. Serie. **12.45** The O-zone. Vandaag een special rond Take That. **13.00** Stingray. **13.25** Gunsmoke. Amer. westernserie. **14.15** ■ The Phil Silvers show. Amer. comedyserie. **14.40** The living soap. Serie. **15.00** Regionale progr.'s. **15.30** Wildlife on two. Het roodborstje. **16.00** Paardesport. **17.00** Delia Smith's Christmas. **17.30** Ski sunday. Vandaag: Wereldbeker skiën. **18.10** Rugby special. **19.10** Red River tales. Reportage. **19.25** The money programme. Financieel-economisch magazine. Afl.: Pop goes the record business. **20.00** The witches. Amer.-Engelse speelfilm uit 1989. **21.30** Moving pictures special: Who's crying now? **22.30** Screen two: The trial. Tv-spel van Harold Pinter. **00.30** Feelings. Afl.: Flock of birds.

Eurosport

08.00 Aerobics. **08.30** American football. **09.00** Zondag live. Met om: **09.00** Skiën. Wereldbeker voor dames. Live. **10.00** Skiën. Wereldbeker voor heren. Reuzenslalom 1e manche. Live. **11.15** Skiën. Wereldbeker voor heren. Cross-country 4 x 10 km. Live. **12.00** Skiën. Wereldbeker voor dames, slalom 2e manche. Live. **13.00** Skiën. Wereldbeker voor heren. Reuzenslalom 2e manche. Live. **13.15** Skiën. Wereldbeker voor heren. Cross-country 4 x 10 km. Live. **14.30** Schansspringen. Wereldbeker. **16.00** Karting. Indoor-wedstrijden. Live. **18.00** Skiën. Wereldbeker voor dames. **19.00** Skiën. Wereldbeker voor heren. **20.00** Golf. WK. **21.00** Voetbal. Loting WK 1994. Live. **22.30** Golf. WK. **00.00-01.30** IJshockey. NFL-wedstrijden: Pittsburgh - Los Angeles.

Super Channel

05.30 CNBC Business weekly. **06.00** Intern. business view. **06.30** Super shop. **08.00** NBC network news. **08.30** John Osteen ministries. **09.00** Key of David. **09.30** Victory. **10.00** International business view. **10.30** Super shop. **11.00** Hour of power. Kerkdienst vanuit Crystal Cathedral. **12.00** Super shop. **13.00** Charisma TV. **13.30** E.R.F.. Duitstalig religieus magazine. **14.00** Super sports. **17.00** Meet the press. Actueel discussieprogr. **18.30** Today. Actualiteitenrubriek. **19.00** ITN World news. **19.30** Videofashion. Modemagazine. **20.00** Now. Actuele reportages. **21.00** Mini-serie. **22.00** ITN World news. **22.30** West of Moscow. Oosteuropees magazine. **23.00** Super sports. **00.00** Culture calendar. Europees cultureel magazine. **00.30** The golden age of rock 'n' roll. Muziekprogr. Afl.: Sweet soul music. **01.30** Milieumagazine. **02.00** China news Europe. Zakenmagazine in het Mandarijn, Chinees en Engels. **04.00-05.30** Classic feature film: Never wave at a wac. Speelfilm.

MTV

08.00 All star football challenge. **09.00** Paul McCartney up close. **10.00** News - Year end edition. **11.00** The big picture. **11.30** European top 20. **13.30** First look. **14.00** Sports. **14.30** The real world II. **15.00** Madonna in Paris. **15.30** An evening with Bon Jovi. **17.00** A model conversation. **18.00** News - Year end edition. **19.00** US Top 20 video countdown. **21.00** 120 minutes. **23.00** Beavis & Butthead. Tekenfilm. **23.30** Headbanger's ball. **02.00** Marijne van der Vlugt. **03.00-07.00** Night videos.

CNN

06.00 Diplomatic licence. **06.30** Earth matters. **07.00** Moneyweek. **07.30** Healthworks. **08.00** Showbiz. **08.30** Science and technology. **09.30** The big story **10.00** Pinnacle. **10.30** World business this week. **11.00** Larry King weekend. **12.00** Showbiz. **12.30** Style. **13.00** Earth matters. **13.30** Inside business. **14.00** World report. **16.00** Your money. **16.30** Reliable sources. **17.00** Travel guide. **17.30** NFL Preview. **18.00** World business this week. **18.30** Intern. correspondents. **19.00** Futurewatch. **19.30** Moneyweek. **20.00** The week in review. **21.00** World report. **00.30** This week in the NBA. **03.00** Special reports.

...tsland 1

... **Disney Club.** Kindermagazine.
... **Hundert Meisterwerke.** Serie ...beschouwingen.
... ●● **Liebe, Tod und Leidenschaft.** Vandaag aandacht voor de ... Elektra van R. Strauss.
... **Sonntagsmagazin.** Cultureel.
... **(TT) Die Sendung mit der ...** Informatief kinderprogramma.
... ●● **Presseclub.**
... **Tagesschau.**
... **Der kleine Vampir - Neue ...teurer,** Jeugdserie. Afl.3.
... **Petticoat,** serie. Afl.4.
... **Kopfball.** Spelprogramma.
... **Tagesschau.**
... **ARD-Sport extra.** WK Latijn-...kaanse dansen vanuit Bonn.
... **Ein Zirkushimmel voller Sterne.** Reportage met hoogtepunten uit 30 jaar bestaande programma ... in der Manege. Naast de Duitse ... zien we o.a. Eartha Kitt, Tony ... en Placido Domingo. (herh.).
... **ARD-Ratgeber: Gesundheit.** ...: Hersenletsel bij kinderen.
... **Gott und die Welt: Katharina ...lvien.** Reportage.
... **(TT) Tagesschau.**
... ●● **Lieder zum Advent.** Koor...iek van een Motettenkoor.
... **Sportschau.** Verslag van de lo... voor het WK voetbal 1994 vanuit ... Vegas.
... **(TT) Lindenstrasse.** Duitse se... Afl.420 : Heimkehrer.
... **Die Goldene 1.** Bekendmaking ... winnaars van ARD tv-loterij.
... **Weltspiegel.** Reportages van ...landcorrespondenten.
... **Sportschau-Telegramm.**
... **Heute abend im Ersten.**
... **(TT) Tagesschau.**
... **(TT) Tatort.** Duitse politieserie. ... Deserteure.
... **Tagesthemen-Telegramm.**
... **Die Feuerwehr hilft - vorbeu...usst du.** Brandpreventie-tips.
... **Kulturreport.**
... **Tagesthemen.**
... **Sowieso.** Showprogramma.
... **Sommergäste.** Duitse speelfilm ...1975 van Peter Stein.
... **Tagesschau.**
...-01.00 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.** Adventskalen... Afl.: Eine flämische Miniatur.

Duitsland 2

08.30 ●● **Musik-Zeit.** Klassiek.
09.15 **Zur Zeit.** Religieus magazine.
09.30 **Weil Gott Ja gesagt hat.**
10.15 **Etwas lebendiges für den lahmen Peter.** Jeugdfilm.
10.35 **Achterbahn.** Kinderserie.
11.05 **Siebenstein.** Poppenserie.
11.30 **Halb 12.** Weekoverzicht.
12.00 ●● **ZDF-Fernsehgarten - im Winter.** Met o.a. Peggy March.
13.30 **Heute.**
13.32 **Blickpunkt.** Magazine.
14.00 **Damals.** Afl.: Vor 40 Jahren.
14.15 **Umwelt vor Ort.** O.a.: Philips in overeenstemming met de natuur.
14.45 **Aktion 240.**
14.50 ●● **Adventslieder.** Muziek.
15.00 **Heute.**
15.05 **ZDF Sport extra.** Met o.a. Skiën; Handbal: EK-kwalificatie Duitsland-Frankrijk; Skiën; Voetbal: Reportage van de reis van het Duitse nationale elftal naar de USA en een live-schakeling met Las Vegas, waar de loting voor het WK plaatsvindt. (Ca. 17.00 Heute).
18.15 **ML Mona Lisa.** Thema: kerstverhalen van vrouwen in de rampgebieden.
18.57 **Guten Abend.**
19.00 **Heute.** Met weerbericht.
19.15 ●● **Musik liegt in der Luft.** Muziekprogr. met o.a. Patrick Linder.
21.00 **Fussball-Weltmeisterschaft 1994.** Live showprogr. rond de loting van het WK voetbal. Met medewerking van Elton John, Rod Stewart, Julio Iglesias e.a.
22.40 **Heute.**
22.45 **Was nun, Herr Schmidt?** Interview met de voormalige bondskanselier t.g.v. zijn 75ste verjaardag.
23.15 **Eine Reise nach Surinam.** Gedramatiseerde documentaire. Biografie van Maria Sibylla Merian, kunstenares, zakenvrouw en wetenschapper.
00.10 **Heute.**
00.15-02.15 **(TT) John Husten: The man - the Movies - the Maverick.** Amer. documentairefilm uit 1988. Met: John Huston, Robert Mitchem, Paul Newman e.a.
Aan de hand van interviews met en beelden van vrienden en familie wordt de levensweg geschetst van een zeer opmerkelijke man.

Duitsland 3 West

08.15 Cursus natuurkunde. **08.45** Cursus biochemie. **09.15** Telekolleg aktuell. **09.45** Cursus Engels. **10.15** Jetzt reden Kinder. **10.30** Familienszenen. **11.00** Babylon - spricht viele Sprachen. **12.00** Computerclub. **12.45** Sonntagsgespräch. **13.00** Europa-Magazin. **13.30** Boekenmagazine. **14.15** Naturschutz zwischen Elbe und Oetsee. **15.00** Im Herzen des Taifuns. Reportage over de geheime basis van de Russische nucleaire zeestrijdmacht aan de Motovsky-Golf. **15.40** Cobra woman. Amer. speelfilm uit 1943. **16.50** Filmtip. **17.00** Gäste im Studio. **17.45** Dinosaurs, comedyserie. Aansl.: Käpt'n Blaubär. **18.15** Tiere suchen ein Zuhause. **18.45** Aktuelle Stunde. **19.45** Der Weg ist das Ziel - in 21 Tagen um die Welt. **20.15** Ray wind in Eden. Amer. speelfilm uit 1958. **21.45** West 3 aktuell. **21.55** Europa im Abgrund. Documentaire. **22.40** Unternehmen Kalavrita. Documentaire. **23.25** Night moves - Tänzer der Nacht. Winnende bijdrage van de Canadese tv voor de Gouden Roos. **00.20** Presseclub. **01.05** Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

08.10 Denkanstösse. **08.15** Cursus natuurkunde. **08.45** Cursus scheikunde. **09.15** Telekolleg aktuell. **09.45** Klamottenkiste. **10.00** Kinder-Kino. Aansl.: Herrscher der Zeit. **11.30** Tele-Akademie. **12.15** Der Riss durch das Rote Reich, documentaireserie. **13.00** Babylon. **14.00** Eisenbahnromantik. **14.30** Käpt'n Blaubär Club. **15.10** ■ Literarische Moderne. **16.05** Heinrich Schiff - Ein Cellist erzählt. **17.00** Documentaire over telefonistes. **17.45** Output. Reportage over het gebruik van microtechnologie bij operaties. **18.15** Schorle. **18.45** Leute, Leute. **19.15** Freut euch des Nordens. **20.00** Tagesschau. **20.15** Brüssel - Das schöne Chaos mitten in Europa. **21.00** Südwest aktuell. **21.05** Abenteuer Wissenschaft. **21.50** Flutlicht. **22.30** Politik aktuell - Bilanz '93. **22.45** Wortwechsel. **23.30** Zwischen Ozonloch und Hölle - Der Teufelskreis von. **00.15** Schlussnachrichten. **00.30** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00-08.00 Tekenfilmseries. **08.00** Li-La-Launebär. **08.30** The Flintstone frolics. **08.55** Hanna Barbera Party. **09.25** Fred und Barney Show. **09.55** Kunst und Botschaft. **10.00** Wonder Woman. **11.00** Quantum leap. **12.00** Tropical heat. **13.00** Familien Duell - Einfach Himmlisch. Spelprogr. **13.30** Munsters today. **14.00** Disney Filmparade: The love bug. Amer. komedie uit 1968. **16.30** Piedone a Hong Kong. Ital. komedie uit 1975. **18.45** RTL aktuell. Nieuws, sport. **19.10** Mini Playback Show. **20.15** Traumhochzeit. Spelshow. **21.55** Spiegel TV. **22.40** Prime Time - Spätausgabe. **23.00** Happy Playboy Hour. Met om: **23.00** Eden. Amer. erotische soapserie. **23.30** Playboy late night. **00.00** Donner's Tag bei Kanal 4. **00.35** The Munsters today. **01.00** Family ties. **01.30** Who's the boss?. **02.00** Explosiv - Das Magazin. **02.30** Hans Meiser. **03.25** Ilona Christen. **04.20** Den of wolves/Cuna de lobos. **05.30** The bold and the beautiful.

SAT 1

06.15 Voetbalmagazine. **06.40** Zorro - Der schwarze Rächer. **07.10-07.40** Tekenfilmseries. **08.10** Ein Tag, der nie zu Ende geht. Duitse speelfilm uit 1959. **10.00** Sportprogr. met aandacht voor NBA Basketball. **11.00** alSo. **11.55** Weihnachten in Europa. **12.05** Bergsportmagazine. **12.30** Bleib gesund. **13.00** Zorro. **13.30** The adventures of the black stallion. **14.00** The magnificent seven ride. Amer. western uit 1972. **15.50** The Muppets take Manhattan. Amer. poppenfilm. **17.35** Baywatch. **18.30** Voetbalmagazine met o.a. intern. en Ital. voetbal. **19.20** Sat.1 Newsmagazin. **19.30** Glücksrad. **20.15** Vibes. Amer. komedie uit 1987. **22.15** Talk im Turm. **23.30** 24 Stunden. Actuele reportages. **00.00** So gesehen. Overdenking. **00.10** Weihnachten in Europa. Muziekprogr. **00.20** The magnificent seven ride. (herh.). **02.10** Vibes. Amer. komedie. (herh.). **03.50** The adventures of the black stallion. Canadese avonturenserie. **04.15** ranissimo. Voetbalmagazine. (herh.). Aansl.: programma-overzicht.

België/TV 1

09.00 **Samson.** Met tekenfilms.
10.00 **Sunday Proms.** Werken van Tsjaikovsky gedirigeerd en gezongen door Placido Domingo.
11.00 **De zevende dag.** Nieuwsmagazine. Met o.a. politiek, media, cultuur; en kort nieuws, het weer en de cartoon van de week.
12.30 **Sportmiddag.** Sportmagazine.
13.00 **Robin Hood's greatest adventures.** Engelse jeugdfilm uit 1991.
14.45 **Bassie en Adriaan.** Afl.2.
15.15 **Zondagsvriend.** Afl.11.
16.00 **TV 1 - Top 30.** Muziekprogram.
16.30 **1 voor iedereen.** Gevarieerd zondagnamiddagmagazine.
17.30 **Mijn idee.** Serie verhalen voor kinderen, gebaseerd op door kinderen geschreven scripts.
Afl.13 : Verdacht.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie. Afl.353.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Gered door de bel** (Saved by the bell). Amerikaanse serie.
Afl.42 : Wicked stepbrother.
18.35 **Niveau 4: Om de tuin.** Vandaag o.a. tuinieren vanuit een rolstoel, winterse tuinwerkjes en het binnenshuis zaaien van begonia's en pelargoniums.
19.00 **Barbara-special.** Muziekprogramma rondom zangeres Barbara.
19.25 **Mededelingen en overzicht.**
19.30 **Journaal en sport.**
19.45 **Sportweekend.**
20.15 **Morgen maandag.** Talkshow.
21.05 **N.V. De wereld.** Magazine met verhalen over mensen en emoties.
21.35 **Pleidooi,** 11-delige Nederlandse serie. Afl.11.
22.30 **Vandaag en sport.**
22.55-23.35 **Ziggurat.** Kunst.

België/TV 2

14.30 **Sport extra.** Magazine met om:
14.30 **Veldlopen.** Crosscup IAAF World Challenge vanuit Brussel.
15.30-17.00 **Snooker.** Humo Masters.
19.30 **Zie België/TV 1.**
20.55 **Sport extra.** Met om:
20.55 **Voetbal.** Loting WK 1994 vanuit Las Vegas.
22.30-23.00 **Snooker.** Humo Masters vanuit de Schijnpoort te Antwerpen.

TV ...MS VIDEO

...TV1
...00 - Robin Hood's Greatest Ad...tures - (1957-USA) Derde film in ...serie over Robin Hood van Robert ... Richard Green nog steeds als ...legendarische held in deze minder ...spireerde film.

...L4
...35 - Never So Few - (1959-USA) ...mantisch drama van John Sturges ...speelt tijdens de Tweede Wereldoorlog. Met: Frank Sinatra als kapi...n Reynolds en Gina Lollobrigida

RTL Television
...4.00 - The Love Bug - (1969-USA) ...erlijke Disneykomedie van Robert Stevenson over een eigenzinnig Volkswagentje met een zieltje. Wei... subtiel maar leuke stunts en slap...ck.
...: Dean Jones en Michele Lee.

Duitsland West 3
15.40 - Cobra Woman - (1944-USA) Avonturenfilm van Robert Siodmak met Maria Montez en John Hall. Mon...z in dubbelrol als tweeling waarin ...e kwaadaardige als aanvoerster van ...n sekte de goede ontvoert.

● *Ron Leibman uit de ruwe Amerikaanse komedie 'Up the Academy'. (RTL5 - 20.50 uur).*

RTL Television
16.30 - Piedone a Hong Kong - (1974-I) De kolos Bud Spencer volgt als Napolitaanse politiecommissaris het spoor van drugsmokkel naar Hong Kong. Tussen het knokken door adopteert hij een weesje. Regie: Stefano Vanzina.

BBC 2
20.00 - The Witches - (1989-USA/GB) Dappere jongen en zijn grootmoeder verhinderen een stel geniepige heksen alle kinderen in muizen te veranderen. Charmante bewerking van het verhaal van Roald Dahl door Nicolas Roeg met Anjelica Huston en Elizabeth Taylor.

Duitsland West 3
20.15 - Raw Wind in Eden - (1958-USA) Romantisch drama van Richard Wilson met Esther Williams en Jeff Chandler. Rijk stel stort met hun vliegtuig neer op een verlaten eiland en krijgt zo de tijd voor een goed gesprek.

RTL5
20.50 - Up the Academy - (1980-USA) Ruwe, soms levendige komedie van Robert Downey over rampspoed op een militaire academie. Met: Ron Leibman en Wendell Brown.

BBC 1
21.55 - Batman - (1989-USA) Groots opgezette verfilming van de strip van Bob Kane waarin de miljonair Batman het moet opnemen tegen de schurk Jack Nicholson. Kim Basinger is de verslaggeefster.
Regie: Tim Burton.

Duitsland 1
23.00 - Sommergäste - (1976-D) Prachtige verfilming van Maxim Gorki's toneelstuk over een groepje welgestelde Russen in hun datsja (zomerhuisje). Glansrol van Bruno Ganz. Verder met Wolf Redl en Ilse Ritter. Regie: Peter Stein.

BBC 2
00.40 - The Company of Wolves - (1984-GB) Prachtig uitstapje in het rijk der verbeelding van Neil Jordan. Korte verhalen van Angela Carter, gebaseerd op sprookjes, zijn verfilmd met Angela Lansbury en David Warner in de hoofdrollen.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30 en 18.30 nieuws.
7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 Avro Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuele zaken. 19.04 Onder woorden: 06-300078. 20.04 Appels en peren. 21.04 Het hek van de dam. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Dag en dauw. 10.04 Muziekmozaïek. 11.04 Andermans veren. 12.04 La musique qui fait Popp. 14.04 VPRO op zondag. 17.04 Van 0 tot 80. 18.04 Archief Hilversum, met om 18.04 Het concert; 18.30 De persoonlijke keus van... 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Ararat. 23.04-24.00 Levenslief en levensleed.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.02 Tros 3-draai (je nog maar eens om). 9.04 Tros Gouden uren. 12.04 Tros Somer-tijd. 15.04 Tros Wereldhits. 19.04 Tros Dancetrax. 21.04 De c.d.-show. 23.04 Tros Nachtwacht. VARA: 2.02 Mol of Mark. AKN: 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Nederlandse Muziekdagen 1993. Koffieconcert. 13.02 Diskotabel. 14.15 Middagconcert. 16.00 De Nederlanden. Osiris Trio. 17.00 Hoorspel. 18.04 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Nederlandse Muziekdagen 1993. Radio Kamer Orkest met harp en cello. 22.00-24.00 VPRO Jazz op Vier, met om 22.00 Jazzgeschiedenis; 22.30 VPRO Jazz op Vier concert. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 20.00 nieuws (behalve om 10.00, 11.00 en 17.00).
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 Praise op zondag. 8.08 Groot nieuws. 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 10.00 Het verhaal. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.02 Eucharistieviering. 12.02 Na de zegen. 12.50 De bisschop aan het woord. 13.10 De andere wereld van zondagmiddag. 14.02 Ratjetoe. 14.20 Het bestaan. 15.02 Medelanders Nederlanders. 16.02 Zorg en hoop. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Drieluik. 19.00 Tambu. 19.30 Suara Maluku. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.44 EO-Metterdaad hulpverlening. 20.45 Ik zou wel eens willen weten. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.40 De bijbel open. 22.00 Radio romantica. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

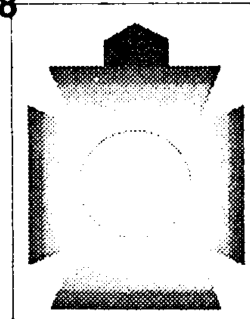
Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
9.00 Postbus 94, met Ria van Grinsven. 10.00 Postbus 94 Klassiek. 11.00 Treffpunt. Praatprogramma rechtstreeks vanuit De Perroen in Maastricht. Luisteraars kunnen reageren op actuele thema's. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (inter)nationale actualiteiten. 13.30-18.00 Sport, internationale, nationale en regionale sport en uitslagen. Eindredactie en presentatie: Alf Poell.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7:00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Vieum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pré-historie met Guy de Pré. 11.00 Bengels. Kindvriendelijk programma met Julien Put. 13.00 Nieuws. 13.10 Hit of flop met Conny Neefs. 14.00 Fiesta, muzikaal familieprogramma met Ro Burms en Johan Verstreken. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten. Sportprogramma. 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. Muziek à la carte. 20.00 Vragen staat vrij, groot verzoekplatenprogramma van de zondagavond. (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws elk heel uur.
6.05 Radiofrühstück (6.45 Hörergrusslotterie; 7.05 Veranstaltungstips; 7.30 Evangelium in unserer Zeit). 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.05 Treffpunkt Frischauf mit Charles Dosquet. 12.05 Schlagersouvenirs. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Sporttreff. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-20.05 Volkstümliches Schlagerkarussell mit Charles Dosquet.

Happy RTL Radio
Elk heel uur nieuws.
5.00 Dauwtrappen. 8.00 De Goudmijn. 10.00 Koffiekringen, Jan van de Putte. 12.00 Mart van de Stadt. 14.00 Club 70 met Bart van Gogh. 16.00 Vrijheid Blijheid, Luc van Rooij. 19.00 De Zeven Uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? Verzoekplaten. 17.00 Der Tag um fünf. Aansl. Lieder im Advent. 18.00 Nachrichten, Auf ein Wort. 18.05 Schellack-Schätzchen. 19.00 Nachrichten. 19.05 Musik für gross und klein (19.30 Ohrenbähr). 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. Melodien von gestern und vorgestern. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress.

'Na de Honeymoon Quiz wordt het tijd voor wat anders'

Ron Brandsteder pakt uit met Jong Geluk Show

Van onze rtv-redactie

AALSMEER – Kinderen zou je af en toe achter het behang moeten kunnen plakken. Ron Brandsteder weet er alles van. Zijn zoontjes zijn inmiddels zeven en negen jaar oud en hij heeft er vaak zijn handen vol aan. Zijn ervaring als vader komt hem goed van pas in zijn nieuwe programma Ron's Jong Geluk Show, vanaf vanavond om 20.00 uur te zien op RTL4. Elke zaterdagavond draait het twee uur lang om pril geluk en kersvers ouderschap. „Die jonge ouders kunnen best wat tips en waarschuwingen van een ervaren man gebruiken," vertelt Brandsteder lachend.

● *Ron Brandsteder: „Het is verleidelijk om lang te blijven teren op een succesvol programma."* Foto: KIPPA

Twee paren die net hun eerste kind hebben gekregen strijden in Ron's Jong Geluk Show om een spaarbankboekje voor hun kind, dat tijdens de show door 'supernanny' tante Riet opgevangen wordt. Het bedrag dat ze kunnen verdienen kan met rente oplopen tot 100.000 gulden op de achttiende verjaardag van het kind. Aan het programma is tevens een loterij verbonden, de RTL4 Geluksloterij. De deelnemers kunnen prijzen winnen die oplopen tot zeven miljoen gulden. De opbrengst van de loterij komt ten goede aan een nieuw vakantieschip van het Rode Kruis.

Met de Jong Geluk Show sluit Ron Brandsteder het Honeymoon Quiz-tijdperk af. „Dat programma heeft nu acht seizoenen gedraaid en het werd tijd voor wat anders. Je moet voorkomen dat de formule versleten raakt en niemand meer kijkt. Die dip moet je voor zijn. Daarbij komen er steeds nieuwe presentatoren met nieuwe programma's bij. Tegen die concurrentie moet je blijven vechten door regelmatig je programma's te verversen. Je moet jezelf vernieuwing opleggen. Het is verleidelijk om lang te blijven teren op een succesvol programma."

Ron Brandsteder noemt Ron's Jong Geluk Show een 'logisch vervolg' op de Honeymoon Quiz. „Na het huwelijk komen de kinderen. Dat is een gebruikelijke stap." Brandsteder is tevens één van de bedenkers van de nieuwe show. „We waren op zoek naar een onderwerp waar een heel breed publiek in geïnteresseerd is. Jonge ouders met een pasgeboren kind zijn dan heel geschikt. Iedereen heeft wel wat met kleine kinderen. Oudere mensen denken terug aan de tijd dat hun kinderen klein waren en jonge mensen kunnen zien wat hen nog te wachten staat. Want dat hen het één en ander te wachten staat met kinderen kan ik ze verzekeren," vertelt de presentator lachend.

Soap

Hij verheugt zich vooral op de derde spelronde Herrie in huis. „Dat is een soort mini-soap. De ouders worden een huis in gestuurd waar drie acteurs van 16, 11 en 7 jaar hen het leven zuur maken en ze met allerlei situaties confronteren. Zowel de kandidaten als de kinderen moeten dan puur improviseren. Van de ouders wordt een reactie verwacht. Geven ze een standje of zien ze iets door de vingers?"

Ron Brandsteder staat in het dagelijks leven regelmatig voor dat dilemma. „Laatst vroeg mijn jongste zoon of ik even kwam kijken in de boomhut die opa voor ze in de achtertuin heeft gebouwd. De hele hut had hij volgehangen met foto's uit de Playboy. Dan kun je direct kwaad worden en ze van de muur scheuren. Het leek mij beter om er heel gewoon over te doen. 'Nou die derde van rechts die mag er zijn hoor', zei ik tegen hem. Hij voelde zelf wel aan dat hij iets had gedaan waar hij te jong voor is."

De aanmeldingen voor Ron's Jong Geluk Show stroomden na een oproep massaal binnen. Van de 4000 à 5000 aanmeldingen zijn tussen de 400 en 500 gezinnen uitgenodigd. „Die mensen willen allemaal maar één ding: vol trots hun Chantal of Dylan laten zien. Apetrots zijn ze op die kinderen."

Ron Brandsteder is inmiddels vijftien jaar actief als presentator van grote spelprogramma's. Hij begon eind jaren zeventig bij de Tros met de Showbizzquiz, dat hij acht seizoenen lang presenteerde. Daarna volgden onder andere Moordspel, The Way of Life, Ron's Honeymoon Quiz en Ron's Tweede jeugd show.

Buis

„Vroeger hadden presentatoren al een lange staat van dienst binnen een omroep voordat ze op de buis kwamen. Ik werd net als jongens als Henny Huisman en Willem Ruis zo op het scherm gezet. Wij hadden geen ervaring tussen de schuifdeuren." Brandsteder vertelt dat hij de eerste tien jaar alles op schnabbelgebied heeft aangepakt om allround presentator te worden. „Die ervaring die ik zo op heb gedaan is van onschatbare waarde geweest. Een modeshow presenteren in Ridderkerk, daar leer je van. Zo heb ik in tien jaar tijd een vak onder de knie gekregen." Voor Ron Brandsteder werd pas echt duidelijk dat het een vak is toen hij zich aansloot bij Joop van den Ende. „Hier in Aalsmeer wordt alles heel professioneel aangepakt. Ik ben van begin tot eind bij een nieuw programma betrokken. Het hele jaar door ben ik met mijn tv-werk bezig."

Het televisiewerk biedt Ron Brandsteder nog voldoende uitdagingen. „De media ontwikkelen zich in hoog tempo. Er komt van alles bij: satellietzenders, kabelstations, abonneetv. De vraag vanuit het buitenland naar programma's wordt steeds groter. De Honeymoon Quiz draait inmiddels in onder meer Spanje, Italië, Engeland en ik ga binnenkort zelfs naar China waar een versie van het programma gemaakt gaat worden."

made in GERMANY

onder redactie van Harrie Cremers

Piet Knarren in Japan op tournee met James Last

Een aardig bericht als ouverture van deze aflevering van Made in Germany. De Limburgse trompettist Piet Knarren uit Schinnen gaat volgend jaar in oktober in Japan op tournee met het koor en orkest van James Last. De wereldbekende bandleider heeft Knarren gevraagd om als solist op te treden tijdens achttien concerten die het orkest van James Last drie weken lang in de grote steden van Japan geeft. Al eerder traden bij tourneevoorstellingen van James Last de Franse pianist Richard Clayderman en de Nederlandse fluitiste Berdien Stenberg als solisten op. Piet Knarren kwam in contact met James Last (64) door zijn regelmatige medewerking aan tv- en radioprogramma's in Duitsland. In dit verband is het ook niet onbelangrijk om te weten dat de bekende componist Christian Bruhn als producer meerdere cd-albums met de succesvolle Limburgse trompettist heeft opgenomen. Bruhn (59) schreef onder andere alle hits voor Mireille Mathieu (46) en ook successen voor o.a. James Last (64), Ireen Sheer (44) en Katja Ebstein (48).

● *Piet Knarren: solist bij het orkest van James Last.*

Schlagerfestival vanavond op Sat 1

● *Hanne Haller tijdens het Schlagerfestival 1993 vanuit Kerkrade op Sat 1.*

Iets anders. Televisiekijkers in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland krijgen vanavond voor het eerst de beelden te zien van het 22ste Schlagerfestival dat op 10 en 11 september in de Rodahal van Kerkrade werd gehouden. Tussen 21.10 en 22.10 uur brengt Sat 1 een uitgebreide reportage. De uitzending zit een tikkeltje anders in elkaar dan de programma's die Tros en VTM rond dit muziekspektakel op de buis brachten. De 'smaakmakers' in Berlijn hebben bij hun eindmontage gekozen voor een andere volgorde van optreden van de artiesten dan die in Kerkrade. Weliswaar zorgt Ibo voor de ouverture en blijven Die Flippers de finalesterren, maar de rest van het programma is voor de tv-uitzending van vanavond anders van opzet. Van aanvankelijk 24 artiesten komen er straks 14 in beeld, namelijk die sterren die vandaag de dag in Duitsland de dienst uitmaken in de hitparadelijsten. En verder: na elke aankondiging door presentator Dennie Christian wordt onmiddellijk gestart met de muziek. Beelden van fans, die artiesten bloemetjes aanbieden, zijn verwerkt tot een prentbriefkaart die op tv te zien is tijdens het optreden van de artiesten. Flitsende en afwisselende beelden dus waardoor het programma vlot verloopt. Sat 1 heeft voor de uitzending van straks als artiesten geselecteerd: Ibo, Wolfgang Petry, Kristina Bach, Jürgen Drews, Dieter Busch, Claudia Jung, Brunner & Brunner, Andy Borg, Dennie Christian, Hanne Haller, Rock und Roll Orchester Magdeburg, Nino de Angelo, Frank Zander en Die Flippers.

Tros herhaalt Schlagerfestival

Het Schlagerfestival 1993 dat Sat 1 vanavond dus op het scherm brengt, wordt komende nacht nog eens herhaald voor die liefhebbers, die laat naar bed gaan of heel vroeg opstaan: tussen 5.15 en 6.15 uur. En ook nog even melden dat óók de Tros dit 22 ste Schlagerfestival herhaalt. Dat gebeurt tijdens de dagtelevisie van dinsdag 11 januari vanaf 10.57 uur op Nederland 1.

G.G. Anderson: geen optredens

Zanger, componist, tekstschrijver, producer en drummer Gerd Grabowski, beter bekend als G.G. Anderson (44), heeft goede voornemens voor 1994. Om gezond te blijven gaat hij het wat kalmer-aan doen. Hij ziet daarom een jaar lang af van optredens in zalen, hallen en discotheken. Je kunt hem in 1994 dus niet contracteren. Blijft overeind dat G.G. Anderson wél op tv en radio te zien en te horen is. Hij zal zijn en zo nu en dan verschijnt er ook een nieuw cd-album van de artiest die ook heel wat liedjes heeft gecomponeerd voor Roland Kaiser, Audrey Landers, Juliane Werding, Andrea Jürgens, Rex Gildo, Heino, Wildecker Herzbuben en Engelbert Humperdinck (The Spanish Night is Over).

'Levenslang' voor Udo

● Udo Jürgens

Een even uniek als zeldzaam contract heeft platenmaatschappij Ariola met Udo Jürgens (59) afgesloten. De Oostenrijkse zanger en componist van 650 liedjes is zojuist een 'levenslange' verbintenis met Ariola aangegaan. Wanneer je zo'n overeenkomst krijgt voorgelegd dan moet je geen moment aarzelen. Dat is ook de mening van Udo's manager, Freddy Burger. De complete top van het Bertelsmannconcern, waartoe ook Ariola behoort, was aanwezig toen beide partijen dit unieke contract ondertekenden en de gevierde ster zong bij die gelegenheid nog eens zijn allereerste succes: Merci Chérie. Heel toepasselijk. Udo Jürgens had al sedert 1967 een platencontract bij Ariola. Op het ogenblik legt de zanger de laatste hand aan zijn tweede boek 'Seiltänzer des Lebens', een autobiografie die in de loop van 1994 verschijnt. Tien jaar geleden verscheen van Udo Jürgens het boek 'Smoking in Blue Jeans', dat goed bleek voor een herdruk. Nog een ander nieuwtje rond Udo: hij gaat weer op tournee, twee dagen na zijn zestigste verjaardag op 30 september 1994. Het feest zelf viert de zanger twee dagen lang met een benefietconcert in de Frankfurter Alten Oper.

Tot zover Made in Germany. Een heel prettig weekeinde en tot vrijdag vóór de kerst. Dan tref je deze rubriek voor een keertje aan in de kerstkrant. Reageren mag, maar hoeft niet. Je kunt met reacties en correspondentie in ieder geval terecht op ons vertrouwde adres: Made in germany met Harrie Cremers, rtv/showpagina Limburgs Dagblad, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Henny Huisman populairste in omroepland

APELDOORN – Henny Huisman is de populairste omroeppersoonlijkheid in Nederland. Dat blijkt uit een onderzoek van bureau Lagendijk. Van de ruim 900 geënquêteerde Nederlanders koos 15 procent voor de presentator van onder meer de Surpriseshow. Robert ten Brink (9 procent) en Paul Witteman (7 procent) volgen Huisman op enige afstand.

Mart Smeets en Ron Brandsteder doen het goed bij 6 procent van de Nederlanders. Harmen Siezen, André van Duin, Paul de Leeuw en Peter Jan Rens vallen bij 5 procent van de ondervraagden bijzonder goed in de smaak. Rolf Wouters sluit de rijen op een verdienstelijke tiende plaats. In alle leeftijdsgroepen en bij zowel mannen als vrouwen blijkt Henny Huisman favoriet. Bij de 50-plussers mag Witteman zich in een grote belangstelling verheugen. Studio-Sportpresentator Mart Smeets is geliefd bij de mannen (13 procent), terwijl hij de bij de ondervraagde vrouwen niet eens in de top drie voorkomt. Paul de Leeuw vindt zijn fans vooral in de leeftijdsgroep 18- tot 34-jarigen. Opvallend is ten slotte de liefde van Zuid-Nederland voor journaallezer Harmen Siezen. Alleen in die regio bekleedt hij een plek bij de eerste vier.

● *Henny Huisman (op deze foto met André van Duin): bij zowel mannen als vrouwen favoriet.* Foto: KIPPA

'Weervrouwen' op televisie

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Het aantal weerberichten via Nederland 1, 2 en 3 wordt met ingang van 3 januari uitgebreid. In verband hiermee zijn twee nieuwe presentatrices aangetrokken: Monique Somers en Mieke Klaassen. Zij zijn de eerste weervrouwen die op de Nederlandse tv hun intrede doen. De BRTN in België nam al eerder een weervrouw, Peggy de Meijer, in dienst.

De berichtgeving over het weer op de drie publieke tv-kanalen, in handen van de NOS en het KNMI, wordt nu verzorgd door de weermannen Erwin Kroll en Peter Timofeeff.

Erwin Kroll en Mieke Klaassen (30) gaan vanaf 3 januari de weerpresentaties doen in het programma '2 Vandaag' en in de NOS-journaals van 20.00 en 22.00 uur. Peter Timofeeff en Monique Somers (30) gaan voor de weerberichtgeving zorgen in het nieuwe programma 'Ontbijttelevisie' van KRO, NCRV en Ikon op Nederland 1. In dit programma is twee keer een weerbericht te zien en te horen: om 07.45 en om 08.15 uur.

Monique Somers en Mieke Klaassen, respectievelijk sinds 1990 en 1991 werkzaam bij het KNMI, zijn geen onbekenden in omroepland. Zij waren eerder te horen in radioprastjes over het weer.

Staking tijdens tv-opnamen voor Het Pleidooi

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De opnamen van Avro's advocatenserie Pleidooi zijn deze week enige tijd stilgelegd wegens interne problemen. Het technische team van producent IDTV weigerde verder te werken omdat het vindt dat het voortdurend te lange werkdagen maakt.

In het contract staat dat het produktieteam hoogstens 13 uur per dag werkt, maar dat maximum wordt regelmatig overschreden. Deze week moest er weer worden overgewerkt. Enkele medewerkers staakten hun werkzaamheden omdat voor hen de maat vol was.

Volgens producent Harry de Winter van IDTV zijn de problemen niet onoverkomelijk. Volgens De Winter gaat het om slechts enkele ontevreden medewerkers. „Tv-drama maken betekent nu eenmaal stress. Als je met een relatief te laag budget moet werken kom je weleens in de problemen, zeker als dan ook nog eens allerlei acteurs ziek worden. Dan loopt het opnameschema weleens uit.

Maar we zijn met de laatste aflevering van de tweede reeks bezig, de klus is bijna geklaard. Het team heeft zich gek gewerkt dus het is logisch dat die spanningen weleens tot een climax komen." De nieuwe reeks wordt vanaf januari op het scherm gebracht.